

Codul Comercial al Pieței Anglo de Energie Electrică

CUPRINS

1. Glosar și Definiții	12
1.1. <i>Acronime și abrevieri</i>	12
1.2. <i>Definiții</i>	13
2. Scop	25
3. Structura pieței angro de energie electrică	26
3.1. <i>Accesul la piață</i>	26
3.2. <i>Piața contractelor bilaterale cu energie electrică</i>	27
3.3. <i>Piața centralizată pentru Ziua Următoare</i>	27
3.4. <i>Piața centralizată obligatorie de Echilibrare</i>	28
3.5. <i>Piața centralizată de servicii de sistem tehnologice</i>	28
3.6. <i>Piața centralizată pentru alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională</i>	28
3.7. <i>Gestiunea riscului</i>	29
3.7.1. <i>Recunoașterea riscului și evaluarea expunerii la risc a companiilor</i>	29
3.7.2. <i>Controlul și diminuarea consecințelor expunerii la risc</i>	29
3.8. <i>Decontarea</i>	29
3.9. <i>Producția Prioritară</i>	30
4. Regulile pieței contractelor bilaterale	30
4.1. <i>Contracte de vânzare – cumpărare energie electrică</i>	30
4.1.1. <i>Prevederi generale</i>	30
4.1.2. <i>Contracte reglementate de vânzare – cumpărare energie electrică</i>	30
4.1.3. <i>Contractele cu opțiune</i>	31
4.2. <i>Contracte reglementate pentru managementul congestiilor interne</i>	32
4.3. <i>Plata serviciului de transport și a serviciilor de sistem</i>	32
4.4. <i>Plata serviciului de distribuție</i>	33
4.5. <i>Importul și exportul de energie electrică</i>	33
5. Regulile Pieței centralizate pentru Ziua Următoare	33
5.1. <i>Prevederi generale privind Piața pentru Ziua Următoare</i>	33
5.2. <i>Participare la PZU</i>	34

5.2.1. Participanții la PZU.....	34
5.2.2. Înregistrarea Participanților.....	35
5.2.3. Retragerea, suspendarea și revocarea.....	35
5.2.4. Registrul de Tranzacționare	36
5.3. Transmiterea Ofertelor pe PZU.....	37
5.3.1. Tipuri de Oferte	37
5.3.2. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor.....	37
5.3.3. Conținutul și formatul Ofertelor.....	38
5.3.4. Validarea Ofertelor.....	39
5.4. Stabilirea cantităților de energie electrică tranzacționate pe Piața pentru Ziua Următoare și a Prețului de Închidere a Pieței (închiderea pieței).....	39
5.4.1. Reguli de calcul.....	39
5.4.2. Determinarea Curbelor Ofertei și Cererii	40
5.4.3. Determinarea Prețului de Închidere a Pieței	40
5.4.4. Determinarea Volumelor Ofertei și Cererii	42
5.4.5. Considerarea restricțiilor de capacitate de export și import (fragmentarea pieței)...	42
5.4.6. Acceptarea cantităților din Oferte pentru tranzacționare.....	44
5.4.7. Măsuri pentru cazurile când oferta este insuficientă sau este lipsă de cerere.....	45
5.5. Confirmarea și acceptarea tranzacțiilor pe PZU.....	46
5.5.1. Confirmarea tranzacțiilor.....	46
5.5.2. contestații la Confirmările de Tranzacție.....	47
5.6. Alte prevederi.....	47
5.6.1. Proceduri de urgență.....	47
5.6.2. Anularea Ofertelor sau Tranzacțiilor	48
6. Regulele Notificărilor Fizice.....	48
6.1. Prevederi generale.....	48
7. Regulele Pieței centralizate de Echilibrare.....	50
7.1. Prevederi generale.....	51
7.2. Participare.....	51
7.2.1. Participanții la Piața de Echilibrare.....	51
7.2.2. Înregistrarea.....	52
7.2.3. Retragerea și revocarea.....	52
7.2.4. Registrul Pieței de Echilibrare.....	53

<i>7.3. Transmiterea Ofertelor Zilnice</i>	54
7.3.1. Obligația de ofertare.....	54
7.3.2. Tipuri de Oferte Zilnice.....	54
7.3.3. Determinarea Energiei Disponibile pentru Echilibrare.....	55
7.3.4. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor Zilnice.....	56
7.3.5. Conținutul și formatul Ofertelor Zilnice.....	56
7.3.6. Verificarea și validarea Ofertelor Zilnice.....	57
7.3.7. Modificarea Ofertelor Zilnice de către Operatorul de Transport și de Sistem și transmiterea Ofertelor Revizuite în timpul Zilei de Livrare.....	58
<i>7.4. Transmiterea Ofertelor Fixe</i>	59
7.4.1. Obligația de ofertare	59
7.4.2. Tipuri de Oferte Fixe.....	59
7.4.3. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor Fixe.....	60
7.4.4. Conținutul și formatul Ofertelor Fixe.....	60
7.4.5. Validarea Ofertelor Fixe	61
<i>7.5. Proceduri de selecție</i>	62
7.5.1. Reguli generale.....	62
7.5.2. Determinarea Rezervei Necesare și a Benzii Disponibile	62
7.5.3. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar.....	63
7.5.4. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere.....	66
7.5.5. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere	70
7.5.6. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere	73
7.5.7. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere.....	76
7.5.8. Rezolvarea Restricțiilor de Rețea.....	79
<i>7.6. Managementul Congestiilor</i>	80
7.6.1. Utilizarea Pieței de Echilibrare pentru Managementul Congestiilor.....	80
<i>7.7. Executarea, confirmarea și acceptarea Tranzacțiilor</i>	81
7.7.1. Executarea și confirmarea	81
7.7.2. Contestații la Confirmările de Tranzacție.....	82
<i>7.8. Alte prevederi</i>	82
7.8.1. Proceduri de urgență.....	82

8. Regulile Pieței centralizate a Serviciilor de Sistem Tehnologice	83
8.1. <i>Introducere</i>	83
8.1.1 Obiective	83
8.1.2 Scop	83
8.2 <i>Înregistrarea și modificarea Caracteristicilor Tehnice</i>	84
8.3 <i>Achiziționarea Rezervelor de Reglaj Secundar și Terciar</i>	84
8.3.1 Scop	84
8.3.2 Determinarea Perioadelor de Achiziție și a Rezervelor Necesare de Reglaj Secundar și Terciar	84
8.3.3 Achiziția Rezervelor de Reglaj Secundar și Terciar	85
8.3.4 Contractare Bilaterală Directă pentru managementul congestiilor interne	86
8.4 <i>Achiziția Puterii Reactive pentru reglarea tensiunii</i>	86
8.4.1 Scop	86
8.4.2 Determinarea Perioadelor de Achiziție și a Necesariului de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii	86
8.4.3 Achiziția Necesariului de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii	87
8.5 <i>Achiziția altor Servicii de Sistem Tehnologice</i>	88
8.5.1 Scop	88
8.5.2 Achiziția	88
8.6 <i>Achiziția Energie Electrice pentru Acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice</i>	89
8.6.1 Scop	89
8.6.2 Ofertare publică	89
8.6.3 Achiziția de pe Piață pentru Ziua Următoare (PZU) a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice	90
8.7 <i>Compensarea Schimburilor Neplanificate</i>	90
8.7.1 Tranzacții pe PZU pentru compensarea Schimburilor Neplanificate	90
9. Alocarea Capacităților de Interconexiune	91
9.1 <i>Introducere</i>	91
9.1.1 Obiective	91
9.1.2 Scop	91
9.2 <i>Înregistrarea Participanților la Licitație</i>	92
9.2.1 Înregistrarea Participanților la Licitație	92
9.2.2 Retragerea și Revocarea Participanților la Licitație	93

9.3	<i>Managementul Restricțiilor de Rețea</i>	94
9.3.1	Determinarea Capacităților de interconexiune internațională Disponibile.....	94
9.3.2	Determinarea Perioadelor de Licitatie.....	94
9.3.3	Procedura de Licitatie.....	95
9.3.4	Alocarea Capacităților de interconexiune internațională Rămase în cadrul Licitatiilor Următoare	97
9.3.5	Desemnarea Capacităților de Interconexiune Internațională Utilizate.....	97
9.3.6	Alocarea Capacității de Interconexiune Internațională pe PZU.....	98
9.3.7	Promovarea Mecanismelor de Coordonare.....	98
10.	Responsabilitatea Echilibrării	99
10.1	<i>Introducere</i>	99
10.1.1.	Obiective.....	99
10.1.2.	Scop.....	100
10.2.	<i>Obligații privind echilibrarea</i>	100
10.2.1.	Generalități.....	100
10.2.2.	Obligativitatea Asumării Responsabilității Echilibrării	100
10.2.3.	Responsabilitatea Echilibrării Pentru Consumatorii Captivi și Tranzacțiile Internaționale.....	101
10.2.4.	Responsabilitatea Echilibrării pentru OPEE.....	101
10.2.5.	Responsabilitatea Echilibrării pentru Operatorii de Rețea.....	101
10.3.	<i>Părțile Responsabile cu Echilibrarea (PRE)</i>	102
10.3.1.	Drepturile și Obligațiile PRE.....	102
10.3.2.	Stabilirea Părților Responsabile cu Echilibrarea	103
10.3.3.	Retragerea și Revocarea Părților Responsabile cu Echilibrarea	104
10.3.4.	Transferul Responsabilității Echilibrării.....	105
10.3.5.	Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării.....	106
10.3.6.	Registrul pentru PRE.....	107
10.3.7.	Registrul de Serviciu pe Sistem	107
11.	Măsurare	108
11.1.	<i>Introducere</i>	108
11.1.1.	Obiective.....	108
11.1.2.	Scop.....	108
11.2.	<i>Cerințe legate de Măsurare și Comunicare</i>	109

11.2.1. Generalități.....	109
11.2.2. Echipamentul de Măsurare.....	109
11.2.3. Reguli și condiții speciale pentru Punctele de Racordare fără Echipamente de Contorizare pe Interval	110
11.3. Înregistrarea Datelor Măsurate.....	110
11.3.1. Registrul de Măsurare.....	110
11.3.2. Baza de date Măsurate.....	111
11.3.3. Identificarea Punctelor de Măsurare.....	111
11.4. Colectarea și Verificarea Valorilor Măsurate.....	112
11.4.1. Generalități.....	112
11.4.2. Unitățile de Producere și Consumatorii Dispecerizabili.....	112
11.4.3. Alte Puncte de Măsurare.....	113
11.4.4. Determinarea Pierderilor Tehnice în Rețelele electrice.....	114
11.5. Agregarea și Comunicarea Valorilor Măsurate.....	114
11.5.1. Agregarea pe Titular de Licență.....	114
11.5.2. Agregarea pe Parte Responsabilă cu Echilibrarea (PRE).....	115
11.5.3. Agregarea pe Zona de Licență.....	115
11.5.4. Comunicarea Valorilor Măsurate Operatorului de Decontare (OD).....	115
11.5.5. Comunicarea Valorilor Măsurate Operatorului de Transport și de Sistem.....	116
11.5.6. Comunicarea Valorilor Măsurate unui Distribuitor.....	116
11.5.7. Comunicarea Valorilor Măsurate Părților Responsabile cu Echilibrarea.....	117
11.5.8. Comunicarea Valorilor Măsurate Furnizorilor.....	117
11.5.9. Comunicarea Valorilor Masurate Producătorilor.....	118
12. Reguli de calcul al Dezechilibrelor.....	118
12.1. Introducere.....	118
12.1.1. Obiective.....	118
12.1.2. Scop.....	119
12.2. Determinarea Livrărilor și a Pozițiilor Nete.....	119
12.2.1. Determinarea Poziției Nete Contractuale	119
12.2.2. Determinarea Poziției Nete Măsurate	120
12.2.3. Pozițiile Nete Măsurate ale Operatorilor de Rețea	121
12.2.4. Obligații Contractuale de livrare a Energiei de Echilibrare	122
12.2.5. Energia de Echilibrare efectiv livrată	122

12.2.6. Alte Servicii de Sistem Tehnologice livrate	124
<i>12.3. Determinarea Dezechilibrelor</i>	125
12.3.1. Dezechilibrele Părților Responsabile cu Echilibrarea	125
12.3.2. Dezechilibrele de la Notificare	125
12.3.3. Dezechilibrul Sistemului	126
<i>12.4. Determinarea Schimburilor Neplanificate</i>	126
13. Regulele Producției Prioritare	127
<i>13.1. Introducere</i>	127
13.1.1. Obiective.....	127
13.1.2. Scop	127
<i>13.2. Stabilirea Producției Prioritare</i>	128
13.2.1. Autorizarea legală	128
13.2.2. Producția Prioritară Controlabilă	128
13.2.3. Producția Prioritară Necontrolabilă	128
<i>13.3. Înregistrarea și Notificarea Producției Prioritare</i>	129
13.3.1. Înregistrarea Producției Prioritare	129
13.3.2. Notificări Preliminare	130
13.3.3. Notificări Finale	131
<i>13.4. Ofertarea pe Piața pentru Ziua Următoare</i>	132
13.4.1. Dreptul de a oferta	132
13.4.2. Obligația de a comunica cantitățile de energie electrică contractate	132
<i>13.5. Mecanisme de sprijin pentru Unitățile de Producție calificate pentru Producție Prioritară</i>	132
13.5.1. Unități de cogenerare	132
13.5.2. Unități de producere energie electrică din surse regenerabile	133
13.5.3. Tranzacționarea cu prioritate.....	133
13.5.4. Considerarea Dezechilibrelor	134
14. Reguli pentru Decontare	135
<i>14.1. Prevederi generale</i>	135
<i>14.2. Stabilirea Conturilor</i>	136
14.2.1. Responsabilități pentru Decontarea centralizată	136
14.2.2. Conturi de Decontare.....	136
14.2.3. Conturi în numerar	137

14.2.4. Conturi centrale ale Operatorului de Decontare și OTS	137
<i>14.3. Reguli privind Garanțiile .....</i>	<i>138</i>
14.3.1. Determinarea, depunerea și utilizarea Garanțiilor	138
14.3.2. Apeluri în Marjă	138
<i>14.4. Determinarea Dimensiunii Părților Responsabile cu Echilibrarea.....</i>	<i>139</i>
14.4.1. Informații primite de la Operatorii de Rețea	139
14.4.2. Determinarea Dimensiunii Totale a fiecărei PRE	140
<i>14.5. Decontarea pe Piața pentru Ziua Următoare.....</i>	<i>140</i>
14.5.1. Calculele pentru decontarea zilnică	140
14.5.2. Decontare și plată	141
<i>14.6. Decontarea pe Piața de Echilibrare.....</i>	<i>142</i>
14.6.1. Calculul cantităților de energie electrică tranzacționate pe PE, efectuat de OTS	142
14.6.2. Calculul de decontare efectuat de Operatorul de Decontare	143
14.6.3. Decontare și plată	145
14.6.4. Determinarea Costurilor pentru Echilibrarea Sistemului și pentru Managementul Congestiilor interne	146
14.6.5. Decontarea Costurilor pentru Managementul Congestiilor interne	148
14.6.6. Calculul Prețului pentru Dezechilibre	149
<i>14.7. Decontarea Dezechilibrelor Părților Responsabile cu Echilibrarea .....</i>	<i>150</i>
14.7.1. Calculele pentru decontare	150
14.7.2. Decontare și plată	151
<i>14.8. Decontarea Dezechilibrelor de la Notificare.....</i>	<i>152</i>
14.8.1. Calculul Dezechilibrelor de la Notificare efectuat de OTS	152
14.8.2. Calculul de decontare efectuat de Operatorul de Decontare	153
14.8.3. Decontare și plată	155
<i>14.9. Decontarea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare provenite din Echilibrarea Sistemului.....</i>	<i>155</i>
14.9.1. Determinarea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare	155
14.9.2. Redistribuirea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare	157
<i>14.10. Decontarea venitului suplimentar provenit din congestiile pe Linii de Interconexiune Internațională .....</i>	<i>158</i>
14.10.1. Redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pietei	158
<i>14.11. Decontarea Rezervelor.....</i>	<i>160</i>
14.11.1. Calculele pentru Decontare	160

14.11.2. Decontare și plată	160
<i>14.12. Decontarea altor Servicii de Sistem Tehnologice și a Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice .....</i>	<i>161</i>
<i>14.13. Decontarea Producției Prioritare.....</i>	<i>162</i>
14.13.1. Redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile	162
<i>14.14. Plăți și situații de neîndeplinire a obligațiilor.....</i>	<i>163</i>
14.14.1. Proceduri	163
14.14.2. Plata unor diferende	163
14.14.3. Plăți întârziate și dobânzi pentru plățile întârziate	163
14.14.4. Situații de neîndeplinire a obligațiilor	164
<i>14.15. Note de Regularizare a Conturilor.....</i>	<i>164</i>
14.15.1. Informarea săptămânală privind Conturile de Decontare pentru Piața	164
14.15.2. Informarea lunară privind alte Conturi de Decontare	165
14.15.3. Solicitarea de informații de către Titularii de Cont	165
<i>14.16. Contestații.....</i>	<i>166</i>
14.16.1. Notificarea Contestațiilor	166
14.16.2. Soluționarea Contestațiilor	166
14.16.3. Corectarea notelor de decontare sau de regularizare de către emitent	167
<i>14.17. Reguli tranzitorii pentru Decontare.....</i>	<i>167</i>
14.17.1. Răspunderea reciprocă a Participanților la PZU și Declarațiile Săptămânale transmise de OD	167
14.17.2. Distribuirea Centralizată a Plăților efectuate în Contul Central de Echilibrare și în Contul Central pentru Congestii aparținând OTS	169
14.17.3. Suspendarea redistribuirii către consumatori a costurilor sau veniturilor suplimentare/reziduale	171
14.17.4. Durata de aplicare a Regulilor Tranzitorii pentru Decontare	172
15. Raportare și publicarea informațiilor despre piață	172
<i>15.1. Introducere.....</i>	<i>172</i>
15.1.1. Obiective	172
15.1.2. Scop	172
<i>15.2. Generalități.....</i>	<i>172</i>
15.2.1. Obligații de raportare	172
15.2.2. Modalități de publicare	173

15.2.3. Ritmicitatea și perioadele de referință	173
<i>15.3. Rapoarte</i>	173
15.3.1. Piața pentru Ziua Următoare	173
15.3.2. Notificările Fizice	174
15.3.3. Piața de echilibrare și dezechilibrele	174
15.3.4. Achiziția serviciilor de sistem	175
15.3.5. Alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională	175
16. Condiții Generale și Finale	176
<i>16.1 Prevederi generale</i>	176
<i>16.2. Funcționarea Pieței</i>	176
16.2.1 Date și Rapoarte	176
16.2.2 Sistemele Informatice, de Telecomunicație și Bazele de Date	176
<i>16.3 Diferende și supraveghere</i>	176
16.3.1 Rezolvarea Diferendelor pe piețele centralizate de energie electrică	176
16.3.2 Supravegherea Pieței	177
16.3.2.1 Responsabilitatea supravegherii	177
16.3.2.2 Sancționarea Participanților la Piață în Caz de Neconformitate sau Comportament Anti-concurențial	178
<i>16.4 Administrare</i>	179
<i>16.5 Aprobarea Regulilor Secundare, Documentelor și Procedurilor</i>	179
<i>16.6 Dispoziții Finale</i>	179

1. Glosar și Definiții

1.1. Acronime și abrevieri

1.1.1 În prezentul Cod Comercial al Pieței Anglo de Energie Electrică, numit în continuare Cod

AAC	Capacitate Deja Alocată	AAC	Already Allocated Capacity
ATC	Capacitate Disponibilă de Interconexiune Internațională	ATC	Available Transfer Capacity
ETSO	Asociația Operatorilor de Transport și Sistem din Europa	ETSO	European Transmission and System Operators
PE	Piața de Echilibrare	BM	Balancing Market
PRE	Parte Responsabilă cu Echilibrarea	BRP	Balance Responsible Party
PZU	Piața pentru Ziua Următoare	DAM	Day-Ahead Market
PIP	Prețul de Închidere a Pieței	MCP	Market Clearing Price
NTC	Capacitate Netă de Interconexiune Internațională	NTC	Net Transfer Capacity
TRM	Marja de Siguranță a Interconexiunii Internaționale	TRM	Transmission Reliability Margin
OTS	Operatorul de Transport și de Sistem	TSO	Transmission System Operator
TTC	Capacitate Totală de Interconexiune Internațională	TTC	Total Transmission Capacity
OPEE	Operatorul Pieței de Energie Electrică	MO	Market Operator
SEN	Sistem Electroenergetic National	NES	National Energy System
OD	Operator de Decontare	AS	Settlement Administrator
OM	Operator de Masurare	MO	Metering Operator
OPE	Operatorul Pieței de Echilibrare	BMO	Balancing Market Operator
UCTE	Uniunea pentru Coordonarea Transportului Energiei Electrice	UCTE	Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity

Comercial, sunt utilizate următoarele acronime și abrevieri:

1.2. Definiții

1.2.1 În prezentul Cod Comercial următoarele cuvinte sau expresii vor avea semnificațiile din tabel:

Autoproducător de Energie Electrica	Auto-Producer	Persoană fizică sau juridică producătoare, în afara activităților de bază, a energiei electrice, inclusiv a energiei termice în cogenerare necesare, în principal, consumului propriu
Autoritate competentă	Competent Authority	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE
Bancă de decontare	Settlement Bank	Bancă agreata de OD la care participantul la Piața Anglo de Energie Electrică și-a deschis contul de numerar, și care a acceptat să intre într-un acord prin care se obligă să execute notele de decontare transmise de OD, în limita soldului disponibil în contul participantului, fără acordul prealabil al acestuia.
Bandă Disponibilă	Available Margin	Cantitatea de energie electrică corespunzătoare Reglajului Secundar pe care o Unitate Dispecerizabilă o poate pune la dispoziția Operatorului de Transport și de Sistem, la comanda acestuia, pe durata unui Interval de Dispecerizare
Bază de Date Măsurate	Metering Database	Bază de date constituită de fiecare Operator de Măsurare, care cuprinde Valorile Măsurate ale tuturor Punctelor de Măsurare din Zona de Licență corespunzătoare
Capacitate Alocată	Allocated Capacity	Capacitatea de Import sau Export care a fost alocată unui Titular de Licență conform secțiunii 9
Capacitate Deja Alocată - AAC	Already Allocated Capacity	Capacitatea de Import sau Export care a fost alocată anterior unui Titular de Licență dar nu este utilizată de acesta
Capacitate Disponibilă de Interconexiune Internațională - ATC	Available Transfer Capacity	Cantitatea din Capacitatea Netă de Interconexiune Internațională - NTC care mai este încă disponibilă pentru tranzacții comerciale, respectiv diferența pozitivă dintre Capacitatea Netă de Interconexiune Internațională și Capacitatea Deja Alocată
Capacitate Netă de Interconexiune Internațională – NTC	Net Transfer Capacity	Diferența pozitivă dintre Capacitatea Totală de Interconexiune Internațională – TTC și Marja de Siguranță a Interconexiunii Internaționale – TRM
Capacitate Totală de Interconexiune Internațională – TTC	Total Transmission Capacity	Programul maxim de schimb între două zone, care permite compatibilitatea cu standardele de siguranță în funcționare aplicabile în fiecare dintre aceste zone, dacă ar fi cunoscute perfect configurațiile rețelei, producției și consumului.
Caracteristici Tehnice	Standing Technical Data	Parametrii tehnici care sunt înregistrați la Operatorul de Transport și de Sistem, în concordanță cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, pentru a permite programarea și dispecerizarea Unităților Dispecerizabile și a Consumurilor Dispecerizabile

Certificat Verde	Green Certificate	Document ce atestă o cantitate de 1 MWh de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie. Certificatul Verde se poate tranzacționa distinct de cantitatea de energie electrică asociată acestuia, pe o piață bilaterală sau centralizată
Cod Comercial	Commercial Code	Colecție de documente care reglementează participarea și relațiile comerciale pe piața angro de energie electrică
Cod de Identificare al Părții Responsabile cu Echilibrarea	BRP Identification Code	Cod alfanumeric alocat fiecărei Părți Responsabile cu Echilibrarea de Operatorul de Transport și de Sistem
Cod de Identificare pe Piața de Echilibrare	BM Identification Code	Cod alfanumeric alocat fiecărui Participant la Piața de Echilibrare de Operatorul Pieței de Echilibrare
Cod de Identificare pe Piața pentru Ziua Următoare	DAM Identification Code	Cod alfanumeric alocat fiecărui Participant la PZU de Operatorul Pieței de Energie Electrică
Codul de Măsurare a Energiei Electrice	Measurement Regulations	Reglementare tehnică din cadrul legislației specifice sectorului energiei electrice care stabilește obligativitatea și principiile de măsurare a energiei electrice schimbate între instalații ale persoanelor juridice sau fizice care desfășoară activități de producere, transport, distribuție, furnizare sau utilizare
Codul Tehnic al Rețelelor Electrice de Distribuție	Distribution Code	Colecție de reglementări cu caracter tehnic prin care se stabilesc reguli și proceduri obligatorii pentru toți participanții la Piața de Energie Electrică, pentru planificarea, dezvoltarea, exploatarea, administrarea și întreținerea Rețelelor Electrice de Distribuție
Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport	Grid Code	Act normativ care face parte din sistemul de reglementări specific transportului energiei electrice și conducerii prin dispecer a SEN.
Confirmarea de Tranzacție	Trade Confirmation	Document emis de Operatorul Pieței de Energie Electrică sau de Operatorul de Transport și de Sistem, după caz, care confirmă o Tranzacție
Consum Net	Net Consumption	Energia pe care un Consumator de Energie Electrică o preia din Sistemul Electroenergetic Național
Consumator Captiv	Non-Eligible Consumers	Consumatorul care, din considerente tehnice, economice sau de reglementare, nu poate alege furnizorul
Consumator Dispecerizabil	Dispatchable Consumers	Consumator cu locuri de consum înregistrate cu Consum Dispecerizabil
Consum Dispecerizabil	Dispatchable Load	Loc de consum la care puterea consumată poate fi modificată la cererea Operatorului de Transport și de Sistem
Consumator Eligibil de Energie Electrică	Eligible Consumer	Consumatorul care poate să aleagă furnizorul și să contracteze direct cu acesta energia necesară, având acces la rețelele electrice de transport și/sau de distribuție

Consumator de Energie Electrică	Consumer	Persoană fizică sau juridică ce cumpără sau consumă energie electrică pentru consumul propriu și, eventual, pentru un subconsumator racordat la instalațiile sale
Cont Central pentru Congestii	Central Congestion Account	Cont de trezorerie deschis de Operatorul de Decontare la o bancă de pe teritoriul României pentru plățile aferente managementului congestiilor interne și redistribuirii venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței
Cont Central de Echilibrare	Central Balancing Account	Cont de trezorerie deschis de Operatorul de Decontare la o bancă de pe teritoriul României pentru decontarea Tranzacțiilor încheiate în Piața de Echilibrare, a Dezechilibrelor, a Dezechilibrelor de la Notificare și pentru plățile aferente redistribuirii costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului
Cont Central al Pieței pentru Ziua Următoare	Central DAM Account	Cont de trezorerie deschis de Operatorul de Decontare la o bancă de pe teritoriul României pentru decontarea Tranzacțiilor încheiate pe Piața pentru Ziua Următoare, pentru plățile datorate Operatorului Pieței de Energie Electrică și pentru plățile corespunzătoare redistribuirii costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producțiilor Prioritare
Cont de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare	Information Imbalance Clearing Account	Cont de decontare stabilit de Operatorul de Decontare pentru fiecare Producător de Energie Electrică ce exploatează una sau mai multe Unități Dispecerizabile, pentru a fi folosit la decontarea Dezechilibrelor de la Notificare
Cont de Decontare pentru Echilibrare	Balancing Clearing Account	Cont de decontare stabilit de Operatorul de Decontare pentru fiecare Participant la PE, pentru a fi folosit la decontarea Tranzacțiilor încheiate pe Piața de Echilibrare și pentru Rezerve
Cont de Decontare pentru Părți Responsabile cu Echilibrarea	BRP Clearing Account	Cont de decontare stabilit de Operatorul de Decontare pentru fiecare Parte Responsabilă cu Echilibrarea, pentru a fi folosit la decontarea Dezechilibrelor și pentru redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței, costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului și a costurilor sau veniturilor suplimentare aferente producțiilor prioritare
Cont de Decontare al Pieței	Market Clearing Account	Cont de decontare stabilit de Operatorul de Decontare pentru fiecare Participant la PZU, pentru a fi folosit la decontarea Tranzacțiilor încheiate pe Piața pentru Ziua Următoare
Contestație		Înștiințare prin care un agent economic semnalează un diferend pe piața angro de energie electrică
Contract de Distribuție	Distribution Agreement	Contract încheiat între un Distribuitor și un Titular de Licență pentru prestarea, de către Distribuitor, a serviciului de distribuție a Energiei Electrice
Contract de Transport și Servicii de Sistem	Transmission Agreement	Contract încheiat între Operatorul de Transport și de Sistem și un Titular de Licență, pentru asigurarea de către Operatorul de Transport și de Sistem, a serviciului de transport al Energiei Electrice prin Rețeaua Electrică de Transport și a serviciilor de sistem

Convenție de asumare a Responsabilității Echilibrării	Balance Responsibility Agreement	Convenție standardizată stabilită de Operatorul de Transport și de Sistem, care prevede drepturile și responsabilitățile reciproce dintre Operatorul de Transport și de Sistem și o Parte Responsabilă cu Echilibrarea; aceasta se semnează de Operatorul de Transport și de Sistem și de Titularul de Licență care solicită să fie înregistrat ca Parte Responsabilă cu Echilibrarea
Convenție de Participare la Piața de Echilibrare	Balancing Market Agreement	Convenție standardizată stabilită de Operatorul Pieței de Echilibrare care prevede drepturile și responsabilitățile reciproce dintre Operatorul Pieței de Echilibrare și fiecare Participant la Piața de Echilibrare; aceasta se semnează de Operatorul Pieței de Echilibrare și de fiecare Participant la Piața de Echilibrare
Convenție de Participare la Piața pentru Ziua Următoare	DAM Agreement	Convenție standardizată stabilită de Operatorul Pieței de Energie Electrică, ce prevede drepturile și responsabilitățile reciproce dintre Operatorul Pieței de Energie Electrică și fiecare Participant la PZU; aceasta se semnează de Operatorul Pieței de Energie Electrică și de fiecare Participant la PZU
Costuri de Pornire	Start-up Costs	Costurile necesare pentru Pornirea unei Unități Dispecerizabile sau a unui Consum Dispecerizabil, după cum este cazul
Creștere de Putere	Upward Regulation	Livrarea Energiei de Echilibrare pentru acoperirea unui deficit de producție în Sistemul Electroenergetic Național prin creșterea producției Unităților Dispecerizabile sau reducerea consumului unui Consumator Dispecerizabil
Declarație de Disponibilitate	Availability Declaration	Document transmis Operatorului de Transport și de Sistem conform prevederilor secțiunii 6, specificând disponibilitatea Unităților Dispecerizabile ale respectivului Producător în [săptămâna] calendaristică următoare
Dezechilibru	Imbalance	Diferența dintre valorile planificate și cele realizate pentru producția, consumul și schimburile aferente unei Părți Responsabile cu Echilibrarea, unei Unități de Producție sau Sistemului Electroenergetic Național în totalitate, după caz
Dezechilibru de la Notificare	Information Imbalance	O măsură a diferenței dintre producția planificată și cea realizată pentru o anumită Unitate Dispecerizabilă precum și a timpului cu care acest dezechilibru a fost notificat în avans către Operatorul de Transport și de Sistem
Dezechilibrul Părții Responsabile cu Echilibrarea	BRP Imbalance	Diferența dintre Poziția Netă Contractuală și Poziția Netă Măsurată a unei Părți Responsabile cu Echilibrarea
Dezechilibrul Sistemului	System Imbalance	Dezechilibrul agregat la nivelul Sistemului Electroenergetic Național
Dispoziție de Dispecer	Dispatch Instruction	Comandă dată de Operatorul de Transport și de Sistem, în conformitate cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, către Unitățile Dispecerizabile, Consumatorii Dispecerizabili sau operatori ai Rețelelor Electrice de Distribuție, pentru menținerea parametrilor normați ai Sistemului Electroenergetic Național, incluzând utilizarea Serviciilor de Sistem

Echipament de Contorizare pe Interval	Interval Meter	Echipament de măsurare capabil să măsoare precum și să stocheze și să transmită valorile măsurate ale cantităților de energie activă și reactivă transportate, livrate într-un Punct de Măsurare, în fiecare Interval de Dispecerizare
Energie Disponibilă pentru Echilibrare	Available Balancing Capacity	Cantitatea de Energie de Echilibrare ce poate fi pusă la dispoziția Operatorului de Transport și de Sistem de o Unitate Dispecerizabilă sau de un Consum Dispecerizabil în Intervalul de Dispecerizare
Energie de Echilibrare	Balancing Energy	Cantitate de energie electrică corespunzătoare Reglajului Secundar, Terțiar Rapid și Terțiar Lent
Export	Export	Livrarea fizică sau comercială de Energie Electrică din Sistemul Electroenergetic Național în alte țări
Furnizor	Supplier	Persoană juridică, titulară a unei Licențe de furnizare, care asigură alimentarea cu energie electrică a unuia sau mai multor consumatori, în baza unui contract de furnizare
Furnizor Implicit	Franchise Supplier	Furnizor care are dreptul și responsabilitatea furnizării energiei electrice pentru Consumatorii Captivi, în concordanță cu Licența deținută
Import	Import	Livrarea fizică sau comercială de Energie Electrică din alte țări în Sistemul Electroenergetic Național
Interconexiune	Interconnection	Echipament (de exemplu linie sau transformator) prin care se conectează două arii de reglaj sau două <i>sisteme electroenergetice</i>
Interval de Dispecerizare	Dispatch Interval	Perioadă de o (1) oră, pentru care fiecare Producător de Energie Electrică ce deține Unități Dispecerizabile, Consumator Dispecerizabil sau Parte Responsabilă cu Echilibrarea, după caz, trebuie să transmită Notificări Fizice conform prevederilor secțiunii 6
Interval de Notificare a Dezechilibrului	Imbalance Notice Time	Timpul în minute, cu care un Producător de Energie Electrică transmite în avans la Operatorul de Transport și de Sistem un anunț despre un Dezechilibru de la Notificare
Interval de Tranzacționare	Trading Interval	Perioadă de o (1) oră, pentru care o Tranzacție individuală poate fi încheiată pe Piața pentru Ziua Următoare
Licență	License	Actul tehnic și juridic emis de autoritatea competentă, prin care, la solicitarea unei persoane fizice/juridice, române sau străine, acesteia i se acordă permisiunea de exploatare comercială a unor capacități energetice din sectorul energiei electrice și al energiei termice produsă în cogenerare sau de a presta servicii necesare funcționării coordonate a SEN, respectiv pieței de energie electrică
Livrări Contractuale	Contracted Delivery	Cantitatea de energie electrică ce se consideră ca fiind livrată de la sau către o Parte Responsabilă cu Echilibrarea conform ultimei Notificări Fizice Aprobate a respectivei Părți Responsabile cu Echilibrarea, incluzând Schimburile Bloc, Exporturile, Importurile și Tranzacțiile angajate pe Piața pentru Ziua Următoare sau pe Piața de Echilibrare

Livrări Măsurate	Metered Deliveries	Livrările de Energie Electrică ce sunt măsurate într-un Punct de Racordare dintre Sistemul Electroenergetic Național și un Producător sau un Consumator, după caz, sau într-un Punct de Racordare unde Rețeaua Electrică a unui Operator de Rețea este racordată cu Rețeaua Electrică a altui Operator de Rețea, precum și Pierderile Tehnice în Rețele Electrice
Marja de Siguranță a Interconexiunii Internaționale – TRM	Transmission Reliability Margin	Rezerva de siguranță care ia în considerație incertitudinile asupra valorii calculate a Capacității Totale de Interconexiune Internațională
Menținere în Rezervă Caldă	Stand-by	Măsurile care trebuie luate pentru menținerea unei Unități Dispecerizabile, după ce a fost pornită sau desincronizată, într-o stare care să permită sincronizarea imediată cu Sistemul Electroenergetic Național la comanda Operatorului de Transport și de Sistem
Notă de Decontare	Settlement Statement	Notă de regularizare întocmită de Operatorul de Decontare, în care sunt înregistrate toate valorile ce trebuie să fie debitate sau creditate în contul de decontare al unui Deținător de Cont conform prevederilor secțiunii 12
Notă Lunară de Regularizare pe Piața de Echilibrare	Monthly Balancing Market Statement	Notă de regularizare lunară întocmită de Operatorul de Transport și de Sistem, pentru fiecare Participant la Piața de Echilibrare, care sintetizează livrările contractuale și realizate de Energie de Echilibrare ale Participanților la Piața de Echilibrare, Unităților Dispecerizabile sau Consumurilor Dispecerizabile, după caz, pe Piața de Echilibrare în fiecare lună calendaristică
Notă de Regularizare a Contului	Statement of Account	Notă de regularizare transmisă de Operatorul de Decontare fiecărui Deținător de Cont, pentru conturile de decontare și pentru conturile în numerar
Notificare Fizică	Physical Notification	Document care stabilește programul de funcționare al producției nete, schimburilor și consumului de Energie Electrică în Sistemul Electroenergetic Național, precum și al Exporturilor sau Importurilor, conform tranzacțiilor bilaterale pe care participanții la piață le-au încheiat
Notificare Fizică Aprobată	Approved Physical Notification	Notificarea Fizică aprobată de Operatorul de Transport și de Sistem
Notificare Fizică a Părții Responsabile cu Echilibrarea	BRP Physical Notification	Notificare Fizică transmisă de o Parte Responsabilă cu Echilibrarea, care stabilește programul de funcționare al producerii, schimburilor și consumului de energie electrică precum și pentru Importurile și Exporturile participanților la piață, pentru care Partea Responsabilă cu Echilibrarea și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării
Ofertă	Offer	În cazul Pieței pentru Ziua Următoare, este o Ofertă de Cumpărare sau o Ofertă de Vânzare, după caz; în cazul Pieței de Echilibrare, este o Ofertă Zilnică sau o Ofertă Fixă, după caz
Ofertă de Cumpărare	Buy Offer	Oferta transmisă de un Participant la Piața pentru Ziua Următoare de a cumpăra Energie Electrică de pe Piața pentru Ziua Următoare

Ofertă Fixă	Standing Offer	Ofertă transmisă de un Participant la Piața de Echilibrare pentru o Unitate Dispecerizabilă sau un Consum Dispecerizabil, după cum este cazul, care a fost calificat pentru Reglaj Terțiar Lent în concordanță cu Codul Rețelei de Transport; fiecare Ofertă Fixă cuprinde o Ofertă Fixă pentru Pornire și o Ofertă Fixă pentru Menținere în Rezervă Caldă aferente respectivei Unități Dispecerizabile sau Consum Dispecerizabil
Ofertă Validată	Validated Offer	Oferta validată de Operatorul Pieței de Energie Electrică sau de Operatorul Pieței de Echilibrare, după caz
Ofertă de Vânzare	Sell Offer	Ofertă transmisă de un Participant la Piața pentru Ziua Următoare de a vinde Energie Electrică pe Piața pentru Ziua Următoare
Ofertă Zilnică	Daily Offer	Ofertă pentru Creștere de Putere și/sau pentru Reducere de Putere pe Piața de Echilibrare transmisă de un Participant la Piața de Echilibrare
Operator de Decontare - OD	Settlement Administrator	Departament distinct organizat în cadrul S.C. Opcom S.A. pentru realizarea funcțiilor de decontare care i-au fost atribuite prin prezentul Cod Comercial
Operator de Măsurare	Metering Operator	Agent economic care instalează, întreține, administrează și operează un sistem de măsurare a energiei electrice. Agenții economici desemnați ca operatori de măsurare sunt: <ul style="list-style-type: none"> - Operatorul de Transport și de Sistem, pentru asigurarea măsurărilor pe piața angro; - Producători, pentru asigurarea măsurărilor din grupuri nedispecerizabile pentru livrarile în rețeaua de distribuție; - Operatorul de distribuție, pentru asigurarea măsurărilor pe piața cu amănuntul.
Operatorul Pieței de Echilibrare	Balancing Market Operator	Operator de piață care asigură înregistrarea Participanților la Piața de Echilibrare precum și colectarea și verificarea formală a Ofertelor pe Piața de Echilibrare Operatorul Pieței de Echilibrare este C.N. Transelectrica S.A.
Operatorul Pieței de Energie Electrică – OPEE	Market Operator	Persoană juridică ce asigură tranzacționarea cantităților de energie pe piața de energie electrică și care determină prețurile pe Piața pentru Ziua Următoare, îndeplinind funcțiile prevăzute de prezentul Cod Comercial Operatorul Pieței de Energie Electrică este S.C. Opcom S.A.
Operator de Rețea	Network Operator	Operatorul de Transport și de Sistem sau un Distribuitor, după caz
Operator de Transport și de Sistem - OTS	Transmission System Operator	Persoană juridică, titulară de licență pentru transportul energiei electrice și servicii de sistem Operatorul de Transport și de Sistem este C.N. Transelectrica S.A.

Oră de Închidere a Pieței de Echilibrare	BM Closing Time	Ora până la care ofertele pe Piața de Echilibrare pot fi transmise Operatorului Pieței de Echilibrare, aceasta fiind ora 17:00 în Ziua de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare
Oră de Închidere a Pieței pentru Ziua Următoare	DAM Closing Time	Ora până la care Ofertele pe Piața pentru Ziua Următoare pot fi transmise Operatorului Pieței de Energie Electrică, aceasta fiind ora 11:00 în Ziua de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare
Oră de Transmitere	Submission Time	Ora la care o Ofertă sau o Notificare Fizică, după caz, a intrat în Sistemul de Tranzacționare corespunzător sau în Sistemul de Programare, așa cum a fost înregistrată prin marca de timp
Ora de Transmitere a Programului	Schedule Submission Time	Ora până la care o Notificare Fizică poate fi transmisă Operatorului de Transport și de Sistem, aceasta fiind ora 15:00 în Ziua de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare
Ordine de Merit pe Piața de Echilibrare	Merit Order	Ordonarea Perechilor Preț-Cantitate din Ofertele Zilnice Validated, stabilită și utilizată de Operatorul de Transport și de Sistem pentru determinarea Perechilor Preț-Cantitate care vor fi acceptate pentru furnizarea Energiei de Echilibrare
Ore de Tranzacționare	Trading Hours	Intervalul de la ora 07:00 la ora 20:00 al fiecărei Zile de Tranzacționare
Parte Responsabilă cu Echilibrarea - PRE	Balance Responsible Party	Titular de Licență care a fost înregistrat de Operatorul de Transport și de Sistem ca Parte Responsabilă cu Echilibrarea conform prevederilor secțiunii 10; o Parte Responsabilă cu Echilibrarea își poate asuma, de asemenea, Responsabilitatea Echilibrării pentru alți Titulari de Licență
Participant la Licitații	Auction Participant	Titular de Licență, înregistrat de Operatorul de Transport și de Sistem ca participant la licitațiile pentru capacitățile de interconexiune internațională conform prevederilor secțiunii 9
Participant la Piața de Echilibrare	Balancing Market Participant	Titular de Licență care a fost înregistrat ca un participant la Piața de Echilibrare de Operatorul Pieței de Echilibrare, conform prevederilor secțiunii 7
Participant la PZU	Trading Participant	Titular de Licență care a fost înregistrat ca participant la Piața pentru Ziua Următoare de Operatorul Pieței de Energie Electrică conform prevederilor secțiunii 5
Pereche Preț-Cantitate	Price-Quantity Pair	O combinație între un preț și o cantitate, indicând prețul la care un ofertant intenționează să vândă sau să cumpere, după caz, o cantitate de Energie Electrică ce nu va depăși cantitatea specificată; acest preț poate reprezenta de asemenea un preț minim sau maxim
Perioadă de Achiziție	Procurement Period	O perioadă definită de Operatorul de Transport și de Sistem pentru achiziționarea Serviciilor de Sistem Tehnologice sau a Pierderilor Tehnice în Rețele Electrice conform prevederilor secțiunii 8
Perioadă de Licitație	Auction Period	Perioadă definită de Operatorul de Transport și de Sistem pentru alocarea prin licitație a capacităților de interconexiune internațională conform prevederilor secțiunii 9
Perioadă de Pornire	Start-up Time	Timpu necesar pentru inițierea și realizarea Pornirii unei Unități Dispecerizabile sau a unui Consum Dispecerizabil, după caz

Piața angro de energie electrică	Wholesale electricity market	Cadru organizat în care energia electrică este achiziționată de furnizori de la producători sau de la alți furnizori, în vederea revânzării sau consumului propriu, precum și de operatorii de rețea în vederea acoperirii consumului propriu tehnologic.
Piață Centralizată		Cadru de desfășurare a tranzacțiilor cu energie electrică între diverși agenți economici, intermediare de o contraparte centrală, pe baza unor reguli specifice.
Piața de Echilibrare - PE	Balancing Market	Piața centralizată organizată și administrată de Operatorul de Transport și de Sistem pentru a colecta Ofertele de livrare a Energiei de Echilibrare transmise de Participanții la Piața de Echilibrare, și a le utiliza pentru a asigura siguranța și stabilitatea în funcționare a Sistemului Electroenergetic Național și pentru a rezolva Restricțiile de Rețea
Piața pentru Ziua Următoare – PZU sinonim Piața Spot	Day-Ahead Market	Piața centralizată pentru vânzarea și cumpărarea Energiei Electrice în Ziua de Livrare care urmează imediat după Ziua de Tranzacționare
Pierderi Tehnice în Rețelele Electrice	Network Losses	Integrala în funcție de timp, pe un interval determinat, a diferenței între puterea activă totală la intrarea și respectiv la ieșirea dintr-o Rețea Electrică
Pornire	Start-up	Toate măsurile care trebuie luate pentru pregătirea unei Unități Dispecerizabile pentru a fi sincronizată cu Sistemul Electroenergetic Național sau pentru reducerea consumului unui Consumator Dispecerizabil
Poziție Netă Contractuală	Net Contractual Position	Diferența netă dintre Livrările Contractuale pe care o Parte Responsabilă cu Echilibrarea le-a livrat și Livrările Contractuale care i-au fost livrate respectivei Părți Responsabile cu Echilibrarea într-un Interval de Dispecerizare
Poziție Netă Măsurată	Net Metered Position	În cazul unei Părți Responsabile cu Echilibrarea care nu este un Operator de Rețea, este diferența dintre Consumul Net agregat pentru toți Consumatorii de Energie Electrică pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării și Producția Netă agregată pentru toți Producătorii de Energie Electrică pentru care respectiva PRE și-a asumat responsabilitatea Echilibrării; în cazul unei Părți Responsabile cu Echilibrarea care este un Operator de Rețea, Poziția Netă Măsurată include Pierderile Tehnice în Rețele Electrice precum și energia electrică livrată către sau primită de la alți Operatori de Rețea
Prețul pentru Deficit de Energie	Imbalance Deficit Price	Prețul unitar pe care o Parte Responsabilă cu Echilibrarea trebuie să îl plătească Operatorului de Transport și de Sistem pentru dezechilibrele pozitive ale respectivei PRE, determinate conform prevederilor secțiunii 12
Prețul de Închidere a Pieței – PIP	Market Clearing Price	Prețul la care sunt încheiate Tranzacțiile pe Piața pentru Ziua Următoare într-o anumită Zonă de Tranzacționare, pe un anumit Interval de Tranzacționare

Prețul pentru Excedent de Energie	Imbalance Surplus Price	Prețul unitar pe care o Parte Responsabilă cu Echilibrarea trebuie să îl primească de la Operatorul de Transport și de Sistem pentru dezechilibrele negative ale respectivei PRE, determinate conform prevederilor secțiunii 12
Producător de Energie Electrică	Producer	Persoană fizică sau juridică, titulară de Licență, având ca specific activitatea de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare
Producție Netă	Net Production	Energia Electrică ce este livrată de o Unitate de Producție în Sistemul Electroenergetic Național
Producție Prioritară	Priority Production	Producția oricărei Unități de Producție deținute de un Titular de Licență, pentru care sunt acordate drepturi preferențiale de vânzare conform prevederilor secțiunii 13
Punct de Racordare	Connection Point	Punctul fizic în care un utilizator este racordat la Sistemul Electroenergetic Național
Punct de Măsurare	Metering Point	Punct al unei rețele electrice unde se măsoară energia electrică
Reducere de Putere	Downward Regulation	Livrarea Energiei de Echilibrare pentru acoperirea unui excedent de producție în Sistemul Electroenergetic Național prin reducerea producției unei Unități Dispecerizabile sau creșterea consumului unei centrale de acumulare prin pompare care este înregistrată drept Consum Dispecerizabil
Registru Dispecer	Dispatch Log	Registru în care Operatorul de Transport și de Sistem înregistrează Dispozițiile de Dispecer emise conform Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport
Registru de Măsură	Metering Register	Registru întocmit și actualizat de fiecare Operator de Măsurare, care conține datele tehnice, administrative și fizice relevante pentru fiecare Punct de Măsurare din Zona de Licență corespunzătoare, conform prevederilor Codului de Măsurare a Energiei Electrice
Registru pentru Părțile Responsabile cu Echilibrarea	BRP Register	Registru întocmit și actualizat de Operatorul de Transport și de Sistem care conține informații specifice despre Părțile Responsabile cu Echilibrarea înregistrate
Registru de Serviciu pe Sistem	System Service Register	Registru întocmit și actualizat de fiecare Operator de Rețea care conține Informații specifice despre Utilizatorii de Rețea Electrică înregistrați
Registru de Tranzacționare	Trading Register	Registru întocmit și actualizat de Operatorul Pieței de Energie Electrică care conține informații despre Participanții la PZU înregistrați
Reglaj Necesari	Required Regulation	Cantitatea de Energie de Echilibrare pe care Operatorul de Transport și de Sistem are nevoie să o selecteze într-un anumit moment conform prevederilor secțiunii 7
Reglaj Primar	Primary Regulation	Reglarea automată și rapidă (timp < 30sec) a puterii active a grupurilor generatoare sub acțiunea reguletoarelor de viteză proprii, în scopul menținerii echilibrului dintre producție și consum la o frecvență apropiată de valoarea de consemn, asigurând securitatea rețelei pe principiul solidarității partenerilor de producție

Reglaj Secundar	Secondary Regulation	Reglaj automat centralizat al frecvenței (puterii de schimb cu corecția de frecvență) pentru aducerea frecvenței/puterii de schimb la valorile de consemn în cel mult 15 minute
Reglaj Terțiar Lent	Slow Tertiary Regulation	Reglajul centralizat al puterilor active ale unor grupuri generatoare în scopul refacerii rezervei de reglaj terțiar rapid în condițiile prevăzute de Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport
Reglaj Terțiar Rapid	Fast Tertiary Regulation	Reglajul centralizat al puterilor active ale unor grupuri generatoare în scopul refacerii rezervei de reglaj secundar în condițiile prevăzute de Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport
Puterea Reactivă pentru Reglarea Tensiunii	Voltage and Reactive Power Control	Măsurile de gestionare a puterii reactive pentru reglarea tensiunii în sistem între anumite limite în diverse noduri ale Rețelei, conform prevederilor din Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport
Responsabilitatea Echilibrării	Balance Responsibility	Responsabilitatea fiecărui Titular de Licență, față de Operatorul de Transport și de Sistem, pentru menținerea echilibrului între valorile realizate și contractate ale producției, consumului și schimburilor de energie electrică proprii, după caz
Restricție de Rețea sinonim Congestie	Network Constraint	Situația de funcționare în care transportul energiei între două noduri sau zone de sistem conduce la nerespectarea parametrilor de siguranță în funcționare a SEN, fiind necesară abaterea de la programul de funcționare al unităților de producere rezultat în urma notificărilor fizice
Rețea Electrică	Network	Ansamblul de linii, inclusiv elementele de susținere și de protecție a acestora, stațiile electrice și alte echipamente electroenergetice conectate între ele; Rețeaua Electrică poate fi rețea de transport sau rețea de distribuție
Rețea Electrică de Distribuție	Distribution Network	Rețeaua electrică cu tensiunea de linie nominală până la 110 kV inclusiv
Rețea Electrică de Transport	Transmission Network	Rețeaua electrică de interes național și strategic cu tensiunea de linie nominală mai mare de 110 kV
Rezervă Necesară	Required Margin	Cantitatea de Energie de Echilibrare care trebuie să fie disponibilă în timpul fiecărui Interval de Dispecerizare așa cum este determinată de Operatorul de Transport și de Sistem conform prevederilor secțiunii 7
Rezervă de Reglaj Primar	Primary Reserve	Rezerva de putere care, la abaterea frecvenței de la valoarea de consemn, poate fi mobilizată automat în 30 de secunde și poate rămâne în funcțiune pe durată de minim 15 minute
Rezervă de Reglaj Secundar	Secondary Reserve	Rezerva de putere care, la abaterea frecvenței și/sau soldului puterii de schimb de la valoarea de consemn, poate fi mobilizată automat într-un interval de maxim 15 minute
Rezervă Terțiară Lentă	Slow Tertiary Reserve	Rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care au timp de pornire și preluare a sarcinii mai mic de 7 ore
Rezervă Terțiară Rapidă	Fast Tertiary Reserve	Rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care sînt calificate pentru a realiza sincronizarea și încărcarea sarcinii în maximum 15 minute

Rezerve	Reserve	Disponibilitatea garantată pentru anumite Servicii de Sistem, incluzând Reglajul Secundar și Terțiar, pe care Operatorul de Transport și de Sistem a contractat-o conform prevederilor secțiunii 8
Scală de Preț	Price Scale	Intervalul între zero și cel mai mare preț în care trebuie să se situeze prețul unei Oferte transmisă pe Piața pentru Ziua Următoare sau pe Piața de Echilibrare, după caz; Scale de Preț diferite pot fi stabilite pentru Piața pentru Ziua Următoare și pentru diferite tipuri de Energie de Echilibrare
Schimb Bloc	Block Exchange	Schimb de Energie Electrică între două Părți Responsabile cu Echilibrarea
Servicii de Sistem		Servicii asigurate utilizatorilor rețelei de către OTS pentru menținerea nivelului de siguranță în funcționare a SEN, precum și a calității energiei electrice conform normelor
Servicii de Sistem Tehnologice	Ancillary Services	Servicii asigurate de regulă de producători, la solicitarea OTS, pentru menținerea nivelului de siguranță în funcționare a SEN, precum și a calității energiei electrice conform normelor
Sistemul Pieței de Echilibrare	Balancing Market System	Sistem informatic stabilit și menținut de Operatorul de Transport și de Sistem, care este folosit de asemenea și de Operatorul Pieței de Echilibrare în scopul administrării Pieței de Echilibrare
Sistemul de Programare	Scheduling System	Sistem informatic stabilit și menținut de Operatorul de Transport și de Sistem în scopul primirii, verificării și prelucrării Notificărilor Fizice
Sistemul de Tranzacționare	Trading System	Sistem informatic stabilit și menținut de Operatorul Pieței de Energie Electrică în scopul administrării Pieței pentru Ziua Următoare
Societate de Distribuție (Distribuitor)	Distributor	Persoană juridică ce deține Licența de a exploata o Rețea Electrică de Distribuție, acordată de Autoritatea Competentă
Titular de Licență	Licensed Party	Persoană juridică deținătoare a unei licențe acordate de autoritatea competentă
Tranzacție	Transaction	Convenție legală ferm încheiată între două părți pentru livrarea de Energie Electrică și/sau Servicii de Sistem Tehnologice în concordanță cu prezentul Cod Comercial
Unitate Dispecerizabilă	Dispatchable Unit	Unitate de Producție care a fost înregistrată ca Unitate Dispecerizabilă în conformitate cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport
Unitate Hidroenergetică	Hydro Unit	Unitate de Producție care se bazează pe utilizarea energiei hidro, incluzând centralele pe firul apei, centralele în cascadă cu baraj (cu acumulare) și centralele de acumulare prin pompare
Unitate Nedispecerizabilă	Non-Dispatchable Unit	Unitate de Producție care nu este Unitate Dispecerizabilă
Unitate de Producție	Production Unit	Un singur ansamblu de mașini rotative destinat să transforme energia de altă formă în energie electrică

Utilizator de Rețea Electrică	System User	Producător, operator de transport și de sistem, operator de distribuție, furnizor, consumator eligibil sau consumator captiv
Valoare Măsurată	Meter Value	Cantitatea de Energie Electrică măsurată sau considerată ca fiind măsurată pe parcursul unui Interval de Dispecerizare
Valoare Masurată Aprobată	Approved Meter Value	Valoare Măsurată care a fost aprobată conform prevederilor secțiunii 11
Viteză de Variație a Sarcinii	Ramp-Rate	Viteza de încărcare sau de descărcare a unei Unități Dispecerizabile sau a unui Consum Dispecerizabil, după caz, așa cum este înregistrată conform Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport ca parte a Caracteristicilor Tehnice
Zi Financiară	Financial Day	Zi în care băncile comerciale sunt deschise pentru operațiuni financiare
Zi de Livrare	Delivery Day	Ziua calendaristică imediat următoare unei Zile de Tranzacționare
Zi Lucrătoare	Business Day	Zi calendaristică, cu excepția sâmbetei, duminicii și a oricărei zile declarate sărbătoare legală în România
Zi Nelucrătoare	Non-Working Day	Ziua de sâmbătă, de duminică și oricare zi declarată sărbătoare legală în România
Zi de Tranzacționare	Trading Day	Orice Zi calendaristică
Zona Furnizorului Implicit	Franchise Area	Zona de Rețea pentru care este valabilă Licența acordată de Autoritatea Competentă Furnizorului implicit
Zonă de Licență	License Area	Zona de Rețea pentru care este valabilă Licența Operatorului de Transport și de Sistem sau a unui Distribuitor, după caz
Zonă Națională de Tranzacționare	National Trading Zone	Acea parte a Sistemului Electroenergetic Național la care sunt conectați Consumatorii de Energie Electrică și Producătorii de Energie Electrică din România
Zonă de Tranzacționare	Trading Zone	Parte a Sistemului Electroenergetic Național, pentru care pot fi transmise Oferte separate pe Piața pentru Ziua Următoare
Zonă de Tranzacționare de Frontieră	Border Trading Zone	Toate Zonele de Tranzacționare care sunt diferite de Zona Națională de Tranzacționare

2. Scop

2.1 Codul Comercial stabilește principiile, regulile și mecanismele referitoare la formarea prețurilor și relațiile comerciale pe piața angro de energie electrică între participanții la piață.

2.2 În funcție de durata în timp, tranzacțiile cu energie electrică pe piața angro se clasifică în:

- a) tranzacții bilaterale pe diverse termene, pe baze contractuale;

- b) tranzacții centralizate (intermedie) pe termen scurt, pe piața pentru ziua următoare și pe piața de echilibrare.
- 2.3 Tranzacțiile cu energie electrică pe piața angro respectă obligatoriu principiile și regulile stabilite prin prezentul Cod Comercial.
- 2.4 Pentru asigurarea serviciilor de sistem tehnologice, Codul Comercial definește regulile comerciale de achiziționare de către OTS a Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar, a puterii reactive pentru reglarea tensiunii în rețeaua de transport, precum și a altor servicii de sistem tehnologice necesare pentru siguranța și stabilitatea Sistemului Electroenergetic Național.
- 2.5 Pentru asigurarea tranzacțiilor de import/export, Codul Comercial definește regulile comerciale de alocare a capacităților disponibile de interconexiune stabilite de Operatorul de Transport și de Sistem (OTS) în conformitate cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.
- 2.6 Pentru promovarea producerii de energie electrică din surse/tehnologii considerate prioritare, Codul Comercial prevede reguli comerciale specifice pentru participarea la piață a unităților de producție calificate ca producții prioritare.
- 2.7 Pentru decontarea centralizată a tranzacțiilor pe piața angro de energie electrică, Codul Comercial prevede regulile de stabilire a obligațiilor de plată/drepturilor de încasare ale participanților la piața angro, precum și de redistribuire echitabilă către consumatori a costurilor/veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, managementul congestiilor și producții prioritare.
- 2.8 În aplicarea Codului Comercial, Operatorul Pieței de Energie Electrică, Operatorul Pieței de Echilibrare, Operatorul de Transport și de Sistem și Operatorul de Decontare elaborează proceduri proprii pe care le supun spre aprobare Autorității Competente.

3. Structura pieței angro de energie electrică

3.1. Accesul la piață

3.1.1 Pe piața angro de energie electrică au acces în vederea efectuării de tranzacții:

- a) producători și autoproducători de energie electrică;
- b) furnizori
- c) operatorii de rețea.

3.1.2 Tranzacțiile pe piața angro de energie electrică au ca obiect vânzarea – cumpărarea de:

- a) energie electrică;
- b) servicii de sistem tehnologice;

- c) servicii de sistem;
- d) servicii de transport;
- e) servicii de distribuție.

3.1.3 Participanții la piața angro de energie electrică sunt persoane juridice române sau străine, titulari de licență, care s-au înregistrat ca:

- a) participanți la PZU;
- b) participanți la piața de echilibrare;
- c) participanți la licitații;
- d) părți responsabile cu echilibrarea.

3.1.4 Piața angro de energie electrică se compune din următoarele piețe specifice:

- a) piața contractelor bilaterale;
- b) Piața pentru Ziua Următoare;
- c) Piața de Echilibrare;
- d) Piața serviciilor de sistem tehnologice.

3.2. Piața contractelor bilaterale cu energie electrică

3.2.1. Pe Piața Anglo de Energie Electrică, Titularii de Licență sunt liberi să se angajeze în tranzacții bilaterale cu Energie Electrică, inclusiv în tranzacții bilaterale de Export sau Import de Energie Electrică, în conformitate cu legislația specifică, cu prezentul Cod Comercial și cu condițiile lor de Licență.

3.2.2. Tranzacțiile bilaterale pe piața angro de energie electrică se certifică prin contracte de vânzare – cumpărare energie electrică pe durate determinate.

3.3. Piața centralizată pentru Ziua Următoare

3.3.1 Pe Piața pentru Ziua Următoare se încheie în fiecare Zi de Tranzacționare tranzacții ferme cu energie electrică activă pentru fiecare Interval de Tranzacționare al Zilei de Livrare corespunzătoare, pe baza ofertelor transmise de Participanții la PZU.

3.3.2 Ofertele și Tranzacțiile pe Piața pentru Ziua Următoare se fac la nivel agregat pe portofoliul de vânzare/cumpărare.

3.3.3 Piața pentru Ziua Următoare este administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică.

3.3.4 Tranzacțiile cu energie electrică încheiate pe Piața pentru Ziua Următoare se realizează prin intermediul Operatorului Pieței de Energie Electrică.

3.4. Piața centralizată obligatorie de Echilibrare

3.4.1 Pe Piața de Echilibrare, Operatorul de Transport și de Sistem cumpără și/sau vinde energie electrică activă de la/către participanții la piață deținători de unități/consumuri dispecerizabile, în scopul compensării abaterilor de la valorile programate ale producției și consumului de energie electrică.

3.4.2 Producătorii dispecerizabili sunt obligați să oferteze pe această piață, la Creștere de Putere întreaga cantitate de energie electrică disponibilă suplimentar față de cantitatea de energie electrică notificată iar la Reducere de Putere întreaga cantitate de energie electrică notificată.

3.4.3 Ofertele și Tranzacțiile pe Piața de Echilibrare se fac la nivel de unitate/consum dispecerizabil.

3.4.4 Piața de Echilibrare este administrată de Operatorul Pieței de Echilibare.

3.5. Piața centralizată de servicii de sistem tehnologice

3.5.1 Asigurarea unei cantități suficiente de Servicii de Sistem *tehnologice* disponibilă pentru Operatorului de Transport și de Sistem, respectiv pentru Operatorii de Distribuție, se realizează de regulă prin mecanisme nediscriminatorii de piață – licitații pe perioade determinate și/sau contracte bilaterale.

3.5.2 Asigurarea reglajului primar și menținerea disponibilității rezervei de reglaj primar sunt obligatorii pentru toți producătorii de energie electrică în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

3.5.3 Producătorii care au contractat Servicii de Sistem *Tehnologice* (rezerva de reglaj secundar și rezerva de reglaj terțiar) sunt obligați să ofere pe Piața de Echilibrare cel puțin cantitățile de energie electrică corespunzătoare volumelor de servicii de sistem *tehnologice* contractate.

3.6. Piața centralizată pentru alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională

3.6.1 Alocarea capacității de interconexiune pentru import se realizează prin licitații implicite, distinct pentru:

a) importuri realizate prin contracte, pe perioade de până la un an;

b) tranzacții pe PZU.

3.6.2 Alocarea capacității de interconexiune disponibile prin licitațiile de la paragraful 3.6.1 lit.a) se efectuează în ordinea crescătoare a prețului de achiziție a energiei electrice de către importator.

3.6.3 Alocarea capacității de interconexiune pentru export pe contracte pe termen lung se realizează de către autoritățile țărilor vecine, iar cantitățile rămase nealocate pe contracte se alocă prin licitații implicite pe PZU.

3.6.4. Alocarea capacității de interconexiune internațională pentru tranzitul de energie se realizează:

a) înainte alocării pentru importurile realizate prin contracte, în condițiile existenței unor convenții de reciprocitate cu ambele țări implicate în tranzacție;

b) după alocarea pentru importurile realizate prin contracte, în toate celelalte cazuri.

3.6.5. Capacitatea rezervată prin licitație dar neutilizată se alocă în licitațiile următoare.

3.7. Gestiunea riscului

3.7.1. Recunoasterea riscului și evaluarea expunerii la risc a companiilor

3.7.1.1. În piața de energie se manifestă riscuri de variație a parametrilor tehnologici, comerciali, financiari, umani, naturali etc. Expunerea la risc se evaluează de către fiecare participant la piață în parte.

3.7.2. Controlul și diminuarea consecințelor expunerii la risc

3.7.2.1. Companiile ce acționează în piața de energie vor desemna compartimente destinate gestiunii riscului având ca sarcini minimale:

a) să determine expunerea la risc,

b) să identifice costurile curente asociate consecințelor de risc și a măsurilor de diminuare a acestora;

c) să elaboreze planuri și proceduri de urgență pentru situațiile de întrerupere a funcționării, catastrofe naturale și terorism, menținând legătura cu organismele de stat abilitate.

3.7.2.2. Autoritatea Competentă, pe baza expunerii la risc a fiecărei companii, va acorda după caz, o cotă de risc în tarifele / prețurile reglementate, pentru agenții economici reglementați și pentru secțiunea de piață reglementată, pe care o va modifica periodic în funcție de eficiența măsurilor de reducere a impactului riscului pe care le va implementa fiecare companie.

3.7.2.3. Autoritatea Competentă poate impune limite ale prețurilor de ofertare pe piețele centralizate PZU, PE și Piața de Servicii de Sistem, precum și limite ale Prețului pentru Dezechilibre.

3.8. Decontarea

3.8.1. Decontarea Tranzacțiilor și stabilirea obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare rezultate din participarea la piețele centralizate conform prevederilor prezentului Cod Comercial, se realizează de către Operatorul de Decontare.

3.8.2. Pentru decontarea Tranzacțiilor pe PZU, Operatorul de Decontare va utiliza o schemă de compensare multilaterală prin novăție și substituție.

3.8.3. Operatorul de Decontare poate oferi opțional servicii de decontare și pentru piața contractelor bilaterale, după schema compensării multilaterale a pozițiilor.

3.9. Producția Prioritară

3.9.1. Pentru promovarea anumitor surse de energie sau anumitor tehnologii se stabilesc mecanisme distincte, în conformitate cu prevederile prezentului Cod Comercial.

3.9.2. Pentru unitățile în cogenerare se contractează în regim reglementat servicii tehnologice de sistem - capacități de rezervă de putere de către C.N. Transelectrica S.A..

3.9.3. Pentru energia electrică produsă din surse regenerabile se utilizează sistemul de cote obligatorii combinat cu o piață concurențială de Certificate Verzi.

4. Regulile pieței contractelor bilaterale

4.1. Contracte de vânzare – cumpărare energie electrică

4.1.1. Prevederi generale

4.1.1.1. Contractele de vânzare – cumpărare energie electrică pot fi contracte reglementate, cu conținutul minimal stabilit de Autoritatea Competentă, sau contracte nereglementate, la care conținutul este stabilit de părți prin negociere directă, cu respectarea prevederilor din prezentul Cod Comercial.

4.1.1.2. Părțile contractante, cantitățile de energie electrică și prețurile din contractele negociate constituie informații confidențiale. În măsura în care prevederile prezentului Cod Comercial cer declararea acestora Operatorului Pieței de Energie Electrică și/sau Operatorului de Transport și de Sistem și/sau Operatorului de Decontare, aceștia nu vor divulga informațiile altor participanți la piață fără consimțământul părților implicate.

4.1.1.3. Contractele-cadru reglementate de vânzare – cumpărare energie electrică sunt anexate la prezentul Cod Comercial.

4.1.2. Contracte reglementate de vânzare – cumpărare energie electrică

4.1.2.1. Contractele reglementate se încheie între producători și furnizorii consumatorilor captivi, în vederea asigurării părților contractante împotriva riscului variației Prețului de Inchidere a Pieței.

4.1.2.2. Părțile care vor încheia contracte reglementate sunt:

- a) în calitate de vânzători: producătorii desemnați prin ordin/decizie a Autorității Competente;
  - b) în calitate de cumpărători: fiecare furnizor al consumatorilor captivi.
- 4.1.2.3. Contractele reglementate vor fi încheiate pe o perioadă de 3 ani, începând cu anul 2005.
- 4.1.2.4. Cantitățile de energie electrică și prețurile din contractele reglementate sunt ferme, profilate pe intervale orare, în funcție de variația orară a consumului captiv prognozat.
- 4.1.2.5. Cantitățile de energie electrică din contractele reglementate vor descrește în corelare cu gradul de deschidere a pieței concurențiale de energie electrică.
- 4.1.2.6. Cantitățile de energie electrică și prețurile orare din contractele reglementate sunt determinate pe baze concurențiale, prin simularea funcționării optime a unităților de producere a energiei electrice în vederea minimizării costurilor la nivel de SEN.
- 4.1.2.7. În simularea funcționării optime a unităților de producere a energiei electrice necesară stabilirii cantităților de energie electrică și prețurilor orare din contractele reglementate, unitățile de producere se încarcă în ordinea crescătoare a costurilor marginale de producere.
- 4.1.2.8. Costurile fixe se vor ajusta treptat de la valoarea actuală la o valoare optimă, stabilită de Autoritatea Competentă.
- 4.1.2.9. C.N. Transelectrica S.A. determină prețurile și cantitățile de energie electrică din contractele reglementate în conformitate cu prevederile *Metodologiei de stabilire a prețurilor și cantităților de energie electrică vândute de producători prin contracte reglementate și a prețurilor pentru energie termică livrată din centrale cu grupuri de cogenerare*, aprobată de Autoritatea Competentă.
- 4.1.2.10. Contractele reglementate se încheie pe baza următoarelor contracte cadru:
- a) contract cadru de portofoliu de vânzare/cumpărare a energiei electrice;
  - b) contract cadru de vânzare-cumpărare pe termen lung a energiei electrice încheiat între S.N. Nuclearelectrica S.A. și furnizorii consumatorilor captivi;
  - c) contract cadru de achiziție a energiei electrice de la autoproducători/producători independenți.
- 4.1.2.11. Unitățile de producere care participă la realizarea cantităților de energie electrică ce fac obiectul contractelor de portofoliu precum și respectivele cantități de energie se notifică la Transelectrica în conformitate cu prevederile secțiunii 6 și cu prevederile Codului tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

4.1.3. Contractele cu opțiune

- 4.1.3.1 Contractele cu opțiune sunt contracte reglementate de tip financiar care se încheie pe baza contractului cadru cu opțiune aprobat de Autoritatea Competentă, între S.C. Hidroelectrica S.A. și producătorii de energie electrică precizați conform prevederilor paragrafului 4.1.2.2. lit.a), în vederea diminuării riscurilor ce ar rezulta din neproducerea cantităților de energie electrică contractate ferm prin contractele de portofoliu.

4.1.3.2 Cantitățile de energie electrică și prețurile orare din contractele cu opțiune sunt determinate pe baze concurențiale, prin simularea funcționării optime a unităților de producere a energiei electrice în vederea minimizării costurilor la nivel de SEN.

4.1.3.3 C.N. Transelectrica S.A. determină prețurile și cantitățile de energie electrică precizate la paragraful precedent prin aplicarea *Procedurii pentru stabilirea prețurilor și cantităților din contractele cu opțiune*, în condițiile unei producții de energie electrică din surse hidro diminuată față de situația considerată la paragraful 4.1.2.5.

4.1.3.4 Contractele cu opțiune vor fi încheiate pe o perioadă de 3 ani, începând cu anul 2005.

4.1.3.5 Intrarea în efectivitate a contractelor cu opțiune se realizează la solicitarea S.C. Hidroelectrica S.A., în condițiile îndeplinirii criteriului stabilit prin prevederile contractuale.

4.2. Contracte reglementate pentru managementul congestiilor interne

4.2.1. Pentru a reduce costurile implicate de managementul congestiilor interne prin utilizarea Pieței de Echilibrare, OTS poate semna cu producătorii la care apelează în scopul soluționării Restricțiilor de Rețea, contracte de furnizare servicii de sistem tehnologice pe baza Contractului cadru pentru managementul congestiilor.

4.3. Plata serviciului de transport și a serviciilor de sistem

4.3.1 C.N. Transelectrica S.A. în calitate de prestatoare de servicii, încheie contracte de transport și servicii de sistem pe baza contractului-cadru elaborat de Autoritatea Competentă, cu următorii beneficiari:

- a) producători și furnizori/consumatori pentru serviciul de transport – componenta de introducere în rețeaua de transport (inclusiv pentru energia electrică introdusă în rețeaua de transport din rețeaua de distribuție), inclusiv în cazul importului de energie electrică;
- b) producători și furnizori/consumatori, pentru serviciul de transport – componenta de preluare din rețeaua de transport, inclusiv în cazul exportului de energie electrică;
- c) furnizori/consumatori, pentru servicii de sistem;

4.3.2 În cazul în care aceeași cantitate de energie electrică este tranzacționată pe piața angro între mai mulți furnizori, contractarea serviciului de transport – componenta de extracție și/sau a serviciilor de sistem este efectuată numai de furnizorul care are contract de vânzare a respectivei cantități de energie electrică cu consumatorul de energie electrică .

4.4. Plata serviciului de distribuție

- 4.4.1 Operatorii de Distribuție în calitate de prestatori de servicii, încheie contracte de distribuție pe baza contractului-cadru elaborat de Autoritatea Competentă, cu furnizorii/consumatorii de energie electrică din zona de licență proprie.
- 4.4.2 În cazul în care aceeași cantitate de energie electrică este tranzacționată pe piața angro între mai mulți furnizori, contractarea serviciului de distribuție este efectuată numai de furnizorul care are contract de vânzare a respectivei cantități de energie electrică cu consumatorul de energie electrică.
- 4.4.3 Până la separarea juridică a activităților de distribuție și furnizare, pentru cantitățile de energie electrică furnizate consumatorilor captivi nu se contractează distinct serviciul de distribuție.

4.5. Importul și exportul de energie electrică

- 4.5.1. Titularii de Licență pot contracta cantități de energie electrică la export sau din import, prin încheierea unor contracte bilaterale cu un partener străin.
- 4.5.2. Pentru derularea contractelor de import / export, părțile contractante trebuie să-și asigure capacitatea necesară de interconexiune internațională, în conformitate cu prevederile capitolului 9.

5. Regulile Pieței centralizate pentru Ziua Următoare

5.1. Prevederi generale privind Piața pentru Ziua Următoare

- 5.1.1 Regulile Pieței pentru Ziua Următoare (PZU) creează un cadru centralizat de piață pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice de către participanții la piața angro de energie electrică din România, necesar pentru:
- a) a facilita formarea unei piețe angro de energie electrică în condiții de concurență, transparență și nediscriminare;
  - b) reducerea prețurilor de tranzacționare a energiei electrice;
  - c) stabilirea prețurilor de referință pentru alte tranzacții din piața angro;

- d) optimizarea utilizării capacităților limitate de interconexiune cu țările vecine prin integrarea utilizării capacităților respective în cadrul PZU centralizată.
- 5.1.2. Participarea la PZU este permisă Titularilor de Licență care au fost înregistrați ca Participanți la PZU.
- 5.1.3. Tranzacțiile pe PZU se încheie în fiecare Zi de Tranzacționare.
- 5.1.4. PZU cuprinde piețe independente pentru fiecare Interval de Tranzacționare al Zilei de Livrare. Fiecare tranzacție corespunde unei livrări de energie electrică la o putere constantă de-a lungul Intervalului de Tranzacționare respectiv.
- 5.1.5. Tranzacțiile încheiate pe PZU determină o obligație a respectivului Participant la PZU de a livra energia electrică, în cazul în care tranzacțiile s-au bazat pe Oferte de Vânzare, sau o obligație de a accepta livrarea energiei electrice, în cazul în care tranzacțiile s-au bazat pe Oferte de Cumpărare, în conformitate cu specificațiile respectivei Tranzacții.
- 5.1.6. Fiecare tranzacție corespunde unei Zile de Livrare, unui Interval de Tranzacționare și unei Zone de Tranzacționare.
- 5.1.7. Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE) este contraparte pentru fiecare Participant la PZU, în tranzacțiile încheiate pe PZU.
- 5.1.8. Tranzacțiile sunt finalizate prin livrarea fizică, în Ziua de Livrare, a energiei electrice în Sistemul Electroenergetic Național (SEN).
- 5.1.9. Livrarea energiei electrice se consideră că a fost realizată de fiecare parte care transmite Notificări Fizice în conformitate cu prevederile din secțiunea 6, pentru Tranzacțiile încheiate pe PZU.
- 5.1.10. Fiecare Zi de Livrare va avea douăzeci și patru (24) de Intervale de Tranzacționare consecutive cu o durată de o (1) oră fiecare, cu primul Interval de Tranzacționare începând la ora 00:00 în Ziua de Livrare. Excepție fac zilele de trecere de la ora de vară la ora de iarnă și respectiv de la ora de iarnă la ora de vară, când ziua de livrare are 25, respectiv 23 Intervale de Tranzacționare.

5.2. Participare la PZU

5.2.1. Participanții la PZU

- 5.2.1.1. Numai Participanții la PZU au dreptul să tranzacționeze pe PZU și să transmită Oferte către OPEE.
- 5.2.1.2. Pentru a deveni Participant la PZU, un Titular de Licență trebuie să fie înregistrat de OPEE conform prevederilor secțiunii 5.2.2.
- 5.2.1.3. Titularii de licență care pot deveni Participanți la PZU sunt:
- a) producători de energie electrică;

b) furnizori

c) operatori de rețea, în condițiile prevăzute la 5.2.1.4.

5.2.1.4. Operatorii de Rețea pot deveni Participanți la PZU și pot participa la PZU numai în scopul îndeplinirii funcțiilor menționate explicit în acest Cod Comercial. Nici un Operator de Rețea nu are dreptul să tranzacționeze pe PZU în scopul obținerii unui profit. Cu excepția vânzării de energie electrică de către OTS pentru compensarea Schimburilor Neplanificate cu alți OTS, în conformitate cu prevederile secțiunii 8.7, nici un Operator de Rețea nu are dreptul să vândă energie electrică pe PZU.

5.2.1.5. Tariful de acces la PZU va fi achitat de Titularii de Licență care doresc înregistrarea ca Participant la PZU, fiind propus de OPEE și aprobat de Autoritatea Competentă.

5.2.1.6. Un Titular de Licență care dorește să devină Participant la PZU are obligația să depună la OPEE o garanție financiară, determinată conform prevederilor secțiunii 14.3 și să achite tariful de acces la PZU.

5.2.2. Înregistrarea Participanților

5.2.2.1. Un Titular de Licență care dorește să devină Participant la PZU poate solicita acest lucru în scris la OPEE, conform prevederilor Procedurii de înregistrare a Participanților la PZU. Procedura va fi elaborată de OPEE și aprobată de Autoritatea Competentă. OPEE va pune la dispoziția tuturor părților interesate această procedură.

5.2.2.2. OPEE stabilește conținutul cadru al Convenției de Participare la PZU, care trebuie să cuprindă drepturile și responsabilitățile reciproce ale OPEE și ale fiecărui Participant la PZU. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, conținutul cadru al Convenției de Participare la PZU devine parte componentă a Codului Comercial și va fi pus de OPEE la dispoziția tuturor părților interesate.

5.2.2.3. După semnarea de către reprezentantul autorizat al solicitantului a Convenției de Participare la PZU, înregistrarea ca Participant la PZU devine efectivă începând cu data intrării în vigoare a acesteia.

5.2.3. Retragerea, suspendarea și revocarea

5.2.3.1. Un Participant la PZU se poate retrage din proprie inițiativă de la PZU în baza unei înștiințări în scris, semnată de un reprezentant autorizat al Participantului la PZU. Această înștiințare trebuie transmisă cu cel puțin o (1) lună înaintea datei la care înregistrarea Participantului la PZU trebuie să fie anulată. După primirea unei astfel de înștiințări, OPEE trebuie să informeze imediat Operatorul de Decontare (OD), OTS precum și pe ceilalți Participanți la PZU.

5.2.3.2. OPEE poate suspenda sau revoca înregistrarea unui Participant la PZU în oricare din următoarele cazuri:

a) dacă Participantul la PZU nu mai îndeplinește una sau mai multe din condițiile necesare pentru înregistrarea ca Participant la PZU;

- b) dacă Participantul la PZU nu mai îndeplinește cerințele privind garanția financiară în conformitate cu prevederile din secțiunea 14.3 sau nu efectuează plățile în conformitate cu prevederile secțiunii 14.5.;
- c) dacă Participantul la PZU nu respectă Convenția de Participare la PZU; sau
- d) dacă Participantul la PZU este găsit în mod repetat vinovat de nerespectarea regulilor aplicabile pentru PZU sau decontare.

5.2.3.3. La îndeplinirea oricăreia dintre condițiile stipulate la paragraful 5.2.3.2., OPEE poate dispune suspendarea Participantului la PZU, pentru o perioadă care să nu depășească șase (6) luni, transmițând o notificare, cu specificarea motivelor suspendării și a datei intrării în efectivitate a acesteia, Participantului la PZU în cauză, Transelectrica și celorlalți Participanți la PZU.

5.2.3.4. Dacă un Participant la PZU nu poate dovedi că a înlăturat cauzele care au condus la suspendarea sa în decursul perioadei specificate de OPEE conform prevederilor paragrafului 5.2.3.3., OPEE poate revoca înregistrarea ca Participant la PZU a Titularului de Licență în cauză, transmițând o notificare corespunzătoare cu cel puțin două (2) săptămâni în avans față de momentul intrării în efectivitate.

5.2.3.5. Înregistrarea ca Participant la PZU trebuie revocată automat, cu efect imediat, dacă Licența Participantului la PZU în cauză a fost retrasă de Autoritatea Competentă.

5.2.3.6. Dacă un Participant la PZU renunță la participarea pe PZU conform prevederilor paragrafului 5.2.3.1., sau dacă înregistrarea unui Participant la PZU este suspendată sau revocată de OPEE conform prevederilor paragrafului 5.2.3.3, 5.2.3.4 sau 5.2.3.5:

- a) respectivul Participant la PZU nu mai are dreptul să transmită noi Oferte pe PZU și toate Ofertele Validare ale acestuia se consideră automat anulate;
- b) Participantul la PZU trebuie să efectueze toate plățile datorate în conformitate cu prevederile secțiunii 14.
- c) după efectuarea tuturor plăților datorate de respectivul Participant la PZU, OPEE va anula înregistrarea acestuia în Registrul de Tranzacționare, informând Participantul la PZU respectiv, OD, OTS și toți ceilalți Participanți la PZU în legătură cu această anulare.

5.2.4. Registrul de Tranzacționare

5.2.4.1. OPEE întocmește și păstrează un Registrul de Tranzacționare.

5.2.4.2. Participanții la PZU care au fost acceptați de OPEE în conformitate cu prevederile secțiunii 5.2.2. vor fi înregistrați în Registrul de Tranzacționare. Acesta trebuie să conțină pentru fiecare Participant la PZU, cel puțin următoarele informații :

- a) numele complet, sediul oficial și detalii de contact pentru Titularul de Licență care a fost înregistrat ca Participant la PZU;
- b) data și numărul Convenției de Participare la PZU corespunzătoare;
- c) Codul de Identificare pe PZU al Participantului la PZU;

- d) numele și detalii de contact ale tuturor persoanelor autorizate să acționeze în numele Titularului de Licență ;
- e) numele, Codul de Identificare al Părții Responsabile cu Echilibrarea (PRE) și detalii de contact pentru PRE care și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru respectivul Participant la PZU.

5.2.4.3. Fiecare Participant la PZU are dreptul să consulte informațiile din Registrul de Tranzacționare care îl privesc și să solicite corectarea oricărei inexactități.

5.2.4.4. Informațiile cuprinse în Registrul de Tranzacționare trebuie să fie puse de OPEE la dispoziția OD.

5.3. Transmiterea Ofertelor pe PZU

5.3.1. Tipuri de Oferte

5.3.1.1. Participanții la PZU pot transmite Oferte de Cumpărare și Oferte de Vânzare energie electrică pe PZU.

5.3.1.2. Fiecare Ofertă poate conține până la douăzeci și cinci (25) perechi preț-cantitate.

5.3.1.3. Fiecare pereche preț-cantitate a unei Oferte de Cumpărare definește prețul unitar maxim, la care Participantul la PZU este dispus să cumpere o cantitate de Energie Electrică ce nu depășește cantitatea menționată în perechea preț-cantitate.

5.3.1.4. Fiecare pereche preț-cantitate a unei Oferte de Vânzare definește prețul unitar minim la care Participantul la PZU este dispus să vândă o cantitate de Energie Electrică ce nu depășește cantitatea menționată în perechea preț-cantitate.

5.3.1.5. Pentru fiecare Zonă de Tranzacționare, un Participant la PZU poate transmite o singură Ofertă de Cumpărare și o singură Ofertă de Vânzare pentru fiecare Interval de Tranzacționare.

5.3.1.6. Ofertele de Cumpărare și Ofertele de Vânzare nu pot fi combinate într-o singură Ofertă.

5.3.1.7. Ofertele transmise de Participanții la PZU reprezintă angajamente ferme ale respectivilor Participanți la PZU.

5.3.2. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor

5.3.2.1. Un Participant la PZU poate transmite Oferte pentru Ziua de Livrare la OPEE înainte de Ora de Închidere a PZU, adică până la ora 11:00 în Ziua de Tranzacționare anterioară Zilei de Livrare. Transmiterea Ofertelor este posibilă cu maxim o (1) săptămână înainte de Ziua de Livrare corespunzătoare și numai în timpul Orelor de Tranzacționare.

5.3.2.2. Ofertele se transmit în format electronic, prin canalele de comunicație stabilite de OPEE.

- 5.3.2.3. O Ofertă este considerată transmisă oficial la momentul intrării în Sistemul de Tranzacționare. Ora transmiterii este exprimată prin marca de timp.
- 5.3.2.4. Imediat ce o nouă Ofertă a intrat în Sistemul de Tranzacționare, OPEE confirmă Participantului la PZU primirea acesteia. Confirmarea trebuie să conțină numărul de înregistrare, tipul Ofertei și ora la care această Ofertă a intrat în Sistemul de Tranzacționare.
- 5.3.2.5. Înainte de Ora de Închidere a PZU, Ofertele pot fi oricând modificate sau anulate de către Participantul la PZU care le-a transmis. Modificările vor fi marcate temporal și înregistrate în Sistemul de Tranzacționare. Fiecare modificare stabilește o nouă Ofertă, anulând automat Oferta care a fost validată anterior pentru același Interval de Tranzacționare.
- 5.3.2.6. O Ofertă Validată rămâne validă până în momentul când este validată o altă Ofertă a aceluiași Participant la PZU pentru aceeași Zi de Livrare, Interval de Tranzacționare și Zonă de Tranzacționare.
- 5.3.2.7. Dacă un Participant la PZU nu primește de la OPEE confirmarea de primire a unei noi Oferte într-un interval de cincisprezece (15) minute de la transmiterea respectivei Oferte, Participantul la PZU va contacta imediat OPEE .

5.3.3. Conținutul și formatul Ofertelor

- 5.3.3.1. Formatul și conținutul - cadru pentru Oferte precum și Scala de Preț pentru PZU vor fi stabilite de OPEE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPEE va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste informații.
- 5.3.3.2. Scala de Preț pentru PZU are ca limite un preț minim și un preț maxim pentru care poate fi transmisă o Ofertă, stabilite conform prevederilor paragrafului 5.3.3.1. Prețul maxim trebuie întotdeauna să fie considerabil mai mare decât cel mai mare preț așteptat pe piață.
- 5.3.3.3. Ofertele trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
- a) Codul de Identificare pe PZU al Participantului la PZU;
  - b) Ziua de Livrare;
  - c) Intervalul de Tranzacționare pentru care este valabilă Oferta;
  - d) Zona de Tranzacționare pentru care este valabilă Oferta;
  - e) Tipul Ofertei și anume: Ofertă de Cumpărare sau Ofertă de Vânzare;
  - f) cel puțin una dar nu mai mult de douăzeci și cinci (25) perechi preț-cantitate consecutive.
- 5.3.3.4. Prețurile din Oferte vor fi introduse în moneda oficială din România și trebuie să se încadreze în Scala de Preț pentru PZU stabilită de OPEE. În cazul Ofertelor de Cumpărare, prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi constant descrescătoare. În cazul Ofertelor de Vânzare, prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi constant crescătoare.

5.3.4. Validarea Ofertelor

- 5.3.4.1. OPEE va elabora Procedura de validare a Ofertelor, în conformitate cu prevederile prezentei secțiuni. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, OPEE va pune la dispoziția tuturor părților interesate această procedură.
- 5.3.4.2. Imediat ce o nouă Ofertă a intrat în Sistemul de Tranzacționare, OPEE va demara procesul de verificare a acesteia pe baza procedurii de la paragraful 5.3.4.1.
- 5.3.4.3. Valoarea maximă a unei Oferte de Cumpărare, calculată ca suma produselor dintre cantitățile și prețurile prevăzute în toate perechile preț-cantitate din Ofertă, nu trebuie să depășească cerințele privind garanțiile stabilite pentru respectivul Participant la PZU în conformitate cu prevederile secțiunii 14.3.
- 5.3.4.4. Fiecare Participant la PZU poate solicita invalidarea Ofertelor care conțin o cantitate totală mai mare decât o anumită valoare specificată de respectivul Participant la PZU. Participanții la PZU pot specifica limite de volum diferite pentru Ofertele de Cumpărare și Ofertele de Vânzare. În absența unor asemenea solicitări ale Participanților la PZU, OPEE va stabili o limită de volum orară obișnuită de 99999 MWh.
- 5.3.4.5. Cantitatea totală a unei Oferte, calculată ca sumă a cantităților prevăzute în toate perechile preț-cantitate din Ofertă, nu trebuie să depășească volumul limită stabilit conform prevederilor paragrafului 5.3.4.4.
- 5.3.4.6. OPEE va informa Participantul la PZU despre acceptarea sau respingerea motivată a unei Oferte în maxim cincisprezece (15) minute de la transmiterea oficială a respectivei Oferte.
- 5.3.4.7. Dacă un Participant la PZU nu primește o notificare de la OPEE despre acceptarea sau respingerea Ofertei sale, în treizeci (30) minute de la transmiterea oficială a Ofertei, respectivul Participant la PZU trebuie să contacteze imediat OPEE.

5.4. Stabilirea cantităților de energie electrică tranzacționate pe Piața pentru Ziua Următoare și a Prețului de Închidere a Pieței (închiderea pieței)

5.4.1. Reguli de calcul

- 5.4.1.1. În fiecare Zi de Tranzacționare, OPEE colectează Oferte în timpul Orelor de Tranzacționare până la Ora de Închidere a PZU. Imediat după ce toate Ofertele transmise înainte de Ora de Închidere a PZU au fost validate conform prevederilor din secțiunea 5.3.4, OPEE începe calcularea Prețurilor de Închidere a Pieței și a cantităților de energie electrică tranzacționate, pentru Ziua de Livrare, după caz. Calculul prețurilor și cantităților în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.1 se face separat pentru fiecare Interval de Tranzacționare și Zi de Livrare, luând în considerare numai Ofertele validate corespunzătoare acestora.
- 5.4.1.2. OPEE determină Prețul de Închidere a Pieței (PIP) inițial, pentru întreaga PZU, astfel:
- a) pe baza ofertelor primite stabilește curbele ofertei și cererii pentru întreaga PZU conform prevederilor secțiunii 5.4.2;

- b) în cazul în care cantitatea totală din curba ofertei, sau cea din curba cererii este egală cu zero, OPEE întreprinde imediat măsurile menționate în secțiunea 5.4.7, în timp ce
  - c) în toate celelalte cazuri, OPEE determină PIP inițial pentru întreaga PZU, în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.3.; PIP inițial se aplică pentru toate Zonele de Tranzacționare.
- 5.4.1.3. După determinarea PIP inițial, OPEE determină schimburile contractuale pentru toate Zonele de Tranzacționare de Frontieră, astfel:
- a) pe baza Ofertelor validate de Vânzare și de Cumpărare din fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră și a PIP inițial, OPEE stabilește volumele cererii și ofertei, separat pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră, în conformitate cu prevederile din secțiunea 5.4.4;
  - b) schimbul contractual al unei Zone de Tranzacționare de Frontieră reprezintă diferența între volumul ofertei și cel al cererii rezultate pentru respectiva Zonă de Tranzacționare de Frontieră.
- 5.4.1.4. După determinarea schimburilor contractuale, OPEE va întreprinde măsurile specificate în secțiunea 5.4.5. dacă este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:
- a) schimbul contractual pentru o Zonă de Tranzacționare de Frontieră este pozitiv iar valoarea acestuia este mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare importurilor din acea zonă;
  - b) schimbul contractual pentru o Zonă de Tranzacționare de Frontieră este negativ iar valoarea absolută a acestuia este mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare exporturilor din acea zonă.
- 5.4.1.5. În cazul în care nu este necesară aplicarea măsurilor specificate în secțiunea 5.4.5., PIP inițial stabilit conform prevederilor din secțiunea 5.4.3 devine PIP final pentru Zona Națională de Tranzacționare și pentru toate Zonele de Tranzacționare de Frontieră.
- 5.4.1.6. Dacă PIP final pentru Zona Națională de Tranzacționare este nedefinit, OPEE va întreprinde imediat măsurile prevăzute în secțiunea 5.4.7.
- 5.4.1.7. După determinarea PIP final pentru Zona Națională de Tranzacționare, OPEE va accepta pentru tranzacționare cantități din Oferte în conformitate cu prevederile din secțiunea 5.4.6.
- 5.4.1.8. Perechile preț-cantitate care au fost acceptate în final de OPEE pentru tranzacționare stabilesc o Tranzacție fermă între OPEE, pe de o parte, și Participantul la PZU, pe de altă parte, pentru livrarea energiei electrice în cantitatea final acceptată de OPEE, la locul (Zona de Tranzacționare) și timpul (Ziua de Livrare, Intervalul de Tranzacționare) specificate în Ofertă și la un preț egal cu PIP stabilit pentru locul și timpul respectiv. Diferitele Tranzacții ale aceluiași Participant la PZU pentru același loc (Zonă de Tranzacționare) și același timp (Zi de Livrare și Interval de Tranzacționare) vor fi agregate într-o singură Tranzacție.

5.4.2. Determinarea Curbelor Ofertei și Cererii

- 5.4.2.1. OPEE va determina curba ofertei prin combinarea într-o singură Ofertă a tuturor perechilor preț-cantitate din Ofertele de Vânzare, sortate în ordine crescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț-cantitate cu prețul cel mai mic până la cea cu prețul cel mai mare. Dacă cel mai mare preț

cerut prin Oferte este mai mic decât prețul maxim al Scalei de Preț pentru PZU, atunci curba ofertei va fi extinsă prin adăugarea unei perechi fictive cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul maxim al scalei.

5.4.2.2. În situația în care cantitatea agregată din toate Ofertele de Vânzare Validated este zero, curba ofertei va conține o singură pereche preț-cantitate cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul maxim al Scalei de Preț.

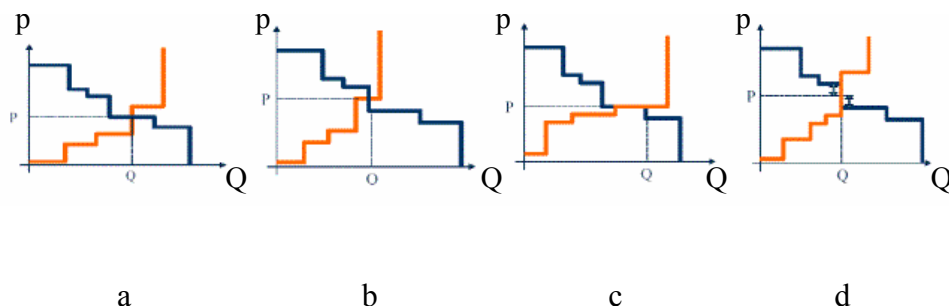
5.4.2.3. OPEE va determina curba cererii prin combinarea într-o singură Ofertă a tuturor perechilor preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare, sortate în ordinea descrescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț-cantitate cu prețul cel mai mare, până la cea cu prețul cel mai mic. Dacă prețul cel mai mic din Oferte este mai mare ca zero, atunci curba cererii va fi extinsă prin adăugarea unei perechi fictive cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu zero.

5.4.2.4. În situația în care cantitatea agregată din toate Ofertele de Cumpărare Validated este zero, curba cererii va conține o singură pereche preț-cantitate cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu zero.

5.4.2.5. La determinarea curbelor cererii și ofertei, se vor lua în considerare numai Ofertele Validated pentru Zonele de Tranzacționare respective.

5.4.3. Determinarea Prețului de Închidere a Pieței

5.4.3.1. Pentru stabilirea PIP, OPEE va determina punctul (punctele) de intersecție dintre curba cererii și curba ofertei pentru Zona (Zonele) de Tranzacționare la care acestea se referă (figura 1).

Figura 1: Stabilirea PIP

5.4.3.2. Punctul (punctele) de intersecție dintre curba cererii și curba ofertei reprezintă punctul de echilibru între Ofertele agregate de Vânzare și Ofertele agregate de Cumpărare.

5.4.3.3. Dacă există un singur punct de intersecție (Figura 1, a), b)), sau dacă toate punctele de intersecție au același preț (Figura 1, c)), prețul corespunzător punctului de intersecție va deveni PIP.

5.4.3.4. Dacă există mai multe puncte de intersecție și diferitele puncte de intersecție au prețuri diferite (Figura 1, d)), PIP se va determina astfel :

$$PIP = \frac{p_{\max} + p_{\min}}{2},$$

unde:

- $p_{\max}$ semnifică cel mai mare preț corespunzător punctelor de intersecție dintre curba cererii și curba ofertei;
- $p_{\min}$ - cel mai mic preț corespunzător punctelor de intersecție dintre curba cererii și curba ofertei.

5.4.3.5. În cazul în care curba cererii sau curba ofertei are cantități agregate egale cu zero, atunci PIP este nedefinit.

5.4.4. Determinarea Volumelor Ofertei și Cererii

5.4.4.1. În cazul în care PIP pentru Zona/Zonele de Tranzacționare în cauză este nedefinit, volumele cererii și ofertei vor fi egale cu zero.

5.4.4.2. În toate celelalte cazuri,

a) volumul ofertei (SP) se stabilește astfel :

$$SP = \sum q_{s,c}$$

unde $q_{s,c}$ reprezintă cantitățile corespunzătoare perechilor preț-cantitate din Ofertele de Vânzare care conțin un preț mai mic sau egal cu PIP; și

b) volumul cererii (VP) se stabilește astfel :

$$VP = \sum q_{d,c}$$

unde $q_{d,c}$ reprezintă cantitățile corespunzătoare perechilor preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare care conțin un preț mai mare sau egal cu PIP.

5.4.5. Considerarea restricțiilor de capacitate de export și import (fragmentarea pieței)

5.4.5.1. Fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră, pentru care se îndeplinește una din condițiile de la paragraful 5.4.1.4, va fi considerată zonă congestionată. Celelalte Zone de Tranzacționare, inclusiv Zona Națională de Tranzacționare se vor considera ca o singură zonă necongestionată.

5.4.5.2. Conform prevederilor din secțiunea 5.4.2., OPEE va determina curbele cererii și ofertei, separat pentru zona necongestionată și pentru fiecare dintre zonele congestionate.

5.4.5.3. Conform prevederilor din secțiunea 5.4.3., OPEE va determina PIP separat pentru zona necongestionată și pentru fiecare dintre zonele congestionate.

5.4.5.4. Zona congestionată pentru care există cea mai mare valoare absolută a diferenței între PIP corespunzător ei și PIP corespunzător zonei necongestionate devine zona selectată.

5.4.5.5. Dacă schimbul contractual între Zona Națională de Tranzacționare și zona selectată este pozitiv și mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare importurilor pentru zona selectată, OPEE trebuie :

- a) să adauge o Ofertă de Cumpărare fictivă în zona selectată, cu o cantitate egală cu respectiva valoare ATC și un preț egal cu prețul maxim al Scalei de Preț pentru PZU; și

- b) să adauge o Ofertă de Vânzare fictivă în Zona Națională de Tranzacționare, cu o cantitate egală cu respectiva valoare ATC și un preț egal cu zero.

5.4.5.6. Dacă schimbul contractual între Zona Națională de Tranzacționare și zona selectată este negativ, iar valoarea absolută a acestuia este mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare exporturilor pentru zona selectată, OPEE trebuie :

- a) să adauge o Ofertă de Vânzare fictivă în zona selectată, cu o cantitate egală cu respectiva valoare ATC și un preț egal cu zero ; și
- b) să adauge o Ofertă de Cumpărare fictivă în Zona Națională de Tranzacționare cu o cantitate egală cu respectiva valoare ATC și un preț egal cu prețul maxim al Scalei de Preț pentru PZU.

5.4.5.7. După adăugarea Ofertelor fictive conform prevederilor paragrafului 5.4.5.5 sau 5.4.5.6:

- a) OPEE stabilește noile curbe ale cererii și ofertei pentru zona selectată în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.2;
- b) pe baza noilor curbe stabilite, OPEE determină noul PIP pentru zona selectată în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.3.; și
- c) noul PIP determinat pentru zona selectată devine PIP final pentru respectiva Zonă de Tranzacționare de Frontieră, iar zona selectată va fi ștearsă din lista zonelor congestionate.

5.4.5.8. După stabilirea noului PIP pentru zona selectată OPEE întreprinde următoarele acțiuni:

- a) adaugă toate zonele rămase congestionate la zona necongestionată;
- b) pentru această zonă necongestionată determină noile curbe ale cererii și ofertei în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.2;
- c) pe baza noilor curbe ale cererii și ofertei, determină noul PIP pentru zona necongestionată, în conformitate cu prevederile secțiunii 5.4.3;
- d) determină volumele cererii și ofertei pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră din zona necongestionată, în conformitate cu prevederile din secțiunea 5.4.4., pe baza noului PIP stabilit pentru zona necongestionată, precum și a Ofertelor de Vânzare și de Cumpărare aferente respectivei Zone de Tranzacționare de Frontieră; și
- e) determină schimbul contractual pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră ca diferență între volumele ofertei și cererii stabilite pentru respectiva Zonă de Tranzacționare de Frontieră.

5.4.5.9. O Zonă de Tranzacționare de Frontieră va fi scoasă din zona necongestionată, devenind zonă congestionată dacă:

- a) schimbul contractual al zonei, stabilit conform prevederilor paragrafului 5.4.5.8., este pozitiv și mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare importurilor din respectiva Zonă de Tranzacționare de Frontieră; sau
- b) schimbul contractual al zonei, stabilit conform prevederilor paragrafului 5.4.5.8., este negativ, iar valoarea absolută a acestuia este mai mare decât valoarea ATC corespunzătoare exporturilor din respectiva Zonă de Tranzacționare de Frontieră.

5.4.5.10 Procesul descris la paragrafele 5.4.5.2. – 5.4.5.9. va fi repetat până când nu mai rămâne nici o zonă congestionată.

5.4.6. Acceptarea cantităților din Oferte pentru tranzacționare

5.4.6.1. Zona Națională de Tranzacționare și toate Zonele de Tranzacționare de Frontieră cu același PIP final vor fi reunite într-o singură zonă de preț. Toate celelalte Zone de Tranzacționare de Frontieră vor fi desemnate zone de preț separate.

5.4.6.2. Pentru toate zonele de preț în care PIP final este nedefinit, nu vor fi acceptate pentru tranzacționare cantități din Oferte. Pentru toate celelalte zone de preț, se vor parcurge următorii pași, separat pentru fiecare zonă de preț:

- a) OPEE va accepta provizoriu, pentru toate Ofertele de Cumpărare din zona de preț respectivă, toate perechile preț-cantitate, al căror preț este mai mare sau egal cu PIP final stabilit pentru acea zonă de preț;
- b) OPEE va accepta provizoriu, pentru toate Ofertele de Vânzare din zona de preț respectivă, toate perechile preț-cantitate, al căror preț este mai mic sau egal cu PIP final stabilit pentru acea zonă de preț;
- c) pe baza tuturor Ofertelor și a PIP final stabilit pentru respectiva zonă de preț, OPEE va determina, în conformitate cu prevederile din secțiunea 5.4.4, volumul ofertei și al cererii în respectiva zonă de preț;
- d) dacă zona de preț include Zona Națională de Tranzacționare, OPEE va desfășura acțiunile specificate în secțiunea 5.4.7, în cazul în care sunt îndeplinite concomitent următoarele condiții:
  - (i) PIP final pentru zona de preț respectivă este egal cu prețul maxim al Scalei de Preț pentru PZU; și
  - (ii) volumul cererii este mai mare decât volumul ofertei pentru zona de preț respectivă;
- e) dacă volumul ofertei este egal cu volumul cererii, toate perechile preț-cantitate acceptate provizoriu vor fi acceptate definitiv;
- f) dacă volumul ofertei este mai mare decât volumul cererii:
  - (i) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare acceptate provizoriu se acceptă definitiv;
  - (ii) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Vânzare acceptate provizoriu, care conțin un preț mai mic decât PIP final al respectivei zone de preț, se acceptă definitiv; și
  - (iii) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Vânzare acceptate provizoriu, care conțin un preț egal cu PIP final al respectivei zone de preț, se acceptă definitiv numai cu o cantitate mai mică determinată din condiția:

$$q_r = q_o \times \frac{V_D - \sum q_{d,f}}{V_S - \sum q_{d,f}},$$

unde:

- q_r reprezintă cantitatea redusă acceptată definitiv;
- q_0 - cantitatea inițială din perechea preț-cantitate cuprinsă în Ofertă;
- V_D - volumul cererii;
- V_S - volumul ofertei;
- $q_{d,f}$ - cantitățile corespunzătoare tuturor perechilor preț-cantitate din Ofertele de Vânzare, care conțin un preț mai mic decât PIP final al respectivei zone de preț.

- g) dacă volumul cererii este mai mare decât volumul ofertei:
- (i) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Vânzare acceptate provizoriu se acceptă definitiv;
  - (ii) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare acceptate provizoriu, care au un preț mai mare decât PIP final al respectivei zone de preț, se acceptă definitiv; și
  - (iii) toate perechile preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare acceptate provizoriu, care au un preț egal cu PIP final al respectivei zone de preț, se acceptă definitiv numai cu o cantitate mai mică determinată din condiția:

$$q_r = q_0 \times \frac{V_S - \sum q_{s,f}}{V_D - \sum q_{s,f}},$$

unde:

- q_r reprezintă cantitatea redusă acceptată definitiv;
- q_0 - cantitatea inițială din perechea preț-cantitate cuprinsă în Ofertă;
- V_S - volumul ofertei;
- V_D - volumul cererii;
- $q_{d,f}$ - cantitățile corespunzătoare tuturor perechilor preț-cantitate din Ofertele de Cumpărare, care conțin un preț mai mare decât PIP final al respectivei zone de preț.

5.4.7. Măsuri pentru cazurile când oferta este insuficientă sau este lipsă de cerere

5.4.7.1. În cazul în care curba cererii sau curba ofertei pe piață conține o cantitate totală egală cu zero, OPEE trebuie să informeze imediat toți Participanții la PZU că nu a primit Oferte de Cumpărare, respectiv de Vânzare.

5.4.7.2. În cazul în care cantitatea totală a curbei ofertei este mai mică decât cererea minimă, care reprezintă cantitatea cerută la prețul maxim al Scalei de Preț pentru PZU, OPEE va lua imediat măsurile specificate în secțiunea 5.4.7. De asemenea OPEE va informa toți Participanții la PZU despre această situație și va furniza motivația acesteia fără să încalce confidențialitatea Ofertelor individuale.

- 5.4.7.3. În situațiile prevăzute la paragrafele 5.4.7.1 și 5.4.7.2., OPEE anunță fără întârziere decalarea Orei de Închidere a PZU și dă dreptul Participanților la PZU să transmită noi Oferte pentru Ziua de Livrare în cauză, până la noua Oră de Închidere a PZU.
- 5.4.7.4. Ora de Închidere a PZU decalată va fi stabilită după cel puțin 30 de minute din momentul când OPEE anunță această decalare, dar cu cel puțin două (2) ore înainte de Ora de Transmitere a Programului.
- 5.4.7.5. Ora de Închidere a PZU decalată se aplică Zilei de Livrare pentru care sunt îndeplinite condițiile specificate la paragraful 5.4.1.2 lit. b) sau 5.4.6.2 lit.d).
- 5.4.7.6. Imediat după verificarea tuturor Ofertelor care au fost transmise până la noua Oră de Închidere a PZU, OPEE recalculează , prețurile și cantitățile pentru Ziua de Livrare în cauză, în conformitate cu prevederile din secțiunea 5.4.
- 5.4.7.7. În cazul în care OPEE nu a primit nici o Ofertă de Vânzare sau de Cumpărare până la noua Oră de Închidere a PZU, sau în cazul în care cantitatea totală a curbei ofertei, stabilită pe baza Ofertelor de Vânzare Validate transmise înainte de noua Oră de Închidere a PZU, este în continuare mai mică decât cererea minimă, OPEE informează imediat Participanții la PZU, OTS și Autoritatea Competentă că nu este posibilă închiderea pieței.

5.5. Confirmarea și acceptarea tranzacțiilor pe PZU

5.5.1. Confirmarea tranzacțiilor

- 5.5.1.1. Nu mai târziu de ora 12:00 a Zilei de Tranzacționare, OPEE informează Participanții la PZU asupra tuturor tranzacțiilor încheiate conform prevederilor secțiunii 5.4. Pentru fiecare Zi de Livrare OPEE transmite Confirmări de Tranzacție separate.
- 5.5.1.2. Fiecare Confirmare de Tranzacție cuprinde cel puțin următoarele informații:
- a) numele și Codul de Identificare pe PZU ale Participantului la PZU;
  - b) Ziua de Livrare și Intervalul de Tranzacționare;
  - c) Zona de Tranzacționare;
  - d) cantitatea vândută, respectiv cumpărată de Participantul la PZU; și
  - e) prețul la care s-a încheiat Tranzacția.
- 5.5.1.3. În paralel cu transmiterea Confirmărilor de Tranzacție OPEE publică rezultatele pieței, în conformitate cu prevederile din secțiunea 15.
- 5.5.1.4. În cazul în care OPEE descoperă o eroare în procesul de închidere a pieței sau în cazul în care decide să anuleze o Ofertă sau Tranzacție în conformitate cu prevederile secțiunii 5.6.2, OPEE poate relua procesul de închidere a pieței conform prevederilor secțiunii 5.4 și poate transmite Confirmări de Tranzacție corectate, dar nu mai târziu de ora 12:30 a Zilei de Tranzacționare.

5.5.1.5. OPEE transmite Operatorului de Decontare Confirmările de Tranzacție aferente Participanților la PZU .

5.5.2. Contestații la Confirmările de Tranzacție

5.5.2.1. Sunt acceptate contestații la conținutul Confirmărilor de Tranzacție numai în cazul unor erori rezultate din acțiunile OPEE.

5.5.2.2. Orice contestație la conținutul Confirmărilor de Tranzacție trebuie să fie transmisă la OPEE cel mai târziu la ora 12:30 a Zilei de Tranzacționare. În cazul în care OPEE a transmis Confirmări de Tranzacție corectate conform prevederilor paragrafului 5.5.1.4, timpul limită specificat în acest paragraf se extinde la ora 13:00.

5.5.2.3. Dacă este cazul, OPEE va transmite Participantului la PZU o nouă Confirmare de Tranzacție, dar nu mai târziu de 20 de minute după timpul limită specificat la paragraful 5.5.2.2.

5.5.2.4. Dacă, în intervalul de timp specificat la paragraful 5.5.2.2, un Participant la PZU nu transmite nici o contestație la Confirmările de Tranzacție primite, acestea se consideră ca fiind acceptate.

5.5.2.5. Orice contestație transmisă nu exonerează Participanții la PZU în cauză de îndeplinirea obligațiilor rezultate din Tranzacțiile contestate.

5.5.2.6. OPEE va fi răspunzător pentru orice cost direct indus ca urmare a faptului că Participantul la PZU și-a îndeplinit obligațiile rezultate din Tranzacțiile contestate, conform prevederilor paragrafului 5.5.2.5.

5.5.2.7. Nu mai târziu de ora 13:30 a Zilei de Tranzacționare, OPEE va stabili Notificări Fizice pe care le va înainta pentru verificare către fiecare PRE de care aparțin respectivii Participanți la PZU. În cazul în care apar divergențe care nu pot fi rezolvate pînă la Ora de Transmitere a Programului, Notificarea Fizică a OPEE devine obligatorie.

5.6. Alte prevederi

5.6.1. Proceduri de urgență

5.6.1.1. Procedurile de urgență pentru PZU vor fi elaborate de OPEE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPEE va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste **proceduri**.

5.6.1.2. Procedurile de urgență pentru PZU vor fi utilizate de OPEE și de Participanții la PZU în cazul apariției condițiilor de urgență, cum ar fi :

- a) incapacitatea totală sau parțială de funcționare sau altă defecțiune a Sistemului de Tranzacționare sau a altui sistem informatic utilizat de OPEE pentru procesul de închidere a PZU; sau
- b) întreruperea liniilor de comunicație ale OPEE.

5.6.1.3. Procedurile de urgență pentru PZU pot prevedea utilizarea unor mijloace alternative de comunicație precum și extinderea sau decalarea Orelor de Tranzacționare sau a oricărui termen limită care trebuie respectat de OPEE și Participanții la PZU, inclusiv Ora de Închidere a PZU.

5.6.1.4. Atât OPEE cât și fiecare Participant la PZU vor specifica în Convenția de Participare la PZU una sau mai multe persoane de contact în cazul apariției unei situații de urgență, precum și numerele corespunzătoare de telefon și fax. Atât OPEE cât și fiecare Participant la PZU se vor informa reciproc în cazul schimbării acestor informații.

5.6.2. Anularea Ofertelor sau Tranzacțiilor

5.6.2.1. OPEE poate anula o Ofertă și/sau o Tranzacție pentru a asigura condiții de piață corecte și nediscriminatorii:

- a) în cazul apariției unei erori tehnice în Sistemul de Tranzacționare; sau
- b) în cazul unei erori evidente și grave a unui Participant la PZU la introducerea prețului unei Oferte în Sistemul de Tranzacționare (eroare de introducere)

6. Regulele Notificărilor Fizice

6.1. Prevederi generale

6.1.1. Obiectivul Regulilor pentru Notificări Fizice este crearea cadrului pentru furnizarea informațiilor despre capacitățile de producție disponibile pentru Sistemul Electroenergetic Național (SEN), pregătirea programului de producție și consum și determinarea disponibilității Serviciilor de Sistem Tehnologice, necesare pentru a permite Operatorului de Transport și de Sistem să asigure:

- a) integritatea SEN ;
- b) siguranța și calitatea alimentării cu energie electrică;
- c) suficientă capacitate disponibilă pentru a asigura în orice moment cererea din SEN și o rezervă corespunzătoare;
- d) gestionarea restricțiilor de rețea;
- e) determinarea Dezechilibrelor după Ziua de Livrare.

6.1.2. Realizarea fizică a obligațiilor contractuale necesită transmiterea la Operatorul de Decontare (OD), prin intermediul OTS a notificărilor privind toate schimburile fizice nete între Titulari de Licență individuali sau între părțile responsabile cu echilibrarea.

6.1.3. Fiecare Parte Responsabilă cu Echilibrarea (PRE) are obligația să transmită la OTS Notificările Fizice ale PRE pentru fiecare Zi de Livrare. Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE) transmite de asemenea la OTS o Notificare Fizică de același tip.

6.1.4 Notificarea Fizică a PRE conține cel puțin următoarele informații:

- a) producția planificată agregată pentru toate Unitățile de Producție, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării, din care separat producția planificată agregată pentru Unitățile Dispecerizabile;
- b) Producția planificată, separat pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă a respectivului producător;
- c) Programul de pompare planificat pentru fiecare Centrală cu Acumulare prin Pompare a respectivului producător;
- d) prognoza agregată de consum pentru toți Consumatorii de Energie Electrică pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării, din care separat prognoza agregată de consum pentru Consumurile Dispecerizabile;
- e) consumul planificat pentru fiecare Consum Dispecerizabil deținut de respectivul consumator;
- f) Schimburile Bloc cu alte PRE în Zona Națională de Tranzacționare, separat pentru fiecare PRE cu care s-au stabilit Schimburi Bloc;
- g) Schimburile Bloc în Zonele de Tranzacționare de Frontieră, separat pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră;
- h) doar în cazul OPEE, schimbul de energie electrică între Zona Națională de Tranzacționare și o Zona de Tranzacționare de Frontieră; și
- i) Exporturile și Importurile stabilite cu alte țări, separat pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră.

6.1.5. Fiecare Notificare Fizică trebuie să acopere toate Intervalele de Dispecerizare din respectiva Zi de Livrare.

6.1.6. Cu excepția situațiilor prevăzute în următoarea secțiune, fiecare zi de Livrare va avea douăzeci și patru (24) de Intervale de Dispecerizare consecutive cu o durată de o (1) oră fiecare, primul Interval de Dispecerizare începând la ora 00:00 în Ziua de Livrare.

6.1.7. În ziua trecerii de la ora de vară la ora de iarnă, Ziua de Livrare va avea douăzeci și cinci (25) de Intervale de Dispecerizare consecutive. În ziua trecerii de la ora de iarnă la ora de vară, Ziua de Livrare va avea douăzeci și trei (23) de Intervale de Dispecerizare consecutive.

6.1.8. Fiecare PRE poate să realizeze schimburi de energie electrică cu alte PRE, denumite Schimburi Bloc, numai în cadrul aceleiași Zone de Tranzacționare.

6.1.9. Schimburile Bloc în Zonele de Tranzacționare de Frontieră sunt permise doar între Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE) și o PRE.

6.1.10. Notificările Fizice pentru schimburile de Energie Electrică între Zona Națională de Tranzacționare și o Zonă de Tranzacționare de Frontieră pot fi transmise numai de OPEE și trebuie să fie limitate la Capacitatea Disponibilă de Interconexiune Internațională (ATC) care a fost alocată prin PZU pentru respectiva Zona de Tranzacționare de Frontieră în conformitate cu prevederile secțiunii 9.

6.1.11. Nu sunt permise notificări pentru nici un schimb de energie electrică între diferite Zone de Tranzacționare de Frontieră.

- 6.1.12. Procedurile pentru programarea schimburilor de energie electrică între SEN și alți Operatori de Transport și de Sistem vor fi convenite între OTS și fiecare dintre acești Operatori de Transport și de Sistem, conform prevederilor Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.
- 6.1.13. Structura și modul de transmitere a Declarațiilor de Disponibilitate și a Notificărilor Fizice fac obiectul prevederilor Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

7. Regulile Pieței centralizate de Echilibrare

7.1. Prevederi generale

- 7.1.1. Regulile Pieței de Echilibrare (PE) creează cadrul legal pentru vânzarea și cumpărarea de către Operatorul de Transport și de Sistem (OTS) a Energiei de Echilibrare, necesare pentru:
- a) asigurarea flexibilității și stabilității Sistemului Electroenergetic Național (SEN) și
  - b) rezolvarea comercială a Restricțiilor de Rețea din SEN.
- 7.1.2. Pentru fiecare participant este obligatorie ofertarea pe PE a tuturor capacităților de producție și Consumurilor Dispecerizabile care sunt disponibile după realizarea programării conform prevederilor secțiunii 6, cel puțin la nivelul obligațiilor de asigurare a Rezervelor contractate conform prevederilor secțiunii 8.3.
- 7.1.3. Pe PE se tranzacționează Energia de Echilibrare corespunzătoare:
- a) Reglajului Secundar;
  - b) Reglajului Terțiar Rapid și
  - c) Reglajului Terțiar Lent.
- 7.1.4. În cazul în care nu sunt disponibile suficiente Rezerve sau Energie de Echilibrare, OTS întreprinde acțiuni specifice în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.
- 7.1.5. Operatorul Pieței de Echilibrare (OPE), stabilit în cadrul C.N Transelectrica S.A., este responsabil pentru înregistrarea Participanților la PE, colectarea și verificarea Ofertelor precum și pentru realizarea calculelor de cantități necesare decontării tranzacțiilor aferente PE.
- 7.1.6. PE începe după aprobarea Notificărilor Fizice pentru Ziua de Livrare și se termină la sfârșitul Zilei de Livrare.
- 7.1.7. Tranzacțiile pe PE sunt încheiate prin acceptarea parțială sau totală a Ofertelor de către OTS. În situația în care o Tranzacție încheiată pe PE prin acceptarea parțială sau totală a Ofertelor de către OTS poate pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, se aplică prevederile secțiunii 7.5.8.
- 7.1.8. Tranzacțiile încheiate pe PE stabilesc obligația respectivului Participant la PE de a furniza serviciul corespunzător către OTS, în conformitate cu specificațiile din Ofertă și Dispozițiile de Dispecer emise de OTS. Tranzacțiile vor fi specifice unui anumit Interval de Dispecerizare.

7.1.9. Stabilirea obligațiilor de plată în cazul Tranzacțiilor încheiate pe PE se face pe baza:

- a) celei mai mici cantități dintre cantitatea acceptată de OTS și cantitatea efectiv livrată de Participantul la PE și
- b) prețului marginal, în cazul Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar sau prețului din Oferta respectivă în toate celelalte cazuri.

7.1.10 OTS este partea contractantă pentru fiecare Participant la PE, în toate Tranzacțiile încheiate pe PE.

7.1.11 Energia de Echilibrare poate fi folosită pentru:

- a) Creșterea de Putere, care poate fi furnizată prin creșterea producției unei Unități Dispecerizabile sau prin reducerea consumului unui Consumator Dispecerizabil;
- b) Reducerea de Putere, care poate fi furnizată prin reducerea producției unei Unități Dispecerizabile sau creșterea consumului unei centrale cu acumulare prin pompare care este înregistrată ca un Consum Dispecerizabil.

7.1.12 Centralele cu acumulare prin pompare sunt considerate Consumuri Dispecerizabile atunci când sunt exploatate în regim de pompare.

7.1.13 Energia de Echilibrare tranzacționată pe PE se livrează fizic în Ziua de Livrare:

- a) în Punctul de Racordare unde o Unitate Dispecerizabilă sau un Consumator Dispecerizabil, după caz, este racordat la SEN;
- b) în momentele pentru care au fost emise Dispozițiile de Dispecer de către OTS, acestea trebuind să fie situate în Intervalul de Dispecerizare specificat în Oferta acceptată.

7.1.14 OTS poate, în colaborare cu operatorii de transport și de sistem din celelalte țări, să elaboreze proceduri pentru a permite folosirea reciprocă a serviciilor procurate, pe PE sau prin intermediul unor mecanisme asemănătoare existente în alte țări. Aceste proceduri vor fi aprobate de Autoritatea Competentă.

7.2. Participare

7.2.1. Participanții la Piața de Echilibrare

7.2.1.1. Titularii de Licență care exploatează Unități Dispecerizabile și/sau dețin Consumuri Dispecerizabile sunt obligați să devină Participanți la PE.

7.2.1.2. Participanții la PE trebuie să fie calificați pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, Terțiar Rapid și/sau Terțiar Lent, în conformitate cu prevederile din Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

7.2.1.3. Dacă un Titular de Licență care exploatează Unități Dispecerizabile și/sau Consumuri Dispecerizabile nu se înregistrează ca Participant la PE, sau dacă înregistrarea sa ca Participant la PE este revocată conform prevederilor secțiunii 7.2.3, acesta va fi obligat să își asume toate

responsabilitățile de Participant la PE, dar nu va avea dreptul să primească nici un fel de plată pe PE.

7.2.2. Înregistrarea

- 7.2.2.1. Titularii de Licență care trebuie să devină Participanți la PE conform prevederilor paragrafului 7.2.1.1 vor face o cerere scrisă către OPE. Cererea va include un formular completat corespunzător, va fi însoțită de toată documentația suport relevantă și trebuie să fie semnată de un reprezentant autorizat al Titularului de Licență.
- 7.2.2.2. Conținutul și formatul formularului care trebuie să fie completat de părți, precum și procedura de transmitere, verificare, acceptare sau respingere a acestora vor fi elaborate de OPE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPE va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste informații.
- 7.2.2.3. OPE stabilește conținutul cadru al Convenției de Participare la PE care trebuie să cuprindă drepturile și responsabilitățile reciproce ale OPE și ale fiecărui Participant la PE. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, conținutul cadru al Convenției de Participare la PE devine parte componentă a Codului Comercial și va fi pus de OPE la dispoziția tuturor părților implicate.
- 7.2.2.4. Înregistrarea unui nou Participant la PE devine efectivă începând cu data intrării în vigoare a Convenției de Participare la PE.

7.2.3. Retragerea și revocarea

- 7.2.3.1. Un Participant la PE se poate retrage din proprie inițiativă de la PE, în baza unei înștiințări scrise, semnată de un reprezentant autorizat al Participantului la PE, numai în cazul în care respectiva parte nu mai exploatează Unități și/sau Consumuri Dispecerizabile. Această înștiințare scrisă trebuie transmisă cu cel puțin [o (1) lună] înaintea datei la care înregistrarea Participantului la PE trebuie să fie anulată. După primirea unei astfel de înștiințări, OPE trebuie să informeze imediat Operatorul de Decontare (OD) și Autoritatea Competentă.
- 7.2.3.2. OPE poate revoca înregistrarea unui Participant la PE în oricare din următoarele cazuri:
  - a) dacă Participantul la PE nu mai îndeplinește la un moment dat una sau mai multe din condițiile necesare pentru înregistrarea ca Participant la PE;
  - b) dacă Participantul la PE nu respectă prevederile Convenției de Participare la PE sau
  - c) dacă Participantul la PE este găsit în mod repetat vinovat de nerespectarea regulilor aplicabile pentru PE sau decontare.
- 7.2.3.3. Înregistrarea unui Participant la PE trebuie revocată automat cu efect imediat, dacă Licența respectivului Participant la PE a fost retrasă de Autoritatea Competentă.
- 7.2.3.4. Dacă un Participant la PE se retrage de pe PE conform prevederilor paragrafului 7.2.3.1 sau dacă înregistrarea unui Participant la PE este revocată de OPE conform prevederilor paragrafelor 7.2.3.2 sau 7.2.3.3:

- a) se aplică prevederile paragrafului 7.2.1.3;
- b) Participantul la PE trebuie să efectueze toate plățile datorate în conformitate cu prevederile secțiunii 14 și
- c) după efectuarea tuturor plăților datorate de respectivul Participant la PE, OPE va anula înregistrarea acestuia în Registrul PE, informând Participantul la PE respectiv, OD și Autoritatea Competentă în legătură cu această anulare.

7.2.4. Registrul Pieței de Echilibrare

7.2.4.1. OPE întocmește și actualizează Registrul PE.

7.2.4.2. Participanții la PE care au fost acceptați de OPE în conformitate cu prevederile secțiunii 7.2.2. vor fi înregistrați în Registrul PE. Registrul PE trebuie să conțină, pentru fiecare Participant la PE, cel puțin următoarele informații:

- a) numele complet, sediul oficial și detaliile de contact ale Titularului de Licență care a fost înregistrat ca Participant la PE;
- b) data și numărul Convenției de Participare la PE corespunzătoare;
- c) Codul de Identificare pe PE al Participantului la PE;
- d) numele și detaliile de contact ale tuturor persoanelor autorizate să acționeze în numele Titularului de Licență;
- e) numele, Codul de Identificare al Părții Responsabile cu Echilibrarea (PRE) și detalii de contact pentru PRE care și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru respectivul Participant la PE și
- f) lista cu toate Unitățile Dispecerizabile și Consumurile Dispecerizabile care sunt exploatate de respectivul Participant la PE.

7.2.4.3. Fiecare Participant la PE are dreptul să consulte informațiile din Registrul PE care îl privesc și să solicite corectarea oricărei inexactități constatate.

7.2.4.4. Informațiile cuprinse în Registrul PE trebuie puse de OPE la dispoziția OD și Autorității Competente.

7.3. Transmiterea Ofertelor Zilnice

7.3.1. Obligația de ofertare

7.3.1.1. Participanții la PE sunt obligați să transmită Oferte Zilnice pentru fiecare Interval de Dispecerizare al fiecărei Zile de Livrare și pentru:

- a) fiecare Unitate Dispecerizabilă proprie și
- b) fiecare Consum Dispecerizabil propriu.

- 7.3.1.2. Pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă proprie, Participantul la PE trebuie să ofere întreaga capacitate de producție disponibilă, declarată conform prevederilor secțiunii 6.
- 7.3.1.3. Pentru fiecare centrală cu acumulare prin pompare proprie, care este considerată Consumator Dispecerizabil, Participanții la PE trebuie să ofere întregul consum disponibil. În cazul Consumatorilor Dispecerizabili, alții decât centralele cu acumulare prin pompare, Ofertele Zilnice pot fi transmise cu o cantitate totală egală cu zero.

7.3.2. Tipuri de Oferte Zilnice

- 7.3.2.1 Participanții la PE trebuie să transmită Oferte Zilnice pentru cantitatea de Energie de Echilibrare pe care o pot face disponibilă pentru:
- a) Creștere de Putere și
  - b) Reducere de Putere.
- 7.3.2.2 Fiecare Ofertă Zilnică poate conține cel mult zece (10) Perechi Preț-Cantitate.
- 7.3.2.3 În cazul unei Unități Dispecerizabile:
- a) toate Perechile Preț-Cantitate din Oferta Zilnică ce însumează o cantitate totală egală cu producția programată a Unității Dispecerizabile, în concordanță cu Notificarea Fizică Aprobata și având cele mai mici prețuri, vor fi considerate Perechi Preț-Cantitate pentru Reducere de Putere și
  - b) toate celelalte Perechi Preț-Cantitate din Oferta Zilnică vor fi considerate Perechi Preț-Cantitate pentru Creștere de Putere.
- 7.3.2.4 În cazul unui Consumator Dispecerizabil:
- a) prima valoare cuprinsă în Oferta Zilnică reprezintă consumul minim pe care Participantul la PE dorește să-l mențină și pe care nu vrea să-l facă disponibil ca Energie de Echilibrare;
  - b) dintre toate Perechile Preț-Cantitate din Oferta Zilnică, cele cu prețurile cele mai mici și care însumează o cantitate totală egală cu diferența dintre consumul programat al Consumatorului Dispecerizabil în concordanță cu Notificarea Fizică Aprobata și cantitatea de la lit. a), vor fi considerate Perechi Preț-Cantitate pentru Creștere de Putere;
  - c) toate celelalte Perechi Preț-Cantitate din Oferta Zilnică vor fi considerate Perechi Preț-Cantitate pentru Reducere de Putere.
- 7.3.2.5 Fiecare Pereche Preț-Cantitate pentru Creștere de Putere definește prețul unitar pentru Energia de Echilibrare, la care Participantul la PE dorește să furnizeze Creștere de Putere, pentru o cantitate care nu depășește cantitatea prevăzută în Perechea Preț-Cantitate respectivă.
- 7.3.2.6 Fiecare Pereche Preț-Cantitate pentru Reducere de Putere definește prețul unitar pentru Energia de Echilibrare, pe care Participantul la PE este dispus să îl plătească atunci când furnizează Reducere de Putere, pentru o cantitate care nu depășește cantitatea prevăzută în Perechea Preț-Cantitate respectivă.

7.3.2.7 Oferte Zilnice separate vor fi transmise pentru fiecare Interval de Dispecerizare și pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consumator Dispecerizabil, după caz.

7.3.3. Determinarea Energiei Disponibile pentru Echilibrare

7.3.3.1. După aprobarea Notificărilor Fizice conform prevederilor secțiunii 6, OTS calculează Energia Disponibilă pentru Echilibrare, care reprezintă cantitatea totală de Energie de Echilibrare ce poate fi pusă la dispoziție de o Unitate Dispecerizabilă sau un Consumator Dispecerizabil pentru următoarea Zi de Livrare, separat pentru:

- a) fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consumator Dispecerizabil, după caz;
- b) fiecare Interval de Dispecerizare al Zilei de Livrare respective;
- c) fiecare tip de Energie de Echilibrare conform prevederilor secțiunii 7.1.3 și
- d) Creștere de Putere sau Reducere de Putere.

7.3.3.2. OTS elaborează procedura de determinare a Energiei Disponibile pentru Echilibrare în conformitate cu prevederile secțiunii 7.3.3. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, OTS va pune la dispoziția tuturor părților implicate această procedură.

7.3.3.3. Atunci când determină Energia Disponibilă pentru Echilibrare, OTS ține seama:

- a) în cazul unei Unități Dispecerizabile, de capacitatea de producție disponibilă, notificată conform prevederilor secțiunii 6, cu luarea în considerare a tuturor reducerilor de capacitate disponibilă datorate necesității de asigurare a Serviciilor de Sistem Tehnologice altele decât Rezervele, în concordanță cu prevederile secțiunii 8;
- b) de Notificarea Fizică Aprobata pentru respectiva Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, după caz;
- c) de Caracteristicile Tehnice ale respectivei Unități Dispecerizabile sau Consum Dispecerizabil, după caz;
- d) în cazul Reglajului Terțiar Rapid, de energia care a fost deja considerată ca parte a Energiei Disponibile pentru Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar;
- e) în cazul Reglajului Terțiar Lent, de energia care a fost deja considerată ca parte a Energiei Disponibile pentru Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar și Reglajului Terțiar Rapid;

7.3.3.4. Atunci când determină Energia Disponibilă pentru Echilibrare, OTS trebuie să maximizeze Energia Disponibilă pentru Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar. Pentru energia rămasă, OTS trebuie să maximizeze Energia Disponibilă pentru Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid.

7.3.4. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor Zilnice

- 7.3.4.1. Fiecare Participant la PE va transmite Oferte Zilnice pentru Ziua de Livrare la OPE înainte de Ora de Închidere a PE, adică până la ora 17:00 a Zilei de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare. Transmiterea Ofertelor Zilnice este posibilă cu maxim o (1) săptămână înainte de Ziua de Livrare în cauză.
- 7.3.4.2. Ofertele Zilnice vor fi transmise în format electronic, prin canalele de comunicație stabilite de OPE.
- 7.3.4.3. Oferta Zilnică va fi considerată transmisă oficial la momentul intrării în Sistemul PE. Ora transmiterii este exprimată prin marca de timp.
- 7.3.4.4. Imediat ce o nouă Ofertă Zilnică a intrat în Sistemul PE, OPE va confirma respectivului Participant la PE primirea acesteia. Această confirmare trebuie să conțină numărul de înregistrare și ora la care această Ofertă Zilnică a intrat în Sistemul PE.
- 7.3.4.5. Înainte de Ora de Închidere a PE, Ofertele Zilnice pot fi oricând modificate sau anulate. Toate modificările vor fi marcate temporal și înregistrate în Sistemul PE. Orice modificare va stabili o nouă Ofertă Zilnică, anulând automat Oferta Zilnică care au fost validată anterior pentru același Interval de Dispecerizare și aceeași Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, după caz.
- 7.3.4.6. Dacă un Participant la PE nu primește de la OPE confirmarea de primire a unei noi Oferte Zilnice, într-un interval de cincisprezece (15) minute de la transmiterea respectivei Oferte Zilnice, Participantul la PE trebuie să contacteze imediat OPE.

7.3.5. Conținutul și formatul Ofertelor Zilnice

- 7.3.5.1. Formatul și conținutul – cadru pentru Ofertele Zilnice, precum și Scala de Preț pentru Ofertele Zilnice sunt stabilite de OPE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPE va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste informații.
- 7.3.5.2. Scala de Preț pentru Ofertele Zilnice are ca limite un preț minim și un preț maxim pentru care poate fi transmisă o Ofertă Zilnică stabilite conform prevederilor paragrafului 7.3.5.1.. Prețul maxim trebuie întotdeauna să fie semnificativ mai mare decât cel mai mare preț așteptat prin ofertele pentru Energia de Echilibrare folosită pentru reglajul centralizat de Creștere de Putere sau Reducere de Putere.
- 7.3.5.3. Ofertele Zilnice trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
  - a) Codul de Identificare pe PE al Participantului la PE;
  - b) Codul de Identificare pe PE al Unității Dispecerizabile sau al Consumatorului Dispecerizabil pentru care se face Oferta Zilnică;
  - c) Ziua de Livrare, pentru care este valabilă Oferta Zilnică;
  - d) Intervalul de Dispecerizare pentru care este valabilă Oferta Zilnică;
  - e) cel puțin una, dar nu mai mult de zece (10) Perechi Preț-Cantitate consecutive.

7.3.5.4. Prețurile din Ofertele Zilnice vor fi introduse în moneda oficială a României și trebuie să se încadreze în Scala de Preț pentru Oferte Zilnice stabilită de OPE. Prețurile menționate în Perechile Preț-Cantitate consecutive vor fi constant crescătoare.

7.3.6. Verificarea și validarea Ofertelor Zilnice

7.3.6.1. OPE va elabora Procedura de validare a Ofertelor Zilnice, în conformitate cu prevederile secțiunii 7.3.6. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, OPE va pune la dispoziția tuturor părților implicate această procedură .

7.3.6.2. Imediat după Ora de Închidere a PE, OPE verifică toate Ofertele Zilnice intrate în Sistemul PE.

7.3.6.3. OPE verifică, pentru fiecare Participant la PE, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) Participantul la PE a transmis Oferte Zilnice pentru toate Unitățile Dispecerizabile proprii care nu au fost declarate indisponibile pentru respectiva Zi de Livrare, în conformitate cu prevederile de la paragraful 7.3.1.2; și
- b) Participantul la PE a transmis Oferte Zilnice pentru toate Consumurile Dispecerizabile proprii, în conformitate cu prevederile paragrafului 7.3.1.3.

7.3.6.4. Dacă o Ofertă Zilnică pentru o Unitate Dispecerizabilă sau un Consum Dispecerizabil nu respectă condițiile de la paragrafele 7.3.1.2 sau 7.3.1.3, după caz, aceasta va fi invalidată, fiind considerată ca netransmisă de respectivul Participant la PE.

7.3.6.5. Dacă OPE constată că un Participant la PE nu a transmis toate Ofertele Zilnice corespunzătoare, OPE va notifica acest lucru Participantului la PE, nu mai târziu de treizeci (30) de minute după Ora de Închidere a PE. În această notificare se vor specifica, de asemenea, Ofertele Zilnice care lipsesc precum și motivațiile pentru cazurile prevăzute la paragraful 7.3.6.4.

7.3.6.6. După primirea notificării de la OPE conform prevederilor paragrafului 7.3.6.5, respectivul Participant la PE trebuie să transmită imediat Ofertele Zilnice care lipsesc, nu mai târziu de treizeci (30) minute după ora la care OPE a trimis notificarea.

7.3.6.7. În cazul în care un Participant la PE nu transmite Ofertele Zilnice până la expirarea timpului limită prevăzut la paragraful 7.3.6.6, OPE stabilește Ofertele Zilnice care lipsesc pe baza Caracteristicilor Tehnice, Declarațiilor de Disponibilitate și a Notificărilor Fizice Aprobate pentru Unitatea Dispecerizabilă sau Consumatorul Dispecerizabil respectiv, după caz. Prețurile pentru toate Perechile Preț-Cantitate din astfel de Oferte Zilnice vor fi egale cu Prețul de Închidere a Pieței (PIP) rezultat din Piața pentru Ziua Următoare (PZU) pentru Ziua de Livrare și Intervalul de Tranzacționare căruia îi aparține Intervalul de Dispecerizare în cauză.

7.3.6.8. OPE confirmă validarea unei Oferte Zilnice părții care a transmis-o, nu mai târziu de ora 18:30 în Ziua de Tranzacționare. Confirmarea conține, de asemenea, numărul de înregistrare pentru respectiva Ofertă Zilnică și ora la care aceasta a fost validată. Dacă Oferta Zilnică Validată a fost stabilită de OPE conform prevederilor paragrafului 7.3.6.7, OPE transmite pentru informare respectiva Ofertă Zilnică Validată părții implicate.

- 7.3.6.9. Dacă un Participant la PE nu a primit de la OPE, până la ora 18:45, confirmarea de validare a Ofertelor Zilnice transmise, acesta trebuie să contacteze imediat OPE.
- 7.3.6.10. După validarea tuturor Ofertelor Zilnice în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.3.6, dar nu mai târziu de ora 19:00, OPE va transmite Ofertele Zilnice Validate la OD.
- 7.3.6.11. Ofertele Zilnice Validate reprezintă angajamente ferme pentru respectivul Participant la PE.

7.3.7. Modificarea Ofertelor Zilnice de către Operatorul de Transport și de Sistem și transmiterea Ofertelor Revizuite în timpul Zilei de Livrare

- 7.3.7.1. Dacă, după validarea Ofertelor Zilnice în conformitate cu prevederile secțiunii 7.3.6, OTS a acceptat o modificare a Declarației de Disponibilitate de la un Participant la PE, care determină o reducere a capacității disponibile de producție, OTS modifică Oferta Zilnică Validată a respectivului Participant la PE.
- 7.3.7.2. În condițiile prevăzute la paragraful 7.3.7.1, pentru fiecare Interval de Dispecerizare relevant, OTS reduce cantitatea uneia sau mai multor perechi preț-cantitate din Oferta Zilnică Validată, începând cu perechea preț-cantitate cu cel mai mare preț, până când cantitatea agregată a respectivei Oferte Zilnice Validate devine egală cu noua capacitate disponibilă de producție, ținând cont de orice reducere a capacității disponibile de producție determinată de furnizarea Serviciilor de Sistem Tehnologice, altele decât Rezervele, în concordanță cu prevederile secțiunii 8.
- 7.3.7.3. Dacă, după validarea Ofertelor Zilnice în conformitate cu prevederile secțiunii 7.3.6, OTS a acceptat o modificare a Declarației de Disponibilitate de la un Participant la PE, care determină o creștere a capacității disponibile de producție, Participantul la PE transmite la OTS pentru fiecare Interval de Dispecerizare relevant, o Ofertă Revizuită pentru o cantitate totală egală cu noua capacitate disponibilă de producție.
- 7.3.7.4. Procedura de validare a Ofertelor Revizuite, precum și procedura de stabilire de către OTS a Ofertelor Revizuite implicate vor fi elaborate de OTS în conformitate cu prevederile secțiunilor 7.3.6 și 7.3.7 și aprobate de Autoritatea Competentă. OTS va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste proceduri.
- 7.3.7.5. OTS poate stabili un interval rezonabil de timp înainte ca fiecare nouă Ofertă Revizuită să fie validată și luată în considerare de Sistemul PE.
- 7.3.7.6. În cazul în care Oferta Revizuită transmisă conform prevederilor paragrafului 7.3.7.3 corespunde unei Unități Dispecerizabile pentru care Oferta Zilnică Validată a fost anterior redusă conform prevederilor paragrafului 7.3.7.2, OTS verifică restabilirea parțială sau totală a cantităților din perechile preț-cantitate așa cum erau înainte de reducerea anterioară a cantității totale. Restabilirea cantităților din perechile preț-cantitate trebuie să înceapă de la perechea preț-cantitate cu cel mai mic preț care a fost redusă, până când cantitatea agregată a respectivei Oferte Revizuite devine egală cu noua capacitate disponibilă de producție.
- 7.3.7.7. Dacă o Ofertă Revizuită, transmisă conform prevederilor paragrafului 7.3.7.3, este invalidată după parcurgerea procedurii de verificare și dacă Participantul la PE nu transmite o Ofertă Revizuită corectă, într-un interval de treizeci (30) de minute după ce a fost notificat în acest

sens de OTS, atunci OTS va stabili o Ofertă Revizuită implicită în numele respectivului Participant la PE, astfel încât cantitatea suplimentară de Energie de Echilibrare să fie ofertată la cel mai scăzut cost posibil pentru PE. Oferta Revizuită implicită stabilită astfel, devine Oferta Zilnică Validată a respectivului Participant la PE.

- 7.3.7.8. Ofertele Zilnice Validate stabilite conform prevederilor paragrafului 7.3.7.7 vor fi transmise de OTS pentru informare Participanților la PE corespunzători.
- 7.3.7.9. Ofertele Zilnice validate de OTS conform prevederilor secțiunii 7.3.7 vor înlocui Ofertele Zilnice validate anterior de OPE pentru aceeași Unitate Dispecerizabilă și vor constitui obligații ferme pentru Participanții la PE corespunzători.
- 7.3.7.10. OTS transmite la OD toate Ofertele Zilnice validate conform prevederilor secțiunii 7.3.7.
- 7.3.7.11. Prevederile secțiunii 7.3.7 se vor aplica în mod analog pentru orice oprire neplanificată a Unităților Dispecerizabile, în timpul Zilei de Livrare.

7.4. Transmiterea Ofertelor Fixe

7.4.1. Obligația de ofertare

7.4.1.1. Participanții la PE trebuie să transmită Oferte Fixe pentru:

- a) fiecare dintre Unitățile Dispecerizabile proprii calificate pentru Reglaj Terțiar Lent, în conformitate cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport și
- b) fiecare dintre Consumurile Dispecerizabile proprii.

7.4.2. Tipuri de Oferte Fixe

7.4.2.1. Fiecare Ofertă Fixă transmisă de un Participant la PE trebuie să conțină două componente:

- a) Ofertă Fixă pentru Pornire și
- b) Ofertă Fixă pentru Menținere în Rezervă Caldă.

7.4.2.2. Fiecare Ofertă Fixă pentru Pornire definește prețul pentru care un Participant la PE este dispus:

- a) să pornească o Unitate Dispecerizabilă care nu este sincronizată cu SEN și nu este nici menținută în regim de rezervă caldă sau
- b) să inițieze reducerea consumului unui Consumator Dispecerizabil.

7.4.2.3. Fiecare Ofertă Fixă pentru Menținere în Rezervă Caldă definește prețul pentru care un Participant la PE este dispus să mențină o Unitate Dispecerizabilă în regim de rezervă caldă, pe parcursul unei ore. În cazul Consumatorului Dispecerizabil, prețul pentru Menținere în Rezervă Caldă este zero.

7.4.2.4. Oferta Fixă se va aplica tuturor Intervalelor de Dispecerizare din Ziua de Livrare pentru care este transmisă respectiva Ofertă Fixă.

7.4.2.5. Participanții la PE trebuie să transmită Oferte Fixe separate pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, după caz.

7.4.3. Transmiterea, modificarea și anularea Ofertelor Fixe

7.4.3.1. Participanții la PE pot transmite Oferte Fixe la OPE cu maxim o (1) săptămână înainte de prima Zi de Livrare pentru care se aplică respectivele Oferte Fixe și numai în timpul Orelor de Tranzacționare.

7.4.3.2. Ofertele Fixe vor fi transmise în format electronic, prin canalele de comunicație stabilite de OPE.

7.4.3.3. Oferta Fixă va fi considerată transmisă oficial la momentul intrării în Sistemul PE. Ora transmiterii este exprimată prin marca de timp.

7.4.3.4. Imediat ce o nouă Ofertă Fixă a intrat în Sistemul PE, OPE confirmă respectivului Participant la PE primirea acesteia. Această confirmare trebuie să conțină numărul unic de înregistrare și ora la care această Ofertă Fixă a intrat în Sistemul PE.

7.4.3.5. Oferta Fixă poate fi oricând modificată sau anulată până la termenul limită prevăzut la paragraful 7.4.3.1.

7.4.3.6. Dacă un Participant la PE un primește de la OPE confirmarea de primire a unei noi Oferte Fixe într-un interval de 15 (cincisprezece) minute de la transmiterea respectivei Oferte Fixe, Participantul la PE trebuie să contacteze imediat OPE.

7.4.4. Conținutul și formatul Ofertelor Fixe

7.4.4.1. Formatul și conținutul-cadru pentru Ofertele Fixe, precum și Scalele de Preț pentru Oferte Fixe vor fi stabilite de OPE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPE va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste informații.

7.4.4.2. Scalele de Preț pentru Ofertele Fixe au limitele zero și prețul maxim pentru care se poate transmite o astfel de ofertă. Acest preț maxim trebuie întotdeauna să fie semnificativ mai mare decât:

a) cel mai mare preț așteptat prin ofertele pentru Menținere în Rezervă Caldă, în cazul Scalei de Preț pentru Ofertele Fixe de Menținere în Stare Caldă ;

b) cel mai mare preț așteptat prin ofertele pentru Pornire, în cazul Scalei de Preț pentru Ofertele Fixe de Pornire.

7.4.4.3. Ofertele Fixe trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

a) Codul de Identificare pe PE al Participantului la PE;

b) Codul de Identificare pe PE al Unității Dispecerizabile sau al Consumului Dispecerizabil la care se referă Oferta Fixă;

c) prima Zi de Livrare pentru care se aplică respectiva Ofertă Fixă;

- d) prețul pentru Pornire și
- e) prețul pentru Menținere în Rezervă Caldă numai în cazul Unităților Dispecerizabile.

7.4.4.4. Prețurile din Ofertele Fixe vor fi introduse în moneda oficială a României și trebuie să se încadreze în Scala de Preț pentru Oferte Fixe corespunzătoare.

7.4.5. Validarea Ofertelor Fixe

7.4.5.1. Procedura de validare a Ofertelor Fixe va fi elaborată de OPE și aprobată de Autoritatea Competentă. OPE va pune la dispoziția tuturor părților implicate această procedură.

7.4.5.2. Imediat ce o nouă Ofertă Fixă a intrat în Sistemul PE, OPE va demara procesul de verificare a acesteia pe baza procedurii de la paragraful 7.4.5.1.

7.4.5.3. OPE va confirma validarea unei Oferte Fixe părții care a transmis-o, în maxim 15 (cincisprezece) minute de la transmiterea oficială a respectivei Oferte Fixe.

7.4.5.4. Dacă un Participant la PE nu a primit de la OPE confirmarea de validare a Ofertelor Fixe transmise, într-un interval de 30 (treizeci) de minute de la transmiterea oficială a respectivelor Oferte Fixe, acesta trebuie să contacteze imediat OPE.

7.4.5.5. În fiecare Zi de Tranzacționare, imediat după Ora de Închidere a PE, OPE va verifica existența Ofertelor Fixe Validate pentru toate Unitățile Dispecerizabile și Consumurile Dispecerizabile și pentru toate Zilele de Livrare, pentru care respectiva Zi de Tranzacționare este ultima zi în care un Participant la PE poate transmite o Ofertă Fixă conform prevederilor paragrafului 7.4.3.1.

7.4.5.6. În absența unor Oferte Fixe Validate, OPE stabilește Ofertele Fixe care lipsesc, considerând zero prețul pentru Pornire și prețul pentru Menținere în Rezervă Caldă. Orice Ofertă Fixă stabilită astfel devine Oferta Fixă Validată pentru respectivul Participant la PE și va fi transmisă acestuia pentru informare de către OPE.

7.4.5.7. După validarea tuturor Ofertelor Fixe în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.4.5, dar nu mai târziu de ora 19:00, OPE transmite Ofertele Fixe Validate la OD.

7.4.5.8. Ofertele Fixe Validate reprezintă angajamente ferme pentru Participanții la PE corespunzători.

7.5. Proceduri de selecție

7.5.1. Reguli generale

7.5.1.1. Procedurile de selectare a Energiei de Echilibrare vor fi elaborate de OTS în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.5 și aprobate de Autoritatea Competentă. OTS va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste proceduri.

7.5.1.2. Imediat după validarea Ofertelor Fixe și a Ofertelor Zilnice, OTS poate utiliza ofertele validate pentru managementul congestiilor în etapa de programare, conform prevederilor din secțiunea

7.6. Pentru echilibrarea SEN în etapa de dispecerizare, OTS utilizează ofertele validate conform prevederilor din secțiunea 7.5.

7.5.1.3. Atunci când selectează și utilizează Energia de Echilibrare, conform procedurilor de selecție prevăzute la paragraful 7.5.1.1, OTS se va asigura permanent că utilizarea Energiei de Echilibrare este fezabilă din punct de vedere tehnic și se încadrează în limitele Caracteristicilor Tehnice, Declarației de Disponibilitate și Notificării Fizice pentru toate Unitățile Dispecerizabile sau Consumurile Dispecerizabile corespunzătoare, după caz.

7.5.2. Determinarea Rezervei Necesare și a Benzii Disponibile

7.5.2.1. Înainte de ora 18:00 a zilei anterioare Zilei de Livrare, OTS stabilește Rezerva Necesară, aceasta fiind cantitatea de Energie de Echilibrare care trebuie să fie disponibilă în decursul Zilei de Livrare, separat pentru Reglaj Secundar, pentru Reglaj Terțiar Rapid de Creștere de Putere și pentru Reglaj Terțiar Rapid de Reducere de Putere. Dacă este necesar, OTS poate stabili diferite Rezerve Necesare pentru diverse Intervale de Dispecerizare și pentru diferite părți ale SEN.

7.5.2.2. Dacă este necesar, OTS poate modifica oricând valoarea stabilită pentru Rezerva Necesară, înainte sau în timpul Zilei de Livrare.

7.5.2.3. Dacă există disponibil suplimentar față de Rezervele contractate, Rezerva Necesară poate depăși cantitatea de Rezerve corespunzătoare tipului respectiv de Energie de Echilibrare, pe care OTS a contractat-o conform prevederilor secțiunii 8.3.

7.5.2.4. De fiecare dată când este necesar, OTS calculează Banda Disponibilă pentru un anumit Interval de Dispecerizare

7.5.2.5. La calculul Benzii Disponibile, OTS ia în considerare cel puțin următorii factori:

- a) limitele definite prin Caracteristicile Tehnice pentru Unitatea Dispecerizabilă respectivă;
- b) nivelul de producție al Unității Dispecerizabile, în concordanță cu Notificarea Fizică Aprobata pentru aceasta;
- c) orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care a fost înregistrată ca Producție Prioritară și
- d) orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile, datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.

7.5.2.6. Pentru determinarea cantității de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere sau de Reducere de Putere, după caz, care poate fi făcută disponibilă de o Unitate Dispecerizabilă sau de un Consumator Dispecerizabil, pe parcursul unui Interval de Dispecerizare, OTS va lua în considerare cel puțin următorii factori:

- a) limitele definite prin Caracteristicile Tehnice ale Unității Dispecerizabile sau Consumatorului Dispecerizabil respectiv;

- b) nivelul de producție al Unității Dispecerizabile sau nivelul de consum al Consumatorului Dispecerizabil, în concordanță cu Notificările Fizice Aprobate pentru acestea;
- c) orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care a fost înregistrată ca Producție Prioritară și
- d) orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.

7.5.3. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar

- 7.5.3.1. Pentru fiecare Interval de Dispecerizare, OTS determină Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere, prin combinarea într-o singură ofertă a tuturor Perechilor Preț-Cantitate ofertate, sortate în ordinea crescătoare a prețurilor, începând cu Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț și continuând până la Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mare preț cerut.
- 7.5.3.2. La stabilirea Ordinii de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere, OTS trebuie să se asigure că:
  - a) Ordinea de Merit conține numai Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere provenite din Ofertele Zilnice Validate care se aplică pentru Intervalul de Dispecerizare în cauză;
  - b) Ordinea de Merit conține numai Perechi Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile care au fost calificate pentru Reglaj Secundar, în conformitate cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport și care sunt sincronizate cu SEN;
  - c) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, cantitatea agregată din toate Perechile Preț-Cantitate intrate în Ordinea de Merit nu depășește jumătate din valoarea Benzii Disponibile determinate pentru respectiva Unitate Dispecerizabilă; dacă este necesar, Perechea Preț-Cantitate cu prețul cel mai mare, dintre toate Perechile Preț-Cantitate, aferente respectivei Unități Dispecerizabile, care fac parte din Ordinea de Merit, va fi considerată numai cu o parte din cantitate astfel încât această condiție să fie îndeplinită.
- 7.5.3.3. Pentru fiecare Interval de Dispecerizare, OTS determină Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere prin combinarea într-o singură Ofertă a tuturor Perechilor Preț-Cantitate ofertate, sortate în ordinea descrescătoare a prețurilor, începând cu Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mare preț și continuând până la Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț cerut.
- 7.5.3.4. La stabilirea Ordinii de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere, OTS trebuie să se asigure că:
  - a) Ordinea de Merit conține doar Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere provenite din Ofertele Zilnice Validate, care se aplică pentru Intervalul de Dispecerizare în cauză ;

- b) Ordinea de Merit conține doar Perechi Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile care au fost calificate pentru Reglaj Secundar în conformitate cu cerințele Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport și care sunt sincronizate cu SEN;
- c) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, cantitatea agregată din toate Perechile Preț-Cantitate intrate în Ordinea de Merit nu depășește jumătate din valoarea Benzii Disponibile determinate pentru respectiva Unitate Dispecerizabilă; dacă este necesar, Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț aferente respectivei Unități Dispecerizabile, care face parte din Ordinea de Merit, va fi considerată numai cu o parte din cantitate, astfel încât această condiție să fie îndeplinită.

7.5.3.5. Pe baza valorilor stabilite pentru Rezerva Necesară de Reglaj Secundar, determinate conform prevederilor secțiunii 7.5.2, OTS va accepta Perechi Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere și din Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere în conformitate cu următoarele condiții:

- a) OTS poate accepta mai mult de o singură Pereche Preț-Cantitate;
- b) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate din Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere va fi egală cu jumătate din valoarea Rezervei Necesare corespunzătoare Reglajului Secundar;
- c) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate din Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere va fi egală cu jumătate din valoarea Rezervei Necesare corespunzătoare Reglajului Secundar;
- d) Perechile Preț-Cantitate pot fi acceptate doar cu o parte din cantitatea oferită;
- e) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, cantitatea totală de Energie de Echilibrare din Perechile Preț-Cantitate corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere acceptate va fi egală cu cantitatea totală de Energie de Echilibrare din Perechile Preț-Cantitate corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere acceptate și
- f) atunci când acceptă Perechile Preț-Cantitate, OTS va urmări să minimizeze costurile achiziționării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, ținând cont de prevederile de la paragraful 7.5.3.6.

7.5.3.6. Cel mai mare preț al unei Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere, acceptată parțial sau total conform prevederilor paragrafului 7.5.3.5, va determina prețul marginal pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere. Cel mai mic preț al unei Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere, acceptată parțial sau total conform prevederilor paragrafului 7.5.3.5, va determina prețul marginal pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere.

7.5.3.7. Perechile Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, acceptate total sau parțial în conformitate cu prevederile de la paragraful 7.5.3.5, stabilesc o obligație fermă a Participantului la PE care a transmis respectiva Ofertă Zilnică, de a pune la

dispoziția OTS cantitatea corespunzătoare de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar în Intervalul de Dispecerizare considerat.

- 7.5.3.8. OTS va informa fiecare Participant la PE asupra cantității agregate de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar care a fost acceptată conform prevederilor paragrafului 7.5.3.5, separat pentru fiecare din Unitățile Dispecerizabile ale respectivului Participant la PE. Atunci când primește o solicitare în acest sens de la OTS, Participantul la PE trebuie să seteze în consecință banda de reglaj aferentă fiecărei Unități Dispecerizabile calificate pentru Reglaj Secundar, în Intervalul de Dispecerizare corespunzător.
- 7.5.3.9. Unitățile Dispecerizabile care au fost solicitate să pună la dispoziție o anumită bandă de reglaj pentru Reglajul Secundar, în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.3.8, vor furniza Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, răspunzând semnalelor primite de la regulatorul central al OTS în timp real.
- 7.5.3.10. Fiecare semnal pe care o Unitate Dispecerizabilă îl primește de la regulatorul central al OTS într-un anumit Interval de Dispecerizare, stabilește o tranzacție între OTS, pe de o parte și Participantul la PE care exploatează respectiva Unitate Dispecerizabilă, pe de altă parte pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, în conformitate cu semnalul primit de la regulatorul central al OTS, banda de reglaj setată pentru respectiva Unitate Dispecerizabilă conform prevederilor paragrafului 7.5.3.8 și prețul marginal pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere sau pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere, după caz, stabilit conform prevederilor de la paragraful 7.5.3.6.
- 7.5.3.11. Perechile Preț-Cantitate pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, acceptate parțial sau total în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.3.5, trebuie să fie înregistrate în Sistemul PE. OTS trebuie să înregistreze cel puțin următoarele informații:
- numărul de înregistrare al Ofertei Zilnice Validate și Perechea Preț-Cantitate acceptată;
  - cantitatea acceptată;
  - prețul marginal pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere, stabilit conform prevederilor paragrafului 7.5.3.6 și
  - prețul marginal pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere, stabilit conform prevederilor paragrafului 7.5.3.6.
- 7.5.3.12. Tranzacțiile stabilite conform prevederilor paragrafului 7.5.3.10. vor determina o ajustare a Notificării Fizice pentru respectiva Unitate Dispecerizabilă în concordanță cu prevederile din secțiunea 6, dar numai pentru Intervalul de Dispecerizare curent.
- 7.5.3.13. OTS poate decide înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar cu Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar de Creștere de Putere dacă se estimează un deficit continuu de producție în SEN pe o perioadă de timp mai lungă și dacă această înlocuire ar conduce la costuri mai reduse pe PE.
- 7.5.3.14. OTS poate decide înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar cu Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar de Reducere de Putere,

dacă se estimează un excedent continuu de producție în SEN pe o perioadă de timp mai lungă și dacă această înlocuire ar conduce la costuri mai reduse pe PE.

- 7.5.3.15. OTS va finaliza selecția și acceptarea Perechilor Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.3, cu cel puțin o oră înainte de începutul Intervalului de Dispecerizare corespunzător.

7.5.4. *Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere*

- 7.5.4.1. OTS va utiliza Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, în cazul în care estimează o nevoie continuă de Creștere de Putere, sau în cazul în care consideră necesară înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar prin Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar de Creștere de Putere.

- 7.5.4.2. Dacă OTS a identificat necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.4.1, acesta trebuie să stabilească :

a) intervalul de timp pe durata căruia va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, care trebuie:

i) să înceapă cel mai târziu după 15 minute din momentul în care este emisă Dispoziția de Dispecer și

ii) să se încheie nu mai târziu de sfârșitul Intervalului de Dispecerizare curent sau al celui imediat următor și

b) cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere necesară, denumită Reglaj Necesari numai în secțiunea 7.5.4.;

- 7.5.4.3. Intervalul de timp specificat la 7.5.4.2 lit. a) va fi numit, numai în secțiunea 7.5.4, Intervalul Solicitat. Dacă OTS identifică necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, atât în Intervalul de Dispecerizare curent cât și în cel imediat următor, OTS va preciza necesarul de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere conform prevederilor paragrafului 7.5.4.2, separat pe cele două Intervale de Dispecerizare.

- 7.5.4.4. OTS stabilește Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, pentru Intervalul Solicitat, prin combinarea într-o singură Ofertă a tuturor Perechilor Preț-Cantitate care sunt încă disponibile pe parcursul Intervalului Solicitat, sortate în ordinea crescătoare a prețurilor, începând cu Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț și continuând până la Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mare preț cerut.

- 7.5.4.5. Atunci când stabilește Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, OTS trebuie să se asigure că:

a) Ordinea de Merit conține numai Perechile Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar sau Terțiar Rapid de Creștere de Putere din Ofertele Zilnice Validate, care sunt încă disponibile în Intervalul Solicitat;

b) Ordinea de Merit conține numai Perechi Preț-Cantitate corespunzătoare :

- i. Unităților Dispecerizabile sau Consumurilor Dispecerizabile care au fost calificate pentru Reglaj Secundar sau Terțiar Rapid în concordanță cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport sau
  - ii. Altor Unități Dispecerizabile care sunt sincronizate cu SEN și au disponibil pentru Creștere de Putere;
- c) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate intrate în Ordinea de Merit, nu depășește cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere care poate fi făcută disponibilă la începutul Intervalului Solicitat, determinată conform prevederilor paragrafului 7.5.2.6; dacă este necesar, Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mare preț dintre toate Perechile Preț-Cantitate, aferente respectivei Unități Dispecerizabile sau Consum Dispecerizabil, care fac parte din Ordinea de Merit, va fi luată în considerare numai cu o parte din cantitate, astfel încât această condiție să fie îndeplinită;
- d) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, Ordinea de Merit cuprinde doar o cantitate agregată a Perechilor Preț-Cantitate, a cărei utilizare s-ar încadra în :
- i. orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care a fost înregistrată ca Producție Prioritară și
  - ii. orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile, datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.
- 7.5.4.6. După determinarea Reglajului Necesar conform prevederilor paragrafului 7.5.4.2 și a Ordinii de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere conform prevederilor paragrafelor 7.5.4.4 și 7.5.4.5, OTS va accepta Perechi Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, cu respectarea următoarelor condiții:
- a) OTS poate accepta mai mult de o Pereche Preț-Cantitate;
  - b) prețul oricărei Perechi Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie mai mic decât prețul oricărei Perechi Preț-Cantitate care face parte din Ordinea de Merit și care nu a fost acceptată;
  - c) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie egală cu Reglajul Necesar ;
  - d) Perechile Preț-Cantitate aferente Consumurilor Dispecerizabile, altele decât centralele cu acumulare prin pompare, pot fi acceptate numai cu întreaga cantitate ofertată;
  - e) cu condiția respectării prevederilor de la lit. g), toate Perechile Preț-Cantitate cu un preț mai mic decât cel mai mare preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, vor fi acceptate cu întreaga cantitate ofertată;
  - f) cu condiția respectării prevederilor de la lit. g), pentru toate Perechile Preț-Cantitate, aferente Unităților Dispecerizabile sau centralelor cu acumulare prin pompare, cu un preț egal cu cel mai mare preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, numai o cotă S ($0 < S \leq 1$) din cantitatea ofertată va fi acceptată, astfel încât să fie respectată condiția :

$$Re g_{req} = \sum_i Q_{full,i} + S \cdot \sum_j Q_{highest,j}$$

unde: Reg_{req} reprezintă Reglajul Necesari, $Q_{full,i}$ este cantitatea ofertată corespunzătoare Perechilor Preț-Cantitate i cu un preț mai mic decât cel mai mare preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, și $Q_{highest,j}$ este cantitatea ofertată corespunzătoare Perechilor Preț-Cantitate j cu un preț egal cu cel mai mare preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate; și

- g) ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate, în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.4.6, Banda Disponibilă agregată a tuturor Unităților Dispecerizabile, pentru care au fost transmise Oferte Zilnice Validare cu Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, nu trebuie să scadă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Secundar în următoarele Intervale de Dispecerizare.
- 7.5.4.7. Dacă nu poate fi îndeplinită condiția de la paragraful 7.5.4.6 lit.g), OTS elimină temporar, în întregime sau parțial, o Pereche Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, înainte de a accepta Perechi Preț-Cantitate conform prevederilor paragrafului 7.5.4.6, dar numai în cazul în care cantitatea respectivei Perechi Preț-Cantitate poate fi compensată de o altă Pereche Preț-Cantitate care face parte din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere. Perechea Preț-Cantitate eliminată temporar va fi Perechea Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere cu cel mai mare preț, care ar fi fost acceptată în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.4.6 lit. a) – f).
- 7.5.4.8. OTS va repeta iterativ procesul conform prevederilor paragrafului 7.5.4.7 până la obținerea unei soluții fezabile în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.4.6 sau până când nu mai există nici o Pereche Preț-Cantitate rămasă în Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere care să poată fi eliminată. În acest ultim caz, Perechile Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, redusă în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.4.7, vor fi acceptate fără a se ține seama de condiția de la 7.5.4.6 lit.g). Ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate, OTS va reintroduce în Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere toate Perechile Preț-Cantitate care au fost temporar eliminate.
- 7.5.4.9. Dacă OTS nu a reușit să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere sau dacă acceptarea Perechilor Preț-Cantitate conform prevederilor paragrafelor 7.5.4.6 - 7.5.4.8 determină o încălcare a condiției de la paragraful 7.5.4.6 lit.g), OTS poate lua măsurile pe care le consideră necesare, în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, pentru a asigura refacerea unei cantități rezonabile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar.
- 7.5.4.10. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.4.6 stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte, și Participantul la PE care a transmis respectiva Oferta Zilnică, pe de altă parte, pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, la prețul specificat în Perechea Preț-Cantitate acceptată și pentru:
- a) cantitatea acceptată conform prevederilor paragrafului 7.5.4.6;
  - b) plus cantitatea care trebuie livrată înainte și după Intervalul Solicitat, pentru a face posibilă livrarea cantității acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.4.6.

- 7.5.4.11. Tranzacțiile stabilite conform prevederilor paragrafului 7.5.4.10. vor fi înregistrate în Sistemul PE. OTS trebuie să înregistreze cel puțin următoarele informații:
- numărul unic de înregistrare al Ofertei Zilnice Validată și Perechea Preț-Cantitate care a fost acceptată;
  - Intervalul Solicitat;
  - cantitatea acceptată;
  - cantitatea care trebuie livrată conform prevederilor paragrafului 7.5.4.10 lit. b) și
  - momentul la care a fost acceptată respectiva Pereche Preț-Cantitate.
- 7.5.4.12. Cantitățile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, contractate conform secțiunii 7.5.4 vor fi plătite pentru o perioadă de timp de cel puțin 15 minute neîntrerupte, ținând cont de orice necesitate de a asigura aceeași cantitate de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere atât în Intervalul de Dispecerizare precedent cât și în cel următor.
- 7.5.4.13. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.4.6. vor determina o ajustare a Notificării Fizice corespunzătoare Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil respectiv, în conformitate cu prevederile din secțiunea 6, dar numai pentru Intervalul Solicitat.
- 7.5.4.14. Dacă o Tranzacție încheiată conform prevederilor paragrafului 7.5.4.10 determină apariția unei Restricții de Rețea, adică dacă utilizarea Perechii Preț-Cantitate acceptate poate pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, OTS trebuie să rezolve Restricția de Rețea în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.5.8. înainte de a dispune livrarea Energiei de Echilibrare.
- 7.5.4.15. OTS poate decide înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere prin Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere, în măsura în care acest lucru este posibil, dacă se estimează un deficit continuu de producție în SEN pentru o perioadă de timp mai lungă și dacă această înlocuire ar conduce la costuri mai reduse pe PE.

7.5.5. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere

- 7.5.5.1. OTS va utiliza Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere în cazul în care estimează o nevoie continuă de Reducere de Putere sau în cazul în care consideră necesară înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar prin Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar de Reducere de Putere.
- 7.5.5.2. Dacă OTS a identificat necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.5.1, acesta trebuie să precizeze:
- intervalul de timp pe durata căruia va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, care trebuie:

- i) să înceapă cel mai târziu după 15 minute din momentul în care este emisă Dispoziția de Dispecer și
    - ii) să se încheie nu mai târziu de sfârșitul Intervalului de Dispecerizare curent sau al celui imediat următor și
  - b) cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere necesară, denumită Reglaj Necesari numai în secțiunea 7.5.5.;
- 7.5.5.3. Intervalul de timp specificat la paragraful 7.5.5.2 lit.a) va fi numit, numai în secțiunea 7.5.5, Intervalul Solicitat. Dacă OTS identifică necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere atât în Intervalul de Dispecerizare curent cât și în cel imediat următor, OTS va preciza necesarul de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere conform 7.5.5.2, separat pe cele două Intervaie de Dispecerizare.
- 7.5.5.4. OTS stabilește Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, pentru Intervalul Solicitat, prin combinarea într-o singură Ofertă a tuturor Perechilor Preț-Cantitate care sînt încă disponibile pe parcursul Intervalului Solicitat, sortate în ordinea descrescătoare a prețurilor, începând cu Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mare preț și continuând pînă la Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț cerut.
- 7.5.5.5. Atunci când stabilește Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, OTS trebuie să se asigure că:
- a) Ordinea de Merit conține numai Perechile Preț-Cantitate pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar sau Terțiar Rapid de Reducere de Putere din Ofertele Zilnice Validated, care sînt încă disponibile în Intervalul Solicitat;
  - b) Ordinea de Merit conține numai Perechi Preț-Cantitate corespunzătoare:
    - i. Unităților Dispecerizabile sau Consumurilor Dispecerizabile care au fost calificate pentru Reglaj Secundar sau Terțiar Rapid în concordanță cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport sau
    - ii. Altor Unități Dispecerizabile care sînt sincronizate cu SEN;
  - c) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate intrate în Ordinea de Merit nu depășește cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere care poate fi făcută disponibilă la începutul Intervalului Solicitat, determinată conform prevederilor paragrafului 7.5.2.6; dacă este necesar, Perechea Preț-Cantitate cu cel mai mic preț dintre toate Perechile Preț-Cantitate, aferente respectivei Unități Dispecerizabile sau Consum Dispecerizabil, care fac parte din Ordinea de Merit, va fi luată în considerare numai cu o parte din cantitate, astfel încât această condiție să fie îndeplinită;
  - d) pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, Ordinea de Merit cuprinde doar o cantitate agregată a Perechilor Preț-Cantitate, a cărei utilizare s-ar încadra în:
    - i) orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care a fost înregistrată ca Producție Prioritară și

ii) orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile, datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.

7.5.5.6. După determinarea Reglajului Necesari conform prevederilor paragrafului 7.5.5.2. și a Ordinii de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere conform prevederilor paragrafelor 7.5.5.4 și 7.5.5.5, OTS va accepta Perechi Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) OTS poate accepta mai mult de o Pereche Preț-Cantitate;
- b) prețul oricărei Perechi Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie mai mare decât prețul oricărei Perechi Preț-Cantitate care face parte din Ordinea de Merit și care nu a fost acceptată;
- c) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie egală cu Reglajul Necesari;
- d) perechile Preț-Cantitate aferente Consumurilor Dispecerizabile, altele decât centralele cu acumulare prin pompare, pot fi acceptate numai cu întreaga cantitate ofertată;
- e) cu condiția respectării prevederilor de la lit. g), toate Perechile Preț-Cantitate cu un preț mai mare decât cel mai mic preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, vor fi acceptate cu întreaga cantitate ofertată;
- f) cu condiția respectării prevederilor de la lit.g), pentru toate Perechile Preț-Cantitate, aferente Unităților Dispecerizabile sau centralelor cu acumulare prin pompare, cu un preț egal cu cel mai mic preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, numai o cotă S ($0 < S \leq 1$) din cantitatea ofertată va fi acceptată, astfel încât să fie respectată condiția:

$$Reg_{req} = \sum_i Q_{full,i} + S \cdot \sum_j Q_{highest,j}$$

unde Reg_{req} reprezintă Reglajul Necesari, $Q_{full,i}$ este cantitatea ofertată corespunzătoare Perechilor Preț-Cantitate i cu un preț mai mare decât cel mai mic preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, și $Q_{highest,j}$ este cantitatea ofertată corespunzătoare Perechilor Preț-Cantitate j cu un preț egal cu cel mai mic preț al unei Perechi Preț-Cantitate acceptate, și

- g) ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.5.6, Banda Disponibilă agregată a tuturor Unităților Dispecerizabile, pentru care au fost transmise Oferte Zilnice Validare cu Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, nu trebuie să scadă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Secundar în următoarele Intervale de Dispecerizare.

7.5.5.7. Dacă nu poate fi îndeplinită condiția de la paragraful 7.5.5.6 lit.g), OTS va elimina temporar, în întregime sau parțial, o Pereche Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere înainte de a accepta Perechi Preț-Cantitate conform prevederilor paragrafului 7.5.5.6, dar numai în cazul în care cantitatea respectivei Perechi Preț-Cantitate poate fi compensată de o altă Pereche Preț-Cantitate care face parte din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere. Perechea Preț-Cantitate eliminată temporar va fi Perechea Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar

de Reducere de Putere cu cel mai mic preț, care ar fi fost acceptată în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.5.6 lit. a) – f).

- 7.5.5.8. OTS va repeta iterativ procesul conform prevederilor paragrafului 7.5.5.7 până la obținerea unei soluții fezabile în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.5.6, sau până când nu mai există nici o Pereche Preț-Cantitate rămasă în Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere care să poată fi eliminată. În acest ultim caz, Perechile Preț-Cantitate din Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere redusă în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.5.7, vor fi acceptate fără a se ține seama de condiția de la paragraful 7.5.5.6 lit.g). Ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate, OTS va reintroduce în Ordinea de Merit pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere toate Perechile Preț-Cantitate care au fost temporar eliminate.
- 7.5.5.9. Dacă OTS nu a reușit să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere sau dacă acceptarea Perechilor Preț-Cantitate conform prevederilor paragrafelor 7.5.5.6 - 7.5.5.8 determină o încălcare a condiției de la paragraful 7.5.5.6 lit.g), OTS poate lua măsurile pe care le consideră necesare, în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, pentru a asigura refacerea unei cantități rezonabile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar.
- 7.5.5.10. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.5.6 stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte, și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Zilnică, pe de altă parte, pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, la prețul specificat în Perechea Preț-Cantitate acceptată și pentru:
- a) cantitatea acceptată conform prevederilor paragrafului 7.5.5.6;
  - b) plus cantitatea care trebuie livrată înainte și după Intervalul Solicitat, pentru a face posibilă livrarea cantității acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.5.6.
- 7.5.5.11. Tranzacțiile stabilite conform prevederilor paragrafului 7.5.5.10 vor fi înregistrate în Sistemul PE. OTS trebuie să înregistreze cel puțin următoarele informații:
- a) numărul unic de înregistrare al Ofertei Zilnice Validată și Perechea Preț-Cantitate care a fost acceptată;
  - b) Intervalul Solicitat;
  - c) cantitatea acceptată;
  - d) cantitatea care trebuie livrată conform prevederilor paragrafului 7.5.5.10 lit.b) și
  - e) momentul la care a fost acceptată Perechea Preț-Cantitate.
- 7.5.5.12. Cantitățile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere contractate conform prevederilor secțiunii 7.5.5 vor fi plătite pentru o perioadă de timp de cel puțin 15 minute neîntrerupte, ținând cont de orice necesitate de a asigura aceeași cantitate de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere atât în Intervalul de Dispecerizare precedent cât și în cel următor.

- 7.5.5.13. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.5.6 vor determina o ajustare a Notificării Fizice corespunzătoare Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil respectiv, în conformitate cu prevederile din secțiunea 6, dar numai pentru Intervalul Solicitat.
- 7.5.5.14. Dacă o Tranzacție încheiată conform prevederilor paragrafului 7.5.5.10 determină apariția unei Restricții de Rețea, adică dacă utilizarea Perechii Preț-Cantitate acceptate poate pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, OTS trebuie să rezolve Restricția de Rețea în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.5.8 înainte de a dispune livrarea Energiei de Echilibrare.
- 7.5.5.15. OTS poate decide înlocuirea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere prin Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere, în măsura în care acest lucru este posibil, dacă se estimează un deficit continuu de producție în SEN pentru o perioadă de timp mai lungă și dacă această înlocuire ar conduce la costuri mai reduse pe PE.

7.5.6. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere

- 7.5.6.1. OTS va utiliza Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere în cazul în care estimează o nevoie continuă de Creștere de Putere pe durata unuia sau mai multor Intervale de Dispecerizare, începând nu mai devreme de [o (1) oră] după încheierea Intervalului de Dispecerizare curent.
- 7.5.6.2. Dacă OTS a identificat necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.6.1, acesta trebuie să precizeze:
- a) Intervalul (Intervalele) de Dispecerizare, pe durata cărora va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere; și
  - b) Cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere necesară, denumită Reglaj Necesari numai în secțiunea 7.5.6.
- 7.5.6.3. Secțiunea 7.5.6 și paragraful 7.5.6.1 se aplică și în cazul în care OTS are nevoie de majorarea disponibilului de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere prin operarea uneia sau mai multor Unități Dispecerizabile în regim de Menținere în Rezervă Caldă. În acest caz, cantitatea de Reglaj Necesari la care se face referire în paragraful 7.5.6.2 lit.b) se determină ca fiind capacitatea suplimentară pe care Transelectrica vrea să o mențină în rezervă caldă.
- 7.5.6.4. După determinarea necesarului de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere conform prevederilor paragrafului 7.5.6.2, OTS va accepta Perechi Preț-Cantitate pentru Creștere de Putere din Ofertele Zilnice Validate, precum și Ofertele Fixe Validate corespunzătoare, cu respectarea următoarelor condiții:
- a) OTS va lua în considerare numai Perechile Preț-Cantitate din Ofertele Zilnice Validate aplicabile pentru unul sau mai multe dintre Intervalele de Dispecerizare precizate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.2 lit. a);

- b) OTS poate accepta mai mult de o Pereche Preț-Cantitate;
- c) alegerea Perechilor Preț-Cantitate trebuie:
  - i) să determine costuri minime pe PE, în măsura în care este posibil, cu respectarea prevederilor paragrafelor 7.5.6.8 - 7.5.6.10 și
  - ii) să fie fezabilă din punct de vedere tehnic, încadrându-se în:
    - I) limitele Caracteristicilor Tehnice pentru Unitatea sau Consumul Dispecerizabil respectiv;
    - II) orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care este înregistrată ca Producție Prioritară și
    - III) orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.
- d) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie egală cu Reglajul Necesar pentru fiecare Interval de Dispecerizare specificat conform prevederilor paragrafului 7.5.6.2;
- e) Perechile Preț-Cantitate aferente Consumurilor Dispecerizabile, altele decât centralele cu acumulare prin pompare, pot fi acceptate numai cu întreaga cantitate ofertată;
- f) Perechile Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile sau centralelor cu acumulare prin pompare pot fi acceptate numai cu o parte din cantitatea ofertată;
- g) ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.6.4:
  - i) Banda Disponibilă agregată pentru toate Unitățile Dispecerizabile, pentru care au fost transmise Oferte Zilnice Validat cu Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar nu va fi redusă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Secundar pe parcursul tuturor Intervalelor de Dispecerizare rămase din Ziua de Livrare și
  - ii) Cantitatea rămasă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere nu va fi redusă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Terțiar Rapid de Creștere de Putere pe parcursul tuturor Intervalelor de Dispecerizare rămase din Ziua de Livrare.

7.5.6.5. Dacă OTS nu poate stabili o variantă de alegere a Perechilor Preț-Cantitate care să satisfacă ambele condiții de la paragraful 7.5.6.4 lit.g), într-o primă fază se va considera numai respectarea condiției de la paragraful 7.5.6.4 lit.g) și i). Dacă nici astfel nu reușește să determine o variantă de alegere a Perechilor Preț-Cantitate conform prevederilor de la paragraful 7.5.6.4, se va considera că nici una dintre condițiile de la paragraful 7.5.6.4 lit.g) nu se aplică. Dacă nici acest lucru nu îi permite să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere, OTS va accepta numai cantitatea maxim disponibilă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere.

- 7.5.6.6. Dacă OTS nu a reușit să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere, sau dacă acceptarea Perechilor Preț-Cantitate determină o încălcare a condițiilor paragrafului 7.5.6.4 lit. g), OTS poate:
- a) să exploreze posibilitățile de creștere a cantității de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar și/sau Terțiar Rapid de Creștere de Putere prin transmiterea de solicitări către Participanții la PE pentru disponibilizarea unor Unități Dispecerizabile suplimentare pentru PE și/sau
  - b) să ia măsurile pe care le consideră necesare, în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, pentru a asigura refacerea unei cantități rezonabile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar și/sau Terțiar Rapid de Creștere de Putere.
- 7.5.6.7. Dacă utilizarea uneia sau mai multor Perechi Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4. ar determina apariția unei Restricții de Rețea, adică dacă utilizarea respectivei Perechi Preț-Cantitate ar pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, OTS va rezolva această Restricție de Rețea în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.5.8.
- 7.5.6.8. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4 stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Zilnică, pe de altă parte, pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere, pe durata Intervalului (Intervalele) de Dispecerizare solicitate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.2, la prețul specificat în Perechea Preț-Cantitate acceptată și pentru:
- a) cantitatea acceptată conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4
  - b) plus cantitatea care trebuie livrată înainte și după Intervalul (Intervalele) de Dispecerizare solicitate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.2, pentru a face posibilă livrarea cantității acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4.
- 7.5.6.9. Ofertele Fixe pentru Pornire care sunt acceptate de OTS conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4, stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Fixă, pe de altă parte, pentru pornirea Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil, după caz, la momentul specificat de OTS și pentru prețul cerut prin Ofertă Fixă pentru Pornire.
- 7.5.6.10. Ofertele Fixe pentru Menținere în Rezervă Caldă care sunt acceptate de OTS conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4, stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Fixă, pe de altă parte, pentru menținerea Unității Dispecerizabile corespunzătoare în regim de rezervă caldă, pe durata de timp specificată de Transelectrica și pentru prețul cerut prin Ofertă Fixă pentru Menținere în Rezervă Caldă.
- 7.5.6.11. Tranzacțiile stabilite conform prevederilor paragrafelor 7.5.6.8 - 7.5.6.10 vor fi înregistrate în Sistemul PE. OTS trebuie să înregistreze cel puțin următoarele informații:
- a) numărul unic de înregistrare al Ofertei Validate respective;

b) în cazul unei Oferte Zilnice:

i) Perechea Preț-Cantitate care a fost acceptată și

ii) toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.6.8.

c) în cazul unei Oferte Fixe pentru Pornire, toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.6.9;

d) în cazul unei Oferte Fixe pentru Menținere în Rezervă Caldă, toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.6.10 și

e) momentul la care a fost acceptată Perechea Preț-Cantitate.

7.5.6.12. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.6.4 vor determina o ajustare a Notificării Fizice corespunzătoare Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil respectiv, în conformitate cu prevederile din secțiunea 6, dar numai pentru Intervalul de Dispecerizare solicitat.

7.5.7. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere

7.5.7.1. OTS va utiliza Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere în cazul în care estimează o nevoie continuă de Reducere de Putere pe durata unuia sau mai multor Intervale de Dispecerizare, începând nu mai devreme de o (1) oră după încheierea Intervalului de Dispecerizare curent.

7.5.7.2. Dacă OTS a identificat necesitatea utilizării Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.7.1, acesta trebuie să precizeze:

I Intervalul (Intervalele) de Dispecerizare pe durata cărora va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere și

II Cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere necesară, denumită Reglaj Necesari numai în secțiunea 7.5.7.

7.5.7.3. După determinarea necesarului de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere conform prevederilor paragrafului 7.5.7.2, OTS va accepta Perechi Preț-Cantitate pentru Reducere de Putere din Ofertele Zilnice Valide, precum și Ofertele Fixe Valide corespunzătoare, cu respectarea următoarelor condiții:

a) OTS va lua în considerare numai Perechile Preț-Cantitate din Ofertele Zilnice Valide aplicabile pentru unul sau mai multe dintre Intervalele de Dispecerizare precizate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.2 lit.a)

b) OTS poate accepta mai mult de o Pereche Preț-Cantitate;

c) alegerea Perechilor Preț-Cantitate trebuie:

i) să determine costuri minime pe PE, în măsura în care este posibil, cu respectarea prevederilor paragrafelor 7.5.7.5. - 7.5.7.7 și

- ii) să fie fezabilă din punct de vedere tehnic, încadrându-se în:
  - I) limitele Caracteristicilor Tehnice pentru Unitatea sau Consumatorul Dispecerizabil respectiv;
  - II) orice limitare a producției unei Unități Dispecerizabile care este înregistrată ca Producție Prioritară și
  - III) orice limitare a producției unei Unități Hidroenergetice Dispecerizabile datorată debitului afluent înregistrat și restricțiilor hidrologice, inclusiv modificarea maxim permisă a nivelului unui lac de acumulare.

d) cantitatea agregată a tuturor Perechilor Preț-Cantitate acceptate trebuie să fie egală cu Reglajul Necesat pentru fiecare Interval de Dispecerizare specificat conform prevederilor paragrafului 7.5.7.2;

e) Perechile Preț-Cantitate aferente Consumurilor Dispecerizabile, altele decât centralele cu acumulare prin pompare, pot fi acceptate numai cu întreaga cantitate oferită;

f) Perechile Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile sau centralelor cu acumulare prin pompare pot fi acceptate numai cu o parte din cantitatea oferită;

g) ulterior acceptării Perechilor Preț-Cantitate în conformitate cu prevederile paragrafului 7.5.7.3:

- i) Banda Disponibilă agregată pentru toate Unitățile Dispecerizabile, pentru care au fost transmise Oferte Zilnice Validat cu Perechi Preț-Cantitate pentru Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, nu va fi redusă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Secundar pe parcursul tuturor Intervalelor de Dispecerizare rămase din Ziua de Livrare și
- ii) Cantitatea rămasă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere nu va fi redusă sub valoarea Rezervei Necesare pentru Reglaj Terțiar Rapid de Reducere de Putere, pe parcursul tuturor Intervalelor de Dispecerizare rămase din Ziua de Livrare.

7.5.7.4. Dacă OTS nu poate stabili o variantă de alegere a Perechilor Preț-Cantitate care să satisfacă ambele condiții de la paragraful 7.5.7.3 lit.g), într-o primă fază se va considera numai respectarea condiției de la paragraful 7.5.7.3 lit.g) și i). Dacă nici astfel nu reușește să determine o variantă de alegere a Perechilor Preț-Cantitate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3, se va considera că nici una dintre condițiile de la paragraful 7.5.7.3 lit.g) nu se aplică. Dacă nici acest lucru nu îi permite să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere, OTS va accepta numai cantitatea maxim disponibilă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere.

7.5.7.5. Dacă OTS nu a reușit să accepte Perechi Preț-Cantitate pentru o cantitate suficientă de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Scădere, sau dacă acceptarea Perechilor Preț-Cantitate determină o încălcare a condițiilor de la paragraful 7.5.7.3 lit.g), OTS poate să ia măsurile pe care le consideră necesare, în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, pentru a asigura refacerea unei cantități rezonabile de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar și/sau Terțiar Rapid de Reducere de Putere.

- 7.5.7.6. Dacă utilizarea uneia sau mai multor Perechi Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3. ar determina apariția unei Restricții de Rețea, adică dacă utilizarea respectivei Perechi Preț-Cantitate ar pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, OTS va rezolva această Restricție de Rețea în conformitate cu prevederile din secțiunea 7.5.8.
- 7.5.7.7. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3. stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte, și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Zilnică, pe de altă parte, pentru furnizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere, la prețul specificat în Perechea Preț-Cantitate acceptată și pentru:
- a) cantitatea acceptată conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3;
  - b) plus cantitatea care trebuie livrată înainte și după Intervalul (Intervalele) de Dispecerizare solicitate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.2, pentru a face posibilă livrarea cantității acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3.
- 7.5.7.8. Ofertele Fixe pentru Pornire care sunt acceptate de OTS conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3 și care determină o Pornire suplimentară a Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil corespunzător, după caz, stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte, și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Fixă, pe de altă parte, pentru pornirea Unității Dispecerizabile sau Consumatorului Dispecerizabil, după caz, la momentul specificat de OTS și pentru prețul cerut prin Oferta Fixă pentru Pornire.
- 7.5.7.9. Ofertele Fixe pentru Menținere în Rezervă Caldă care sunt acceptate de OTS conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3, stabilesc o Tranzacție între OTS, pe de o parte, și Participantul la PE care a transmis respectiva Ofertă Fixă, pe de altă parte, pentru menținerea Unității Dispecerizabile corespunzătoare în regim de rezervă caldă, pe durata de timp specificată de OTS și pentru prețul cerut prin Oferta Fixă pentru Menținere în Rezervă Caldă.
- 7.5.7.10. Tranzacțiile stabilite conform prevederilor paragrafelor 7.5.7.7 - 7.5.7.9. vor fi înregistrate în Sistemul PE. OTS trebuie să înregistreze cel puțin următoarele informații:
- a) numărul unic de înregistrare al Ofertei Validate respective;
  - b) în cazul unei Oferte Zilnice:
    - i) Perechea Preț-Cantitate care a fost acceptată și
    - ii) toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.7.7;
  - c) în cazul unei Oferte Fixe pentru Pornire, toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.7.8;
  - d) în cazul unei Oferte Fixe pentru Menținere în Rezervă Caldă, toate specificațiile Tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.7.9. și
  - e) momentul la care a fost acceptată Perechea Preț-Cantitate.

- 7.5.7.11. Perechile Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor paragrafului 7.5.7.3. vor determina o ajustare a Notificării Fizice corespunzătoare Unității Dispecerizabile sau Cosumului Dispecerizabil, dar numai pentru Intervalul de Dispecerizare solicitat.

7.5.8. Rezolvarea Restricțiilor de Rețea

- 7.5.8.1. Dacă o Tranzacție stabilită în conformitate cu prevederile secțiunilor 7.5.3 – 7.5.5 poate determina apariția unei Restricții de Rețea, inclusiv în cazul în care utilizarea unei Perechi Preț-Cantitate acceptate ar pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, OTS trebuie :

- a) să anuleze Tranzacția corespunzătoare, marcând-o în Sistemul PE ca anulată datorită unei Restricții de Rețea și
- b) să înlocuiască Energia de Echilibrare pierdută datorită anulării respectivei Tranzacții prin acceptarea unei (unor) alte Perechi Preț-Cantitate cu aceeași cantitate de Energie de Echilibrare, în conformitate cu prevederile secțiunilor 7.5.3 - 7.5.5, cu condiția ca Energia de Echilibrare acceptată astfel să nu determine apariția nici unei Restricții de Rețea și
- c) să marcheze în Sistemul PE noile Tranzacții stabilite conform lit. b) ca utilizate pentru managementul congestiilor.

- 7.5.8.2. Dacă utilizarea uneia sau mai multor Perechi Preț-Cantitate acceptate conform prevederilor secțiunilor 7.5.6 sau 7.5.7 ar determina apariția unei Restricții de Rețea, inclusiv în cazul în care utilizarea unei Perechi Preț-Cantitate acceptate ar pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, Transelectrica trebuie :

- a) să stabilească setul de Tranzacții încheiate în conformitate cu prevederile secțiunilor 7.5.6 sau 7.5.7, după caz, care trebuie marcate în Sistemul PE ca anulate datorită Restricțiilor de Rețea și
- b) să repete selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent în conformitate cu prevederile secțiunilor 7.5.6 sau 7.5.7, după caz, cu condiția ca Energia de Echilibrare acceptată în urma selecției să nu determine apariția nici unei Restricții de Rețea;
- c) să marcheze în Sistemul PE noile Tranzacții stabilite conform lit.b) ca utilizate pentru managementul congestiilor.

7.6. Managementul Congestiilor

7.6.1. Utilizarea Pieței de Echilibrare pentru Managementul Congestiilor

- 7.6.1.1. Dacă după aprobarea Notificărilor Fizice, OTS constată posibilitatea apariției unei Restricții de Rețea, dar numai după validarea de către OPE a Ofertelor Zilnice și a Ofertelor Fixe, OTS va rezolva asemenea situații prin selectarea unei cantități egale de Creștere de Putere și de Reducere de Putere, conform prevederilor secțiunii 7.6.

- 7.6.1.2. Atunci când trebuie să rezolve o Restricție de Rețea, OTS va preciza:

- a) momentul la care este de așteptat ca Restricția de Rețea să apară și durata prognozată a acesteia;
  - b) reducerea necesară a circulației de puteri între două părți ale rețelei pentru a se asigura siguranța și stabilitatea în funcționare a SEN;
  - c) partea din SEN în care va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Creșterii de Putere pentru rezolvarea Restricției de Rețea și
  - d) partea din SEN în care va fi necesară utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reducerii de Putere pentru rezolvarea Restricției de Rețea.
- 7.6.1.3. Pentru rezolvarea unei Restricții de Rețea, pe perioada stabilită conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2 lit. a), OTS trebuie:
- a) să selecteze Creștere de Putere pentru o cantitate egală cu cantitatea determinată conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.b), în acea parte din SEN stabilită conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.c) și
  - b) să selecteze Reducere de Putere pentru o cantitate egală cu cantitatea determinată conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.b), în acea parte din SEN stabilită conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.d).
- 7.6.1.4. Atunci când selectează Creșterea de Putere și Reducerea de Putere conform prevederilor paragrafului 7.6.1.3, OTS trebuie :
- a) în cazul de la paragraful 7.6.1.3. lit.a), să considere numai Perechile Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile și Consumurilor Dispecerizabile localizate în acea parte din SEN stabilită conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.c);
  - b) în cazul de la paragraful 7.6.1.3. lit.b), să considere numai Perechile Preț-Cantitate aferente Unităților Dispecerizabile și Consumurilor Dispecerizabile localizate în acea parte din SEN stabilită conform prevederilor paragrafului 7.6.1.2. lit.d) și
  - c) să se asigure că selectarea Creșterii de Putere sau Reducerii de Putere nu va cauza apariția altor Restricții de Rețea suplimentare.
- 7.6.1.5. În măsura în care este posibil, OTS va rezolva orice Restricție de Rețea în primul rând prin utilizarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent. În cazul în care acest lucru nu este posibil, OTS va rezolva, pe cât posibil, Restricțiile de Rețea utilizând Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid.
- 7.6.1.6. Tranzacțiile pe PE care sunt stabilite prin aplicarea prevederilor paragrafului 7.6.1.3. vor fi marcate în Sistemul PE ca folosite pentru managementul congestiilor.

7.7. Executarea, confirmarea și acceptarea Tranzacțiilor

7.7.1. Executarea și confirmarea

- 7.7.1.1. Tranzacțiile pe PE care sunt încheiate în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5 sau 7.6 și care nu sunt anulate conform prevederilor din secțiunea 7.5.8, vor fi executate de OTS prin emiterea Dispozițiilor de Dispecer corespunzătoare către respectivul Participant la PE în

conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport. Dispozițiile de Dispecer se înregistrează de OTS în Registrul Dispecer.

- 7.7.1.2. Conformarea cu Dispozițiile de Dispecer emise de OTS este obligatorie pentru Participanții la PE în cauză.
- 7.7.1.3. În prima Zi de Tranzacționare care urmează Zilei de Livrare în cauză, OTS va pregăti Confirmările de Tranzacție pentru toate Tranzacțiile de furnizare a Energiei de Echilibrare care au fost încheiate pe PE. Pentru fiecare Zi de Livrare și pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil, după caz, se vor transmite Confirmări de Tranzacție separate Participantului la PE corespunzător.
- 7.7.1.4. Fiecare Confirmare de Tranzacție conține cel puțin următoarele informații:
- a) Codul de Identificare pe PE al Participantului la PE;
  - b) Codul de Identificare pe PE al Unității Dispecerizabile sau Consumului Dispecerizabil, după caz;
  - c) Ziua de Livrare și
  - d) pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar, toate specificațiile tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.3.11;
  - e) pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Creștere de Putere, toate specificațiile tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.4.11;
  - f) pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid de Reducere de Putere, toate specificațiile tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.5.11;
  - g) pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Creștere de Putere, toate specificațiile tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.6.11 și
  - h) pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent de Reducere de Putere, toate specificațiile tranzacției conform prevederilor paragrafului 7.5.7.10;
- 7.7.1.5. În Confirmările de Tranzacție, OTS marchează distinct fiecare Tranzacție utilizată pentru managementul congestiilor în conformitate cu prevederile secțiunii 7.6.
- 7.7.1.6. Confirmările de Tranzacție se transmit de OTS la OD. De asemenea OTS transmite la OD Confirmări de Tranzacție pentru fiecare Tranzacție pe PE care a fost anulată conform prevederilor secțiunii 7.5.8.

7.7.2. Contestații la Confirmările de Tranzacție

- 7.7.2.1. Sunt acceptate contestații la conținutul Confirmărilor de Tranzacție numai în cazul unor erori rezultate din acțiunile OPE sau OTS.
- 7.7.2.2. Orice contestație asupra conținutului unei Confirmări de Tranzacție trebuie să fie transmisă la OTS nu mai târziu de două (2) Zile de Tranzacționare după transmiterea de către OTS a respectivei Confirmări de Tranzacție.

- 7.7.2.3. OTS informează Participantul la PE asupra acceptării sau respingerii contestației respective nu mai târziu de două (2) Zile de Tranzacționare după termenul limită specificat la paragraful 7.7.2.2. În cazul acceptării unei contestații, OTS transmite Participantului la PE o Confirmare de Tranzacție corectată.
- 7.7.2.4. Dacă, în perioada specificată la paragraful 7.7.2.2, un Participant la PE nu transmite nici o contestație la Confirmările de Tranzacție primite, acestea se consideră ca fiind acceptate.
- 7.7.2.5. Orice contestație transmisă nu exonerează respectivul Participant la PE de îndeplinirea obligațiilor rezultate din Tranzacțiile contestate.

7.8. Alte prevederi

7.8.1. Proceduri de urgență

- 7.8.1.1. Procedurile de urgență pentru PE vor fi elaborate de OPE și aprobate de Autoritatea Competentă. OPE trebuie să pună la dispoziția tuturor părților implicate aceste proceduri.
- 7.8.1.2. Procedurile de urgență pentru PE vor fi utilizate de OPE, OTS și Participanții la PE în cazul apariției condițiilor de urgență, cum ar fi:
- a) incapacitatea totală sau parțială de funcționare sau altă defecțiune a Sistemului PE sau a altui sistem informatic utilizat de OPE pentru primirea, verificarea și procesarea Ofertelor pe PE;
  - b) incapacitatea totală sau parțială de funcționare sau altă defecțiune a Sistemului PE sau a altui sistem informatic utilizat de OTS pentru procesarea și selectarea Ofertelor pe PE precum și de emiteră a Dispozițiilor de Dispecer;
  - c) întreruperea liniilor de comunicație ale OTS sau OPE.
- 7.8.1.3. Procedurile de urgență pentru PE pot prevedea utilizarea unor mijloace alternative de comunicație, precum extinerea sau decalarea oricăror termene limită care trebuie respectate de OPE, OTS și Participanții la PE, inclusiv Ora de Închidere a PE.
- Atât OPE cât și OTS și fiecare Participant la PE vor specifica în Convenția de Participare la PE una sau mai multe persoane de contact în cazul apariției unei situații de urgență, precum și numerele corespunzătoare de telefon și fax. Atât OPE cât și OTS și fiecare Participant la PE se vor informa reciproc în cazul schimbării acestor informații.

8. Regulile Pieței centralizate a Serviciilor de Sistem Tehnologice

8.1. Introducere

8.1.1 Obiective

8.1.1.1 Obiectivele acestei secțiuni sunt crearea unui cadru comercial pentru:

- a) asigurarea unei cantități suficiente de Servicii de Sistem Tehnologice disponibilă pentru OTS și Operatorii de distribuție;
- b) achiziționarea într-o manieră transparentă și nediscriminatorie a Serviciilor de Sistem Tehnologice și a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice;
- c) vânzarea sau achiziționarea într-o manieră transparentă și nediscriminatorie a Energiei Electrice de către OTS în vederea compensării Schimburilor Neplanificate;
- d) păstrarea la un nivel minim rezonabil a costurilor pentru achiziționarea Serviciilor de Sistem Tehnologice și a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice.

8.1.1.2 Pentru a asigura caracterul nediscriminator și eficiența economică, achiziționarea Serviciilor de Sistem Tehnologice, cu excepția Rezervelor de Reglaj Primar și a Rezervelor de Reglaj Terțiar Lent asigurat de grupurile în cogenerare calificate ca producție prioritară, se realizează de regulă prin mecanisme de piață.

8.1.1.3. Achiziționarea Rezervelor de Reglaj Terțiar Lent asigurat de grupurile în cogenerare calificate ca producție prioritară se realizează printr-un mecanism reglementat, în conformitate cu *Procedura de stabilire a tarifului de servicii de sistem tehnologice* emisă de Autoritatea Competentă.

8.1.1.4. Prezenta secțiune completează din punct de vedere comercial cadrul tehnic furnizat de Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

8.1.2 Scop

8.1.2.1 Prezenta secțiune definește regulile și procedurile pentru achiziționarea:

- a) Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar;
- b) Puterii Reactive pentru reglarea Tensiunii;
- c) altor Servicii de Sistem Tehnologice definite de Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport și
- d) Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice.

8.1.2.2 Rezervele de Reglaj Secundar și Terțiar, Puterea Reactivă pentru reglarea Tensiunii în rețeaua electrică de transport precum și alte servicii de sistem tehnologice ce vor fi stabilite de

Autoritatea Competentă vor fi achiziționate exclusiv de OTS. Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice va fi achiziționată de fiecare Operator de Rețea, după caz.

8.1.2.3 Prezenta secțiune crează cadrul legal de stabilire a obligațiilor contractuale ale Participanților la Piața de Echilibrare (Participanților la PE) în ceea ce privește furnizarea cantităților contractate de Rezerve de Reglaj Secundar și Terțiar. Utilizarea acestor Servicii de Sistem Tehnologice și obligațiile de plată corespunzătoare se determină conform prevederilor secțiunii 7.

8.1.2.4 Prezenta secțiune stabilește regulile pentru achiziționarea Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice prognozate în Rețelele Electrice, diferențele dintre Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice reale în Rețelele Electrice și cele prognozate fiind acoperite prin PE.

8.1.2.5 Prezenta secțiune definește regulile și procedurile pentru vânzarea sau achiziționarea, după caz, a Energiei Electrice solicitată de OTS pentru compensarea Schimburilor Neplanificate.

8.2 Înregistrarea și modificarea Caracteristicilor Tehnice

8.2.1 Participanții la PE transmit și modifică în concordanță cu Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, Caracteristicile Tehnice ale Unităților și Consumurilor Dispecerizabile proprii.

8.3 Achiziționarea Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar

8.3.1 Scop

8.3.1.1 OTS achiziționează de la Participanții la PE, pe fiecare Perioadă de Achiziție, Rezerve de Reglaj Secundar, Terțiar Rapid și Terțiar Lent.

8.3.2 Determinarea Perioadelor de Achiziție și a Rezervelor Necesare de Reglaj Secundar și Terțiar

8.3.2.1 OTS trebuie să stabilească Perioadele de Achiziție pentru Rezervele de Reglaj Secundar și Terțiar. Aceste perioade de achiziție pot fi perioade de timp continue la nivel anual, sezonier, lunar, săptămânal sau zilnic. O Perioadă de Achiziție poate fi limitată la zile sau/și Intervale de Dispecerizare în cadrul perioadei respective, cum ar fi zile lucrătoare, zile nelucrătoare și sărbători legale, ore de zi sau de noapte, ore de vârf sau de gol de sarcină sau alte tipuri de intervale.

8.3.2.2 OTS poate stabili Perioade diferite de Achiziție pentru tipuri diferite de Rezerve.

8.3.2.3 Înainte de începutul fiecărei Perioade de Achiziție, OTS determină cantitatea/cantitățile de Rezerve de Reglaj Secundar sau/și Terțiar necesară(e) a fi achiziționată(e) în Perioada respectivă de Achiziție.

8.3.2.4 OTS publică cantitatea de Rezerve de Reglaj Secundar sau/și Terțiar necesară(e) a fi achiziționată(e) în Perioada de Achiziție respectivă, dar nu mai târziu de:

- a) trei (3) Zile de Tranzacționare înainte de începutul Perioadei de Achiziție, în cazul în care aceasta este zilnică;
- b) două (2) săptămâni înainte de începutul Perioadei de Achiziție în cazul în care aceasta este săptămânală sau lunară; și
- c) o (1) lună înainte de începutul Perioadei de Achiziție în toate celelalte cazuri.

8.3.2.5 Pentru Perioade de Achiziție mai mari de o lună, Cantitatea de Rezerve de Reglaj Secundar și Terțiar achiziționată poate fi mai mică decât cantitatea de Rezerve de Reglaj Secundar și Terțiar pe care OTS o scoate la licitație.

8.3.3 Achiziția Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar

8.3.3.1 Participanții la PE au obligația să ofereze OTS Rezervele de Reglaj Secundar, Terțiar Rapid și Terțiar Lent.

8.3.3.2 OTS este responsabil de elaborarea regulilor și procedurilor privind:

- a) ofertarea Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar, de către Participanții la PE;
- b) acceptare ofertelor individuale de către OTS și
- c) plățile OTS pentru ofertele acceptate ale Participanților la PE.

8.3.3.3 Regulile și procedurile elaborate conform prevederilor paragrafului 8.3.3.2 trebuie să permită Participanților la PE transmiterea de oferte agregate pentru Unități sau Consumuri Dispecerizabile care sunt repartizate aceleiași Părți Responsabile cu Echilibrarea (PRE) conform prevederilor secțiunii 10. Astfel de reguli și proceduri nu vor face discriminări între Unitățile sau Consumurile Dispecerizabile individuale sau între diferitele părți ale SEN.

8.3.3.4 Regulile și procedurile menționate la paragraful 8.3.3.2 trebuie să:

- a) fie transparente și nediscriminatorii;
- b) conducă la reducerea costurilor de Achiziție ale Rezervelor de Reglaj Secundar și Terțiar până la un nivel minim rezonabil.

8.3.3.4 În cazul în care oferta agregată a Participanților la PE nu acoperă necesarul de Rezerve de Reglaj Secundar și Terțiar, OTS va solicita acestora ofertarea unei cantități suplimentare de Rezerve de Reglaj Secundar și Terțiar, în funcție de posibilitățile lor tehnice. Cererea OTS are caracter obligatoriu pentru toți Participanții la PE.

8.3.3.5 Regulile și procedurile elaborate și aplicarea lor conform prevederilor secțiunii 8.3.3 se supun aprobării Autorității Competente.

8.3.4 Contractare Bilaterală Directă pentru managementul congestiilor interne

8.3.4.1 OTS poate încheia direct contracte bilaterale pe baza Contractului cadru pentru managementul congestiilor interne pentru Rezerve Terțiare Rapide și Terțiare Lente cu unul sau mai mulți Participanți la PE, în timpul Perioadei de Contractare a Rezervelor, dar numai în cazul în care are

nevoie de Rezervele corespunzătoare într-o anumită secțiune a SEN unde sunt întrunite concomitent condițiile următoare:

- a) OTS se așteaptă ca Restricțiile de Rețea între secțiunea respectivă a SEN și restul SEN să apară în mai mult de zece (10) % din Perioada de Contractare a Rezervei respective;
- b) Restricțiile de Rețea pot fi rezolvate doar utilizând cantitățile de Rezerve contractate prin contracte bilaterale și
- c) Participanții la PE care pot furniza Rezerve în respectiva parte a SEN nu sunt mai mult de trei (3).

8.3.4.2 Contractele bilaterale pot fi încheiate pentru una sau mai multe Perioade de Contractare a Rezervei, pentru care se aplică condițiile din paragraful 8.3.4.1.

8.4 Achiziția Puterii Reactive pentru reglarea tensiunii

8.4.1 Scop

8.4.1.1 Pentru fiecare Perioadă de Achiziție, OTS achiziționează de la Producătorii de Energie Electrică (Producători), cantitatea necesară de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii, produsă în banda secundară, separat pentru Puterea Reactivă Inductivă și Puterea Reactivă Capacitivă.

8.4.1.2. Cantitatea de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii, solicitată de OTS și produsă în banda primară nu se plătește.

8.4.1.3. OTS poate achiziționa Putere Reactivă Inductivă și Putere Reactivă Capacitivă și de la Distribuitori.

8.4.2 Determinarea Perioadelor de Achiziție și a Necesarului de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii

8.4.2.1. OTS trebuie să stabilească Perioadele de Achiziție pentru Puterea reactivă necesară pentru reglarea tensiunii. Aceste perioade de achiziție pot fi perioade de timp continue la nivel anual, sezonier, lunar, săptămânal sau zilnic . O Perioadă de Achiziție poate fi limitată la zile și/sau Intervale de Dispecerizare în cadrul perioadei respective, cum ar fi zile lucrătoare, nelucrătoare și sărbători legale, ore de zi sau de noapte, ore de vârf sau gol de sarcină sau alte tipuri de intervale.

8.4.2.2. OTS poate stabili Perioade diferite (separate) de Achiziție pentru Puterea Reactivă Inductivă și Capacitivă, pentru reglarea tensiunii.

8.4.2.3. Înainte de începutul fiecărei Perioade de Achiziție, OTS determină cantitățile de Putere Reactivă Inductivă și Capacitivă necesare a fi achiziționate pentru reglarea tensiunii, în Perioada respectivă. OTS poate formula cerințe specifice pentru diferite secțiuni ale Rețelei Electrice.

8.4.2.4. OTS publică cantitatea de Putere Reactivă Inductivă și Capacitivă necesare a fi achiziționată pentru reglarea tensiunii, în Perioada de Achiziție, dar nu mai târziu de:

- a) trei (3) Zile de Tranzacționare înainte de începutul Perioadei de Achiziție în cazul în care aceasta este zilnică;
- b) două (2) săptămâni înainte de începutul Perioadei de Achiziție, în cazul în care aceasta este săptămânală sau lunară și
- c) o (1) lună înainte de începutul Perioadei de Achiziție în toate celelalte cazuri.

8.4.2.5. Cantitățile de Putere Reactivă Inductivă și Capacitivă achiziționate conform prevederilor secțiunii 8.4 nu pot fi mai mici decât cantitățile de Putere Reactivă Inductivă și Capacitivă pe care OTS le consideră necesare pentru reglarea tensiunii în fiecare moment din Perioada de Achiziție, respectând obligațiile ce decurg din Codul Tehnic al Rețelei de Transport și al Rețelelor Electrice de Distribuție.

8.4.3 Achiziția Necesarului de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii

8.4.3.1 Producătorii de Energie Electrică (Producători) au obligația să ofereze OTS Rezerva de Putere Reactivă Inductivă și Capacitivă.

8.4.3.2 OTS este responsabil de elaborarea regulilor și procedurilor privind:

- a) ofertarea puterii reactive inductive și capacitive pentru reglarea tensiunii, de către Producători sau Distribuitori;
- b) acceptare ofertelor individuale de către OTS și
- c) plățile OTS pentru ofertele acceptate ale Producătorilor.

8.4.3.3 Regulile și procedurile elaborate conform prevederilor paragrafului 8.4.3.2 trebuie să permită unuia sau mai multor Producători transmiterea de oferte agregate pentru mai multe Unități sau Consumuri Dispecerizabile, conectate la partea Rețelei Electrice pentru care OTS a solicitat Puterea Reactivă.

8.4.3.4 Regulile și procedurile menționate la paragraful 8.4.3.2 trebuie să:

- a) fie transparente și nediscriminatorii;
- b) conducă la reducerea costurilor de Achiziție ale Rezervelor de Putere Reactivă pentru reglarea tensiunii până la un nivel minim rezonabil;
- c) determine plata corectă a costurilor suplimentare datorate furnizării Puterii Reactive pentru reglarea tensiunii.

8.4.3.5 În cazul în care oferta agregată a Producătorilor nu acoperă necesarul de Rezervă de Putere Reactivă, OTS poate solicita Producătorului ofertarea unor cantități suplimentare de Rezervă de Putere Reactivă, în funcție de posibilitățile sale tehnice. Cererea OTS are caracter obligatoriu pentru Producătorii cărora le este adresată cererea.

8.4.3.6 Regulile și procedurile elaborate și aplicarea lor conform prevederilor secțiunii 8.4.3 se supun aprobării Autorității Competente.

8.5 Achiziția altor Servicii de Sistem Tehnologice

8.5.1 Scop

- 8.5.1.1 OTS achiziționează Servicii de Sistem Tehnologice, altele decât Rezervele de Reglaj Primar, Secundar și Terțiar și Puterea Reactivă pentru reglarea tensiunii pe fiecare Perioadă de Achiziție. OTS poate stabili Perioade diferite de Achiziție pentru tipuri diferite de Servicii de Sistem Tehnologice.
- 8.5.1.2 Înainte de începutul fiecărei Perioade de Achiziție, OTS determină cantitățile și tipurile de Servicii de Sistem Tehnologice necesare a fi achiziționate în respectiva Perioadă de Achiziție. Operatorul de Rețea publică în avans aceste cantități pentru fiecare Perioadă de Achiziție.
- 8.5.1.3 Cantitatea de Servicii de Sistem Tehnologice achiziționată conform prevederilor secțiunii 8.5 nu poate fi mai mică decât cantitatea de Servicii de Sistem Tehnologice dintr-un anumit tip, pe care OTS o consideră necesară pentru fiecare moment din Perioada de Achiziție, în concordanță cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

8.5.2 Achiziția

8.5.2.1 OTS este responsabil de elaborarea regulilor și procedurilor pentru:

- a) ofertarea Serviciilor de Sistem Tehnologice, de către părțile care sunt calificate să furnizeze respectivul tip de Serviciu de Sistem Tehnologic, către OTS;
- b) acceptarea ofertelor individuale de către OTS și
- c) plățile efectuate de OTS către părțile ale căror oferte au fost acceptate de acesta.

8.5.2.2 Regulile și procedurile menționate la paragraful 8.5.2.1 trebuie să:

- a) fie transparente și nediscriminatorii;
- b) conducă la reducerea costurilor de achiziției ale altor Servicii de Sistem Tehnologice până la un nivel minim rezonabil.

8.5.2.3 În cazul în care oferta agregată a părților calificate nu acoperă necesarul de Servicii de Sistem Tehnologice, OTS va solicita acestora să oferteze cantități suplimentare de Servicii de Sistem Tehnologice, în funcție de posibilitățile lor tehnice. Cererea OTS are caracter obligatoriu pentru părțile implicate.

8.5.2.4 Regulile și procedurile elaborate și aplicarea lor conform prevederilor secțiunii 8.5.2 sunt supuse aprobării Autorității Competente.

8.6. Achiziția Energie Electrice pentru Acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice

8.6.1 Scop

8.6.1.1 Fiecare Operator de Rețea achiziționează Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice, separat pe fiecare Interval de Tranzacționare.

8.6.1.2 Un Operator de Rețea poate achiziționa Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice prin utilizarea de proceduri de ofertare publică sau/și prin intermediul PZU. Diferența dintre Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice achiziționată prin procedurile de ofertare publică sau/și prin intermediul PZU și Energia Electrică reală pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice va fi vândută/cumpărată, după caz, exclusiv prin intermediul PE.

8.6.2 Ofertare publică

8.6.2.1 Operatorul de Rețea stabilește Perioadele de Achiziție pentru Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice. Aceste perioade de achiziție pot fi perioade de timp continue la nivel anual, sezonier, lunar, săptămânal sau zilnic. O Perioadă de Achiziție poate fi limitată la zile și/sau Intervale de Dispecerizare în cadrul perioadei respective, cum ar fi zile lucrătoare, zile nelucrătoare și sărbători legale, ore de zi sau de noapte, ore de vârf sau de gol de sarcină, sau alte tipuri de intervale.

8.6.2.2 Înainte de începutul fiecărei Perioade de Achiziție, Operatorul de Rețea determină cantitatea de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice necesară a fi achiziționată în Perioada respectivă de Achiziție. Cantitatea de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice ce va fi oferită nu va depăși o valoare prognozată într-un mod rezonabil pentru Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice pentru fiecare moment din Perioada de Achiziție respectivă.

8.6.2.3 Fiecare Operator de Rețea publică cantitatea de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice necesară a fi achiziționată în Perioada de Achiziție prin intermediul unei proceduri de ofertare publică, dar nu mai târziu de:

- a) două (2) Zile de Tranzacționare înainte de începutul Perioadei de Achiziție în cazul în care aceasta este zilnică;
- b) două (2) săptămâni înainte de începutul Perioadei de Achiziție în cazul în care aceasta este săptămânală sau lunară și
- c) o (1) lună înainte de începutul Perioadei de Achiziție în toate celelalte cazuri.

8.6.2.4 Fiecare Operator de Rețea este responsabil de elaborarea regulilor și procedurilor pentru:

- a) ofertarea către Operatorul de Rețea respectiv a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice;
- b) acceptarea ofertelor individuale de către Operatorul de Rețea respectiv și
- c) plățile efectuate de Operatorul de Rețea respectiv pentru ofertele care au fost acceptate.

8.6.2.5 Regulile și procedurile menționate la paragraful 8.6.2.4 trebuie să:

- a) fie transparente și nediscriminatorii;
- b) conducă la reducerea costurilor de achiziție a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice până la un nivel minim rezonabil.

8.6.2.6 Participarea într-o procedură de ofertare publică conform prevederilor paragrafului 8.6.2.4 nu este permisă Operatorilor de Rețea.

8.6.2.7 Cantitatea de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice achiziționată conform prevederilor secțiunii 8.6.2 nu va fi în nici un caz mai mare decât valoarea prognozată de Operatorul de Rețea respectiv pentru Energia Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice în decursul Perioadei de Achiziție, respectând obligațiile ce decurg din Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport și al Rețelelor Electrice de Distribuție.

8.6.2.8 În cazul în care un Operator de Rețea nu poate achiziționa o cantitate suficientă de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice, Operatorul de Rețea respectiv va cumpăra Energia Electrică rămasă dintr-o rundă ulterioară de ofertare sau prin intermediul PZU.

8.6.2.9 Operatorii de Rețea își vor coordona activitățile și vor elabora reguli și proceduri comune.

8.6.2.10 Regulile și procedurile elaborate și aplicarea lor conform prevederilor secțiunii 8.6.2 se supun aprobării Autorității Competente.

8.6.3 Achiziția de pe Piață pentru Ziua Următoare (PZU) a Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice

8.6.3.1 În cazul în care prin aplicarea mecanismului de achiziție prin ofertă publică descris în secțiunea 8.6.2 nu se acoperă necesarul prognozat de Energie Electrică pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice, Operatorul de Rețea respectiv achiziționează diferența prin intermediul PZU, separat pentru fiecare Interval de Tranzacționare.

8.6.3.2 Pentru achiziționarea Energiei Electrice conform prevederilor paragrafului 8.6.3.1, un Operator de Rețea va fi înregistrat ca un Participant la PZU și va transmite Oferte de Cumpărare pentru cantitatea corespunzătoare de Energie Electrică conform regulilor PZU din secțiunea 5.

8.7 Compensarea Schimburilor Neplanificate

8.7.1 Tranzacții pe PZU pentru compensarea Schimburilor Neplanificate

8.7.1.1 OTS achiziționează sau vinde, după caz, Energie Electrică necesară compensării Schimburilor Neplanificate numai prin intermediul PZU și/sau PE.

8.7.1.2 OTS determină cantitatea de Energie Electrică necesară pentru compensarea Schimburilor Neplanificate desfășurate conform obligațiilor internaționale asumate și/sau acordurilor bilaterale cu OTS din țările vecine.

8.7.1.3 Pe cât posibil, OTS achiziționează, în cazul în care trebuie să livreze Energie Electrică altor OTS, sau vinde, în cazul în care consumă Energie Electrică de la alți OTS, cantitatea respectivă de Energie Electrică prin intermediul PZU.

8.7.1.4 Orice diferență între Energia Electrică achiziționată sau vândută de OTS prin intermediul PZU, pe de o parte și cantitatea de Energie Electrică livrată sau consumată către/de la alți OTS, pe de altă parte, este considerată drept dezechilibru pentru OTS conform prevederilor secțiunii 12.

9. Alocarea Capacităților de Interconexiune

9.1 Introducere

9.1.1 Obiective

9.1.1.1 Prevederile prezentei secțiuni urmăresc îndeplinirea următoarelor obiective:

- a) determinarea de către OTS a capacităților disponibile de interconexiune internațională într-o manieră transparentă;
- b) alocarea capacităților de interconexiune internațională disponibile către participanții la piață și utilizarea lor într-o manieră competitivă și nediscriminatorie;
- c) facilitarea realizării unei piețe regionale de electricitate prin introducerea unor mecanisme agreeate de țările participante.

9.1.1.2 Pentru a asigura accesul la capacitățile de interconexiune internațională, participarea la procedurile de licitație conform prevederilor prezentei secțiuni, este deschisă tuturor Producătorilor de Energie Electrică, Furnizorilor și Consumatorilor Eligibili deținători de licență de furnizare care s-au înregistrat ca Participanți la Licitație.

9.1.2 Scop

9.1.2.1 Prezenta secțiune definește regulile și procedurile privind:

- a) înregistrarea Participanților la Licitație;
- b) determinarea capacităților de interconexiune internațională disponibile;
- c) alocarea capacităților de interconexiune internațională pe diferite Perioade de Licitație în decursul unui an;
- d) licitarea capacităților de interconexiune internațională disponibile de către Participanții la Licitație și transferul capacităților neutilizate în cadrul licitațiilor următoare;

- e) mijloacele și obligațiile de desemnare a utilizării capacităților de interconexiune internațională disponibile prin licitații;
- f) alocarea capacităților de interconexiune internațională disponibile rămase pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU).

9.2 Înregistrarea Participanților la Licitație

9.2.1 Înregistrarea Participanților la Licitație

- 9.2.1.1 Numai Participanții la Licitație care s-au înregistrat conform prevederilor prezentei secțiuni pot participa la licitații conform prevederilor secțiunii 9.3.3 .
- 9.2.1.2 Statutul de Participant la Licitație poate fi atribuit exclusiv Producătorilor de Energie Electrică, Furnizorilor și Consumatorilor Eligibili deținători de licență de furnizare.
- 9.2.1.3 Un Producător de Energie Electrică, Furnizor sau Consumator Eligibil care dorește să se înregistreze ca Participant la Licitație poate solicita acest lucru în scris către OTS. Solicitarea se va face într-un format stabilit și publicat de OTS.
- 9.2.1.4 Fiecare solicitare trebuie să conțină minim următoarele informații:
  - a) numele complet, sediul și detaliile de contact ale solicitantului;
  - b) tipul și numărul Licenței deținute de solicitant;
  - c) numele și detaliile de contact ale persoanelor autorizate să acționeze în numele solicitantului;
  - d) numele, detaliile de contact și Codul de Identificare al Părții Responsabile cu Echilibrare (PRE) care și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru solicitant.
- 9.2.1.5 După primirea unei astfel de solicitări, OTS trebuie să verifice corectitudinea informațiilor oferite de solicitant.
- 9.2.1.6 Dacă nu au fost comunicate toate detaliile necesare conform prevederilor paragrafului 9.2.1.4, OTS va solicita informațiile lipsă. În acest caz, prevederile paragrafului 9.2.1.5 se aplică după completarea respectivelor informații.
- 9.2.1.7 OTS aprobă solicitarea de înregistrare ca Participant la Licitație a unui Producător de Energie Electrică sau Furnizor sau Consumator Eligibil detinator de licența de furnizare într-un interval de [treizeci (30) zile] după primirea solicitării, dacă următoarele condiții sunt îndeplinite:
  - a) informațiile înaintate de solicitant nu conțin nici o informație falsă;
  - b) OTS a verificat dacă solicitantul deține o Licență în vigoare.
- 9.2.1.8 Dacă decide că nu poate aproba solicitarea, OTS informează solicitantul fără întârziere, justificând respingerea. Dacă aprobarea solicitării este amânată din lipsă de informații, termenul menționat în paragraful 9.2.1.7 va fi extins până la o (1) săptămână după ce OTS a primit informațiile ce lipseau; termenul de aprobare prevăzut la paragraful 9.2.1.7 nu poate fi extins la mai mult de o (1) lună de la primirea solicitării.

- 9.2.1.9 Imediat după aprobarea solicitării, OTS trebuie să informeze OPEE și Operatorul de Decontare (OD) despre înregistrarea unui nou Participant la Licitație și data intrării în vigoare a respectivei înregistrări.
- 9.2.1.10 Înregistrarea unui nou Participant la Licitație va intra în vigoare în prima zi a unei luni calendaristice, dar nu mai devreme de două (2) săptămâni de la aprobarea solicitării de către OTS, moment de la care Participantul la Licitație va fi îndreptățit să-și exercite drepturile și să-și respecte obligațiile.

9.2.2 Retragerea și Revocarea Participanților la Licitație

- 9.2.2.1 Dacă un Titular de Licență nu mai dorește să fie înregistrat ca Participant la Licitație, acesta este obligat să informeze OTS printr-o notificare scrisă, într-un format stabilit și publicat de OTS.
- 9.2.2.2 Titularul de Licență care nu reușește să-și îndeplinească obligațiile ce îi revin din prevederile prezentului Cod Comercial, sau care se așteaptă să ajungă într-o astfel de situație, trebuie să informeze fără întârziere OTS printr-o notificare scrisă.
- 9.2.2.3 OTS poate decide, din proprie inițiativă, revocarea înregistrării unui Titular de Licență ca Participant la Licitație, pentru oricare din următoarele motive:
- a) OTS a luat la cunoștință asupra procesului de faliment sau lichidare judiciară în care se află respectivul Titular de Licență sau
  - b) Autoritatea Competentă a informat OTS că Titularului de Licență i s-a retras ori i se va retrage Licența.
- 9.2.2.4 OTS poate, de asemenea, să revoce înregistrarea ca Participant la Licitație, dacă respectivul Titular de Licență nu și-a îndeplinit în mod repetat sau pe o perioadă prelungită de timp obligațiile ce-i revin în conformitate cu prevederile prezentului Cod Comercial. În acest caz, OTS este autorizat să revoce înregistrarea ca Participant la Licitație doar dacă, în urma notificării în consecință a Titularului de Licență respectiv, într-un interval de patru (4) săptămâni acesta nu și-a îndeplinit în totalitate obligațiile în cauză.
- 9.2.2.5 Imediat ce OTS a decis să retragă înregistrarea ca Participant la Licitație a respectivului Titular de Licență, la cerere, conform prevederilor paragrafului 9.2.2.1. sau pentru unul din motivele cuprinse în prevederile paragrafului 9.2.2.3 sau 9.2.2.4, OTS anunță în consecință Titularul de Licență, OPEE și OD.
- 9.2.2.6 Dacă înregistrarea ca Participant la Licitație este revocată pentru motivele cuprinse în paragraful 9.2.2.3, revocarea are efect imediat, dar nu mai devreme de momentul în care Titularului de Licență i s-a retras Licența. În toate celelalte cazuri, înregistrarea ca Participant la Licitație își va pierde valabilitatea în prima zi a lunii calendaristice, dar nu mai devreme de două (2) săptămâni de la cererea Titularului de Licență sau ca urmare a termenilor menționați în paragraful 9.2.2.4.

9.3 Managementul Restricțiilor de Rețea

9.3.1 *Determinarea Capacităților de interconexiune internațională Disponibile*

9.3.1.1 OTS determină capacitățile de interconexiune internațională disponibile și identifică posibile Restricții de Rețea, în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport.

9.3.1.2 Pentru ușurarea determinării capacităților de interconexiune internațională, OTS poate combina mai multe Linii de Interconexiune într-un grup de Linii de Interconexiune. Un grup de Linii de Interconexiune poate sau nu să fie identic cu granițele politice. OTS definește aceste grupuri de Linii de Interconexiune astfel încât să fie asigurată integritatea și securitatea SEN iar impactul negativ asupra funcționării pieței să fie minim.

9.3.1.3 După definirea grupurilor de Linii de Interconexiune, OTS calculează și publică, separat pentru fiecare grup de Linii de Interconexiune și pentru fiecare sens, de Import și respectiv Export, următoarele date:

a) Capacitatea Totală de Interconexiune Internațională (TTC);

b) Marja de Siguranță a Interconexiunii Internaționale (TRM), ce derivă din:

(i) abateri involuntare ale fluxurilor fizice în timpul operațiilor, datorate funcționării fizice a reglajului de frecvență;

(ii) schimburi de urgență cu alte țări pentru a face față situațiilor neprevăzute de dezechilibru în timp real;

(iii) inexactități în măsurare.

c) Capacitatea Netă de Interconexiune Internațională (NTC);

d) Capacitatea Deja Alocată (AAC);

e) Capacitatea Disponibilă de Interconexiune Internațională (ATC).

9.3.1.4 OTS determină și publică valorile medii pentru ATC și NTC pentru fiecare grup de Linii de Interconexiune, cu o periodicitate cel puțin trimestrială și anuală. În plus, OTS publică valorile actualizate pentru următoarele treizeci (30) zile calendaristice, luând în considerare orice nouă informație disponibilă.

9.3.1.5 OTS definește grupurile de Linii de Interconexiune, determină și publică valorilor ATC și NTC pentru grupurile de Linii de Interconexiune în concordanță cu regulile și recomandările organismelor internaționale competente, UCTE, ETSO. Pe cât posibil, OTS își coordonează determinarea și publicarea valorilor ATC și NTC cu Operatorii de Transport și de Sistem din alte țări.

9.3.2 *Determinarea Perioadelor de Licitație*

9.3.2.1 OTS definește Perioadele de Licitație, care pot fi perioade continue de timp anuale, sezoniere, trimestriale sau lunare.

9.3.2.2 După determinarea capacităților de interconexiune internațională disponibile pentru următorul an calendaristic, dar cu cel puțin două (2) luni înainte de sfârșitul anului curent, OTS va înainta către Autoritatea Competentă o propunere de alocare a ATC, separat pentru fiecare grup de Linii de Interconexiune, pentru:

a) fiecare Perioadă de Licitatie stabilită conform paragrafului precedent;

b) Piața Pentru Ziua Următoare.

Această propunere va specifica, de asemenea, modul de alocare a posibilelor creșteri sau scăderi de capacitate disponibilă din anul respectiv pe cele două moduri de utilizare.

9.3.2.3 Autoritatea Competentă este autorizată să ceară sau să adopte orice modificare a propunerii înaintate conform prevederilor paragrafului 9.3.2.2, dacă o consideră oportună. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, alocarea capacităților de interconexiune internațională disponibile pe diferite Perioade de Licitatie devine obligatorie pentru OTS și OPEE.

9.3.2.4 După aprobarea de către Autoritatea Competentă, dar cu cel puțin o (1) lună înainte de începerea noului an calendaristic, OTS publică capacitățile de interconexiune internațională disponibile pe fiecare Perioadă de Licitatie precum și Capacitatea de Interconexiune Internațională disponibilă pentru PZU, separat pentru fiecare grup de Linii de Interconexiune.

9.3.2.5 OTS publică ATC într-o anumită Perioadă de Licitatie, luând în calcul atât ATC care nu a fost deja alocată într-o licitație anterioară și care se referă la Perioada de Licitatie curentă cât și orice schimbări necesare sau posibile ale capacităților de interconexiune internațională disponibile (NTC, ATC) survenite la evaluarea anuală a capacităților de interconexiune internațională disponibile efectuată conform prevederilor secțiunii 9.3.1. OTS publică aceste informații nu mai târziu de:

a) două (2) săptămâni înainte de începerea Perioadei de Licitatie, în cazul unei Perioade de Licitatie lunară și

b) o (1) lună înainte de începerea Perioadei de Licitatie, în cazul unei Perioade de Licitatie sezonieră, trimestrială sau anuală.

9.3.3 Procedura de Licitatie

9.3.3.1 Participanții la Licitatie pot obține prin licitație dreptul de a utiliza o parte din ATC corespunzătoare importului de energie electrică în România, alocată unei anumite Perioade de Licitatie, alta decât Perioada de Licitatie zilnică (PZU).

9.3.3.2 Licitatiile sunt organizate de OTS. Pentru fiecare Perioadă de Licitatie, pentru fiecare grup de Linii de Interconexiune și pentru fluxurile de Import se organizează licitații separate. Licitatiile care se referă la aceeași Perioadă de Licitatie vor fi organizate în aceeași zi.

9.3.3.3 OTS organizează într-o zi lucrătoare o licitație pentru alocarea capacităților de interconexiune internațională disponibile, cu cel puțin:

a) O (1) săptămână înaintea începerii Perioadei de Licitatie, în cazul Perioadei de Licitatie lunare, și

b) Trei (3) săptămâni înaintea începerii Perioadei de Licitatie, în cazul Perioadei de Licitatie sezonieră, trimestrială sau anuală.

9.3.3.4 OTS publică data de desfășurare a fiecărei licitații cu cel puțin două (2) săptămâni înainte.

9.3.3.5 Participanții la Licitatie pot depune, pentru o anumită licitație, numai o singură ofertă până la ora 12:00 a zilei anunțate și publicate de OTS conform prevederilor paragrafului 9.3.3.4.

9.3.3.6 Fiecare ofertă va conține informații privind prețul de achiziție a energiei electrice din fiecare contract de import energie electrică al Participantului la Licitatie care solicită Capacitatea de Interconexiune Internațională necesară îndeplinirii obligațiilor din respectivul(e) contract(e) de vânzare/cumpărare de energie electrică.

9.3.3.7 In cazul în care printr-un contract de import energie electrică se achiziționează mai multe cantități de energie electrică la prețuri diferite, oferta va cuprinde prețul mediu ponderat.

9.3.3.8 OTS este obligat să păstreze confidențialitatea asupra datelor de contract la care are acces prin ofertele depuse de Participanții la Licitatie.

9.3.3.9 OTS stabilește și publică conținutul și formatul cadru ale ofertelor și modul de transmitere a ofertelor. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OTS informează despre acestea Participanții la Licitatie, într-un mod corespunzător și cu o notificare prealabilă.

9.3.3.10 Participanții la Licitatie pot modifica sau anula orice Ofertă până la termenul limită specificat la paragraful 9.3.3.5.

9.3.3.11 OTS validează Ofertele primite de la un Participant la Licitatie, imediat după primire și respinge Ofertele care nu îndeplinesc cerințele privind conținutul-cadru și formatul -cadru. În cazul în care respinge o Ofertă, OTS informează Participantul la Licitatie respectiv și îi comunică motivele respingerii.

9.3.3.12 După validarea Ofertelor care au fost primite înainte de expirarea termenului specificat la paragraful 9.3.3.5, OTS alocă Capacitatea de Interconexiune Internațională ofertată în respectiva licitație Participanților la Licitatie în ordinea crescătoare a prețurilor de achiziție a energiei electrice din contractele de import energie electrică.

9.3.3.13 Participantului la Licitatie căruia i s-a acceptat complet sau parțial Oferta de către OTS, i se garantează dreptul de utilizare a Capacității de Interconexiune Internațională egală cu capacitatea de interconexiune internațională agregată a Ofertei acceptate pe Perioada de Licitatie respectivă.

9.3.3.14 Contractele pe baza cărora Participanții la Licitatie au obținut dreptul de utilizare a unor Capacități de Interconexiune Internațională vor fi înregistrate de OTS. OTS înregistrează cel puțin următoarele informații:

- a) identitatea Participantului la Licitatie;
- b) identitatea Ofertei acceptate;
- c) Perioada de Licitatie;
- d) cantitatea Ofertei care a fost acceptată.

9.3.4 Alocarea Capacităților de interconexiune internațională Rămase în cadrul Licitațiilor Următoare

9.3.4.1 Dacă cererea pentru capacitățile de interconexiune internațională din procedura de licitație desfășurată conform prevederilor secțiunii 9.3.3 este mai mică decât capacitatea disponibilă din respectiva licitație, diferența de capacități de interconexiune internaționale rămasă este alocată pentru Perioadele de Licitație mai scurte, care fac parte din Perioada de Licitație curentă (de exemplu cantitățile rămase de la licitația lunară vor fi transferate la toate licitațiile zilnice din luna respectivă). Cantitatea rămasă disponibilă cuprinde toate capacitățile care au fost disponibile la licitația curentă, dar au rămas nealocate Participanților individuali la Licitație.

9.3.4.2 În cazul în care un solicitant nu utilizează de capacitatea rezervată pe o perioadă de timp mai mare de 30 de zile calendaristice, i se anulează rezervarea și respectiva capacitate devine disponibilă pentru alocare conform paragrafului 9.3.4.1.

9.3.5 Desemnarea Capacităților de Interconexiune Internațională Utilizate

9.3.5.1 Utilizatorii Capacităților de Interconexiune Internațională stabiliți în conformitate cu prevederile secțiunii 9 sunt obligați să informeze asupra modului de utilizare a capacităților respective până la ora 08:00 a Zilei de Tranzacționare ce precede Ziua de Livrare.

9.3.5.2 Informarea respectivă trebuie să cuprindă specificația grupului de Linii de Interconexiune (Granița Zonei de Tranzacționare) și direcția schimbului (Import sau Export).

9.3.5.3 OTS elaborează reguli și proceduri detaliate care să stabilească formatul, conținutul, modul de transmitere și de validare a informării realizate conform prevederilor paragrafului 9.3.5.1. Pe cât posibil, aceste reguli și proceduri trebuie elaborate în analogie cu regulile și procedurile aplicabile Notificărilor Fizice conform prevederilor secțiunii 6. După obținerea aprobării Autorității Competente, OTS pune la dispoziția tuturor Participanților la Licitație aceste reguli și proceduri precum și orice modificări ulterioare, într-un mod corespunzător și cu o notificare prealabilă.

9.3.5.4 Dacă Exportul sau Importul anunțat de Utilizator conform prevederilor paragrafului 9.3.5.1 depășește drepturile totale pentru tipul corespunzător de capacități de interconexiune internațională (grupul de Linii de Interconexiune și sensul) pe care Utilizatorul le deține, OTS operează reducerea respectivei cantități la nivelul drepturilor deținute.

9.3.5.5 OTS informează fiecare Participant la Licitație și OD asupra validării anunțurilor conform prevederilor paragrafului 9.3.5.1 și orice modificare operată conform prevederilor paragrafului 9.3.5.4, dar nu mai târziu de ora 09:00 a Zilei de Tranzacționare ce precede Ziua de Livrare.

9.3.5.6 Anunțurile, făcute conform prevederilor paragrafului 9.3.5.1, stabilesc o obligație a PRE care are Responsabilitatea de Echilibru pentru Participantul la Licitație, de a anunța, după caz, un Import sau un Export, în Notificarea sa Fizică ca PRE conform prevederilor secțiunii 6. Dacă Notificarea Fizică a Părții Responsabile cu Echilibrarea specifică un Import sau un Export diferit de suma cantităților de energie electrică din anunțurile transmise conform prevederilor paragrafului 9.3.5.1 de Participanții la Licitație pentru care PRE are Responsabilitatea Echilibrării, OTS este îndreptățit să ajusteze Notificarea Fizică a Părții Responsabile cu Echilibrarea astfel încât să fie conformă cu anunțurile respective.

9.3.6 *Alocarea Capacității de Interconexiune Internațională pe PZU*

9.3.6.1 Capacitatea de Interconexiune Internațională disponibilă pentru alocare pe PZU cuprinde:

- a) capacitatea stabilită de OTS în conformitate cu paragraful 9.3.2.2. lit. b) și aprobată de Autoritatea Competentă;
- b) întreaga capacitate rămasă disponibilă în urma alocărilor conform prevederilor paragrafului 9.3.3.
- c) capacitatea rezervată dar neutilizată de Participantul la Licitație.

9.3.6.2. OTS determină zilnic Capacitatea de Interconexiune Internațională disponibilă pentru PZU conform prevederilor paragrafului 9.3.6.1. și o comunică OPEE până la ora 9.00.

9.3.6.3. Formatul de transmitere a informațiilor privind Capacitatea de Interconexiune Internațională disponibilă pentru alocare pe PZU este stabilit de OPEE de comun acord cu OTS și este aprobat de Autoritatea Competentă.

9.3.6.4. În cadrul licitațiilor pe PZU organizate conform prevederilor secțiunii 5, Capacitatea de Interconexiune Internațională disponibilă se alocă implicit.

9.3.7 *Promovarea Mecanismelor de Coordonare*

9.3.7.1 Pentru a facilita realizarea unei piețe regionale de electricitate, Autoritatea Competentă este îndreptățită să aprobe sau să emită seturi de reguli și proceduri suplimentare de utilizare a capacităților de interconexiune internațională considerate a fi necesare și convenite între OTS/ Autoritatea Competentă pe de o parte și alți OTS/autorități de reglementare din alte țări, pe de altă parte. Asemenea reguli și proceduri suplimentare pot include, dar nu se limitează neapărat la:

- a) delegarea unei părți sau a întregii responsabilități de operare a mecanismelor descrise în secțiunea 9 către o instituție dintr-o altă țară, dacă respectiva instituție este responsabilă pentru alocarea de capacități de interconexiune internațională către România;
- b) delegarea responsabilității pentru alocarea unei părți din capacitățile de interconexiune internațională cu o altă țară către o instituție străină, dacă partea rămasă din capacitățile respective este alocată conform secțiunii 9;
- c) înlocuirea mecanismelor aplicate în alocarea capacităților de interconexiune internațională cu alte mecanisme convenite între OTS/ Autoritatea Competentă pe de o parte și alți OTS/autorități de reglementare din una sau mai multe țări pe de altă parte sau
- d) împărțirea venitului provenit din alocarea capacităților de interconexiune internațională cu alte țări.

9.3.7.2. OTS și OPEE pot propune reguli și proceduri suplimentare către Autoritatea Competentă pentru aprobare.

9.3.7.3. Regulile și procedurile suplimentare aprobate de Autoritatea Competentă, propuse de OTS sau de OPEE, sau inițiate chiar de Autoritatea Competentă vor avea prioritate în aplicare față de orice alte reguli și proceduri prevăzute în secțiunea 9 și vor deveni obligatorii pentru toate părțile, inclusiv pentru OTS și OPEE.

9.3.7.4. Până la convenirea altui mod de împărțire a Capacităților de Interconexiune Internațională între țările din regiune:

a) capacitatea de import se alocă integral de către OTS și OPEE prin mecanismul de licitație specificat în secțiunea 9.3.3. și pe PZU conform prevederilor secțiunii 9.3.6;

b) capacitatea de export se alocă pentru contracte de către autoritățile țărilor vecine, iar cantitățile rămase nealocate pe contracte se alocă prin licitații implicite pe PZU conform prevederilor secțiunii 9.3.6.

10. Responsabilitatea Echilibrării

10.1 Introducere

10.1.1. Obiective

10.1.1.1 Obiectivul acestei secțiuni este crearea cadrului prin care se stabilesc Părțile Responsabile cu Echilibrarea (PRE). Conceptul de Responsabilitate a Echilibrării și stabilirea PRE asigură:

- a) efectuarea tranzacțiilor cu Energie Electrică pe Piața Națională de Electricitate într-un mod ordonat;
- b) stabilirea *a priori* a balanței Energiei Electrice a Sistemului Energetic Național (SEN);
- c) separarea tranzacțiilor financiare de cele fizice și
- d) o decontare corectă a tranzacțiilor cu Energie Electrică pe Piața Națională de Electricitate.

10.1.1.2. Participanții la Piața de Energie Electrică care devin activi pe Piața Națională de Electricitate, trebuie să-și asume responsabilitatea financiară pentru impactul acțiunilor lor asupra operării sigure, stabile și economice a SEN.

10.1.1.3. Conceptul Responsabilității Echilibrării realizează o optimizare în alocarea responsabilității financiare pentru Dezechilibrele dintre producția planificată și cea realizată, consumul și schimburile de Energie Electrică, cât și evitarea aplicării măsurilor punitive asupra Participanților la Piața de Energie Electrică, prin acordarea permisiunii de a-și agrega Dezechilibrele.

10.1.2. Scop

10.1.2.1. Prezenta secțiune stabilește regulile și condițiile referitoare la:

- a) alocarea Responsabilității Echilibrării către Participanții la Piața de Energie Electrică;
- b) stabilirea Părților Responsabile cu Echilibrarea (PRE);
- c) drepturile și obligațiile PRE;
- d) alocarea Punctelor de Racordare către PRE;
- e) înființarea și completarea Registrului pentru Părțile Responsabile cu Echilibrarea (Registrul pentru PRE) de către OTS.

10.1.2.2. Prevederile secțiunii 10 se aplică tuturor Titularilor de Licență și anume:

- a) Producătorilor de Energie Electrică;
- b) Furnizorilor;
- c) Operatorului Pieței de Energie Electrică (OPEE);
- d) Operatorului de transport și de Sistem (OTS)
- e) Distribuitorilor.

10.2. Obligații privind echilibrarea

10.2.1. Generalități

10.2.1.1. În prezentul Cod Comercial, Responsabilitatea Echilibrării revine Titularilor de Licență corespunzători pentru:

- a) asigurarea echilibrului între producția măsurată și achizițiile programate și Importurile de Energie Electrică, pe de o parte, și consumul măsurat și vânzările programate și Exporturile de Energie Electrică, pe de altă parte, pentru unul sau mai multe Puncte de Racordare și/sau pentru una sau mai multe tranzacții bilaterale.
- b) asumarea responsabilității financiare față de OTS pentru toate Dezechilibrele fizice care apar datorită producției programate sau realizate, achiziției, Importului, consumului, vânzărilor și Exportului de Energie Electrică pentru unul sau mai multe Puncte de Racordare și/sau una sau mai multe tranzacții bilaterale care nu sunt echilibrate.

10.2.2. Obligativitatea Asumării Responsabilității Echilibrării

10.2.2.1. Fiecare Titular de Licență trebuie să-și asume Responsabilitatea Echilibrării față de OTS, pentru întreaga sa producție, achiziție, Import, consum, vânzare sau Export de Energie Electrică.

10.2.2.2. Titularii de Licență care-și asumă Responsabilitatea Echilibrării față de OTS trebuie să se înregistreze ca PRE, conform prevederilor secțiunii 10.3.2.

- 10.2.2.3. Fiecare Punct de Racordare al instalațiilor deținute de un Producător de Energie Electrică sau un Consumator de Energie Electrică trebuie alocat unei singure PRE, conform prevederilor secțiunii 10.3.4.
- 10.2.2.4. Numai Titularilor de Licență alocați unei singure PRE conform prevederilor secțiunii 10.3.4., li se va permite să se angajeze în tranzacții bilaterale, incluzând Schimburi Bloc, Import și Export.
- 10.2.2.5. În vederea facilitării funcționării Pieței Anglo de Energie Electrică și potrivit prevederilor secțiunii 10.2.4., Titularilor de Licență li se permite să-și transfere Responsabilitatea Echilibrării unei PRE care a fost înregistrată la OTS, conform prevederilor secțiunii 10.3.2. și care nu este Operator de Rețea.
- 10.2.2.6. Un Titular de Licență poate înființa sau participa în mai multe PRE, cu condiția ca fiecare Punct de Conexiune al instalațiilor deținute să fie alocat unei singure PRE.
- 10.2.2.7. Dacă un Titular de Licență nu a reușit să înființeze o PRE sau să transfere Responsabilitate Echilibrării către o altă PRE, acesta va fi considerat că își asumă întreaga responsabilitate a PRE și va fi răspunzător pentru toate cheltuielile aferente PRE.

10.2.3. Responsabilitatea Echilibrării Pentru Consumatorii Captivi și Tranzacțiile Internaționale

- 10.2.3.1. Fiecare Furnizor Implicit își va asuma automat Responsabilitatea Echilibrării pentru toți Consumatorii săi Captivi și pentru Consumatorii Eligibili de Energie Electrică aflați în Zona Furnizorului Implicit care nu au ales un alt Furnizor.
- 10.2.3.2. Exportul și Importul vor fi alocate PRE în conformitate cu Notificările Fizice ale respectivelor PRE, transmise și aprobate conform prevederilor secțiunii 6.

10.2.4. Responsabilitatea Echilibrării pentru OPEE

- 10.2.4.1. OPEE își asumă Responsabilitatea Echilibrării pentru toate tranzacțiile comerciale în care se angajează.
- 10.2.4.2. OPEE nu are dreptul să-și asume Responsabilitatea Echilibrării pentru:
- a) nici un Punct de Racordare sau
  - b) nici o altă PRE.

10.2.5. Responsabilitatea Echilibrării pentru Operatorii de Rețea

- 10.2.5.1. Toate schimburile de Energie Electrică între Rețeaua Electrică de Transport și o Rețea Electrică de Distribuție sau între diferite Rețele Electrice de Distribuție vor fi alocate unor PRE individuale conform prevederilor secțiunii 12.2.
- 10.2.5.2. OTS înființează PRE separate pentru:
- a) compensarea Schimburilor Neplanificate și

b) achiziționarea Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice de Transport.

10.2.5.3. OTS poate înființa o PRE separată pentru administrarea oricărei abateri între consumul total real și cel planificat al Consumatorilor fără contorizare orară din zona sa de licență.

10.2.5.4. Fiecare Distribuitor va înființa o PRE separată pentru achiziționarea Energiei Electrice pentru acoperirea Pierderilor Tehnice în Rețelele sale Electrice.

10.2.5.5. Fiecare Distribuitor poate înființa PRE separată pentru administrarea oricărei abateri între consumul total real și cel planificat al Consumatorilor fără contorizare orară din zona sa de licență.

10.2.5.6. OTS nu i se permite să-și transfere Responsabilitatea Echilibrării către nici un alt Titular de Licență.

10.2.5.7. Distribuitorii pot să-și transfere Responsabilitatea Echilibrării numai către OTS sau către un alt Distribuitor.

10.3. Părțile Responsabile cu Echilibrarea (PRE)

10.3.1. Drepturile și Obligațiile PRE

10.3.1.1. Fiecare PRE este obligată să planifice producția și achizițiile, incluzând Importul, pentru fiecare Interval de Dispecerizare, în așa fel, încât să corespundă consumurilor anticipate și vânzărilor, inclusiv Exportul, pentru Participanții la Piața de Energie Electrică pentru care deține Responsabilitatea Echilibrării, inclusiv pentru ea însăși.

10.3.1.2. Fiecare PRE trebuie să transmită Notificări Fizice conform prevederilor secțiunii 6.

10.3.1.3. Numai PRE au permisiunea să notifice:

- a) Schimburile Bloc cu alte PRE;
- b) Importul și
- c) Exportul.

10.3.1.4. Fiecare PRE își asumă responsabilitatea față de OTS pentru suma Dezechilibrelor între producție, achiziție, Import, consum, vânzări și Export pentru Titularii de Licență pentru care au Responsabilitatea Echilibrării. Dezechilibrele vor fi calculate și compensate conform prevederilor secțiunilor 12.3 și 14.7.

10.3.1.5. Fiecare PRE va menține pe cheltuiala sa, toate sistemele de comunicație necesare pentru transmiterea Notificărilor Fizice, precum și pentru recepționarea notificărilor de la OTS conform prevederilor secțiunii 6.

10.3.1.6. Fiecare PRE împuternicește cel puțin o persoană de contact care să acționeze în numele său și care să țină legătura cu OTS pe parcursul fiecărei Zile de Tranzacționare, începând cu orele 12:00 până la sfârșitul Orelor de Tranzacționare.

10.3.1.7. Fiecare PRE este obligată să furnizeze garanții financiare conform prevederilor secțiunii 14.3.

10.3.1.8. Suplimentar condițiilor prevăzute la secțiunea 10.3.1., fiecare PRE beneficiază de drepturile prevăzute în Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării încheiată cu OTS și trebuie să îndeplinească toate cerințele formulate în respectiva Convenție.

10.3.1.9. Drepturile și obligațiile unei PRE nu sunt transferabile.

10.3.2. Stabilirea Părților Responsabile cu Echilibrarea

10.3.2.1. Titularul de Licență poate solicita înființarea unei PRE.

10.3.2.2. Titularul de Licență care dorește înființarea unei PRE trebuie să solicite aceasta în scris către OTS. Cererea de înființare a PRE se completează într-un format-cadru stabilit și publicat de OTS.

10.3.2.3. Fiecare cerere de înființare a PRE trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

- a) numele complet, sediul și detaliile de contact ale solicitantului;
- b) numărul licenței solicitantului;
- c) numele și detaliile de contact ale persoanelor împuternicite să acționeze în numele solicitantului;
- d) capacitatea instalată agregată a tuturor Unităților de Producție pentru care solicitantul dorește să-și asume Responsabilitatea Echilibrării;
- e) capacitatea agregată a Consumatorilor pentru care solicitantul dorește să-și asume Responsabilitatea Echilibrării.

10.3.2.4. După primirea unei solicitări de înființare a unei PRE, OTS:

- a) verifică corectitudinea informațiilor furnizate de solicitant;
- b) transmite solicitantului textul Convenției de Asumare a Responsabilității Echilibrării;
- c) transmite OD numele și numărul licenței solicitantului, precum și datele furnizate conform prevederilor paragrafului.10.3.2.3, literele d) și e);
- d) solicită OD stabilirea garanției financiare inițiale care trebuie asigurată de solicitant și
- e) după primirea unui răspuns de la OD, informează solicitantul asupra cuantumului garanției financiare inițiale.

10.3.2.5. Dacă nu sunt transmise toate informațiile prevăzute la paragraful 10.3.2.3, OTS solicită completări iar termenul menționat în paragraful 10.3.2.6 este suspendat până la îndeplinirea solicitării OTS.

10.3.2.6. OTS aprobă o cerere de înființare a unei PRE în decurs de 30 treizeci de zile de la primirea cererii dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) informațiile transmise de solicitant nu conțin, după cunoștința OTS, nici o informație falsă;
- b) OTS a verificat că solicitantul deține o Licență valabilă;

c) OTS este convins că solicitantul deține cunoștințele și posedă mijloacele tehnice, administrative și organizatorice necesare pentru a-și exercita drepturile și a se achita de obligațiile prevăzute la secțiunea 10.3.1;

d) solicitantul a completat și a semnat Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării;

e) OD a confirmat către OTS că solicitantul a furnizat suficiente garanții pentru acoperirea garanțiilor financiare inițiale;

f) dacă OTS revocase anterior autorizarea PRE în speță, acesta aprobă solicitarea PRE numai dacă este convins că motivele revocării inițiale nu mai sunt actuale și este puțin probabil ca acestea să mai apară.

10.3.2.7. Dacă OTS a decis că nu poate aproba o solicitare, îl va informa pe solicitant fără întârziere, motivându-și decizia. Dacă aprobarea nu a fost acordată pe motivul lipsei de informații, termenul menționat în paragraful 10.3.2.6 va fi extins până la o săptămână de la primirea de către OTS a informațiilor lipsă, dar nu mai mult de o lună.

10.3.2.8. Îndată ce OTS a aprobat solicitarea, el întreprinde următoarele:

a) semnează Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării și transmite o copie către noua PRE;

b) înscrie noua PRE în Registrul pentru PRE și

c) informează OD și toți Distribuitorii asupra înființării noii PRE, precum și data cu care PRE începe să funcționeze efectiv.

10.3.2.9. Noua PRE își începe funcționarea și își exercită drepturile și obligațiile stabilite conform prevederilor secțiunii 10.3.1, începând cu prima zi a lunii calendaristice, dar nu mai devreme de două săptămâni de la aprobarea de către OTS a cererii de înființare a PRE.

10.3.3. Retragerea și Revocarea Părților Responsabile cu Echilibrarea

10.3.3.1. Dacă un Titular de Licență nu mai dorește să activeze în calitate de PRE, acesta informează OTS în scris. OTS va stabili și va publica formatul-cadru pentru o astfel de solicitare de retragere.

10.3.3.2. Titularii de Licență care nu respectă sau sunt pe cale să nu poată respecta obligațiile care decurg din prezentul Cod Comercial trebuie să informeze fără întârziere OTS.

10.3.3.3. OTS poate decide din proprie inițiativă să revoce autorizarea ca și PRE a unui Titular de Licență, chiar dacă nu s-a primit nici o solicitare conform prevederilor paragrafului 10.3.3.1, din oricare dintre următoarele cauze:

a) OD a informat OTS că:

(i) garanțiile financiare furnizate de Titularul de Licență sunt mai mici decât suma stabilită pentru acest PRE și

(ii) Titularul de Licență nu a reușit să crească nivelul garanțiilor la nivel solicitat, atunci când OD o cere sau

b) OTS i se aduce la cunoștință falimentul sau lichidarea Titularului de Licență sau

- c) Autoritatea Competentă a informat OTS că respectivului Titular de Licență i s-a retras licența sau este pe cale să i se retragă.
- 10.3.3.4. OTS poate, de asemenea, revoca autorizarea unei PRE dacă Titularul de Licență respectiv nu și-a îndeplinit în mod repetat sau pentru o perioadă prelungită de timp obligațiile care decurg din prezentul Cod Comercial, în special în cazul unor Dezechilibre serioase și permanente. În acest caz, OTS este împuternicit să revoce autorizația numai după notificarea corespunzătoare a Titularului de Licență și numai dacă acesta nu și-a îndeplinit complet obligațiile care decurg din prezentul Cod Comercial în decurs de 4(patru) săptămâni de la notificarea făcută de către OTS în acest sens.
- 10.3.3.5. Imediat ce a decis să retragă autorizarea în calitate de PRE a unui Titular de Licență, la cererea expresă a acesteia sau conform prevederilor paragrafelor 10.3.3.3 sau 10.3.3.4, OTS trebuie să:
- a) notifice Titularul de Licență;
  - b) notifice OD, toți Distribuitorii și Utilizatorii de Sistem (cu excepția Consumatorilor Captivi) și Titularii de Licență alocați acestei PRE;
  - c) demareze procedurile pentru radierea acestei PRE din Registrul pentru PRE și
  - d) transmită o notă informativă tuturor Participanților la Piața de Energie Electrică.
- 10.3.3.6. Dacă autorizarea în calitate de PRE a unui Titular de Licență a fost revocată în temeiul prevederilor de la paragraful 10.3.3.3, revocarea va avea efect imediat, dar nu mai devreme de data la care Titularului de Licență i s-a retras Licența. În toate celelalte cazuri, autorizarea în calitate de PRE a unui Titular de Licență își va pierde valabilitatea în prima zi a lunii calendaristice, dar nu mai devreme de două (2) săptămâni după solicitarea Titularului de Licență sau după termenul prevăzut la paragraful 10.3.3.4.
- 10.3.3.7. Dacă autorizarea în calitate de PRE a unui Titular de Licență este revocată, Titularii de Licență pentru care respectiva PRE are responsabilitatea Echilibrării își vor transfera responsabilitatea Echilibrării către altă PRE. Numai în acest caz, va fi permis ca transferul responsabilității Echilibrării să aibă efect retroactiv cu până la două (2) săptămâni înainte de data la care a fost aprobat transferul de responsabilitate conform prevederilor secțiunii 10.3.4, dar nu înainte de data la care revocarea PRE a devenit efectivă. Dacă Titularul de Licență nu-și transferă responsabilitatea Echilibrării în termen de două (2) săptămâni, se va considera că își asumă responsabilitatea unei PRE conform prevederilor paragrafului 10.2.2.7.

10.3.4. Transferul Responsabilității Echilibrării

- 10.3.4.1. Conform prevederilor paragrafului 10.2.2.5, Titularilor de Licență li se permite transferul Responsabilității Echilibrării unui Titular de Licență Înregistrat în calitate de PRE.
- 10.3.4.2. Fiecare Titular de Licență care dorește să-și transfere Responsabilitatea Echilibrării, numit aici "parte transferantă" și acea PRE care dorește să-și asume Responsabilitatea Echilibrării, numită aici "PRE solicitantă", trebuie să informeze Transelectrica în scris către cine va fi transferată Responsabilitatea Echilibrării și la ce dată. Numai în cazul Consumatorilor Eligibili de Energie Electrică conectați la o Rețea Electrică de Distribuție această notificare va fi trimisă Distribuitorului local.

10.3.4.3. Imediat ce Distribuitorul sau OTS, după caz, primește solicitări valabile de transfer a Responsabilității Echilibrării atât de la partea transferantă cât și de la PRE solicitantă, acesta trebuie să:

- a) informeze PRE care deține la acel moment Responsabilitatea Echilibrării pentru partea transferantă, că aceasta din urmă dorește să-și transfere Responsabilitatea Echilibrării către o altă PRE;
- b) solicite OD să stabilească noile garanții financiare care trebuie asigurate de PRE solicitantă și
- c) după primirea răspunsului de la OD, să informeze PRE solicitantă asupra cuantumului noii garanții financiare.

10.3.4.4. Distribuitorul sau OTS, după caz, aprobă transferul Responsabilității Echilibrării în 10(zece) zile după primirea solicitării, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) PRE solicitantă este înregistrată în Registrul pentru PRE în calitate de PRE autorizată începând cu data la care va avea loc transferul Responsabilității Echilibrării;
- b) OD a confirmat Distribuitorului sau OTS, după caz, că PRE solicitantă prezintă garanții financiare suficiente pentru a i se transfera Responsabilitatea Echilibrării în numele părții transferante și
- c) partea transferantă este semnatara unui contract valabil de transport sau de distribuție, încheiat cu OTS sau Distribuitorul, după caz.

10.3.4.5. Dacă Distribuitorul sau OTS, după caz, nu poate aproba transferul Responsabilității Echilibrării, trebuie să informeze fără întârziere atât partea transferantă, cât și PRE solicitantă și să-și motiveze decizia. Dacă aprobarea nu a fost acordată pe motivul lipsei de informații, termenul menționat în paragraful anterior va fi extins până la o săptămână de la primirea de către OTS a informațiilor lipsă; termenul de aprobare prevăzut la paragraful 10.3.4.4 nu poate fi extins la mai mult de o (1) lună.

10.3.4.6. Imediat ce Distribuitorul sau OTS, după caz, a aprobat transferul Responsabilității Echilibrării, acesta trebuie să:

- a) informeze partea transferantă și PRE solicitantă;
- b) informeze acea PRE care deținea până acum Responsabilitatea Echilibrării pentru partea transferantă și
- c) înscrie transferul Responsabilității Echilibrării în propriul Registru de Serviciu pe Sistem.

10.3.4.7. Transferul Responsabilității Echilibrării intră în vigoare în prima zi a lunii calendaristice, dar nu mai devreme de 5(cinci) zile după ce solicitarea a fost aprobată de Distribuitor sau OTS, după caz.

10.3.5. Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării

10.3.5.1. Convenția de Asumare a Responsabilității Echilibrării este un acord bilateral între OTS pe de o parte, și un Titular de Licență, pe de altă parte, care stabilește drepturile și obligațiile reciproce ale OTS și respectiv ale Titularului de Licență acționând în calitate de PRE.

10.3.5.2. OTS încheie câte o Convenție de Asumare a Responsabilității Echilibrării cu fiecare dintre Titularii de Licență care au solicitat înființarea unei PRE și care îndeplinesc cerințele conform prevederilor secțiunii 10.3.2.

10.3.5.3. Existența unei Convenții de Asumare a Responsabilității Echilibrării semnată și valabilă este o condiție pentru autorizarea Titularului de Licență în calitate de PRE.

10.3.5.4. Convențiile de Asumare a Responsabilității Echilibrării se bazează pe o convenție-cadru care este stabilită și publicată de OTS și aprobată de Autoritatea Competentă.

10.3.6. Registrul pentru PRE

10.3.6.1. OTS înființează și completează Registrul pentru înregistrarea PRE-urilor.

10.3.6.2. PRE care au fost autorizate de OTS conform prevederilor secțiunii 10.3.2 vor fi înregistrate în Registrul pentru PRE. Registrul pentru PRE conține pentru fiecare PRE, cel puțin următoarele informații:

a) numele complet, sediul și detaliile de contact ale Titularului de Licență care a înființat PRE;

b) data și numărul de înregistrare a Convenției de Asumare a Responsabilității Echilibrării;

c) codul de identificare al PRE și

d) numele și detaliile de contact ale tuturor persoanelor împuternicite să acționeze în numele Titularului de Licență respectiv.

10.3.6.3. Fiecare PRE are dreptul să consulte Registrul pentru PRE, așa cum este descris la paragraful 10.3.6.2 și să corecteze orice inexactitate care o privește.

10.3.6.4. OTS are obligația să pună la dispoziția OD și a tuturor Distribuitorilor informațiile conținute în Registrul pentru PRE.

10.3.6.5. OTS informează imediat OD și Distribuitorii asupra oricăror modificări efectuate în Registrul pentru PRE.

10.3.6.6. OTS informează imediat PRE despre înscrierea în Registru a unei PRE noi, sau despre radierea uneia existente.

10.3.7. Registrul de Serviciu pe Sistem

10.3.7.1. Fiecare Operator de Rețea înființează și completează un Registru de Serviciu pe Sistem.

10.3.7.2. Registrul de Serviciu pe Sistem al fiecărui Operator de Rețea conține cel puțin următoarele informații pentru fiecare Punct de Racordare al unui Consumator sau Producător de Energie Electrică:

a) desemnarea unică a Punctului de Racordare;

b) capacitatea instalată și înregistrată a Punctului de Racordare;

- c) numele și detaliile de contact ale Consumatorului sau Producătorului de Energie Electrică, după caz;
- d) desemnarea Contractului de Transport sau Distribuție, după caz;
- e) codul de identificare a PRE care deține Responsabilitatea Echilibrării pentru acel Punct de Racordare.

10.3.7.3. Fiecare Utilizator de Sistem are dreptul să consulte Registrul de Serviciu pe Sistem, așa cum este prevăzut la paragraful 10.3.7.2 și să corecteze orice inexactitate care îl privește.

10.3.7.4. Cu 2 (două) zile lucrătoare înainte de începutul unei noi luni calendaristice, Operatorul de Rețea trebuie să transmită următoarele informații către OD, separat pentru fiecare PRE.

- a) capacitatea totală instalată pentru toate Unitățile de Producție pentru care PRE respectivă deține Responsabilitatea Echilibrării și
- b) capacitatea totală înregistrată a tuturor Consumatorilor pentru care PRE respectivă deține Responsabilitatea Echilibrării.

11. Măsurare

11.1. Introducere

11.1.1. Obiective

11.1.1.1. Obiectivul Regulilor pentru Masurare este crearea unui cadru pentru masurarea și colectarea datelor necesare pentru decontarea cantităților tranzacționate pe piața angro de energie electrică, incluzând schimburile bilaterale, Piața de Echilibrare (PE), Dezechilibrele, Serviciile de Sistem, plăți pentru utilizarea rețelei, și orice alte servicii și taxe aplicabile conform prezentului Cod Comercial.

11.1.1.2. Regulile pentru Masurare completează din punct de vedere comercial regulile pentru masurarea și colectarea datelor așa cum sunt prevăzute în Codul de Masurare a energiei electrice.

11.1.2. Scop

11.1.2.1. Regulile pentru Masurare se referă la:

- a) Cerințele legate de Masurare și Comunicare, suplimentare față de prevederile Codului de Masurare a energiei electrice;
- b) Înregistrarea datelor masurate;
- c) Colectarea și Verificarea Valorilor Masurate;
- d) Agregarea Valorilor Masurate; și

e) Comunicarea Valorilor Masurate.

11.1.2.2. Decontarea pe piata angro de energie electrica se bazeaza pe Intervale de Dispecerizare si Intervale de Tranzactionare, necesitand utilizarea echipamentelor de contorizare corespunzatoare. Pentru cazurile în care nu se justifică economic utilizarea Echipamentelor de Contorizare pe Interval, se prevăd reguli de estimarea a energiilor corespunzătoare acestor intervale. Aceste Reguli pentru Masurare prevad in plus elaborarea de reguli si conditii specifice care stau la baza modului de tratare a Punctelor de Racordare care nu sunt dotate cu Echipamente de Contorizare pe Interval.

11.1.2.3. Referirile la termenii ‘masurat’, ‘masurare’ si orice alti termeni asociati se considera ca fiind exclusiv atribuite pentru echipamentele de masurare, sistemele informatice si procedurile folosite pentru decontare pe piata angro de energie electrica conform prezentului Cod Comercial. Prezentele Reguli pentru Masurare nu se aplica pentru echipamentele si sistemele de masurare utilizate numai in scop operational.

11. 2. Cerințe legate de Măsurare și Comunicare

11.2.1. Generalități

11.2.1.1. Regulile de ordin tehnic si conditiile care se aplica in privinta echipamentului de masurare și sistemelor informatice corespunzatoare pentru citirea, procesarea, transmiterea si stocarea Valorilor Masurate si pentru instalarea, detinerea, intretinerea si citirea echipamentului de masurare sunt stabilite prin Codul de Masurare a energiei electrice.

11.2.1.2. În cazul în care există diferențe între cerințele Codului Comercial și Codului de Măsurare al Energiei Electrice, se aplică cerințe din prezentul Cod Comercial.

11.2.1.3. Punctele urmatoare sunt definite ca Puncte de Masurare si trebuie echipate separat cu echipamente de masurare conform prevederilor sectiunii 11.2.2:

- a) fiecare Punct de Racordare al unui Utilizator de Rețea Electrică;
- b) fiecare Punct de Racordare in care o Retea a unui Distribuitor este racordată la Reteaua unui alt Distribuitor sau a Operatorului de Transport și de Sistem (OTS); si
- c) fiecare Punct de Racordare in care Sistemul Electroenergetic National (SEN) este racordat la rețeaua unei alte tari.

11.2.1.4. C.N. Transelectrica S.A. este responsabilă cu stabilirea formatului de codificare pentru Punctele de Măsurare din piața angro de energie electrică.

11.2.2. Echipamentul de Masurare

11.2.2.1. Punctele de Masurare vor fi echipate cu Echipamente de Contorizare care satisfac cel puțin cerintele minime din punct de vedere tehnic, de proiectare si de functionare specificate in Codul de Masurare a energiei electrice.

- 11.2.2.2. De regulă, toate echipamentele de masurare vor putea înregistra și transfera valorile măsurate ale cantitatilor de energie activă și/sau dacă este cazul energie reactivă livrate într-un Punct de Masurare, în fiecare Interval de Dispecerizare.
- 11.2.2.3. În cazul în care echipamentul pentru masurare dintr-un Punct de Masurare nu satisface cerințele prezentei secțiuni, OM sau orice altă parte responsabilă, va fi obligat să instaleze echipament de masurare care concordă în totalitate cu cerințele secțiunii 11.2.2. În cazul în care echipamentul pentru masurare nu este capabil să furnizeze Valori Măsurate pentru fiecare Interval de Dispecerizare OM, împreună cu Operatorul de Rețea local și partea în cauză, vor stabili pentru livrările pentru care se folosește echipamentul de masurare respectiv, un profil de Sarcină Standard conform prevederilor secțiunii 11.2.3, prin intermediul cărui Valorile Măsurate pot fi determinate pentru fiecare Interval de Dispecerizare.

11.2.3. Reguli și condiții speciale pentru Punctele de Racordare fără Echipamente de Contorizare pe Interval

- 11.2.3.1. Pentru Punctele de Măsurare pentru care nu se justifică economic Contorizarea pe Interval, se vor utiliza Profile de Sarcină Standard (de producție sau consum), diferențiate pe tipuri de producători și tipuri de consumatori de energie electrică.
- 11.2.3.2. Profilele de Sarcină Standard se propun de către Operatorul de Rețea pentru consumatorii și producătorii ce nu sunt echipați cu Echipamente de Contorizare pe Interval.
- 11.2.3.3. Profilele de Sarcină Standard sunt unice pe teritoriul unui Operator de Rețea.
- 11.2.3.4. Profilele de Sarcină Standard se aprobă de către Autoritatea Competentă.

11.3. Înregistrarea Datelor Măsurate

11.3.1. Registrul de Masurare

- 11.3.1.1. Fiecare OM va păstra un Registrul de Masurare pentru stocarea datelor de natură tehnică, administrativă și fizică relevante pentru Punctele de Masurare din responsabilitatea sa, așa cum se solicită conform Codului de Masurare a energiei electrice. OM va avea de asemenea responsabilitatea pentru asigurarea securității și confidențialității în legătură cu modul în care administrează, procesează, întreține și păstrează Registrul de Masurare.
- 11.3.1.2. Registrul de Masurare va conține pentru fiecare Punct de Masurare minim următoarele informații:
- a) Codul de identificare a Punctului de Masurare și, acolo unde este cazul, Punctul de Racordare;
  - b) Locația fizică, reprezentând nodul din SEN la care Punctul de Masurare este conectat;
  - c) Identitatea și caracteristicile tehnice ale Echipamentului de Contorizare pe Interval instalat în Punctul de masurare, așa cum este cerut conform Codului de Masurare a energiei electrice;

- d) Frecvența de citire a datelor măsurate; și
- e) Identitatea părții la care este înregistrat Echipamentul de Contorizare pe Interval; aceasta poate fi un Titular de Licență diferit de partea la care este localizat fizic echipamentul de măsurare.

11.3.1.3. Fiecare parte are dreptul să inspecteze informațiile din Registrul de Măsurare care o interesează și să solicite corectarea oricărei inexactități constatate în legătură cu aceste informații.

11.3.2. Baza de date Măsurate

11.3.2.1. Fiecare OM va organiza o Baza de Date Măsurate în care sunt păstrate Valorile Măsurate pentru Punctele de Măsurare din Piața Anglo de Energie Electrică. OM va avea de asemenea responsabilitatea pentru asigurarea securității și confidențialității în legătură cu modul în care administrează, procesează, întreține și păstrează Baza de Date Măsurate.

11.3.2.2. Baza de Date Măsurate va conține toate valorile măsurate, calculate și agregate rezultate din măsurare care sunt folosite pentru decontare.

11.3.2.3. Baza de Date Masurate va conține pentru fiecare Punct de Măsurare, minim următoarele informații:

- a) Codul de identificare a Punctului de Măsurare;
- b) valorile originale, ale energiei active și reactive, pe fiecare Interval de Decontare, colectate din Echipamentele de Contorizare pe Interval;
- c) valorile calculate pe baza datelor originale, procesate de OM (cu precizarea metodologiei pe baza căreia au fost calculate);
- d) valorile estimate și corectate sau înlocuite în cazul datelor lipsă sau greșite (cu precizarea metodologiei pe baza căreia au fost determinate); și
- e) valorile care sunt transferate în scopul efectuării decontării, conform acestor Reguli pentru Măsurare.

11.3.2.4. Valorile Masurate trebuie colectate, procesate, administrate și stocate într-o manieră care asigură securitatea și confidențialitatea.

11.3.2.5. Valorile vor fi păstrate în Baza de Date Masurate pentru o perioadă de un (1) an într-un format accesibil pentru citire și pentru încă cinci (5) ani într-un format arhivat.

11.3.2.6. Fiecare parte are dreptul să inspecteze informațiile din Baza de Date Măsurate care se referă la punctele sale de măsurare și să solicite corectarea oricărei inexactități constatate în legătură cu aceste informații.

11.3.3. Identificarea Punctelor de Masurare

11.3.3.1. Fiecarui Punct de Masurare îi va fi atribuit un cod de identificare de către OM responsabil.

11.3.3.2. Regulile si conditiile pentru determinarea si atribuirea codurilor de identificare a Punctelor de Masurare vor fi stipulate in Codul de Masurare a energiei electrice si vor fi in concordanta cu reglementările internationale aplicabile și în mod obligatoriu cu reglementările stabilite de ETSO.

11.4. Colectarea si Verificarea Valorilor Masurate

11.4.1. Generalități

11.4.1.1. O Valoare Măsurată va reprezenta cantitatea de Energie Electrica măsurată sau care se consideră că a fost inregistrată de un Echipament de Contorizare pe Interval într-un Interval de Dispecerizare.

11.4.1.2. Daca nu se specifica altfel, toate Valorile Masurate se vor referi la valoarea neta de Energie Electrica ce a fost livrata catre sau din SEN într-un Punct de Racordare.

11.4.1.3. In cazul Autoproducatorilor de Energie Electrică, cel puțin trei Valori Masurate diferite vor fi determinate in fiecare Punct de Racordare:

- a) productia bruta a Autoproducatorului de Energie Electrică;
- b) consumul brut al Autoproducatorului de Energie Electrică; si
- c) cantitatea neta de Energie Electrica livrata catre, sau din SEN.

Valoarea de la pct.c) va fi utilizata pentru determinarea Dezechilibrelor si pentru efectuarea decontarii

11.4.1.4. Fiecare OM este responsabil pentru colectarea tuturor Valorilor Masurate conform Codului de Masurare a energiei electrice, si pentru elaborarea altor reguli si proceduri necesare în vederea implementarii Codului de Masurare a energiei electrice.

11.4.1.5. Acolo unde este posibil, OM va colecta Valorile Masurate prin achizitie la distanta, utilizand protocoale adecvate de transfer al datelor si realizind validarea, procesarea, securizarea si stocarea acestora in Baza de Date Masurate. Daca achizitia la distanta nu este posibila, sau devine indisponibilă, OM va organiza obtinerea datelor relevante prin interogare locală.

11.4.1.6. In cazul datelor lipsa sau datelor gresite, OM va estima, corecta sau inlocui orice informatie gresita sau lipsa privind Valorile Masurate conform prevederilor din Codul de Masurare a energiei electrice.

11.4.2. Unitatile de Producere si Consumatorii Dispecerizabili

11.4.2.1. In cazul Unitatilor de Producere și Consumatorilor Dispecerizabili, OM va inregistra Valorile Masurate lunar, sau pe orice perioada mai scurta de timp asa cum este cerut conform Codului de Masurare a energiei electrice sau conform prezentului Cod Comercial

11.4.2.2. Ulterior verificarii Valorilor Masurate, precum si ulterior estimarii, corectarii sau inlocuirii oricarei date gresite sau lipsa conform prevederilor paragrafului 11.4.1.6, OM va transmite toate Valorile Masurate fiecărui participant la piața angro de energie electrică, pentru punctele sale de

măsurare. OM va transmite toate Valorile Masurate pentru luna calendaristica anterioara pana cel mai tarziu in cea de a patra (4) Zi Financiara a fiecarei luni calendaristice.

- 11.4.2.3. Fiecare parte care primeste Valori Masurate conform prevederilor paragrafului 11.4.2.2, le poate contesta la OM intr-un interval de trei (3) Zile Financiare. Daca o parte nu a ridicat nici un fel de obiectii in acest interval, Valorile Masurate se considera ca au fost confirmate de partea respectiva.
- 11.4.2.4. OM va verifica orice contestatie in cel mai scurt timp posibil, dar nu mai tarziu de trei (3) Zile Financiare de la primire, si va informa partea contestatara in legatura cu rezultatul. Daca Valorile Masurate au fost incorecte, OM va determina si va transmite părții contestatare Valorile Măsurate corectate.
- 11.4.2.5. Toate Valorile Masurate, inclusiv cele care au fost subiectul modificarii sau corectarii conform prevederilor paragrafului 11.4.2.4, vor fi considerate confirmate de partile pe numele carora sunt inregistrate respectivele Echipamente de Contorizare pe Interval, in cea de a zecea (10) Zi Financiara a fiecarei luni calendaristice, devenind astfel Valori Măsurate Aprobate. Pentru eventualele neînțelegeri care persistă după această dată se urmează calea descrisă la pct.16.3.1.
- 11.4.2.6. Prevederile prezentei sectiuni se aplica si pentru Puncte de Masurare corespunzatoare unitatilor de productie sau consumatorilor care furnizeaza Servicii de Sistem Tehnologice OTS, conform prevederilor sectiunii 8.

11.4.3. Alte Puncte de Masurare

- 11.4.3.1. In cazul Punctelor de Masurare, altele decat cele corespunzatoare Unitatilor de Producere și si Consumatorilor Dispecerizabili, OM va inregistra Valorile Masurate lunar, sau pe orice alta perioada mai scurta de timp solicitată conform Codului de Masurare sau prezentului Cod Comercial. Valorile Masurate:
  - a) se vor baza pe datele citite in cazul Punctelor de Masurare dotate cu Echipamente de Contorizare pe Interval; si
  - b) vor fi stabilite conform prevederilor sectiunii 11.2.3 pentru toate celelalte Puncte de Masurare.
- 11.4.3.2. Ulterior verificarii Valorilor Masurate, precum si estimarii, corectarii sau inlocuirii oricarei date gresite sau lipsa conform prevederilor paragrafului 11.4.1.6, OM va transmite toate Valorile Masurate fiecărui participant la piața angro de energie electrică, pentru punctele sale de măsurare. OM va transmite toate Valorile Masurate care au fost inregistrate in luna calendaristica anterioara, cel mai tarziu in doua (2) saptamani de la inceputul fiecarei luni calendaristice.
- 11.4.3.3. Fiecare parte care primeste Valorile Masurate conform prevederilor paragrafului 11.4.3.2, le poate contesta la OM in interval de o (1) saptmână. Daca o parte nu a inaintat nici o contestatie in aceasta perioada, Valorile Masurate se considera ca fiind confirmate de respectiva parte.
- 11.4.3.4. OM verifică orice contestatie in legatura cu Valorile Masurate in cel mai scurt timp posibil, dar nu mai tarziu de o (1) saptamana de la primire, si informează partea contestatara in legatura cu rezultatul. Daca Valorile Masurate au fost incorecte, OM determina si transmite partii contestatare Valorile Măsurate corectate.

11.4.3.5. Valorile Masurate, inclusiv cele care au fost subiectul modificarii si corectarii conform prevederilor paragrafului 11.4.3.4, vor fi considerate confirmate de partile pe numele carora sunt inregistrate echipamentele de masurare, in cea de a douazeci si opta (28) Zi Financiara a fiecarei luni calendaristice, devenind astfel Valori Măsurate Aprobate. Pentru eventualele neînțelegeri care persistă după această dată se se urmează calea descrisă la secțiunea 16.3.1.

11.4.4. Determinarea Pierderilor Tehnice in Retelele electrice

11.4.4.1. Pierderile Tehnice in Retelele electrice vor fi determinate separat pentru Reteaua Electrică de Transport, si pentru fiecare Rețea Electrică de Distribuție.

11.4.4.2. Acolo unde este posibil, fiecare OM va determina Pierderile Tehnice in Retelele electrice pentru Zona de Licenta corespunzatoare, separat pe fiecare Interval de Dispecerizare, ca fiind diferenta dintre cantitatea totala de Energie Electrica livrata in Zona de Licenta in Punctele de Masurare, si cantitatea totala de Energie Electrica livrata din Zona de Licenta in Punctele de Masurare, pe baza Valorilor Măsurate Aprobate.

11.4.4.3. Daca nu toate Punctele de Masurare dintr-o Zona de Licenta sunt dotate cu Echipamente de Contorizare pe Interval, OM impreuna cu Operatorul de Rețea in cauza, vor elabora o metodologie pentru estimarea Pierderilor Tehnice in Retelele electrice in Zona de Licenta corespunzatoare, in fiecare Interval de Dispecerizare. OM va transmite aceasta metodologie catre Autoritatea Competentă pentru aprobare. Ulterior aprobarii Autorității Competente, OM va aplica aceasta metodologie pentru determinarea Pierderilor Tehnice in Retelele electrice.

11.4.4.4. Pierderile Tehnice in Retelele electrice determinate conform prevederilor sectiunii 11.4.4 vor fi considerate Valori Măsurate Aprobate.

11.5. Agregarea si Comunicarea Valorilor Masurate

11.5.1. Agregarea pe Titular de Licenta

11.5.1.1. Ulterior determinării Valorilor Măsurare Aprobate conform sectiunii 11.4, fiecare OM va determina livrarile fizice agregate pentru fiecare Producator sau Furnizor din Zona de Licenta corespunzatoare, pentru fiecare Interval de Dispecerizare.

11.5.1.2. Productia agregata a unui Producator intr-o Zona de Licență va fi egală cu suma tuturor Valorilor Măsurate Aprobate in Punctele de Racordare in care Unitatile de Productie ale respectivului Producator sînt racordate la SEN. In cazul Autoproducatorilor de Energie Electrică, numai livrarile nete de la Autoproducatorul de Energie Electrică catre SEN vor fi luate in considerare.

11.5.1.3. Consumul agregat al unui Furnizor intr-o Zona de Licenta va fi egal cu suma tuturor Valorilor Măsurate Aprobate in Punctele de Racordare in care un Consumator sau Autoproducator de Energie Electrică, al carui consum este asigurat de acest Furnizor, este racordat la SEN. In cazul Autoproducatorilor de Energie Electrică, numai livrarile nete dinspre SEN catre Autoproducatorul de Energie Electrică sunt luate in considerare.

11.5.2. Agregarea pe Parte Responsabilă cu Echilibrarea (PRE)

- 11.5.2.1. Ulterior determinării Valorilor Măsurate Aprobate conform prevederilor secțiunii 11.4, fiecare OM va determina livrarile fizice agregate aferente fiecărei PRE din Zona de Licență corespunzătoare, pentru fiecare Interval de Dispecerizare.
- 11.5.2.2. Producția agregată aferentă unei PRE într-o Zona de Licență va fi egală cu suma producției agregate din Zona de Licență, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.1, a tuturor Producătorilor pentru care respectivă PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării.
- 11.5.2.3. Consumul agregat aferent unei PRE într-o Zona de Licență va fi egal cu suma consumului agregat din Zona de Licență, determinat conform prevederilor secțiunii 11.5.1, al tuturor Furnizorilor pentru care respectivă PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării.

11.5.3. Agregarea pe Zona de Licență

- 11.5.3.1. Ulterior determinării Valorilor Măsurate Aprobate conform prevederilor secțiunii 11.4, fiecare OM va determina livrarile fizice agregate din Zona de Licență corespunzătoare, și dintre Zona de Licență corespunzătoare și alte Zone de Licență, pentru fiecare Interval de Dispecerizare.
- 11.5.3.2. Producția netă dintr-o Zona de Licență va fi egală cu suma producției agregate pentru toți Producătorii din Zona de Licență, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.1.
- 11.5.3.3. Consumul net dintr-o Zona de Licență va fi egal cu suma consumului agregat pentru toți Furnizorii din Zona de Licență, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.1.
- 11.5.3.4. Energia Electrică livrată altor Operatori de Rețea va fi egală cu suma tuturor Valorilor Măsurate care specifică un schimb de Energie Electrică dinspre Rețeaua Electrică a Operatorului de Rețea respectiv către alte Rețele Electrice. În cazul OTS, aceasta include de asemenea Exporturile.
- 11.5.3.5. Energia Electrică primită de la alți Operatori de Rețea va fi egală cu suma tuturor Valorilor Măsurate care specifică un schimb de Energie Electrică dinspre alte Rețele Electrice către Rețeaua Electrică a Operatorului de Rețea respectiv. În cazul OTS, aceasta include de asemenea Importurile.

11.5.4. Comunicarea Valorilor Măsurate Operatorului de Decontare (OD)

- 11.5.4.1. Nu mai târziu de zece (10) Zile Financiare de la începutul unei luni calendaristice, fiecare OM transmite următoarele informații către OD, numai pentru Zona de Licență corespunzătoare și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna anterioară:
- a) Valorile Măsurate Aprobate pentru toate Unitățile și Consumurile Dispecerizabile; și
  - b) Valorile Măsurate Aprobate pentru orice alte unități care au furnizat Servicii de Sistem Tehnologice către OTS.
- 11.5.4.2. Nu mai târziu de prima (1) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice n , fiecare OM va transmite următoarele informații către OD, numai pentru Zona de Licență corespunzătoare și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n - 2$:

- a) Productia si consumul agregat aferente fiecarei PRE, determinate conform prevederilor sectiunii 11.5.2;
- b) Pierderile Tehnice in Retelele electrice, determinate conform prevederilor sectiunii 11.4.4;
- c) Productia si consumul net din Zona de Licenta, determinate conform prevederilor sectiunii 11.5.3;
- d) Energia Electrica livrata catre alte Retele Electrice, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.3; si
- e) Energia Electrica primita din alte Retele Electrice, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.3.

11.5.5. Comunicarea Valorilor Măsurate Operatorului de Transport și de Sistem

11.5.5.1. Nu mai tarziu de a zecea (10) Zi Financiara de la inceputul unei luni calendaristice, fiecare OM transmite urmatoarele informatii catre OTS, numai pentru Zona de Licenta a OTS si separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna anterioară:

- a) Valorile Măsurate Aprobate pentru toate Unitatile si Consumurile Dispecerizabile; si
- b) Valorile Măsurate Aprobate pentru orice alta unitate care a furnizat Servicii de Sistem Tehnologice catre OTS.

11.5.5.2. Nu mai tarziu de prima (1) Zi Financiara a fiecarei luni calendaristice n , fiecare OM transmite urmatoarele informatii catre OTS, numai pentru Zona de Licenta a OTS si separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n - 2$:

- a) Pierderile Tehnice in Retelele electrice, determinate conform prevederilor sectiunii 11.4.4;
- b) Productia agregata a fiecarui Producator, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.1;
- c) Consumul agregat al fiecarui Furnizor, determinat conform prevederilor sectiunii 11.5.1;
- d) Productia si consumul agregat aferente fiecarei PRE, determinate conform prevederilor sectiunii 11.5.2;
- e) Productia si consumul net din Zona de Licenta a OTS, determinate conform prevederilor sectiunii 11.5.3;
- f) Energia Electrica livrata catre alte Retele Electrice, inclusiv Exporturi, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.3; si
- g) Energia Electrica primita din alte Retele Electrice, inclusiv Importuri, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.3.

11.5.6. Comunicarea Valorilor Măsurate unui Distribuitor

11.5.6.1. Nu mai tarziu de zece (10) Zile Financiare de la inceputul unei luni calendaristice, fiecare OM transmite Distribuitorului care este responsabil pentru Zona de Licenta respectiva, numai pentru acea Zona de Licenta si separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna anterioara, Valorile Măsurate Aprobate pentru toate Unitatile si Consumurile Dispecerizabile.

11.5.6.2. Nu mai tarziu de prima (1) Zi Financiara a fiecărei luni calendaristice n , fiecare OM transmite următoarele informații Distribuitorului care este responsabil pentru Zona de Licență respectivă, numai pentru acea Zona de Licență și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n-2$:

- a) Pierderile Tehnice în Rețelele electrice, determinate conform prevederilor secțiunii 11.4.4;
- b) Producția agregată a fiecărui Producător, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.1;
- c) Consumul agregat al fiecărui Furnizor, determinat conform prevederilor secțiunii 11.5.1;
- d) Producția și consumul agregat aferente fiecărei PRE, determinate conform prevederilor secțiunii 11.5.2;
- e) Producția și consumul net din Zona de Licență respectivă, determinate conform prevederilor secțiunii 11.5.3;
- f) Energia Electrică livrată către alte Rețele Electrice, inclusiv Exporturi, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.3; și
- g) Energia Electrică primită din alte Rețele Electrice, inclusiv Importuri, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.3.

11.5.7. Comunicarea Valorilor Măsurate Părților Responsabile cu Echilibrarea

11.5.7.1. Nu mai tarziu de prima (1) Zi Financiara a fiecărei luni calendaristice n , fiecare OM va transmite următoarele informații fiecărei PRE, numai pentru Zona de Licență corespunzătoare și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n-2$:

- a) producția agregată, determinată conform prevederilor secțiunii 11.5.1, a fiecărui Producător pentru care respectivă PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării;
- b) consumul agregat, determinat conform prevederilor secțiunii 11.5.1, al fiecărui Furnizor pentru care respectivă PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării; și
- c) producția și consumul agregat aferente fiecărei PRE, determinate conform prevederilor secțiunii 11.5.2.

11.5.8. Comunicarea Valorilor Măsurate Furnizorilor

11.5.8.1. Nu mai tarziu de zece (10) Zile Financiare de la începutul unei luni calendaristice, fiecare OM transmite următoarele informații fiecărui Furnizor, numai pentru Zona de Licență corespunzătoare și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna anterioară:

- a) Valorile Măsurate Aprobate pentru toate Consumurile Dispecerizabile pentru care Furnizorul este responsabil; și
- b) Valorile Măsurate Aprobate pentru orice altă unitate de consum care a furnizat Servicii de Sistem Tehnologice OTS conform prevederilor secțiunii 8 și pentru care Furnizorul este responsabil.

11.5.8.2. Nu mai tarziu de prima (1) Zi Financiara a fiecărei luni calendaristice n , fiecare OM transmite următoarele informații fiecărui Furnizor, numai pentru Zona de Licență corespunzătoare și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n-2$:

- a) Consumul in fiecare Punct de Racordare, care este asigurat de Furnizor;
- b) Consumul agregat al Furnizorului, determinat conform prevederilor sectiunii 11.5.1.

11.5.9. Comunicarea Valorilor Masurate Producatorilor

- 11.5.9.1. Nu mai tarziu de zece (10) Zile Financiare de la inceputul fiecarei luni calendaristice, fiecare OM va transmite urmatoarele informatii fiecarui Producator, numai pentru Zona de Licenta corespunzatoare si separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna anterioară:
- a) Valorile Măsurate Aprobate pentru toate Unitatile Dispecerizabile operate de Producator; si
  - b) Valorile Măsurate Aprobate pentru orice alta unitate de productie care este operata de Producator si care a furnizat Servicii de Sistem Tehnologice OTS conform prevederilor sectiunii 8.
- 11.5.9.2. Nu mai tarziu de prima (1) Zi Financiara a fiecarei luni calendaristice n , fiecare OM va transmite urmatoarele informatii fiecarui Producator, numai pentru Zona de Licenta corespunzatoare si separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna $n-2$:
- a) productia pentru fiecare unitate de productie care este operata de Producator;
  - b) productia agregata a Producatorului, determinata conform prevederilor sectiunii 11.5.1.

12. Reguli de calcul al Dezechilibrelor

12.1. Introducere

12.1.1. Obiective

- 12.1.1.1. Obiectivul Regulilor de Calcul al Dezechilibrelor este acela de a stabili modul de determinare a Dezechilibrelor dintre valorile programate și cele realizate ale producției, consumului și schimburilor fizice între Titulari de Licență, sau între PRE.
- 12.1.1.2. Valori programate sunt considerate cele din angajamentele contractuale pe care participanții la piață și le-au asumat înainte de ziua de dispecerizare, inclusiv pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU) sau pe Piața de Echilibrare (PE), iar valori realizate sunt considerate producția, consumul și schimburile ce au avut loc fizic în timpul zilei de dispecerizare.
- 12.1.1.3. Pentru ca participanții la piață să nu fie penalizați în mod nejustificat, Dezechilibrele se determină pentru producția, consumul și schimburile fizice agregate ale Părților Responsabile cu Echilibrarea (PRE).
- 12.1.1.4. Separat, producătorii au responsabilitatea Dezechilibrelor de la Notificare pentru a asigura conformitatea cu angajamentele contractuale și Dispozițiilor de Dispecer primite de la Operatorul

de Transport și de Sistem (OTS). Față de angajamentele contractuale, Dispozițiile de Dispecer au prioritate.

12.1.1.5. Determinarea Dezechilibrelor necesită de asemenea luarea în considerare a Schimburilor Neplanificate cu Părți Externe Interconectate.

12.1.2. Scop

12.1.2.1. În acest capitol se stabilesc regulile și condițiile ce guvernează determinarea următoarelor tipuri de Dezechilibre:

- a) Dezechilibrul Părții Responsabile cu Echilibrarea, determinat pentru fiecare PRE, pe baza Poziției Nete Contractuale și respectiv a Poziției Nete Măsurate, ale respectivei PRE;
- b) Dezechilibrele de la Notificare pentru fiecare Unitate de Producție Dispecerizabilă, care cuantifică valoarea abaterii dintre producția planificată și cea reală a respectivei Unități de Producție și momentul în care fiecare abatere a fost notificată către OTS în avans; și
- c) Dezechilibrul Sistemului ce reprezintă Dezechilibrul agregat a SEN în fiecare Interval de Dispecerizare.

12.1.2.2. Pentru a permite determinarea Dezechilibrelor menționate în paragraful anterior, se stabilesc în continuare regulile și condițiile pentru determinarea:

- a) Poziției Nete Contractuale a fiecărei PRE, pe baza tuturor Livrărilor Contractuale de Energie Electrică stabilite cu alte PRE, inclusiv acele Tranzacții derulate prin PZU și prin PE.
- b) Poziției Nete Măsurate a fiecărei PRE, pe baza tuturor Livrărilor Măsurate de Energie Electrică, din sau către SEN, sau între diferite părți ale SEN în conformitate cu Valorile Măsurate Aprobate în Punctele de Racordare corespunzătoare; și
- c) Schimburile Neplanificate.

12.1.2.3. Calculele descrise în cadrul Regulilor de Calcul al Dezechilibrelor vor fi efectuate de Operatorul de Decontare (OD).

12.2. Determinarea Livrărilor și a Pozițiilor Nete

12.2.1. Determinarea Poziției Nete Contractuale

12.2.1.1. Livrările Contractuale sunt definite ca fiind toate livrările de Energie Electrică ce sunt considerate ca fiind livrate în conformitate cu ultima Notificare Fizică Aprobată a părții în discuție.

12.2.1.2. Următoarele schimburi de Energie Electrică sunt definite ca Livrări Contractuale:

- a) Schimburi Bloc între diferite PRE;
- b) Importuri contractate de un Titular de Licență;
- c) Exporturi contractate de un Titular de Licență;
- d) Furnizarea Creșterii de Putere pentru OTS de către un Participant la Piața de Echilibrare; și

e) Furnizarea Reducerii de Putere pentru OTS de către un Participant la Piața de Echilibrare.

12.2.1.3. Poziția Netă Contractuală NP_{contr} a unei PRE este determinată după cum urmează:

$$NP_{contr} = (\sum BE_{rec} - \sum BE_{del}) + (\sum IM - \sum EX) \pm E_{Bal} ,$$

unde:

- BE_{rec} , respectiv BE_{del} semnifica Schimburile Bloc pe care respectiva PRE le-a primit, respectiv le-a livrat de la/catre o alta PRE;
- EX, respectiv IM - Exporturile, respectiv Importurile realizate de respectiva PRE;
- E_{Bal} - cantitatile de Energie de Echilibrare livrate de Participantii la Piata de Echilibrare pentru care respectiva PRE si-a asumat Responsabilitatea Echilibrarii.

12.2.1.4. Pozitia Neta Contractuală va fi determinată separat pentru fiecare PRE și pentru fiecare Interval de Dispecerizare, și se va baza pe ultima Notificare Fizica Aprobată a fiecărei PRE pentru Ziua de Livrare corespunzatoare. Cantitatile de Energie Electrica aferente Creșterii de Putere si Reducerii de Putere, care se considera ca trebuie livrate, vor fi determinate in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4.

12.2.1.5. Pentru calculul Pozitiei Nete Contractuale, energia totala livrata sau primita de-a lungul unui Interval de Dispecerizare este considerata ca fiind livrata constant de-a lungul fiecarui Interval de Dispecerizare.

12.2.1.6. Livrarile Contractuale aferente fiecărei ore sunt exprimate în MWh.

12.2.2. Determinarea Pozitiei Nete Masurate

12.2.2.1. Livrarile Masurate sunt definite ca fiind livrarile de Energie Electrică ce au fost măsurate într-un Punct de Racordare intre SEN si un Producator sau Consumator, dupa cum este cazul, sau într-un Punct de Racordare unde o Retea Electrica a unui Operator de Retea se racordează cu Reteaua Electrica a unui alt Operator de Retea, si Pierderile Tehnice in Retelele electrice.

12.2.2.2. Urmatoarele schimburi de Energie Electrica sunt definite ca Livrari Masurate:

- a) Productia Neta, care este Energia Electrică ce este livrata de o Unitate de Productie in SEN;
- b) Consumul Net, care este Energia Electrica pe care un Consumator o preia din SEN;
- c) Schimbul Net dintre Retelele Electrice aparținând de doi Operatori de Retea diferiți;
- d) Exporturile realizate din SEN catre alte tari;
- e) Importurile realizate din alte tari catre SEN; si
- f) Pierderile Tehnice în Retelele electrice.

12.2.2.3. Livrarile Masurate prevazute la paragrafele 12.2.2.2 lit.a), 12.2.2.2 lit.e) si, in cazul in care Energia Electrica este primita de la alti Operatori de Retea, 12.2.2.2 lit.c) vor fi considerate ca valori pozitive. Livrarile Masurate prevazute la paragrafele 12.2.2.2 lit.b), 12.2.2.2 lit.d), 12.2.2.2 lit.f) si, in cazul in care Energia Electrica este livrata catre alti Operatori de Retea, 12.2.2.2 lit.c) vor fi considerate ca valori negative.

12.2.2.4. Pozitia Neta Masurata a unei PRE, alta decât un Operator de Retea este determinată după cum urmează:

- a) Productia Neta agregata a Producătorilor pentru care respectiva PRE si-a asumat Responsabilitatea Echilibrării.
- b) Minus Consumul Net agregat al Consumatorilor pentru care respectiva PRE si-a asumat Responsabilitatea Echilibrării.

12.2.2.5. Pozitia Neta Masurata a unei PRE care este un Operator de Retea va fi determinată în conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.3.

12.2.2.6. Pozitia Neta Masurata se determină separat pentru fiecare PRE si pentru fiecare Interval de Dispecerizare pe baza Valorilor Masurate Aprobate.

12.2.2.7. Pentru calculul Pozitiilor Nete Masurate, energia totala livrata sau primita pe parcursul unui Interval de Dispecerizare este considerata ca fiind livrata constant pe parcursul respectivului Interval de Dispecerizare.

12.2.2.8. Livrarile Masurate aferente fiecărei ore sunt exprimate în MWh

12.2.3. Pozitiile Nete Masurate ale Operatorilor de Retea

12.2.3.1. Pozitia Neta Masurata a unei PRE organizata de un Operator de Retea pentru a administra obligatiile de cumparare a Productiilor Prioritare conform prevederilor sectiunii 13, trebuie sa includa Productia Neta a tuturor Unitatilor de Productie de la care Operatorul de Retea trebuie sa cumpere Productii Prioritare.

12.2.3.2. Pozitia Neta Masurata a unei PRE organizata de un Operator de Retea pentru a administra procurarea Pierderilor Tehnice in Retelele electrice si, daca este cazul, a oricaror variatii între consumul agregat programat si cel realizat al Consumatorilor care nu sunt dotati cu Echipamente de Contorizare pe Interval, se va determina pe baza cantităților nete corespunzătoare următoarelor schimburi de Energie Electrica:

- a) Pierderile Tehnice in Retelele electrice din Zona de Licenta a Operatorului de Retea, determinate conform prevederilor sectiunii 11;
- b) Energia Electrica livrata fizic catre alti Operatori de Retea, aceasta incluzand, numai in cazul Transelectrica, si Exporturile;
- c) Energia Electrica primita fizic de la alti Operatori de Retea, aceasta incluzand, numai in cazul Transelectrica, și Importurile;
- d) Productia Neta a tuturor Unitatilor de Productie care sint conectate la Reteaua Electrica a Operatorului de Retea respectiv;
- e) Consumul Net al tuturor Consumatorilor care sint conectati la Reteaua Electrica a Operatorului de Retea respectiv.

12.2.4. Obligații Contractuale de livrare a Energiei de Echilibrare

12.2.4.1. Cu respectarea condițiilor prevăzute în prezenta secțiune, OTS va elabora proceduri detaliate pentru calculul cantitatilor de Energie de Echilibrare care trebuie livrate de un Participant la Piața de Echilibrare în conformitate cu Tranzacțiile încheiate în PE. După aprobarea de către Autoritatea Competentă, OTS va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste proceduri și orice modificare la ele, într-un mod convenabil și cu notificarea prealabilă într-un timp rezonabil.

12.2.4.2. Cantitatea de Energie de Echilibrare care trebuie să fie livrată de un Participant la Piața de Echilibrare va fi determinată luând în considerare orice Tranzacție în care a intrat respectivul Participant la Piața de Echilibrare în conformitate cu prevederile secțiunii 7, și separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare și pentru fiecare Unitate sau Consum Dispecerizabil, după cum este cazul.

12.2.4.3. OD va determina cantitatea de Energie de Echilibrare BE_{BI} care trebuie să fie livrată în timpul respectivului Interval de Dispecerizare, în conformitate cu prevederile secțiunii 7, astfel:

$$BE_{BI} = \pm Slow_{BI} \pm Fast_{BI} \pm Start_{Fast, BI} \pm Term_{Fast, BI} \pm Sec_{BI} ,$$

unde:

- $Slow_{BI}$ reprezintă cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Tertiare Lent care trebuie livrată în timpul Intervalului de Dispecerizare respectiv;

- $Fast_{BI}$ - cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Tertiare Rapid care trebuie livrată în timpul Intervalului de Dispecerizare respectiv;

- $Start_{Fast, BI}$ - cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Creșterii de Putere sau Reducerii de Putere care trebuie livrată în timpul Intervalului de Dispecerizare respectiv, astfel încât să facă posibilă livrarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Tertiare Rapid într-un Interval de Dispecerizare ulterior;

- $Term_{Fast, BI}$ - cantitatea corespunzătoare Creșterii de Putere sau Reducerii de Putere care trebuie livrată în Intervalul de Dispecerizare respectiv, astfel încât să facă posibilă livrarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Tertiare Rapid într-un Interval de Dispecerizare anterior și

- Sec_{BI} - cantitatea de Energie de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar care trebuie livrată în timpul Intervalului de Dispecerizare respectiv.

12.2.4.4. În prezenta secțiune Energia de Echilibrare se va exprima în valori pozitive, în cazul Creșterii de Putere și în valori negative, în cazul Reducerii de Putere.

12.2.5. Energia de Echilibrare efectiv livrată

12.2.5.1. Cantitatea de Energie de Echilibrare efectiv livrată de o Unitate Dispecerizabilă sau de un Consumator Dispecerizabil se determină pe baza Notificării Fizice Aprobate, cantității de Energie de Echilibrare care trebuie să fie livrată conform prevederilor secțiunii 12.2.4 și Producției Nete sau Consumului Net al respectivei Unități Dispecerizabile sau Consumator Dispecerizabil, după caz. Cantitatea de Energie de Echilibrare efectiv livrată în fiecare Interval de Dispecerizare se

determina separat pentru fiecare Unitate Dispecerizabila sau Consumator Dispecerizabil, dupa caz.

- 12.2.5.2. Cantitatile de Energie de Echilibrare pentru Creştere de Putere sau pentru Reducere de Putere efectiv livrate de o Unitate Dispecerizabila sau de un Consum Dispecerizabil, dupa caz, vor fi stabilite ca fiind egale cu cantitatile de Energie de Echilibrare care trebuie sa fie livrate in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4. Aceste cantităţi pot fi modificate in conformitate cu prevederile paragrafelor 12.2.5.3 – 12.2.5.7,.
- 12.2.5.3. Daca o Unitate Dispecerizabila trebuia sa livreze Creştere de Putere in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4 si daca Productia Neta a respectivei Unitati Dispecerizabile in Intervalul de Dispecerizare considerat a fost mai mica decit productia programata conform cu Notificarea Fizica Aprobata, cantitatea de Energie de Echilibrare efectiv livrata se va reduce cu diferenta pozitiva dintre productia corespunzatoare Notificarii Fizice Aprobate si Productia Neta a Unitatii Dispecerizabile, dar nu sub valoarea zero.
- 12.2.5.4. Daca o Unitate Dispecerizabila trebuia sa livreze Reducere de Putere in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4 si daca Productia Neta a respectivei Unitati Dispecerizabile in Intervalul de Dispecerizare considerat a fost mai mare decit productia programata conform cu Notificarea Fizica Aprobata, valoarea absoluta a cantitatii de Energie de Echilibrare efectiv livrata se va reduce cu diferenta pozitiva dintre Productia Neta a Unitatii Dispecerizabile si productia corespunzatoare Notificarii Fizice Aprobate, dar nu sub valoarea zero.
- 12.2.5.5. Daca un Consum Dispecerizabil trebuia sa livreze Creştere de Putere in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4 si daca Consumul Net al acestuia in Intervalul de Dispecerizare considerat a fost mai mare decit consumul programat conform cu Notificarea Fizica Aprobata, cantitatea de Energie de Echilibrare efectiv livrata se va reduce cu diferenta pozitiva dintre Consumul Net si consumul corespunzator Notificarii Fizice Aprobate ale respectivului Consum Dispecerizabil, dar nu sub valoarea zero.
- 12.2.5.6. Daca un Consum Dispecerizabil trebuia sa livreze Reducere de Putere in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4 si daca Consumul Net al acestuia in Intervalul de Dispecerizare considerat a fost mai mic decit consumul programat conform cu Notificarea Fizica Aprobata, valoarea absoluta a cantitatii de Energie de Echilibrare efectiv livrata se va reduce cu diferenta pozitiva dintre consumul corespunzator Notificarii Fizice Aprobate si Consumul Net ale respectivului Consum Dispecerizabil, dar nu sub valoarea zero.
- 12.2.5.7. Prevederile paragrafelor 12.2.5.5 si 12.2.5.6 se aplica numai in cazul centralelor cu acumulare prin pompare.
- 12.2.5.8. In cazul in care cantitatea corespunzatoare Creşterii de Putere, efectiv livrata intr-un Interval de Dispecerizare de o Unitate sau un Consum Dispecerizabil, dupa caz, este mai mica decit cantitatea care trebuia sa fie livrata in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4, se vor considera ca fiind efectiv acceptate numai acele Tranzactii pentru livrarea Creşterii de Putere cu cele mai mici preturi si cu o cantitate agregata egala cu cantitatea corespunzatoare Creşterii de Putere efectiv livrata.
- 12.2.5.9. In cazul in care cantitatea corespunzatoare Reducerii de Putere, efectiv livrata intr-un Interval de Dispecerizare de o Unitate sau un Consum Dispecerizabil, dupa caz, este mai mica decit cantitatea

care trebuia sa fie livrata in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4, se vor considera ca fiind efectiv acceptate numai acele Tranzactii pentru livrarea Reducerii de Putere cu cele mai mari preturi si cu o cantitate agregata egala cu cantitatea corespunzatoare Reducerii de Putere efectiv livrata. Numai in acest paragraf, cantitatea corespunzatoare Reducerii de Putere se va exprima in valori pozitive.

12.2.5.10. Cantitatile orare corespunzatoare Creşterii de Putere si Reducerii de Putere de la paragrafele 12.2.5.8 si 12.2.5.9 se vor exprima in MWh sau multipli standard ai acestor unitati de masura.

12.2.5.11. Fiind subiectul oricaror modificari in conformitate cu prevederile paragrafelor 12.2.5.3 – 12.2.5.7, cantitatile de Energie de Echilibrare pentru Creştere de Putere sau pentru Reducere de Putere efectiv livrate de o Unitate Dispecerizabila sau de un Consumator Dispecerizabil, dupa caz, vor fi stabilite ca fiind egale cu cantitatile de Energie de Echilibrare care trebuie sa fie livrate in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4.

12.2.5.12. Tranzactiile pentru Pornire in cazul unei Unitati sau al unui Consumator Dispecerizabil, după caz, se vor considera ca fiind onorate, cu urmatoarele exceptii:

- a) In cazul unei Unitati Dispecerizabile, daca aceasta nu a fost gata pentru sincronizare cu SEN in momentul pentru care a fost data comanda de catre OTS, in conformitate cu Tranzactia corespunzatoare;
- b) In cazul unui Consumator Dispecerizabil, daca acesta nu a fost gata pentru a-si reduce consumul in momentul pentru care a fost data comanda de catre OTS, in conformitate cu Tranzactia corespunzatoare.

12.2.5.13. Tranzactiile pentru Mentinere in Stare Calda in cazul unei Unitati Dispecerizabile, se vor considera ca fiind onorate, cu exceptia cazului in care Unitatea Dispecerizabila respectiva nu a fost gata pentru resincronizare cu SEN in momentul pentru care a fost data comanda de catre OTS, in conformitate cu Tranzactia corespunzatoare.

12.2.5.14. In cazul unei Tranzactii marcata ca anulata din cauza Restrictiilor de Retea, cantitatea de Energie de Echilibrare efectiv livrata se va considera egala cu cantitatea care trebuia sa fie livrata in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.4.

12.2.5.15. In prezenta sectiune Energia de Echilibrare va fi exprimata in valori pozitive in cazul Creşterii de Putere si in valori negative in cazul Reducerii de Putere.

12.2.5.16. OTS va elabora, in conformitate cu Codul Tehnic al Retelei Electrice de Transport, proceduri pentru monitorizarea si testarea conformarii unui Participant la Piata de Echilibrare cu obligatiile sale de a furniza Energie de Echilibrare catre OTS in conditiile de timp si limitari tehnice conforme cu Codul Tehnic al Retelei Electrice de Transport si in conditiile Tranzactiilor in care respectiva parte a intrat in PE.

12.2.6. Alte Servicii de Sistem Tehnologice livrate

12.2.6.1. Livrarea Serviciilor de Sistem Tehnologice, altele decât Creşterea de Putere si Reducerea de Putere, se va determina in conformitate cu obligatiile contractuale corespunzatoare, in care Titularul de Licență a intrat in conformitate cu prevederile sectiunii 8.

12.3. Determinarea Dezechilibrelor

12.3.1. Dezechilibrele Părților Responsabile cu Echilibrarea

- 12.3.1.1. Dezechilibrul unei Partii Responsabile cu Echilibrarea este Dezechilibrul respectivei PRE in fiecare Interval de Dispecerizare, si include Dezechilibrele individuale ale tuturor Unitatilor de Productie, Consumurilor Dispecerizabile si Titularilor de Licență pentru care respectiva PRE si-a asumat Responsabilitatea Echilibrarii.
- 12.3.1.2. Dezechilibrul PRE se va determina separat pentru fiecare PRE si pentru fiecare Interval de Dispecerizare, ca diferenta intre:
- Pozitia Neta Contractuala a PRE, determinată in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.1; si
  - Pozitia Neta Măsurata a PRE, determinată in conformitate cu prevederile sectiunii 12.2.2.

12.3.2. Dezechilibrele de la Notificare

- 12.3.2.1. Un Dezechilibru de la Notificare indică diferența dintre producția reală și cea planificată a unei Unități Dispecerizabile. Dezechilibrele de la Notificare trebuie determinate separat pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă, pentru fiecare Interval de Dispecerizare și pentru fiecare caz de oprire neașteptată.
- 12.3.2.2. Dezechilibrele de la Notificare sunt însoțite de Timpul de Notificare a Dezechilibrului, care este timpul în minute la care o comunicare privind Dezechilibrul de la Notificare a fost transmisă în avans catre OTS.
- 12.3.2.3. Producția reală a unei Unități Dispecerizabile intr-un Interval de Dispecerizare se consideră egală cu Producția Netă a Unității Dispecerizabile, în conformitate cu Valorile Măsurate Aprobate.
- 12.3.2.4. Producția planificată a unei Unități Dispecerizabile intr-un Interval de Dispecerizare se consideră egală cu valoarea din ultima Notificare Fizică Aprobată pentru Unitatea Dispecerizabilă respectiva.
- 12.3.2.5. Daca o Unitate Dispecerizabilă nu a suferit nici o oprire neașteptată, care să determine o modificare a Notificării sale Fizice Aprobate pentru Ziua de Livrare, Timpii de Notificare a Dezechilibrelor pentru toate Intervalele de Dispecerizare vor avea valoarea zero iar Dezechilibrul de la Notificare $I_{inf,i}$ pentru fiecare Interval de Dispecerizare „i” va fi determinata după cum urmează:

$$I_{inf,i} = P_{act,i} - P_{plan,i}$$

unde:

- $P_{act,i}$ reprezintă producția reală;
- $P_{plan,i}$ - producția planificată a Unității Dispecerizabile în Intervalul de Dispecerizare „i”.

12.3.2.6. Dacă o Unitate Dispecerizabilă a suferit una sau mai multe opriri neașteptate ce au cauzat o modificare a Notificării sale Fizice Aprobate pentru Ziua de Livrare, Dezechilibrele de la Notificare se vor determina după cum urmează:

- a) pentru toate Intervalele de Dispecerizare „i” în care oprirea neașteptată nu a determinat o reducere a producției Unității Dispecerizabile, Timpul de Notificare a Dezechilibrului pentru respectivele Intervale de Dispecerizare va fi stabilit la zero iar Dezechilibrul de la Notificare se va determina ca:

$$I_{inf,i} = P_{act,i} - P_{plan,i}$$

unde:

- $P_{act,i}$ reprezintă producția reală;
  - $P_{plan,i}$ - producția planificată a Unității Dispecerizabile pe parcursul Intervalului de Dispecerizare „i”.
- b) pentru toate Intervalele de Dispecerizare pe parcursul cărora o oprire neașteptată a determinat o reducere a producției Unității Dispecerizabile, Timpul de notificare a Dezechilibrului va fi perioada dintre momentul la care întreruperea neașteptată a fost anunțată la OTS în conformitate cu prevederile secțiunii 6 și începutul Intervalului de Dispecerizare respectiv, iar Dezechilibrele de la Notificare vor fi stabilite la valorile cu care producția planificată a Unității Dispecerizabile a fost redusă în conformitate cu prevederile secțiunii 6 ca rezultat al acestei opriri neașteptate;
- c) dacă o Unitate Dispecerizabilă a suferit mai multe opriri neașteptate ce au determinat o modificare a Notificărilor Fizice Aprobate, algoritmul se va aplica separat pentru fiecare dintre opririle respective.

12.3.3. Dezechilibrul Sistemului

12.3.3.1. Dezechilibrul Sistemului reprezintă dezechilibrul total din SEN pentru fiecare Interval de Dispecerizare.

12.3.3.2. Dezechilibrul Sistemului pe fiecare Interval de Dispecerizare se va determina astfel:

- a) cantitatea agregată corespunzătoare Creșterii de Putere care a fost livrată în acest Interval de Dispecerizare în conformitate cu prevederile secțiunii 12.2.5;
- b) minus cantitatea agregată corespunzătoare Reducerii de Putere care a fost livrată în acest Interval de Dispecerizare în conformitate cu prevederile secțiunii 12.2.5;
- c) plus suma Abaterilor Neplanificate cu toate Partile Externe Interconectate, calculate în conformitate cu prevederile secțiunii 12.4.

12.3.3.3. Pentru calculul Dezechilibrului Sistemului, energia totală livrată pentru Creștere de Putere sau primită pentru Reducere de Putere pe parcursul unui Interval de Dispecerizare este considerată a fi livrată la o capacitate constantă pe parcursul întregului Interval de Dispecerizare.

12.4. Determinarea Schimburilor Neplanificate

12.4.1. Schimburile Neplanificate reprezintă diferența dintre suma tuturor Exporturilor și Importurilor ce au fost notificate în conformitate cu prevederile secțiunii 6, și Energia Electrică ce a fost efectiv

schimbată cu Partile Externe Interconectate în Intervalul de Dispecerizare respectiv, fără a lua în considerare efectul variației de frecvență.

12.4.2. Schimbul Neplanificat E_{inadv} cu o Parte Externa Interconectata se determină după cum urmează:

$$E_{inadv} = (\sum Im_{sched} - \sum Im_{act}) - (\sum Ex_{act} - \sum Ex_{sched})$$

unde:

- Ex_{sched} , respective Im_{sched} reprezintă Exporturile și respectiv Importurile programate;
- Ex_{act} , respectiv Im_{act} - Exporturile și respectiv Importurile realizate.

12.4.3. Pentru calculul Schimburilor Neplanificate cu fiecare Parte Externa Interconectata, vor fi luate în considerare numai Exporturile și Importurile către și de la Partile Externe Interconectate corespunzătoare. Exporturile și Importurile realizate se vor baza pe Valorile Măsurate Aprobate.

12.4.4. Dezechilibrul Părții Responsabile cu Echilibrarea care a fost organizata de OTS pentru administrarea Schimburilor Neplanificate va fi egala cu suma tuturor Schimburilor Neplanificate E_{inadv} cu toate Partile Externe Interconectate.

13. Regulile Producției Prioritare

13.1. Introducere

13.1.1. Obiective

13.1.1.1. Regulile Producției Prioritare furnizează cadrul pentru integrarea în regulile generale și procedurile stipulate în prezentul Cod Comercial, a Producătorilor de Energie electrică, numiți în continuare Producători, ce au primit un drept preferențial de a vinde toată producția sau numai o parte a producției lor.

13.1.1.2. Regulile Producției Prioritare se aplică producătorilor cărora li s-a acordat legal dreptul de tratament preferențial.

13.1.1.3. Regulile Producției Prioritare trebuie să fie compatibile cu prevederile legislative și cu alte reglementări aplicabile.

13.1.2. Scop

13.1.2.1. Regulile Producției Prioritare asigură:

- a) definirea Producției Prioritare;

- b) înregistrarea Unităților de Producție calificate pentru Producție Prioritară ;
- c) notificarea Producției Prioritare;
- d) ofertarea unităților calificate pentru Producție Prioritară pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU);
- e) decontarea Producției Prioritare.

13.1.2.2. În conformitate cu prevederile secțiunii 13.1.1, Regulile Producției Prioritare se vor aplica numai Producătorilor cărora li s-au acordat legal drepturi preferențiale.

13.2. Stabilirea Producției Prioritare

13.2.1. Autorizarea legală

13.2.1.1. Pentru Producția Prioritară produsă de o Unitate de Producție a unui Producător se acordă drepturi preferențiale de vânzare în conformitate cu legislația românească.

13.2.1.2. Drepturi preferențiale conform prevederilor paragrafului 13.2.1.1 pot fi acordate numai în conformitate cu prevederile specifice din reglementările emise de Autoritatea Competentă.

13.2.1.3. Regulile Producției Prioritare se stabilesc pentru două tipuri de Producție Prioritară, respectiv:

- a) Producția Prioritara Controlabilă;
- b) Producția Prioritara Necontrolabilă.

13.2.1.4. Autoritatea Competentă poate să diferențieze drepturile preferențiale pe tipuri de Producție Prioritară, după criterii cum ar fi combustibilul sau tehnologia utilizată.

13.2.2. Producția Prioritară Controlabilă

13.2.2.1. Producția Prioritară Controlabilă cuprinde producția de energie electrică a Unităților de Producție care nu sunt atestate pentru Producție Prioritară Necontrolabilă conform prevederilor secțiunii 13.2.3.

13.2.3. Producția Prioritară Necontrolabilă

13.2.3.1. Producția Prioritară Necontrolabilă cuprinde Unitățile de Producție la care Producătorul nu poate gestiona în mod activ producția reală a unității pentru a asigura conformitatea cu producția programată notificată în avans conform prevederilor secțiunii 13.3.3 sau conform Regulilor Notificărilor Fizice.

13.2.3.2. Prevederile paragrafului 13.2.3.1 se aplică pentru:

- a) unitățile de Producție care utilizează energia eoliană, energia solară sau alte surse similare de energie, unde disponibilitatea sursei de energie este caracterizată de fluctuații considerabile în timpul zilei și nu poate fi controlată de Producător în mod convenabil;

- b) unitățile hidro pe firul apei, dar numai în măsura în care aceste grupuri nu pot, sau nu sunt autorizate să controleze debitul uzinat în nici un fel, chiar pe perioada unei zile;
- c) centralele de cogenerare, dar numai în măsura în care producția reală de energie electrică este în întregime în afara controlului părții care exploatează centrala de cogenerare și dacă producția necesară de energie termică nu poate fi prognozată cu suficientă acuratețe;
- d) alte unități, conform prevederilor din legislația specifică.

13.2.3.3. Unitățile Dispecerizabile nu pot fi calificate pentru Producție Prioritară Necontrolabilă.

13.3. Înregistrarea și Notificarea Producției Prioritare

13.3.1. Înregistrarea Producției Prioritare

- 13.3.1.1. Producătorii care doresc să înregistreze producția unei Unități de Producție pentru Producție Prioritară trebuie să fie înregistrați ca Participanți la PZU, sau să prezinte acordul unui Participant la PZU de reprezentare a respectivului Producător.
- 13.3.1.2. Producătorii care doresc să înregistreze toată producția unităților lor sau numai o parte a acestora pentru Producție Prioritară vor trebui să solicite acest lucru în scris la Autoritatea Competentă. Orice cerere va trebui să conțină cel puțin numele, adresa și tipul Unității de Producere respective, motivele pentru care se solicită înregistrarea producției acestei Unități de Producere pentru Producție Prioritară, Participantul la PZU care îl reprezintă pe acest Producător pe Piața pentru Ziua Următoare și tipul de producție prioritară.
- 13.3.1.3. Autoritatea Competentă, după primirea unei cereri pentru înregistrarea producției unei Unități de Producție pentru Producție Prioritară, verifică informațiile prezentate și, dacă este necesar, cere solicitantului orice alte documente suplimentare pentru susținerea cererii. Ca urmare a verificării acestor informații, Autoritatea Competentă informează partea solicitantă, în scris, dacă cererea a fost aprobată, dacă a fost acceptată pentru Producție Prioritară toată producția sau numai o parte a producției unității și dacă unitatea a fost acceptată pentru Producție Prioritară Controlabilă sau Necontrolabilă. Dacă Autoritatea Competentă a decis să respingă cererea, va comunica solicitantului motivele deciziei luate.
- 13.3.1.4. Producțiile Unităților de Producție care au fost aprobate de Autoritatea Competentă conform prevederilor paragrafului 13.3.1.3, vor fi calificate pentru Producție Prioritară .
- 13.3.1.5. După aprobarea unei cereri în conformitate cu prevederile paragrafului 13.3.1.3, Autoritatea Competentă informează despre identitatea proprietarului sau reprezentantului Unității de Producție a cărei producție a fost acceptată pentru Producție Prioritară și tipul de Producție Prioritară, următoarele părți:
  - a) Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE) și Operatorul de Decontare (OD), în cazul tuturor Unităților de Producție care sunt conectate la Rețeaua Electrică de Transport sau în cazul Unităților de Producție care au o capacitate mai mare decât o valoare de referință stabilită de Autoritatea Competentă;

- b) Operatorul de Transport și de Sistem (OTS), în cazul tuturor Unităților Dispecerizabile sau a tuturor unităților care au o capacitate mai mare decât o valoare de referință stabilită de OTS;
- c) Operatorul de Rețea, la care unitatea respectivă este conectată.

13.3.1.6. OPEE și Operatorii de Rețea țin actualizat un registru al tuturor Unităților de Producție calificate pentru Producții Prioritare.

13.3.1.7. Dacă Autoritatea Competentă decide să retragă aprobarea pentru Producție Prioritară acordată producției unei Unități de Producție, fie la solicitarea Producătorului respectiv fie din alte motive, comunică părților interesate decizia luată.

13.3.1.9. Autoritatea Competentă poate delega drepturile și responsabilitățile ce-i revin potrivit prevederilor secțiunii 13.3.1 către Distribuitori, dar numai pentru unitățile care sunt conectate la Rețelele Electrice de Distribuție. În acest caz, deciziile luate de un Distribuitor pot fi contestate la Autoritatea Competentă.

13.3.1.10. Acceptarea unităților de producție ca Producție Prioritară de către Autoritatea Competentă se realizează în conformitate cu Regulamentul pentru calificarea producției prioritare de energie electrică emis de Autoritatea Competentă.

13.3.2. Notificări Preliminare

13.3.2.1. Participanții la PZU reprezentând Producători, conform prevederilor paragrafului 13.3.1.1, trebuie să transmită notificări preliminare la OPEE, separat pentru fiecare tip de Producție Prioritară.

13.3.2.2. Notificarile preliminare vor fi transmise:

- a) cu cel puțin o (1) lună înainte de anul următor, menționând producția estimată pentru fiecare lună a anului următor;
- b) cu cel puțin o (1) săptămână înainte de următoarea lună, menționând producția estimată în fiecare săptămână a următoarei luni;
- c) cu cel puțin trei (3) Zile de Tranzacționare înainte de următoarea săptămână, menționând producția estimată pentru fiecare zi a săptămânii următoare.

13.3.2.3. După primirea notificărilor preliminare, OPEE verifică conformitatea informațiilor cu datele înregistrate potrivit prevederilor secțiunii 13.3.1. În cazul existenței unor neclarități, OPEE va solicita părții implicate clarificări.

13.3.2.4. După verificarea notificărilor preliminare, OPEE va informa OTS despre cantitatea agregată a Producției Prioritare în fiecare Zonă de Licență și pentru fiecare interval de timp aplicabil în perioada respectivă, separat pentru fiecare tip de Producție Prioritară.

13.3.3. Notificări Finale

13.3.3.1. Până la ora 18:00 a celei de a doua Zi de Tranzacționare ce precede Ziua de Livrare, Participanții la PZU reprezentând Producători în conformitate cu prevederile paragrafului 13.3.1.1 trebuie să transmită notificări finale la OPEE, separat pentru:

- a) fiecare Interval de Tranzacționare al Zilei de Livrare;
- b) fiecare tip de Producție Prioritară;
- c) producția prioritară agregată a tuturor Unităților de Producție care sunt reprezentate de respectivul Participant la PZU;
- d) fiecare Unitate Dispecerizabilă;
- e) fiecare Unitate de Producție cu o capacitate mai mare decât o valoare de referință stabilită de OTS.

13.3.3.2. După primirea notificărilor finale, OPEE verifică dacă informațiile primite sunt conforme cu datele înregistrate conform prevederilor secțiunii 13.3.1. și le validează în conformitate cu Procedura de validare a ofertelor pentru producții prioritare emisă de Autoritatea Competentă. În cazul unor neclarități, OPEE va solicita Participantului la PZU care a transmis informațiile, să corecteze orice neconcordanțe până la ora 08:00, în Ziua de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare.

13.3.3.3. După verificarea notificărilor finale, OPEE trebuie să transmită către OD și OTS până la ora 08:30, în Ziua de Tranzacționare care precede Ziua de Livrare, separat pentru fiecare Interval de Tranzacționare al Zilei de Livrare, următoarele informații :

- a) cantitatea agregată a Producției Prioritare în fiecare interval aplicabil din perioada corespunzătoare de timp, separat pe fiecare tip de Producție Prioritară;
- b) numai la OTS, Producția Prioritară planificată pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă și pentru fiecare Unitate de Producție cu o capacitate mai mare decât o valoare de referință stabilită de OTS.

13.3.3.4. Notificările finale în conformitate cu prevederile secțiunii 13.3.3 sunt ferme și obligatorii pentru Producătorul care le-a transmis. Toți Producătorii trebuie să ia în considerare aceste notificări finale în ofertarea pe PZU și în procesul de programare.

13.3.3.5 Împreună cu Notificările Finale, Participanții la PZU înregistrați pentru Producție Prioritară conform prevederilor paragrafului 13.3.1.1, trebuie să comunice OPEE, separat pentru fiecare tip de Producție Prioritară, cantitățile de energie electrică tranzacționate prin contracte bilaterale.

13.4. Ofertarea pe Piața pentru Ziua Următoare

13.4.1. Dreptul de a oferta

13.4.1.1. Participanții la PZU pot transmite oferte pe PZU pentru cantitatea care a fost notificată în conformitate cu prevederile secțiunii 13.3.3 și nu a fost contractată prin contracte bilaterale, la prețurile stabilite conform prevederilor paragrafului 13.5.3.3.

13.4.2. Obligația de a comunica cantitățile de energie electrică contractate

13.4.2.1. Participanții la PZU înregistrați pentru Producție Prioritară conform prevederilor paragrafului 13.3.1.1 au obligația de a comunica OPEE toate cantitățile de energie electrică contractate bilateral.

13.4.1.2. OPEE monitorizează îndeplinirea de către Participanții la PZU a obligațiilor ce le revin conform prevederilor secțiunii 13.4, și este autorizat să modifice oricare dintre Ofertele pe PZU dacă acest lucru este necesar pentru a îndeplini aceste cerințe, comunicând Participantului la PZU în cauză respectiva modificare.

13.5. Mecanisme de sprijin pentru Unitățile de Producție calificate pentru Producție Prioritară

13.5.1. Unități de cogenerare

13.5.1.1. C.N. Transelectrica S.A. contractează cu Producătorii deținători de Unități de Cogenerare calificate pentru Producție Prioritară capacitățile acestor unități ca servicii tehnologice de sistem - rezerve de putere terțiară lentă.

13.5.1.2. Prețurile de contract sunt diferențiate pe tehnologii de producere a energiei electrice și asigură la nivel de an recuperarea costurilor fixe aferente capacităților calificate pentru producție prioritară.

13.5.1.3. Cantitățile de servicii de sistem tehnologice – capacitățile electrice contractate în conformitate cu prevederile paragrafului 13.5.1.1. se stabilesc pe baza Regulamentului de calificare a Producției Prioritare emis de Autoritatea Competentă.

13.5.1.4. Prețurile de contract din contractele de la paragraful 13.5.1.1. sunt determinate în conformitate cu Procedura de stabilire a tarifului de servicii de sistem tehnologice emisă de Autoritatea Competentă.

13.5.1.5. Asigurarea fondurilor necesare pentru plata capacității contractate în conformitate cu prevederile paragrafului 13.5.1.1. se realizează prin plata serviciilor de sistem tehnologice contractate de furnizori cu C.N. Transelectrica S.A..

13.5.1.6. Recuperarea integrală de către un producător a costurilor fixe aferente capacității calificate pentru producție prioritară este condiționată de realizarea unei producții minime de energie electrică în anul de valabilitate a calificării pentru Producție Prioritară. C.N. Transelectrica S.A.

poate recupera în anul următor de la producătorii care nu au realizat producția minimă, costurile aferente contractelor prevăzute la par. 13.5.1.1, în conformitate cu Regulamentul pentru calificarea Producției Prioritare de energie electrică emis de Autoritatea Competentă..

13.5.2. Unități de producere energie electrică din surse regenerabile

- 13.5.2.1. Pentru unitățile de producere energie electrică din surse regenerabile, Producătorii primesc din partea OTS, Certificate Verzi corespunzătoare cantității de energie electrică produse de aceste unități.
- 13.5.2.2. Furnizorii au obligația de a cumpăra Certificate Verzi, corespunzător unui procentaj din cantitatea anuală vândută consumatorilor, stabilit conform prevederilor specifice din reglementările emise de Autoritatea Competentă.
- 13.5.2.3. Tranzacționarea Certificatelor Verzi se realizează bilateral sau pe o piață centralizată organizată de S.C. Opcom S.A.. Prețurile sunt limitate inferior și superior de către Autoritatea Competentă.
- 13.5.2.4. Sumele de bani rezultate ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor de cumpărare ale furnizorilor, calculate la limita superioară stabilită conform prevederilor paragrafului 13.5.2.3, sunt colectate de OTS care le alocă în sistem concurențial pe proiecte de cercetare și dezvoltare în domeniul surselor regenerabile.

13.5.3. Tranzacționarea cu prioritate

- 13.5.3.1. Cantitățile de energie electrică notificate ca Producție Prioritară și validate în conformitate cu prevederile secțiunii 13.3.3., sunt preluate cu prioritate în piața angro de energie electrică.
- 13.5.3.2. Pe PZU se tranzacționează cu prioritate doar cantitățile de energie electrică notificate de către un Producător și validate ca Producție Prioritară disponibile după considerarea cantităților de energie electrică contractate bilateral de respectivul Producător.
- 13.5.3.3. Cantitățile de energie electrică ce se tranzacționează cu prioritate conform prevederilor paragrafului 13.5.3.2., trebuie oferite pe PZU la prețuri stabilite conform prevederilor specifice din reglementările emise de Autoritatea Competentă.
- 13.5.3.4. Pentru fiecare producător, OPEE transmite la OTS diferența dintre producția prioritară ofertată pe PZU la prețurile stabilite conform paragrafului 13.5.3.3 și validată de OPEE și producția prioritară efectiv tranzacționată pe PZU.
- 13.5.3.5. Producătorul calificat pentru Producție Prioritară care nu reușește să tranzacționeze pe PZU toată cantitatea ofertată și validată de OPEE ca Producție Prioritară, respectiv PRE care și-a asumat responsabilitatea echilibrării pentru respectivul producător, are dreptul să transmită la OTS Notificări Fizice în dezechilibru pentru producția prioritară rămasă netranzacționată pe PZU.

- 13.5.3.6. OTS va aproba Notificările Fizice în dezechilibru ale producătorului calificat pentru producție prioritară, respectiv ale PRE care și-a asumat responsabilitatea echilibrării pentru acesta, doar dacă dezechilibrul notificat este mai mic sau egal cu diferența dintre producția prioritară ofertată și validată și cea tranzacționată pe PZU, transmisă de OPEE conform prevederilor paragrafului 13.5.3.5. .
- 13.5.3.7. OTS poate utiliza în etapa de programare ofertele validate de pe Piața de Echilibrare pentru compensarea dezechilibrelor din notificările fizice acceptate ale producătorilor/PRE cu producții prioritare suplimentare față de obligațiile contractuale și tranzacțiile încheiate pe PZU, similar rezolvării congestiilor.
- 13.5.3.8. Pentru Unitățile Dispecerizabile calificate pentru Producție Prioritară Controlabilă, pentru care OTS aprobă Notificări Fizice în dezechilibru conform prevederilor paragrafului 13.5.3.6, producătorul nu va plăti penalizări pentru livrarea parțială a Energiei de Echilibrare conform prevederilor paragrafului 14.6.2.6 și nici Taxe pentru Dezechilibrul de la Notificare conform prevederilor paragrafului 14.8.2.3.

13.5.4. Considerarea Dezechilibrelor

- 13.5.4.1. Producția Prioritară Controlabilă vândută pe PZU este considerată ca orice altă producție a unui Producător.
- 13.5.4.2. Unitățile de Producție care sunt calificate pentru Producție Prioritară Necontrolabilă vor fi considerate ca fiind alocate unei PRE virtuale, organizată de OD. În acest scop:
- a) producția programată a acestei PRE va fi egală cu suma agregată a tuturor Producțiilor Prioritare Necontrolabile vândute pe PZU în Intervalul de Tranzacționare corespunzător;
  - b) producția măsurată a acestei PRE va fi egală cu diferența dintre suma Valorilor Măsurate Aprobate ale tuturor Unităților de Producție calificate pentru Producții Prioritare Necontrolabile minus suma cantităților de energie electrică din contractele bilaterale ale Titularului de Licență care deține respectivele Unități de Producție;
  - c) în scopul determinării Dezechilibrelor, conform prevederilor secțiunii 12, Valorile Măsurate Aprobate ale tuturor Unităților de Producție care sunt înregistrate ca Producții Prioritare Necontrolabile și care sunt atribuite aceleiași PRE, vor fi considerate ca înlocuind cantitățile corespunzătoare vândute pe PZU în conformitate cu prevederile secțiunii 13.4; proprietarul unei Unități de Producție înregistrată ca Producție Prioritară Necontrolabilă trebuie astfel să nu fie răspunzător pentru nici un Dezechilibru.
- 13.5.4.3. PRE virtuală care a fost organizată de OD în conformitate cu prevederile secțiunii 13.5.4.2 va fi luată în considerare de OD la fel ca oricare altă PRE.

14 Reguli pentru Decontare

14.1 Prevederi generale

14.1.1 Regulile pentru Decontare asigură un cadru pentru decontarea Tranzacțiilor și stabilirea obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare rezultate conform prevederilor prezentului Cod Comercial, între un Titular de Licență și o contraparte centrală.

14.1.2 Regulile pentru Decontare stabilesc principiile și condițiile care stau la baza calculelor pentru decontare, pentru următoarele tipuri de Tranzacții:

- a) Tranzacțiile încheiate pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU);
- b) Tranzacțiile încheiate pe Piața de Echilibrare (PE);
- c) contractele pentru Rezerve; și
- d) contractele pentru Servicii de Sistem, altele decât Rezervele și pentru achiziția Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice.

14.1.3 Pentru a facilita un proces de decontare ordonat, transparent și nediscriminator, prezentele Reguli pentru Decontare creează în plus cadrul pentru:

- a) stabilirea unui sistem de conturi pentru decontare;
- b) stabilirea și utilizarea garanțiilor;
- c) efectuarea calculelor pregătitoare (cantitative) și finale (valorice) pentru decontare;
- d) decontarea Dezechilibrelor Părților Responsabile cu Echilibrarea (PRE) și Dezechilibrelor de la Notificare;
- e) redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, a costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producțiilor Prioritare și a venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței;
- f) facturarea și efectuarea plăților;
- g) informarea părților în legătură cu pozițiile acestora prin intermediul Notelor de Regularizare a Conturilor;
- h) măsuri în cazuri de neîndeplinire a obligațiilor.

14.1.4 Operatorul de Decontare (OD) va elabora procedurile pentru realizarea funcțiilor specifice decontării conform prezentelor Reguli pentru Decontare. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste proceduri.

14.1.5 OD va stabili formatul standard pentru toate Notele de Decontare, Notele de Informare pentru Decontare sau de Regularizare și pentru Notele de Regularizare a Conturilor. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste informații.

14.1.6 Pentru activitatea de decontare, S.C. Opcom S.A. aplică un tarif reglementat tuturor Părților Responsabile cu Echilibrarea.

14.2 Stabilirea Conturilor

14.2.1. Responsabilități pentru Decontarea centralizată

- 14.2.1.1. OD are întreaga responsabilitate pentru decontarea tranzacțiilor încheiate pe PZU.
- 14.2.1.2. OD răspunde pentru calculul de decontare, emiterea Notelor de Decontare, emiterea Notelor de Informare pentru Decontare și operarea în Conturile de Decontare pentru Echilibrare, în Conturile de Decontare pentru Deviațiile de la Notificare și în Conturile de Decontare pentru PRE.
- 14.2.1.3. OTS, Participanții la PZU, Participantii la Piața de Echilibrare, PRE, Producătorii de energie electrică ce exploatează Unități Dispecerizabile răspund pentru plata aferentă Notelor de Decontare sau a Notelor de Informare pentru Decontare.

14.2.1.4 Operatorii de Rețea sunt responsabili pentru decontarea următoarelor Tranzacții:

- a) contractele pentru Servicii de Sistem, altele decât Rezervele (OTS); și
- b) achiziția Pierderilor Tehnice în Rețele Electrice.

14.2.1.5 Operatorii de Rețea pot solicita OD să efectueze în numele lor decontările prevăzute la paragraful 14.2.1.4. OD poate să accepte îndeplinirea acestei funcții, dar numai după încheierea unui acord cu Operatorul (Operatorii) de Rețea care solicită acest lucru și numai dacă respectivii Operatori de Rețea au fost de acord să plătească OD o taxă corespunzătoare pentru acoperirea costurilor suplimentare datorate efectuării acestor servicii de decontare.

14.2.2 Conturi de Decontare

14.2.2.1 OD stabilește următoarele tipuri de Conturi de Decontare:

- a) Conturi de Decontare al Pieței, pentru fiecare Participant la PZU;
- b) Conturi de Decontare pentru Echilibrare, pentru fiecare Participant la PE;
- c) Conturi de Decontare pentru PRE, pentru fiecare PRE; și
- d) Conturi de Decontare pentru Dezechilibrele de la Notificare, pentru fiecare Producător de Energie Electrică ce exploatează una sau mai multe Unități Dispecerizabile.

14.2.2.2 Un Cont de Decontare al Pieței va fi utilizat pentru decontarea Tranzacțiilor încheiate pe PZU.

14.2.2.3 Un Cont de Decontare pentru PRE va fi utilizat pentru:

- a) decontarea Dezechilibrelor PRE;
- b) redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței;
- c) redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului; și
- d) redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producțiilor Prioritare.

- 14.2.2.4 Un Cont de Decontare pentru Dezechilibrele de la Notificare va fi utilizat pentru decontarea Dezechilibrelor de la Notificare.
- 14.2.2.5 Fiecare Participant la PZU, Participant la PE, PRE sau Producător de Energie Electrică, după caz, va fi Titularul de Cont pentru Contul de Decontare corespunzător deschis de OD conform prevederilor paragrafului 14.2.2.1.
- 14.2.2.6 OD va stabili Conturile de Decontare prevăzute la paragraful 14.2.2.1 pentru Titularul de Cont corespunzător, după ce este anunțat de OPEE sau OTS, după caz, în legătură cu înregistrarea acestuia, dar nu mai târziu de data la care înregistrarea devine efectivă.
- 14.2.2.7 În momentul tranzacției, OPEE se substituie (intervine) între vânzător și cumpărător, înlocuind relația contractuală dintre aceștia, cu două relații OPEE – vânzător, respectiv cumpărător
- 14.2.2.8 Tranzacțiile și obligațiile de plată înregistrate de OD într-un Cont de Decontare pentru Echilibrare, într-un Cont de Decontare pentru PRE sau într-un Cont de Decontare pentru Dezechilibrele de la Notificare vor stabili o singură relație contractuală între OTS, pe de o parte, și Titularul de Cont, pe de altă parte.

14.2.3 Conturi în numerar

- 14.2.3.1 Fiecare Titular de Licență care dorește să fie înregistrat în calitate de Participant la PZU, Participant la PE sau PRE, inclusiv OTS, trebuie să deschidă un cont în numerar conform prevederilor din secțiunea 14.2.3., la o bancă comercială agreată de OD, denumită în continuare Bancă de Decontare.
- 14.2.3.2 OTS va deschide următoarele conturi la o bancă comercială de pe teritoriul României, în scopul îndeplinirii obligațiilor sale conform prezentelor Reguli pentru Decontare :
- a) un Cont de Echilibrare, pentru plățile aferente Tranzacțiilor încheiate pe PE, contractelor pentru Rezerve, dezechilibrelor, Dezechilibrelor de la Notificare și pentru plățile corespunzătoare redistribuirii costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului; și
  - b) un Cont pentru Congestii pentru plățile aferente managementului congestiilor interne.
- 14.2.3.3 OD și Titularul de Licență care dorește să devină Participant la PZU, vor încheia o convenție care va stipula faptul că Banca de Decontare la care este deschis contul în numerar, va opera în contul respectiv pe baza Notelor de Decontare transmise de OD.
- 14.2.3.4 14.2.3.3 Titularii de Cont trebuie să asigure solvabilitatea Conturilor în Numerar proprii la datele scadente stabilite conform prezentelor Reguli pentru Decontare.
- 14.2.3.5 Conturile în Numerar vor fi deschise în moneda națională din România.

14.2.4 Conturi centrale ale Operatorului de Decontare

- 14.2.4.1 OD va deschide un Cont Central al PZU la o bancă comercială de pe teritoriul României, pentru plățile aferente Tranzacțiilor încheiate pe PZU, pentru plățile datorate OPEE, pentru

plățile corespunzătoare redistribuirii costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producțiilor Prioritare și pentru plățile corespunzătoare redistribuirii venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței.

14.3 Reguli privind Garanțiile

14.3.1 Determinarea, depunerea și utilizarea Garanțiilor

14.3.1.1 OD are dreptul să solicite Titularilor de Licență depunerea unei garanții înainte ca respectivul Titular de Licență să fie înregistrat ca Participant la PZU.

14.3.1.2 OTS are dreptul să solicite Titularilor de Licență depunerea unei garanții înainte ca respectivul Titular de Licență să fie înregistrat ca:

a) Participant la PE;

b) PRE.

14.3.1.3 Garanția furnizată de un Titular de Licență înregistrat ca Participant la PZU, ca Participant la PE sau ca PRE poate limita:

a) volumul financiar total al Ofertelor pe care un Participant la PZU le poate transmite pe PZU în conformitate cu prevederile secțiunii 5;

b) dimensiunea maximă a unei PRE, determinată conform prevederilor din secțiunea 14.4 și/sau volumul corespunzător Schimburilor Bloc, Exporturilor și Importurilor.

14.3.1.4 OD va elabora procedurile pentru determinarea necesarului și a tipurilor de garanții solicitate, procedurile pentru realizarea și verificarea depunerii garanțiilor, precum și procedurile de utilizare a disponibilului rămas din garanția depusă de către Participanții la PZU. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste informații.

14.3.1.5 OD, cu avizul OTS, va elabora procedurile pentru determinarea necesarului și a tipurilor de garanții solicitate, procedurile pentru realizarea și verificarea depunerii garanțiilor și suplimentării acestora, dacă este cazul, precum și procedurile de utilizare a disponibilului rămas din garanția depusă de către Participanții la PE și PRE. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate aceste informații.

14.3.2 Apeluri în Marjă

14.3.2.1 OD va impune un sistem de apeluri în marjă obișnuite și extraordinare pentru a se asigura că un Participant la PZU furnizează întotdeauna un fond suficient de garanție, sau, în cazul în care fondul de garanție devine insuficient, este solicitat să furnizeze garanții suplimentare. OD va elabora procedurile aferente apelurilor în marjă obișnuite și extraordinare.

- 14.3.2.2 Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate procedurile elaborate conform prevederilor paragrafului 14.3.2.1.

14.4 Determinarea Dimensiunii Părților Responsabile cu Echilibrarea

14.4.1 Informații primite de la Operatorii de Rețea

- 14.4.1.1 Fiecare Operator de Rețea trebuie să transmită lunar la OD informații privind dimensiunea fiecărei PRE din Zona de Licență proprie, în conformitate cu prevederile secțiunii 14.4.
- 14.4.1.2 Nu mai târziu de a 5 a Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice, fiecare Operator de Rețea va transmite, separat pentru fiecare PRE și doar pentru Zona de Licență proprie, următoarele informații către OD și PRE corespunzătoare:
- valoarea agregată a capacităților înregistrate pentru Unitățile de Producție, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării;
  - valoarea agregată a capacităților de consum înregistrate în Punctele de Racordare, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării;
  - valoarea agregată a producției anuale estimate pentru Unitățile de Producție, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării; și
  - valoarea agregată a consumului anual estimat pentru Consumatorii de Energie Electrică, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării.
- 14.4.1.3 Capacitățile înregistrate transmise conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2 lit.a) și lit.b), vor avea la bază capacitățile în fiecare Punct de Racordare așa cum au fost confirmate prin Contractul de Transport sau Contractul de Distribuție corespunzător și așa cum au fost utilizate pentru determinarea tarifelor de rețea.
- 14.4.1.4 Producțiile și consumurile anuale estimate, transmise conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2 lit.c) și lit.d), vor fi corespunzătoare anului în curs și pot avea la bază următoarele informații:
- cantitățile anuale estimate, utilizate de respectivul Operator de Rețea pentru determinarea tarifelor de rețea;
  - producția sau consumul anual, după cum este cazul, înregistrate în anul precedent pentru respectivul Punct de Racordare; sau
  - în cazul unui Punct de Racordare pentru care nu sunt disponibile date, o estimare cât mai realistă a cantităților anuale, așa cum au fost convenite de Operatorul de Rețea cu respectivul Utilizator de Rețea Electrică și/sau PRE.
- 14.4.1.5 Dacă datele transmise de un Operator de Rețea conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2 sunt incorecte, respectiva PRE le poate contesta la Operatorul de Rețea într-un interval de cinci (5) Zile Financiare după ce au fost transmise. Dacă o PRE nu a transmis nici o contestație în acest interval, atunci datele transmise conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2 se consideră ca fiind confirmate de respectiva PRE.

- 14.4.1.6 Un Operator de Rețea trebuie să verifice orice contestație primită în legătură cu datele transmise conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2 cât mai repede posibil, dar nu mai târziu de cinci (5) Zile Financiare după primirea contestației, și trebuie să informeze respectiva PRE despre rezultatul verificării. Dacă datele au fost incorecte, Operatorul de Rețea va transmite datele corectate către OD și respectiva PRE.
- 14.4.1.7 OD și orice Operator de Rețea pot conveni să limiteze schimbul lunar de informații dintre ei, necesar conform prezentei secțiuni, numai la datele care s-au modificat față de luna anterioară.

14.4.2   *Determinarea Dimensiunii Totale a fiecărei PRE*

- 14.4.2.1 În fiecare lună calendaristică, după transmiterea de către Operatorii de Rețea a informațiilor prevăzute în secțiunea 14.4.1, OD determină dimensiunea totală a fiecărei PRE.
- 14.4.2.2 OD determină dimensiunea totală a fiecărei PRE prin agregarea informațiilor transmise de Operatorii de Rețea conform prevederilor paragrafului 14.4.1.2.

14.5 Decontarea pe Piața pentru Ziua Următoare

14.5.1   *Calcululele pentru decontarea zilnică*

- 14.5.1.1 OD efectuează calcululele pentru decontarea zilnică pe PZU, conform prevederilor din secțiunea 14.5.1, în fiecare Zi de Tranzacționare.
- 14.5.1.2 Pentru fiecare Participant la PZU, OD determină valoarea decontării zilnice prin însumarea produselor dintre cantitățile și prețurile pentru toate Tranzacțiile pe care respectivul Participant la PZU le-a încheiat cu OPEE pe PZU pentru Ziua de Livrare corespunzătoare, după cum urmează:

$$DSM = \sum_t \sum_z p_{t,z} \cdot q_{t,z}$$

unde:

DSM semnifică valoarea netă a decontării zilnice;

$p_{t,z}$, $q_{t,z}$ - prețul respectiv cantitatea corespunzătoare unei Tranzacții pe care Participantul la PZU a încheiat-o cu OPEE pe PZU pentru Intervalul de Tranzacționare t al Zilei de Livrare corespunzătoare și pentru Zona de Tranzacționare z . Cantitățile corespunzătoare cumpărărilor de la OPEE vor fi considerate cu semn negativ, iar cantitățile corespunzătoare vânzărilor către OPEE vor fi considerate cu semn pozitiv.

- 14.5.1.3 OD va debita, în cazul unei valori negative, sau va credita, în cazul unei valori pozitive, valoarea decontării zilnice determinată conform prevederilor paragrafului 14.5.1.2, adăugând orice taxă aplicabilă, inclusiv tariful corespunzător OPEE și TVA-ul, în Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU.

14.5.2 Decontare și plată

- 14.5.2.1 Separat pentru fiecare Participant la PZU și pentru fiecare Zi de Livrare, OD întocmește o Notă de Decontare zilnică ce cuprinde toate valorile care trebuie debitate sau creditate în Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU conform prevederilor secțiunii 14.5.1. Această Notă de Decontare zilnică conține cel puțin următoarele informații:
- a) valoarea netă a decontării zilnice determinată conform prevederilor paragrafului 14.5.1.2;
  - b) cantitatea totală și valoarea corespunzătoare tuturor vânzarilor Participantului la PZU către OPEE;
  - c) cantitatea totală și valoarea corespunzătoare tuturor cumpărărilor Participantului la PZU de la OPEE;
  - d) valorile rezultate prin aplicarea tarifelor aferente OPEE;
  - e) valorile rezultate prin aplicarea oricăror alte taxe;
  - f) valoarea netă totală care trebuie debitată sau creditată în Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU, pentru Ziua de Livrare corespunzătoare, reprezentând diferența dintre valoarea de la lit. a) și suma valorilor de la lit. d) și e);
  - g) informații cu privire la orice Tranzacție inclusă în Nota de Decontare zilnică și care a fost contestată de respectivul Participant la PZU conform prevederilor secțiunii 5.5.2.
- 14.5.2.2 OD transmite Nota de Decontare zilnică, stabilită conform prevederilor paragrafului 14.5.2.1, respectivului Participant la PZU și băncii sale de decontare, înainte de sfârșitul Zilei de Tranzacționare.

Calculul săptămânale

- 14.5.2.3 Pentru fiecare Participant la PZU, OD determină valoarea decontării săptămânale prin însumarea valorilor debitate sau creditate în Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU, în toate zilele din săptămâna calendaristică anterioară, conform prevederilor paragrafului 14.5.1.3. Valorile debitate vor fi considerate cu semn negativ, iar valorile creditate vor fi considerate cu semn pozitiv.
- 14.5.2.4 Pentru fiecare Participant la PZU, OD întocmește o Notă de Decontare săptămânală cuprinzând valoarea totală debitată sau creditată în Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU în săptămâna calendaristică anterioară, determinată conform prevederilor paragrafului 14.5.2.3, precum și valorile corespunzătoare fiecărei zile din săptămâna calendaristica anterioară, debitate sau creditate în Contul de Decontare al Pieței conform prevederilor paragrafului 14.5.1.3.
- 14.5.2.5 OD transmite Nota de Decontare săptămânală, stabilită conform prevederilor paragrafului 14.5.2.4, Băncii sale de Decontare, fiecărui Participant la PZU și Băncilor de Decontare corespunzătoare acestora, înainte de închiderea financiară a ultimei Zile de Tranzacționare

din săptămâna calendaristică imediat următoare săptămânii pentru care a fost făcută respectiva Notă de Decontare săptămânală.

- 14.5.2.6 Notele de Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în Contul Central al PZU.
- 14.5.2.7 După efectuarea plăților către sau din Contul Central al PZU, OD va ajusta Contul de Decontare al Pieței aparținând respectivului Participant la PZU. Orice plată către Contul Central al PZU va fi creditată în Contul de Decontare al Pieței corespunzător și orice plată din Contul Central al PZU va fi debitată în Contul de Decontare al Pieței corespunzător.

14.6 Decontarea pe Piața de Echilibrare

14.6.1 Calculul cantităților de energie electrică tranzacționate pe PE, efectuat de OTS

- 14.6.1.1 În fiecare lună calendaristică, OTS va efectua calculul pentru cantitățile de energie electrică tranzacționate pe PE, în vederea decontării, conform prevederilor secțiunii 14.6.1, după aprobarea valorilor măsurate pentru Unitățile Dispecerizabile și Consumurile Dispecerizabile în conformitate cu prevederile secțiunii 11.
- 14.6.1.2 În secțiunea 14.6, termenul “luna de referință” este definit ca fiind prima lună calendaristică ce precede luna în care OTS efectuează calculele conform prevederilor secțiunii 14.6.1.
- 14.6.1.3 OTS stabilește obligațiile contractuale pentru livrarea Energiei de Echilibrare și cantitățile efectiv livrate în conformitate cu prevederile din secțiunile 12.2.4 și respectiv 12.2.5. OTS efectuează calculele separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare al lunii de referință, pentru fiecare Participant la PE, și pentru fiecare Tranzacție pe PE pe care respectivul Participant la PE a încheiat-o în luna de referință.
- 14.6.1.4 Pentru fiecare Participant la PE, OTS întocmește o Notă Lunară de Regularizare pe PE, cuprinzând toate cantitățile de Energie de Echilibrare care trebuia să fie livrate și care au fost efectiv livrate de respectivul Participant la PE. Nota Lunară de Regularizare pe PE cuprinde cel puțin următoarele informații:
- a) cantitatea de Energie de Echilibrare care trebuia să fie furnizată de respectivul Participant la PE către OTS, determinată conform prevederilor din secțiunea 12.2.4; această cantitate va fi defalcată pe tipuri de Energie de Echilibrare, separat pentru Creștere de Putere și pentru Reducere de Putere, pentru fiecare Tranzacție pe care respectivul Participant la PE a încheiat-o pe PE în luna de referință, și pentru fiecare Interval de Dispecerizare al lunii de referință; pentru fiecare Tranzacție, se va specifica în plus Unitatea Dispecerizabilă sau Consumul Dispecerizabil corespunzător;

- b) cantitatea de Energie de Echilibrare care a fost efectiv livrată de respectivul Participant la PE către OTS, determinată conform prevederilor din secțiunea 12.2.5; această cantitate va fi defalcată pe tipuri de Energie de Echilibrare, separat pentru Creștere de Putere și pentru Reducere de Putere, pentru fiecare Tranzacție pe care respectivul Participant la PE a încheiat-o pe PE în luna de referință, și pentru fiecare Interval de Dispecerizare al lunii de referință; pentru fiecare Tranzacție, se va specifica în plus Unitatea Dispecerizabilă sau Consumul Dispecerizabil corespunzător;
- c) informațiile prevăzute la lit.a), agregate pe fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil ale Participantului la PE, după caz; și
- d) informațiile prevăzute la lit.b), agregate pe fiecare Unitate Dispecerizabilă sau Consum Dispecerizabil ale Participantului la PE, după caz.

14.6.1.5 OTS transmite Nota Lunară de Regularizare pe PE stabilită conform prevederilor paragrafului 14.6.1.4 către Participantul la PE corespunzător și OD în maxim două (2) săptămâni de la sfârșitul lunii de referință.

14.6.2   *Calculul de decontare efectuat de Operatorul de Decontare*

14.6.2.1 În fiecare lună calendaristică, OD efectuează calculele de decontare conform prevederilor secțiunii 14.6.2, după transmiterea de către OTS a Notelor Lunare de Regularizare pe PE, conform prevederilor paragrafului 14.6.1.5.

14.6.2.2 Separat pentru fiecare zi calendaristică din luna de referință și pentru fiecare Participant la PE, OD determină valoarea decontării zilnice prin agregarea sumelor de plătit și de primit corespunzătoare respectivului Participant la PE după cum urmează:

$$DSM_d = \sum p_{i,t} * q_{i,t} ,$$

unde :

- DSM reprezintă valoarea **netă a** decontării zilnice pentru ziua d ;
- $p_{i,t}$ - prețul Tranzacției t pentru furnizarea Energiei de Echilibrare de către Participantul la Piața de Echilibrare în Intervalul de Dispecerizare i al zilei d, stabilit conform prevederilor secțiunii 7 ;
- $q_{i,t}$ - cantitatea de energie de echilibrare efectiv livrată de Participantul la Piața de Echilibrare în cadrul Tranzacției t pentru furnizarea Energiei de Echilibrare în Intervalul de Dispecerizare i al zilei d, stabilită conform Notei Lunare de Regularizare pe Piața de Echilibrare transmisă de OTS conform prevederilor secțiunii 14.6.1.; cantitatea corespunzătoare oricărei Tranzacții pentru furnizarea Reducerii de Putere va fi considerată cu semn negativ, iar cantitatea corespunzătoare oricărei Tranzacții pentru furnizarea Creșterii de Putere va fi considerată cu semn pozitiv.

14.6.2.3 Pentru fiecare Participant la PE, OD determină valoarea decontării lunare prin însumarea valorilor zilnice corespunzătoare respectivului Participant la PE, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.2.2.

14.6.2.4 OD va debita, în cazul unei valori negative, sau va credita, în cazul unei valori pozitive, valoarea decontării lunare, determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.2.3, adăugând orice taxă aplicabilă, inclusiv TVA-ul, în Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE.

14.6.2.5 Pentru fiecare Tranzacție încheiată pe PE, pentru care, conform Notei Lunare de Regularizare pe PE, cantitatea efectiv livrată este mai mică decât cantitatea care trebuia să fie livrată, Participantul la PE care este parte în respectiva Tranzacție va suporta o penalizare P, calculată după cum urmează:

$$P = k_{d,DI} * (q_{contr,DI} - q_{act,DI}),$$

unde :

- $k_{d,DI}$ reprezintă penalizarea specifică ce se aplică pentru livrarea parțială a Energiei de Echilibrare în ziua d și în Intervalul de Dispecerizare DI ;
- $q_{contr,DI}$ - cantitatea de energie de echilibrare care trebuia să fie livrată în cadrul respectivei Tranzacții conform Notei Lunare de Regularizare pe Piața de Echilibrare ;
- $q_{act,DI}$ - cantitatea de energie de echilibrare efectiv livrată în cadrul respectivei Tranzacții conform Notei Lunare de Regularizare pe PE.

14.6.2.6 Penalizarea specifică $k_{d,DI}$ ce se aplică pentru livrarea parțială a Energiei de Echilibrare în ziua d și în Intervalul de Dispecerizare DI, se va determina pe baza unei formule generale, astfel:

$$K_{d,DI} = a + b * MCP_{DI} + c * IP_{DI,def} + d * IP_{DI,sur} ,$$

unde :

- a, b, c și d reprezintă constante determinate de Autoritatea Competentă ; constanta a va fi exprimată în moneda națională a României, iar constantele b, c și d vor fi exprimate în procente; Autoritatea Competentă poate stabili valori diferite ale acestor constante pentru furnizarea parțială a Creșterii de Putere și pentru furnizarea parțială a Reducerii de Putere.
- MCP_{DI} - Prețul de Închidere a Pieței (PIP) pentru Zona Națională de Tranzacționare în Intervalul de Tranzacționare din care face parte Intervalul de Dispecerizare DI ;
- $IP_{DI,def}$ - Prețul pentru Deficit de Energie ;
- $IP_{DI,sur}$ - Prețul pentru Excedent de Energie în Intervalul de Dispecerizare DI.

14.6.2.7 Pentru fiecare Participant la PE, OD determină valoarea penalizării lunare prin însumarea tuturor penalizărilor pe care respectivul Participant la PE le are de plătit în luna de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.2.5.

- 14.6.2.8 OD va credita valoarea penalizării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.2.7, adăugând orice taxă aplicabilă, inclusiv TVA-ul, în Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE.

14.6.3 Decontare și plata

- 14.6.3.1 Pentru fiecare Participant la PE, OD întocmește o Notă de Informare pentru Decontare cuprinzând toate valorile debitate sau creditate în Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE, conform prevederilor secțiunii 14.6.2. Aceasta Notă de Informare pentru Decontare conține cel puțin următoarele informații:
- a) valoarea neta a decontării zilnice, separat pentru fiecare zi din luna de referință, determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.2.2;
  - b) penalizările care trebuie plătite de respectivul Participant la PE pentru livrarea parțială a Energiei de Echilibrare, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.2.5, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare al fiecărei zile calendaristice din luna de referință;
  - c) penalizările care trebuie plătite de respectivul Participant la PE, separat pentru fiecare zi a lunii de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.2.5;
  - d) valoarea decontării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.2.3;
  - e) valoarea penalizării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.2.7;
  - f) valorile rezultate prin aplicarea oricăror taxe asupra valorii decontării lunare;
  - g) valorile rezultate prin aplicarea oricăror taxe asupra valorii penalizării lunare; și
  - h) valoarea totală care trebuie debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE, conform prevederilor paragrafelor 14.6.2.4 și 14.6.2.8.
- 14.6.3.2 OD transmite Notele de Informare pentru Decontare stabilite conform prevederilor paragrafului 14.6.3.1 către Participanții la PE corespunzători și OTS nu mai târziu de cinci (5) Zile Financiare de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.
- 14.6.3.3 O Notă de Informare pentru Decontare emisă în luna calendaristică n va conține valoarea totală debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE, pentru luna calendaristică $n - 3$.
- 14.6.3.4 Facturile emise în prima (1) Zi Financiară pe baza Notei de Informare pentru Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în Contul de Echilibrare.
- 14.6.3.5 După efectuarea plăților către sau din Contul de Echilibrare, OD va ajusta Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE. Orice plată către Contul Central de Echilibrare va fi creditată în Contul de Decontare pentru Echilibrare corespunzător, iar orice plată din Contul Central de Echilibrare va fi debitată în Contul de Decontare pentru Echilibrare corespunzător.

14.6.4 *Determinarea Costurilor pentru Echilibrarea Sistemului și pentru Managementul Congestiilor interne*

14.6.4.1 OD determină costurile pentru echilibrarea sistemului și pentru managementul congestiilor interne conform prevederilor secțiunii 14.6.4 în fiecare lună calendaristică, după transmiterea de către OTS a Notei Lunare de Regularizare pe PE conform prevederilor paragrafului 14.6.1.5.

14.6.4.2 Costurile pentru echilibrarea sistemului cuprind:

- a) costurile corespunzătoare Tranzacțiilor care au fost încheiate pe PE și care nu sunt marcate ca fiind utilizate pentru managementul congestiilor, dar numai pentru cantitatea efectiv livrată; și
- b) costurile corespunzătoare Tranzacțiilor care au fost încheiate pe PE și care au fost anulate din cauza unei Restricții de Rețea.

14.6.4.3 Costurile pentru managementul congestiilor interne sunt egale cu:

- a) costurile corespunzătoare Tranzacțiilor care au fost încheiate pe PE și care sunt marcate ca utilizate pentru managementul congestiilor, dar numai pentru cantitatea efectiv livrată;
- b) minus costurile evitate corespunzătoare Tranzacțiilor care au fost încheiate pe PE și care au fost anulate din cauza unei Restricții de Rețea.

14.6.4.4 OD determină plățile pentru echilibrarea sistemului PSB, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare i din luna de referință, după cum urmează:

$$P_{SB,I} = \sum(Q_{i,j}^{Up,Bal} * P_{i,j}^{Up,Bal}) + \sum(Q_{i,k}^{Up,Can} * P_{i,k}^{Up,Can})$$

unde:

- $Q_{i,j}^{Up,Bal}$, respectiv $P_{i,j}^{Up,Bal}$ reprezintă cantitatea livrată, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I , care nu este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8, sau ca fiind utilizată pentru managementul congestiilor în conformitate cu prevederile secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Up,Bal}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură;
- $Q_{i,k}^{Up,Can}$, respectiv $P_{i,k}^{Up,Can}$ - cantitatea, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I , care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8.; $Q_{i,k}^{Up,Can}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.4.5 OD determină venitul rezultat din echilibrarea sistemului ISB, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare i din luna de referință, după cum urmează:

$$I_{SB,I} = \sum(Q_{i,j}^{Down,Bal} * P_{i,j}^{Down,Bal}) + \sum(Q_{i,k}^{Down,Can} * P_{i,k}^{Down,Can})$$

unde:

- $Q_{i,j}^{Down,Bal}$, respectiv $P_{i,j}^{Down,Bal}$ reprezintă cantitatea livrată, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care nu este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8 sau ca fiind utilizată pentru managementul congestiilor în conformitate cu prevederile secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Down,Bal}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură;
- $Q_{i,k}^{Down, Can}$, respectiv $P_{i,k}^{Down,Can}$ – cantitatea, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8.; $Q_{i,k}^{Down, Can}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.4.6 După determinarea plăților și a venitului rezultate din echilibrarea sistemului, OD va determina costurile echilibrării sistemului CSB, separate pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință, după cum urmează:

$$C_{SB,I} = P_{SB,I} - I_{SB,I}$$

unde: $P_{SB,I}$ reprezintă plățile iar $I_{SB,I}$ reprezintă veniturile rezultate din echilibrarea sistemului în Intervalul de Dispecerizare i așa cum au fost determinate conform prevederilor paragrafelor 14.6.4.4 și 14.6.4.5.

14.6.4.7 OD determină plățile pentru managementul congestiilor interne PCon, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare i din luna de referință, după cum urmează:

$$P_{Cont,I} = \sum(Q_{i,j}^{Up,Con} * P_{i,j}^{Up,Con}) - \sum(Q_{i,k}^{Up, Can} * P_{i,k}^{Up,Can})$$

unde:

- $Q_{i,j}^{Up,Con}$, respectiv $P_{i,j}^{Up,Con}$ reprezintă cantitatea livrată, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care este marcată ca utilizată pentru managementul congestiilor în conformitate cu prevederile secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Up,Con}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură;

- $Q_{i,k}^{Up,Can}$, respectiv $P_{i,k}^{Up,Can}$ – cantitatea, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8.; $Q_{i,k}^{Up, Can}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.4.8 OD determină veniturile rezultate din managementul congestiilor interne ICon, separate pentru fiecare Interval de Dispecerizare I din luna de referință, după cum urmează:

$$I_{Cont,I} = \sum(Q_{i,j}^{Down,Con} * P_{i,j}^{Down,Con}) - \sum(Q_{i,k}^{Down, Can} * P_{i,k}^{Down,Can})$$

unde:

- $Q_{i,j}^{Down,Con}$, respectiv $P_{i,j}^{Down,Con}$ reprezintă cantitatea livrată, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care este marcată ca utilizată pentru managementul congestiilor în conformitate cu prevederile secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Down,Con}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.
- $Q_{i,k}^{Up,Can}$, respectiv $P_{i,k}^{Up,Can}$ – cantitatea, respectiv prețul, corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare I, care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea în conformitate cu prevederile secțiunii 7.5.8.; $Q_{i,k}^{Down,Can}$ va fi considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.4.9 După determinarea plăților și a venitului rezultate din managementul congestiilor interne, OD va determina costurile pentru managementul congestiilor interne CCon, separate pentru fiecare Interval de Dispecerizare I din luna de referință, după cum urmează:

$$C_{Con,I} = P_{Con,I} - I_{Con,I}$$

unde: $P_{Con,I}$ reprezintă plățile iar $I_{Con,I}$ reprezintă veniturile rezultate din managementul congestiilor interne în Intervalul de Dispecerizare i așa cum au fost determinate conform paragrafelor 14.6.4.7 și 14.6.4.8.

14.6.4.10 În secțiunea 14.6.4, cantitatea livrată corespunzătoare unei Tranzacții este cantitatea specificată în Nota Lunară de Regularizare pe PE transmisă de OTS conform prevederilor secțiunii 14.6.1.

14.6.5 Decontarea Costurilor pentru Managementul Congestiilor interne

14.6.5.1 După determinarea costurilor pentru echilibrarea sistemului și a costurilor pentru managementul congestiilor interne conform prevederilor secțiunii 14.6.4, OD emite o notă lunară de regularizare, cuprinzând următoarele informații:

- a) plățile pentru echilibrarea sistemului, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.4.4, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
- b) venitul obținut din echilibrarea sistemului, determinat conform prevederilor paragrafului 14.6.4.5, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
- c) costurile pentru echilibrarea sistemului, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.4.6, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
- d) costurile pentru echilibrarea sistemului în luna de referință, determinate prin însumarea costurilor pentru echilibrarea sistemului în toate Intervalele de Dispecerizare din luna de referință;
- e) plățile pentru managementul congestiilor interne, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.4.7, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;

f) venitul obținut din managementul congestiilor interne, determinat conform prevederilor paragrafului 14.6.4.8, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;

g) costurile pentru managementul congestiilor interne, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.4.9, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință; și

h) costurile pentru managementul congestiilor interne în luna de referință, determinate prin însumarea costurilor pentru managementul congestiilor interne în toate Intervalele de Dispecerizare din luna de referință.

14.6.5.2 OD transmite către OTS nota lunară de regularizare determinată conform prevederilor paragrafului 14.6.5.1, nu mai târziu de cinci (5) Zile Financiare de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.

14.6.6 Calculul Prețului pentru Dezechilibre

14.6.6.1 Prețurile pentru Dezechilibre sunt:

a) Prețul pentru Deficit de Energie, care reprezintă prețul unitar pe care o PRE trebuie să îl plătească OTS pentru Dezechilibrele negative ale respectivei PRE și

b) Prețul pentru Excedent de Energie, care reprezintă prețul unitar pe care o PRE îl primește de la OTS pentru Dezechilibrele pozitive ale respectivei PRE.

14.6.6.2 În fiecare lună calendaristică, OD determină Prețurile pentru Deficit de Energie și Prețurile pentru Excedent de Energie separate pentru fiecare Interval de Dispecerizare din cea de-a doua lună calendaristică anterioară lunii în care efectuează calculele conform prevederilor secțiunii 14.6.6.

14.6.6.3 Dacă OTS a dispus livrarea Creșterii de Putere într-un Interval de Dispecerizare, Prețul pentru Deficit de Energie $IP_{D,I}$ în acest Interval de Dispecerizare I este determinat astfel:

$$IP_{D,I} = P_{SB,I} / (\sum Q_{i,j}^{Up,Bal} + \sum Q_{i,k}^{Up,Can})$$

unde:

- $P_{SB,I}$ reprezintă plățile pentru echilibrarea sistemului în Intervalul de Dispecerizare i, determinate conform prevederilor paragrafului 14.6.4.4;
- $Q_{i,j}^{Up,Bal}$ – cantitatea livrată, determinată conform prevederilor secțiunii 12.2.5, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare i, care nu a fost marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea conform prevederilor secțiunii 7.5.8 sau ca utilizată pentru managementul congestiilor conform secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Up,Bal}$ este considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură;
- $Q_{i,k}^{Up,Can}$ – cantitatea corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Creșterii de Putere în Intervalul de Dispecerizare i, care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea conform prevederilor secțiunii 7.5.8.; $Q_{i,k}^{Up,Can}$ este considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.6.4 Dacă OTS nu a dispus livrarea Creșterii de Putere într-un Interval de Dispecerizare, decât eventual pentru managementul congestiilor, Prețul pentru Deficit de Energie IPD în acest Interval de Dispecerizare este stabilit ca fiind egal cu PIP pentru Zona Națională de Tranzacționare în Intervalul de Tranzacționare corespunzător Intervalului de Dispecerizare respectiv.

14.6.6.5 Dacă OTS a dispus livrarea Reducerii de Putere într-un Interval de Dispecerizare, Prețul pentru Excedent de Energie IPS în acest Interval de Dispecerizare i este determinat astfel:

$$IP_{S,I} = I_{SB,I} / (\sum Q_{i,j}^{Down,Bal} + \sum Q_{i,k}^{Down,Can})$$

unde:

- $I_{SB,I}$ reprezintă venitul rezultat din echilibrarea sistemului în Intervalul de Dispecerizare i, determinat conform prevederilor paragrafului 14.6.4.5;
- $Q_{i,j}^{Down,Bal}$ – cantitatea livrată, determinată conform prevederilor secțiunii 12.2.5, corespunzătoare Tranzacției j pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare i, care nu a fost marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea conform prevederilor secțiunii 7.5.8 sau ca utilizată pentru managementul congestiilor conform prevederilor secțiunii 7.6.1; $Q_{i,j}^{Down,Bal}$ este considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură;
- $Q_{i,k}^{Down,Can}$ – cantitatea corespunzătoare Tranzacției k pentru furnizarea Reducerii de Putere în Intervalul de Dispecerizare i, care este marcată ca anulată datorită unei Restricții de Rețea conform prevederilor secțiunii 7.5.8; $Q_{i,k}^{Down,Can}$ este considerată ca valoare pozitivă orară, exprimată în MWh sau multiplii standard ai acestei unități de măsură.

14.6.6.6 Dacă OTS nu a dispus livrarea Reducerii de Putere într-un Interval de Dispecerizare, decât eventual pentru managementul congestiilor, Prețul pentru Excedent de Energie IPS în acest Interval de Dispecerizare este stabilit ca fiind egal cu PIP pentru Zona Națională de Tranzacționare în Intervalul de Tranzacționare corespunzător Intervalului de Dispecerizare respectiv.

14.7 Decontarea Dezechilibrelor Părților Responsabile cu Echilibrarea

14.7.1 Calculele pentru decontare

14.7.1.1 OD efectuează calculele pentru decontarea Dezechilibrelor conform prevederilor secțiunii 14.7.1 în fiecare lună calendaristică, după aprobarea valorilor măsurate în conformitate cu prevederile secțiunii 11.

14.7.1.2 În secțiunea 14.7 termenul de “lună de referință” este definit ca fiind cea de-a doua lună calendaristică anterioară lunii în care OD efectuează calculele conform prevederilor secțiunii 14.7.1.

- 14.7.1.3 Separat pentru fiecare zi calendaristică din luna de referință și pentru fiecare PRE, OD determină valoarea neta a decontării zilnice prin agregarea sumelor de plătit și de primit pentru respectiva PRE după cum urmează:

$$DSM_d = \sum_i IMB_i^+ \cdot p_i^+ - \sum_i IMB_i^- \cdot p_i^- ,$$

unde:

- DSM reprezintă valoarea **netă** a decontării zilnice pentru ziua d;
  - IMB_i^+ - cantitatea corespunzătoare Dezechilibrului pozitiv al respectivei PRE în Intervalul de Dispecerizare i al Zilei de Livrare d, determinată conform prevederilor secțiunii 12.3.1
  - p_i^+ - Prețul pentru Excedent de Energie în Intervalul de Dispecerizare i din Ziua de Livrare d, determinat conform prevederilor secțiunii 14.6.6.;
  - IMB_i^- - cantitatea, în valoare absolută, corespunzătoare Dezechilibrului negativ a respectivei PRE în Intervalul de Dispecerizare i din Ziua de Livrare d, determinată conform prevederilor secțiunii 12.3.1;
  - p_i^- - Prețul pentru Deficit de Energie în Intervalul de Dispecerizare i din Ziua de Livrare d, determinat conform prevederilor secțiunii 14.6.6.
- 14.7.1.4 OD determină, separat pentru fiecare PRE, valoarea decontării lunare prin însumarea valorilor decontării zilnice, stabilite conform prevederilor paragrafului 14.7.1.3.
- 14.7.1.5 OD va debita, în cazul unei valori negative, sau va credita, în cazul unei valori pozitive, valoarea decontării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.7.1.4, adăugând orice taxă aplicabilă, inclusiv TVA-ul, în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE.

14.7.2 Decontare și plată

- 14.7.2.1 Separat pentru fiecare PRE, OD întocmește o Notă de Informare pentru Decontare cuprinzând toate sumele de plătit sau de primit de respectiva PRE pentru Dezechilibre. Aceasta Notă de Informare pentru Decontare conține cel puțin următoarele informații:
- a) Dezechilibrul pozitiv sau negativ al respectivei PRE, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
  - b) Prețul pentru Excedent de Energie și Prețul pentru Deficit de Energie, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
  - c) cantitatea agregată a Dezechilibrelor pozitive ale respectivei PRE în luna de referință;
  - d) cantitatea agregată a Dezechilibrelor negative ale respectivei PRE în luna de referință;

- e) Dezechilibrul lunar net al PRE în luna de referință, calculat ca diferență între cantitatea agregată a tuturor Dezechilibrelor pozitive ale respectivei PRE și cantitatea agregată a tuturor Dezechilibrelor negative, în valoare absolută, ale respectivei PRE;
  - f) suma de plătit sau de primit de către respectiva PRE, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;
  - g) valoarea decontării zilnice așa cum a fost determinată conform prevederilor paragrafului 14.7.1.3, separat pentru fiecare zi calendaristică din luna de referință;
  - h) valoarea decontării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.7.1.4;
  - i) valorile rezultate prin aplicarea oricăror taxe asupra valorii decontării lunare; și
  - j) valoarea totală care trebuie debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE, conform prevederilor paragrafului 14.7.1.5.
- 14.7.2.2 OD transmite Notele de Informare pentru Decontare stabilite conform prevederilor paragrafului 14.7.2.1 către PRE corespunzătoare și OTS, în maxim două (2) săptămâni de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.
- 14.7.2.3 O Notă de Informare pentru Decontare emisă în luna calendaristică n conține valoarea totală debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE, pentru luna calendaristică n – 3.
- 14.7.2.4 Facturile emise în prima (1) Zi Financiară pe baza Notei de Informare pentru Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se considera efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în Contul de Echilibrare.
- 14.7.2.5 După efectuarea plăților către sau din Contul de Echilibrare, OD va ajusta Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE. Orice plată către Contul Central de Echilibrare va fi creditată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător, iar orice plată efectuată din Contul central de Echilibrare va fi debitată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător.

14.8 Decontarea Dezechilibrelor de la Notificare

14.8.1 *Calculul Dezechilibrelor de la Notificare efectuat de OTS*

- 14.8.1.1 În fiecare lună calendaristică, OTS efectuează calculul Dezechilibrelor de la Notificare în vederea decontării, conform prevederilor secțiunii 14.8.1, după aprobarea valorilor măsurate pentru Unitățile Dispecerizabile și Consumurile Dispecerizabile în conformitate cu prevederile secțiunii 11.
- 14.8.1.2 În secțiunea 14.8, termenul “luna de referință” va fi definit ca fiind prima lună calendaristică ce precede luna în care OTS efectuează calculele conform prevederilor secțiunii 14.8.1.
- 14.8.1.3 Separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință și pentru fiecare Producător de Energie Electrică, OTS determină Dezechilibrul de la Notificare și Intervalul

de Notificare a Dezechilibrului corespunzător acesteia, în conformitate cu prevederile secțiunii 12.3.2.

14.8.1.4 Pentru fiecare Producător de Energie Electrică, OTS întocmește o notă lunară de regularizare cuprinzând toate Dezechilibrele de la Notificare ale Producătorului de Energie Electrică respectiv în luna de referință. Nota lunară de regularizare conține cel puțin următoarele informații:

a) Dezechilibrele de la Notificare neanunțate pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă a Producătorului de Energie Electrică respectiv, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință;

b) Dezechilibrele de la Notificare anunțate și Intervalul de Notificare al Dezechilibrului corespunzător fiecăreia, pentru fiecare Unitate Dispecerizabilă a Producătorului de Energie Electrică respectiv, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință.

14.8.1.5 OTS transmite nota lunară de regularizare stabilită conform prevederilor paragrafului 14.8.1.4 către Producătorul de Energie Electrică respectiv și OD nu mai târziu de cinci (5) Zile Financiare de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.

14.8.2 *Calculul de decontare efectuat de Operatorul de Decontare*

14.8.2.1 În fiecare lună calendaristică, OD efectuează calculele de decontare conform prevederilor secțiunii 14.8.2, după transmiterea de către OTS a notelor lunare de regularizare conform prevederilor paragrafului 14.8.1.5.

14.8.2.2 OD determină, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință și pentru fiecare Producător de Energie Electrică, sumele care trebuie plătite de acesta pentru Dezechilibrele de la Notificare în Intervalul de Dispecerizare corespunzător, după cum urmează:

$$IIB_{DI} = \sum (|IIB_{DU,non}| + \sum |IIB_{DU,not,o}| * [1 - (t_{DU,not,o}/t_{sched})^2]) * IIC,$$

unde:

- IIB_{DI} reprezintă suma care trebuie plătită pentru Dezechilibrul de la Notificare în Intervalul de Dispecerizare DI;
- $IIB_{DU,non}$ – Dezechilibrul de la Notificare neanunțată pentru Unitatea Dispecerizabilă DU în Intervalul de Dispecerizare DI, determinată conform prevederilor secțiunii 12;
- $IIB_{Not,o}$ – Dezechilibrul de la Notificare anunțată pentru ieșirea neprevăzută din funcțiune o a Unității Dispecerizabile DU în Intervalul de Dispecerizare DI, determinată conform prevederilor secțiunii 12;
- $t_{DU,not,o}$ – Intervalul de Notificare a Dezechilibrului aplicabil pentru ieșirea neprevăzută din funcțiune o a Unității Dispecerizabile DU în Intervalul de Dispecerizare DI, determinat conform prevederilor secțiunii 12.

- t_{sched} – intervalul de timp dintre Ora de Transmitere a Programului și începutul Intervalului de Dispecerizare DI, determinat conform prevederilor secțiunii 12;
- o – numărul de ieșiri neprevăzute din funcțiune o a Unității Dispecerizabile DU în Intervalul de Dispecerizare DI;
- IIC – taxa pentru Dezechilibrul de la Notificare.

14.8.2.3 Taxa pentru Dezechilibrul de la Notificare IIC se stabilește de Autoritatea Competentă și are următoarea formulă generală:

$$IIC = a + b * MCP_{DI} + c * IP_{DI,def} + d * IP_{DI,sur} ,$$

unde :

- a , b , c și d reprezintă constante determinate de Autoritatea Competentă ; constanta a este exprimată în moneda națională a României, iar constantele b , c și d reprezintă cote procentuale ; Autoritatea Competentă are dreptul să stabilească valori diferite ale acestor constante pentru Dezechilibrele de la Notificare pozitive și negative, adică pentru creșterea sau reducerea producției ;
- MCP_{DI} – PIP pentru Zona Națională de Tranzacționare în Intervalul de Tranzacționare din care face parte Intervalul de Dispecerizare DI ;
- $IP_{DI,def}$ – Prețul pentru Deficit de Energie în Intervalul de Dispecerizare DI ;
- $IP_{DI,sur}$ – Prețul pentru Excedent de Energie în Intervalul de Dispecerizare DI. Pentru fiecare zi calendaristică a lunii de referință și pentru fiecare Producător de Energie Electrică.

14.8.2.4 Pentru fiecare zi calendaristică a lunii de referință și pentru fiecare Producător de Energie Electrică, OD determină valoarea decontării zilnice prin agregarea sumelor care trebuie plătite de respectivul Producător de Energie Electrică pentru Dezechilibrele de la Notificare, determinate conform prevederilor paragrafului 14.8.2.2, în toate Intervalele de Dispecerizare din ziua calendaristică în cauză.

14.8.2.5 Pentru fiecare Producător de Energie Electrică, OD determină valoarea decontării lunare prin însumarea valorilor decontării zilnice corespunzătoare respectivului Producător de Energie Electrică, determinate conform prevederilor paragrafului 14.8.2.4.

14.8.2.6 OD va debita valoarea decontării lunare așa cum a fost determinată conform prevederilor paragrafului 14.8.2.5, adăugând orice taxă aplicabilă, inclusiv TVA-ul, în Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare aparținând respectivului Producător de Energie Electrică.

14.8.3 Decontare și Plată

- 14.8.3.1 Pentru fiecare Producător de Energie Electrică, OD întocmește o Notă de Informare pentru Decontare cuprinzând toate valorile debitate în Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare aparținând respectivului Producător de Energie Electrică, în conformitate cu prevederile secțiunii 14.8.2. Nota de Informare pentru Decontare conține cel puțin următoarele informații:
- a) sumele care trebuie plătite pentru Dezechilibrele de la Notificare corespunzătoare fiecăreia dintre Unitățile Dispecerizabile ale Producătorului de Energie Electrică respectiv, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare din luna de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.8.2.2;
  - b) valoarea decontării zilnice, separat pentru fiecare zi a lunii de referință, determinată conform prevederilor paragrafului 14.8.2.4;
  - c) valoarea decontării lunare determinată conform prevederilor paragrafului 14.8.2.5;
  - d) valorile rezultate prin aplicarea oricărei taxe asupra valorii decontării lunare;
  - e) valoarea totală care trebuie debitată în Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare aparținând Producătorului de Energie Electrică respectiv, conform prevederilor paragrafului 14.8.2.6.
- 14.8.3.2 OD transmite Notele de Informare pentru Decontare stabilite conform prevederilor paragrafului 14.8.2.7 către OTS și către Producătorii de Energie Electrică în cauză în maxim două (2) săptămâni de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.
- 14.8.3.3 O Nota de Informare pentru Decontare emisă în luna calendaristică n conține valoarea totală debitată în Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare aparținând respectivului Producător de Energie Electrică, pentru luna calendaristică n - 3.
- 14.8.3.4 Facturile emise în prima (1) Zi Financiară pe baza Notei de Informare pentru Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost creditate în Contul de Echilibrare.
- 14.8.3.5 După efectuarea plăților către Contul de Echilibrare, OD va ajusta Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare aparținând respectivului Producător de Energie electrică. Orice plată către Contul Central de Echilibrare va fi creditată în Contul de Decontare pentru Dezechilibre de la Notificare corespunzător.

14.9 Decontarea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare provenite din Echilibrarea Sistemului

14.9.1 Determinarea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare

- 14.9.1.1 Costurile sau veniturile suplimentare provenite din echilibrarea sistemului se determină de OD în fiecare lună calendaristică și vor fi egale cu:

- a) costurile pentru echilibrarea sistemului, determinate conform prevederilor din secțiunea 14.6.4;
- b) minus plățile nete primite de OTS pentru Dezechilibrele PRE conform prevederilor secțiunii 14.7;
- c) minus plățile nete primite de OTS pentru Dezechilibrele de la Notificare conform prevederilor secțiunii 14.8.

14.9.1.2 În secțiunea 14.9, termenul “luna de referință” este definit ca fiind cea de a doua lună calendaristică ce precede luna în care OD efectuează calculele conform prevederilor secțiunii 14.9.

14.9.1.3 OD determină costurile sau veniturile suplimentare provenite din echilibrarea sistemului în luna de referință după cum urmează:

$$C_{res} = C_{Bal} + \sum MSM_{PRE,i} + \sum MSM_{IIB,j},$$

unde:

- C_{res} reprezintă costurile sau veniturile suplimentare din echilibrarea sistemului;
- C_{Bal} – costurile pentru echilibrarea sistemului în luna de referință, prevăzute în nota lunară de regularizare conform prevederilor paragrafului 14.6.5.1, lit. d);
- $MSM_{PRE,i}$ – valoarea decontării lunare corespunzătoare PRE i în luna de referință, determinată conform prevederilor paragrafului 14.7.1.4; $MSM_{PRE,i}$ va fi considerată ca valoare pozitivă dacă sumele trebuie plătite de respectivul PRE sau Producător, și ca valoare negativă dacă sumele trebuie plătite către respectivul PRE sau Producător.
- $MSM_{IIB,j}$ – valoarea decontării lunare corespunzătoare Producătorului j în luna de referință, determinată conform prevederilor paragrafului 14.8.2.5; $MSM_{IIB,j}$ va fi considerată ca valoare pozitivă dacă sumele trebuie plătite de respectivul PRE sau Producător, și ca valoare negativă dacă sumele trebuie plătite către respectivul PRE sau Producător de Energie Electrică.

14.9.1.4 După determinarea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului OD întocmește o notă lunară de regularizare, cuprinzând următoarele informații:

- a) costurile pentru echilibrarea sistemului în luna de referință, prevăzute în nota lunară de regularizare corespunzătoare, stabilită conform prevederilor paragrafului 14.6.5.1 lit.d);
- b) suma valorilor decontării lunare corespunzătoare tuturor PRE pentru luna de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.7.1.4;
- c) suma valorilor decontării lunare corespunzătoare tuturor Producătorilor de Energie Electrică pentru luna de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.8.2.5; și
- d) costurile sau veniturile suplimentare provenite din echilibrarea sistemului în luna de referință, determinate conform prevederilor paragrafului 14.9.1.3.

- 14.9.1.5 OD publică nota lunară de regularizare stabilită conform prevederilor paragrafului 14.9.1.4, în maxim două (2) săptămâni de la începutul celei de-a doua luni calendaristice care urmează lunii de referință.

14.9.2 Redistribuirea Costurilor sau Veniturilor Suplimentare

- 14.9.2.1 OD efectuează redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului conform prevederilor secțiunii 14.9.2, la trei (3) luni după luna de referință.
- 14.9.2.2 Autoritatea Competentă stabilește cota din costurile sau veniturile suplimentare provenite din echilibrarea sistemului care va fi reținută de OTS. Cota rămasă va fi numită “valoare suplimentară” în secțiunea 14.9.2 și va fi alocată tuturor PRE care și-au asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru Consumatorii de Energie Electrică.
- 14.9.2.3 OD determină cota din valoarea suplimentară care va fi alocată fiecărei PRE pe baza consumului anual estimat al tuturor Consumatorilor de Energie Electrică pentru care respectivele PRE și-au asumat Responsabilitatea Echilibrării. Valoarea distribuită fiecărei PRE se determină astfel:

$$S_i = (C_{tot,i} / \sum C_{tot,j}) * A_{res} ,$$

unde:

- S_i reprezintă valoarea distribuită către PRE i ;
  - $C_{tot,i}$ – dimensiunea totală a PRE i din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinată conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
  - $C_{tot,j}$ – dimensiunile totale ale tuturor PRE j din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinate conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
  - A_{res} - valoarea suplimentară.
- 14.9.2.4 OD va credita, în cazul unei valori pozitive, sau va debita, în cazul unei valori negative, valoarea suplimentară distribuită unei PRE, determinată conform prevederilor paragrafului 14.9.2.3, adăugând sau scăzând orice taxă aplicabilă, în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE.
- 14.9.2.5 OD informează fiecare PRE în legătură cu valoarea debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând acesteia, determinată conform prevederilor paragrafului 14.9.2.4 pentru luna n , în maxim două (2) săptămâni de la începutul lunii calendaristice $n + 2$. Această informare va cuprinde valoarea suplimentară distribuită respectivei PRE, determinată conform prevederilor paragrafului 14.9.2.3, precum și orice taxă aplicabilă.
- 14.9.2.6 OD transmite Nota de Informare pentru Decontare pentru redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului PRE corespunzătoare și OTS în prima (1) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice.

- 14.9.2.7 O Nota de Informare pentru Decontare emisă în luna calendaristică n va conține valoarea totală debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE, pentru luna calendaristică n – 3.
- 14.9.2.8 Facturile emise în prima (1) Zi Financiară pe baza Notei de Informare pentru Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în Contul de Echilibrare.
- 14.9.2.9 După efectuarea plăților către sau din Contul de Echilibrare, OD va ajusta Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE. Orice plată din Contul de Echilibrare va fi debitată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător, iar orice plată către Contul Central de Echilibrare va fi creditată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător.

14.10 Decontarea venitului suplimentar provenit din congestiile pe Linii de Interconexiune Internațională

14.10.1 *Redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței*

- 14.10.1.1 OD efectuează redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței conform prevederilor din aceasta secțiune în fiecare lună calendaristică.
- 14.10.1.2 OD determină venitul suplimentar lunar provenit din fragmentarea pieței, CR_{split}, după cum urmează:

$$CR_{split} = \sum_t \sum_z \left(MCP_{NTZ,t} - MCP_{z,t} \right) \cdot Q_{NTZ,z,t},$$

unde:

- $MCP_{NTZ,t}$ reprezintă PIP pentru Zona Națională de Tranzacționare în Intervalul de Tranzacționare t;
  - $MCP_{z,t}$ – PIP pentru Zona de Tranzacționare de Frontieră z în Intervalul de Tranzacționare t;
  - $Q_{NTZ,z,t}$ – Capacitatea Disponibilă de Interconexiune Internațională (ATC) între Zona Națională de Tranzacționare și Zona de Tranzacționare de Frontieră z, care a fost disponibilă pe PZU în Intervalul de Tranzacționare t;
  - indicele t semnifică toate Intervalele de Tranzacționare din luna calendaristică anterioară.
- 14.10.1.3 Venitul suplimentar lunar provenit din fragmentarea pieței va fi alocat tuturor PRE care și-au asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru Consumatori de Energie Electrică.
- 14.10.1.4 OD determină valoarea din venitul suplimentar stabilită conform prevederilor paragrafului 14.10.1.2. care va fi alocată fiecărei PRE, pe baza consumului anual estimat pentru toți

Consumatorii de Energie Electrică, pentru care respectiva PRE și-a asumat Responsabilitatea Echilibrării. Valoarea care va fi distribuită fiecărei PRE se va determina astfel:

$$S_i = \frac{C_{tot,i}}{\sum_j C_{tot,j}} \cdot CR_{split},$$

unde:

- S_i reprezintă valoarea distribuită către PRE i ;
  - $C_{tot,i}$ – dimensiunea totală a PRE i din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinată conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
  - $C_{tot,j}$ – dimensiunea totală a tuturor PRE j din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinată conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
- 14.10.1.5 OD va credita valoarea distribuită unei PRE, determinată conform prevederilor paragrafului 14.10.1.4, adăugând sau scăzând orice taxă aplicabilă, în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE.
- 14.10.1.6 OD informează fiecare PRE în legătură cu valoarea creditată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător, în conformitate cu prevederile paragrafului 14.10.1.6 pentru luna n , în maxim două (2) săptămâni de la începutul lunii calendaristice $n + 2$. Aceasta informare va cuprinde atât valoarea distribuită respectivei PRE determinată conform prevederilor paragrafului 14.10.1.4, precum și valoarea corespunzătoare taxelor aplicabile.
- 14.10.1.7 OD transmite câte o Notă de Decontare pentru redistribuirea venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței Băncii sale de Decontare precum și fiecărei PRE în prima (1) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice.
- 14.10.1.8 O Notă de Decontare emisă în luna calendaristică n conține valoarea totală creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE, pentru luna calendaristică $n - 3$.
- 14.10.1.9 Nota de Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se considera efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate în Contul Central al PZU.
- 14.10.1.10 După efectuarea plăților din Contul Central al PZU, OD va ajusta Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE. Orice plată din Contul Central al PZU va fi debitată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător.

14.11 Decontarea Rezervelor

14.11.1 Calculele pentru Decontare

- 14.11.1.1 În fiecare lună calendaristică OD efectuează decontarea tuturor Contractelor pentru Rezerve încheiate de OTS conform prevederilor secțiunii 8.3.
- 14.11.1.2 Contractele pentru Rezerve cu Perioade de Achiziție :
- a) mai mici de o (1) luna, vor fi decontate în luna imediat următoare lunii de început a Perioadei de Achiziție corespunzătoare;
  - b) egale cu o (1) lună, vor fi decontate în luna care corespunde cu Perioada de Achiziție; și
  - c) mai mari de o (1) lună, vor fi decontate pro-rata în fiecare dintre lunile incluse în Perioada de Achiziție; în acest scop, plățile totale datorate pentru fiecare contract vor fi împărțite într-un număr de plăți egale corespunzătoare fiecărei luni din Perioada de Achiziție .
- 14.11.1.3 Contractele pentru Rezerve vor fi decontate la prețul de contract și pentru cantitatea de Rezerve care trebuie pusă la dispoziție conform contractului. Valorile rezultate din decontare vor fi creditate în Contul de Decontare pentru Echilibrare al Participantului la PE corespunzător, adăugând sau scăzând orice taxe aplicabile.

14.11.2 Decontare și plată

- 14.11.2.1 14.11.2.1 OD transmite o Notă de Informare pentru Decontare fiecărui Participant la PE care a încheiat un Contract pentru Rezerve cu OTS, nu mai târziu de a cincea (5) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice, pentru luna curentă. Fiecare Notă de Informare pentru Decontare conține informații în legătură cu:
- a) fiecare Contract pentru Rezerve care este decontat (parțial) în luna curentă ;
  - b) Perioada de Achiziție corespunzătoare;
  - c) prețul de contract ; și
  - d) cantitatea de Rezerve pusă la dispoziție conform contractului.
- 14.11.2.2 O Nota de Informare pentru Decontare emisă în luna calendaristică n va conține valoarea totală creditată în Contul de Decontare pentru Echilibrare al respectivului Participant la PE, pentru luna calendaristică n – 1.
- 14.11.2.3 Facturile emise în prima (1) Zi Financiarăpe baza Notei de Informare pentru Decontare trebuie achitate de OTS într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate în Contul de Echilibrare.
- 14.11.2.4 După efectuarea plăților din Contul de Echilibrare, OD va ajusta Contul de Decontare pentru Echilibrare aparținând respectivului Participant la PE. Orice plată din Contul Central de Echilibrare va fi debitată în Contul de Decontare pentru Echilibrare corespunzător.

14.12 Decontarea altor Servicii de Sistem Tehnologice și a Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice

- 14.12.1.1 OD, de comun acord cu Operatorii de rețea, efectuează în fiecare lună calendaristică decontarea tuturor contractelor pentru Servicii de Sistem Tehnologice, altele decât Rezervele, și contractelor pentru procurarea Pierderilor Tehnice în Rețelele Electrice prin licitații publice, pe care le-a încheiat conform prevederilor din secțiunile 8.4, 8.5 și 8.6.2.
- 14.12.1.2 Contractele pentru alte Servicii de Sistem Tehnologice cu o Perioadă de Achiziție:
- a) mai mică de o (1) lună, vor fi decontate în luna imediat următoare lunii de început a Perioadei de Achiziție corespunzătoare;
  - b) egală cu o (1) lună, vor fi decontate în luna care corespunde cu Perioada de Achiziție; și
  - c) mai mare de o (1) lună, vor fi decontate pro-rata în fiecare dintre lunile incluse în Perioada de Achiziție; în acest scop, plățile totale datorate pentru fiecare contract vor fi împărțite într-un număr de plăți egale corespunzătoare fiecărei luni din Perioada de Achiziție.
- 14.12.1.3 Contractele pentru alte Servicii de Sistem Tehnologice vor fi decontate la prețul de contract și pentru cantitatea de alte Servicii de Sistem Tehnologice care trebuie pusă la dispoziție conform contractului.
- 14.12.1.4 OD va transmite Notele de Informare pentru Decontare corespunzătoare părților cu care Operatorul de Rețea a încheiat contracte pentru alte Servicii de Sistem Tehnologice, nu mai târziu de a cincea (5) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice, pentru luna curentă. Fiecare Notă de Informare pentru Decontare conține informații în legătură cu:
- a) fiecare Contract pentru alte Servicii de Sistem Tehnologice care este decontat (parțial) în luna curentă;
  - b) Perioada de Achiziție corespunzătoare;
  - c) prețul de contract; și
  - d) cantitatea de alte Servicii de Sistem Tehnologice pusă la dispoziție conform contractului.
- 14.12.1.5 Facturile emise în prima (1) Zi Financiară pe baza Notei de Informare pentru Decontare vor fi achitate de Operatorii de Rețea într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii.

14.13 Decontarea Producției Prioritare

14.13.1 *Redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile*

- 14.13.1.1 OD efectuează redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile, conform prevederilor secțiunii 14.13.1, la trei (3) luni după luna de referință .
- 14.13.1.2 Pentru luna de referință, OD determină costurile sau veniturile suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile ca fiind plățile pentru Dezechilibrele PRE, corespunzătoare pentru PRE virtuală stabilită de OD conform prevederilor paragrafului 13.5.4.2.
- 14.13.1.3 OD repartizează costurile sau veniturile suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile determinate conform prevederilor paragrafului 14.13.1.2, către toate PRE care și-au asumat Responsabilitatea Echilibrării pentru Consumatori de Energie Electrică.
- 14.13.1.4 OD determină cota din costurile sau veniturile suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile care va fi alocată fiecărei PRE pe baza consumului anual estimat al tuturor Consumatorilor de Energie Electrică pentru care respectivele PRE și-au asumat Responsabilitatea Echilibrării. Valoarea distribuită fiecărei PRE se determină astfel:

$$S_i = (C_{tot,i} / \sum C_{tot,j}) * C_{pp} ,$$

unde:

- S_i reprezintă valoarea distribuită către PRE i ;
  - $C_{tot,i}$ – dimensiunea totală a PRE i din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinată conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
  - $C_{tot,j}$ – dimensiunile totale ale tuturor PRE j din punct de vedere al consumului anual estimat al Consumatorilor de Energie Electrică, determinate conform prevederilor secțiunii 14.4.2;
  - C_{pp} - costurile sau veniturile suplimentare aferente Producției Prioritare.
- 14.13.1.5 OD va debita sau va credita, după caz, valoarea distribuită unei PRE, așa cum a fost determinată conform prevederilor paragrafului 14.13.1.4, adăugând orice taxă aplicabilă, în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE.
- 14.13.1.6 OD informează fiecare PRE în legătură cu valoarea debitată sau creditată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând acesteia, determinată conform prevederilor paragrafului 14.13.1.4 pentru luna n , în maxim două (2) săptămâni de la începutul lunii calendaristice $n + 2$. Această informare cuprinde valoarea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile distribuită respectivei PRE precum și orice taxă aplicabilă.
- 14.13.1.7 OD transmite câte o Notă de Decontare pentru redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritare Necontrolabile Băncii sale de Decontare, fiecărei

PRE și Băncilor de Decontare corespunzătoare acestora, în prima (1) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice.

- 14.13.1.8 O Nota de Decontare emisă în luna calendaristică n, va conține valoarea totală debitată în Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE, pentru luna calendaristică n – 3.
- 14.13.1.9 Notele de Decontare trebuie achitate într-un interval de șapte (7) Zile Financiare de la data emiterii. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în Contul Central al PZU.
- 14.13.1.9 După efectuarea plăților către sau din Contul Central al PZU, OD va ajusta Contul de Decontare pentru PRE aparținând respectivei PRE. Orice plată către Contul Central al PZU va fi creditată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător și orice plată din Contul Central al PZU va fi debitată în Contul de Decontare pentru PRE corespunzător.

14.14 Plăți și situații de neîndeplinire a obligațiilor

14.14.1 Proceduri

- 14.14.1.1 OD va elabora procedurile pentru efectuarea plăților conform acestor Reguli pentru Decontare. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților implicate aceste proceduri.
- 14.14.1.2 Procedurile elaborate conform prevederilor paragrafului 14.14.1.1 vor include modalități de confirmare a plăților și mențiuni privind utilizarea garanțiilor în cazul plăților întârziate.

14.14.2 Plata Notelor de Decontare și a facturilor care fac obiectul unor diferende

- 14.14.2.1 Fiecare parte care primește o Notă de Decontare sau o factură trebuie să plătească sau este îndreptățită să primească valoarea netă cuprinsă în respectiva Notă de Decontare sau factură, la data limită de plată, indiferent dacă există sau nu o dispută în legătură cu sumele de debitat sau de creditat corespunzătoare.

14.14.3 Plăți întârziate și dobânzi pentru plățile întârziate

- 14.14.3.1 Orice Titular de Licență, inclusiv OPEE în calitatea sa de OD, trebuie să plătească o penalizare suplimentară unei părți în oricare din următoarele cazuri:
- a) dacă respectivul Titular de Licență nu a achitat sumele datorate și care nu au fost contestate, până la data limită de plată ;
  - b) dacă respectivul Titular de Licență trebuie să efectueze o plată corespunzătoare soluționării unei dispute din care au rezultat plăți întârziate ;

c) dacă respectivul Titular de Licență trebuie să efectueze o plată corespunzătoare soluționării unei dispute pentru care sumele care fac obiectul disputei au fost achitate la timp, dar contestate în mod justificat de cealaltă parte.

14.14.3.2 În cazurile de la paragraful 14.14.3.1 lit.a) și lit.b), penalizarea reprezintă o plată suplimentară față de suma datorată, care trebuie efectuată, și cuprinde dobânda acumulată pentru orice sume datorate și neplătite, începând cu și excluzând data limită la care plățile ar fi trebuit efectuate, și sfârșind cu și excluzând data la care sumele restante au fost efectiv achitate .

14.14.3.3 În cazul de la paragraful 14.14.3.1 lit. c), penalizarea reprezintă o plată suplimentară față de suma plătită dar justificat contestată de cealaltă parte, și cuprinde dobânda corespunzătoare acestor plăți, începând cu și excluzând data la care plățile au fost efectuate de cealaltă parte, și sfârșind cu și excluzând data la care suma contestată, inclusiv dobânda aferentă, este efectiv returnată.

14.14.3.4 OD va stabili o metodologie pentru determinarea ratei dobânzii care se va aplica în toate cazurile menționate de paragraful 14.14.3.1. Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților implicate această metodologie.

14.14.4   *Situații de neîndeplinire a obligațiilor*

14.14.4.1 Un Titular de Licență se afla într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor în oricare din următoarele cazuri:

- a) dacă acesta nu îndeplinește cerințele privind garanțiile menționate în secțiunea 14.3;
- b) dacă acesta nu își îndeplinește obligațiile rezultate din decontare în conformitate cu prevederile acestor Reguli pentru Decontare pînă la datele limită corespunzătoare; sau
- c) dacă acesta devine insolubil sau își pierde Licența.

14.14.4.2 OD va elabora procedurile aplicabile pentru situații de neîndeplinire a obligațiilor. Acestea ar putea include instrucțiuni pentru creșterea garanției, blocarea plăților datorate respectivei părți, sau compensarea obligațiilor de plată cu drepturile de încasat, utilizarea garanției disponibile pentru asigurarea plăților sau orice alte măsuri adecvate.

14.14.4.3 Ulterior aprobării de către Autoritatea Competentă, OD va pune la dispoziția tuturor părților interesate procedurile elaborate conform prevederilor paragrafului 14.14.4.2.

14.15   Note de Regularizare a Conturilor

14.15.1   *Informarea săptămânală privind Conturile de Decontare pentru Piața*

14.15.1.1 În prima (1) Zi Financiară din fiecare săptămână calendaristică, OD emite o Notă de Regularizare a Contului pentru săptămâna calendaristică anterioară, către fiecare Titular al unui Cont de Decontare al Pieței stabilit conform prevederilor secțiunii 14.2.2.

- 14.15.1.2 Nota de Regularizare a Contului conține cel puțin următoarele informații referitor la Contul de Decontare al Pieței corespunzător:
- a) numele Titularului de Cont;
  - b) soldul Contului de Decontare al Pieței la începutul săptămânii calendaristice anterioare;
  - c) orice valori care au fost debitate sau creditate în Contul de Decontare al Pieței ca rezultat al obligațiilor de plată sau drepturilor de încasare stabilite conform acestor Reguli pentru Decontare;
  - d) soldul Contului de Decontare al Pieței la sfârșitul săptămânii calendaristice anterioare.

14.15.2 Informarea lunară privind alte Conturi de Decontare

- 14.15.2.1 În cea de a cincisprezecea (15) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice, OD emite o Notă de Regularizare a Contului, pentru luna calendaristică anterioară, către fiecare Titular de Cont, pentru următoarele tipuri de conturi de decontare stabilite conform prevederilor secțiunii 14.2.2:
- a) Contul de Decontare pentru Echilibrare;
  - b) Contul de Decontare pentru PRE;
  - c) Contul de Decontare pentru Dezechilibrele de la Notificare.
- 14.15.2.2 Fiecare Notă de Regularizare a Contului conține cel puțin următoarele informații legate de contul de decontare corespunzător:
- a) numele Titularului de Cont;
  - b) soldul contului de decontare la începutul lunii calendaristice anterioare;
  - c) orice valori care au fost debitate sau creditate în contul de decontare ca rezultat al obligațiilor de plată sau drepturilor de încasare stabilite conform acestor Reguli pentru Decontare;
  - d) soldul contului de decontare la sfârșitul lunii calendaristice anterioare.

14.15.3 Solicitarea de informații de către Titularii de Cont

- 14.15.3.1 Fiecare Titular de Cont este îndreptățit să solicite oricând la OD informații în legătură cu situația oricăruia dintre conturile proprii stabilite conform prevederilor secțiunilor 14.2.2 și 14.2.3. După primirea unei astfel de solicitări, OD transmite Titularului de Cont informațiile solicitate în maxim trei (3) Zile Financiare, informații care pot include soldul contului (conturilor) respectiv (respective) pentru ultimele trei (3) luni precum și orice sume debitate sau creditate într-un cont, împreună cu datele și motivele acestor operațiuni.
- 14.15.3.2 OD poate de asemenea să își îndeplinească obligațiile prevăzute în secțiunea 14.15.3 prin adoptarea măsurilor de ordin tehnic necesare pentru ca fiecare Titular de Cont să poată avea acces direct la toate informațiile relevante în legătură cu oricare dintre conturile proprii.

14.16   Contestații

14.16.1   Notificarea Contestațiilor

- 14.16.1.1 Dacă o Notă de Decontare, o Notă de Informare pentru Decontare sau orice altă notă de regularizare transmisă sau publicată de OTS sau de OD, după caz, conform prezentelor Reguli pentru Decontare, este incorectă, oricare dintre părțile implicate o poate contesta la emitent, adică OTS sau OD, după caz, și poate pune în discuție orice element sau calcul cuprins în respectiva notă.
- 14.16.1.2 Orice contestație va fi transmisă de partea implicată printr-o notificare scrisă. Notificarea trebuie să specifice în mod clar perioada de timp vizată, cum ar fi Ziua de Livrare, Intervalul de Tranzacționare, sau Intervalul de Dispecerizare, data emiterii respectivei note, elementul contestat, motivul contestării, valoarea cerută, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.
- 14.16.1.3 Orice parte implicată poate contesta o Notă de Decontare, o Notă de Informare pentru Decontare sau orice altă notă de regularizare emisă conform prezentelor Reguli pentru Decontare :
- a) într-un interval de două (2) Zile de Tranzacționare de la data emiterii notei contestate, în cazul unei Note de Decontare zilnice transmisă de OD;
  - b) într-un interval de trei (3) Zile de Tranzacționare de la data emiterii notei contestate, în cazul unei Note de Decontare săptămânale transmisă de OD; și
  - c) într-un interval de cinci (5) Zile Financiare de la data la care nota contestată a fost transmisă sau publicată de OD sau OTS, în toate celelalte cazuri.
- 14.16.1.4 Dacă o parte implicată nu a transmis nici o contestație în legătură cu o Notă de Decontare, o Notă de Informare pentru Decontare sau orice altă notă de regularizare emisă conform prezentelor Reguli pentru Decontare în intervalul menționat la paragraful 14.16.1.3, nota respectivă se consideră că a fost acceptată de respectiva parte implicată.
- 14.16.1.5 Dacă o Notă de Decontare zilnică include orice Tranzacție care a fost contestată de Participantul la PZU implicat, conform prevederilor secțiunii 5.5.2, atunci această Notă de Decontare zilnică se consideră ca fiind automat contestată de respectivul Participant la PZU conform prevederilor paragrafului 14.16.1.2.

14.16.2   Soluționarea Contestațiilor

- 14.16.2.1 OTS sau OD, după caz, va verifica orice contestație primită conform prevederilor secțiunii 14.16.1 nu mai târziu de:
- a) două (2) Zile de Tranzacționare de la primirea contestației, în cazul unei Note de Decontare zilnice, transmisă de OD;
  - b) trei (3) Zile de Tranzacționare de la primirea contestației, în cazul unei Note de Decontare săptămânale, transmisă de OD; și

c) cinci (5) Zile Financiare de la primirea contestației, în cazul oricăror alte note transmise sau publicate de OD sau OTS.

14.16.2.2 Atunci când verifică o Notă de Decontare, o Notă de Informare pentru Decontare sau orice altă notă de regularizare contestată, emitentul poate solicita părților implicate informații suplimentare. Dacă informațiile suplimentare solicitate nu sunt furnizate de partea implicată, emitentul este îndreptățit să respingă contestația respectivă.

14.16.2.3 Emitentul va informa părțile implicate în legătură cu rezultatul verificărilor efectuate. Dacă o notă contestată a fost incorectă, emitentul va reface calculele și va transmite o notă corectată tuturor părților implicate.

14.16.3 Corectarea notelor de decontare, a notelor de informare pentru decontare sau de regularizare de către emitent

14.16.3.1 Dacă OTS sau OD, după caz, constată existența unei informații eronate într-o Notă de Decontare, o Notă de Informare pentru Decontare sau orice altă notă de regularizare transmisă sau publicată conform prezentelor Reguli pentru Decontare, emitentul va reface calculele și va transmite o notă corectată tuturor părților implicate în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de:

a) patru (4) Zile de Tranzacționare de la data emiterii notei contestate, în cazul unei Note de Decontare zilnice transmisă de OD;

b) șase (6) Zile de Tranzacționare de la data emiterii notei contestate, în cazul unei Note de Decontare săptămânale transmisă de OD; și

c) zece (10) Zile Financiare de la data la care nota contestată a fost transmisă sau publicată de OD sau OTS, în toate celelalte cazuri.

14.17 Reguli tranzitorii pentru Decontare

14.17.1 Răspunderea reciprocă a Participanților la PZU și Notele de Informare pentru Decontare Săptămânale transmise de OD

14.17.1.1 Prin semnarea Convenției de Participare la PZU și din momentul înregistrării ca Participant la PZU de către OPEE, toți Participanții la PZU își asumă răspunderi reciproce pentru Tranzacțiile pe PZU. Obligațiile sau drepturile înregistrate în Conturile de Decontare pentru Piață ale fiecărui Participant la PZU nu vor reprezenta un drept de încasare sau o obligație de plată pentru OPEE, fiind considerate ca drepturi sau obligații comune pentru toți Participanții la PZU.

14.17.1.2 Pentru fiecare Interval de Tranzacționare, Participanții la PZU care în urma efectuării calculelor de decontare, conform capitolului 14.5.2, înregistrează obligații de plată sunt considerați ca având un “sold negativ” al Contului de Decontare pentru Piață, iar

Participanții la PZU care au drepturi de încasare sunt considerați ca având un “sold pozitiv” al Contului de Decontare pentru Piață.

14.17.1.3 Obligațiile de plată, așa cum sunt înregistrate în Contul de Decontare pentru Piață al respectivului Participant la PZU, vor fi datorate de acesta în mod proporțional tuturor Participanților la PZU având un “sold pozitiv” al Conturilor de Decontare pentru Piață. Sumele care reprezintă drepturile de încasat ale unui Participant la PZU, așa cum sunt înregistrate în Contul de Decontare pentru Piață al respectivului Participant la PZU, vor fi datorate acestuia în mod proporțional de toți Participanții la PZU având un “sold negativ” al Conturilor de Decontare pentru Piață.

14.17.1.4 Suma datorată de un Participant la PZU având “sold negativ” în Contul de Decontare pentru Piață, fiecăruia dintre Participanții la PZU având “sold pozitiv” în Contul de Decontare pentru Piață este proporțională cu participația “soldului pozitiv” al Contului de Decontare pentru Piață aparținând respectivului Participant la PZU în suma tuturor “soldurilor pozitive” ale Conturilor de Decontare pentru Piață.

14.17.1.5 Pentru fiecare Interval de Tranzacționare t al fiecărei Zile de Livrare, OD determină suma de plătit $A_{pay}(i,j,t)$ de un Participant la PZU i cu “sold negativ” în Contul de Decontare pentru Piață, unui alt Participant la PZU j cu “sold pozitiv” în Contul de Decontare pentru Piață, astfel:

$$A_{pay}(i,j,t) = |A_{pay}(i,t)| \cdot \frac{A_{rec}(j,t)}{\sum_{j=1}^p A_{rec}(j,t)},$$

unde:

- $A_{pay}(i,t)$ semnifică valoarea “soldului negativ” al Contului de Decontare pentru Piață aparținând Participantului la PZU i pentru Intervalul de Tranzacționare t ;
- $A_{rec}(j,t)$ – valoarea “soldului pozitiv” al Contului de Decontare pentru Piață aparținând Participantului la PZU j pentru Intervalul de Tranzacționare t ;
- p - toți Participanții la PZU cu “sold pozitiv” al Contului de Decontare pentru Piață în Intervalul de Tranzacționare t .

14.17.1.6 În prima (1) Zi Financiară a fiecărei săptămâni calendaristice, OD va transmite o Notă de Informare pentru Decontare Săptămânală, fiecărui Participant la PZU, care va cuprinde:

- a) soldul Contului de Decontare pentru Piață al Participantului la PZU în fiecare Interval de Tranzacționare al fiecărei Zile de Livrare din săptămâna calendaristică anterioară;
- b) sumele de primit sau de plătit de către respectivul Participant la PZU de la/către fiecare dintre ceilalți Participanți la PZU, în fiecare Interval de Tranzacționare al fiecărei Zile de Livrare din săptămâna calendaristică anterioară;
- c) valoarea cumulată a tuturor “soldurilor pozitive” ale Conturilor de Decontare pentru Piață în fiecare Interval de Tranzacționare al fiecărei Zile de Livrare din săptămâna calendaristică anterioară.

- 14.17.1.7 Dacă Nota de Informare pentru Decontare Săptămânală transmisă de OD unui Participant la PZU este incorectă, acesta o poate contesta la OD într-un interval de trei (3) Zile de Tranzacționare de la primire. Dacă un Participant la PZU nu a făcut în acest interval nici o contestație la Nota de Informare pentru Decontare Săptămânală primită de la OD, aceasta se consideră acceptată de respectivul Participant la PZU.
- 14.17.1.8 OD va verifica orice contestație în legătură cu Notele de Informare pentru Decontare Săptămânale transmise în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de trei (3) Zile de Tranzacționare de la primirea contestației și va comunica Participanților la PZU corespunzător rezultatul verificării. Dacă o Notă de Informare pentru Decontare Săptămânală a fost incorectă, OD va efectua corecțiile necesare și va transmite Notele de Informare pentru Decontare Săptămânale corectate Participanților la PZU implicați.
- 14.17.1.9 Dacă OD constată că o informație dintr-o Notă de Informare pentru Decontare Săptămânală este incorectă, OD va efectua corecțiile necesare și va transmite Notele de Informare pentru Decontare Săptămânale corectate tuturor Participanților la PZU implicați, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de șase (6) Zile de Tranzacționare de la transmiterea Notei de Informare pentru Decontare Săptămânală de către OD conform prevederilor paragrafului 14.17.1.6.
- 14.17.1.10 În prima (1) Zi Financiară a fiecărei săptămâni calendaristice OD va efectua regularizarea Conturilor de Decontare pentru Piață ale Participanților la PZU.
- 14.17.1.11 Regularizarea efectuată în săptămâna calendaristică n corespunde tranzacțiilor bilaterale din săptămâna calendaristică n-2, stabilite prin Notele de Informare pentru Decontare Săptămânale transmise în săptămâna calendaristică n-1. Pentru toate Intervalele de Tranzacționare ale fiecărei Zile de Livrare din săptămâna calendaristică n-2, OD va debita în cazul unui “sold pozitiv” sau va credita în cazul unui “sold negativ”, valorile soldurilor respective în Contul de Decontare pentru Piață al fiecărui Participant la PZU.
- 14.17.1.12 Pe baza Notelor de Informare pentru Decontare Săptămânale transmise de OD, Participanții la PZU pentru care au fost stabilite drepturi de încasare vor emite facturile corespunzătoare către Participanții la PZU pentru care au fost stabilite obligații de plată.

14.17.2 Distribuirea Plăților efectuate în Contul de Echilibrare și în Contul pentru Congestii aparținând OTS

- 14.17.2.1 Pentru protejarea OTS față de riscul de insolvabilitate datorat plăților întârziate ale Participanților la PE, PRE și/sau Producători, și pentru o alocare echitabilă a riscurilor și pierderilor asociate, OTS va plăti orice sumă datorată către Participanții la PE și/sau PRE numai după încasarea plăților de la Participanții la PE, PRE și/sau Producătorii care au obligații de plată către OTS, și numai proporțional cu participația dreptului de încasare al fiecărui Participant la PE și/sau PRE în obligația totală de plată a OTS.

- 14.17.2.2 Participanții la PE și/sau PRE care au drepturi de încasare de la OTS neonorate la termenele limită prevăzute în secțiunea 14 sunt considerați ca având un “sold agregat pozitiv” al Conturilor de Decontare pentru Echilibrare respectiv pentru PRE.
- 14.17.2.3 OD transmite lunar la OTS valoarea “soldurilor agregate pozitive” din Conturile de Decontare pentru Echilibrare și pentru PRE ale Participanților la PE respectiv PRE care înregistrează drepturi de încasare neonorate de OTS.
- 14.17.2.4 Plățile încasate lunar de OTS în Contul de Echilibrare și în Contul pentru Congestii vor fi distribuite în prima (1) Zi Financiară a lunii calendaristice următoare, către fiecare Participant la PE și/sau PRE care înregistrează, în Contul de Decontare pentru Echilibrare respectiv pentru PRE, un “sold agregat pozitiv”, astfel:

$$P_{dis}(i) = \frac{S_{rec}(i)}{\sum_j S_{rec}(j)} \cdot SoP,$$

unde:

- $P_{dis}(i)$ semnifică plata distribuită către Participantul la PE și/sau PRE i care înregistrează un “sold agregat pozitiv” al Contului de Decontare pentru Echilibrare respectiv pentru PRE;
  - $S_{rec}(i)$ – valoarea “soldului agregat pozitiv” al Contului de Decontare pentru Echilibrare și/sau pentru PRE al Participantului la PE respectiv PRE i față de care OTS înregistrează un sold al obligațiilor de plată neonorate;
  - j - toți Participanții la PE și PRE față de care OTS înregistrează un sold al obligațiilor de plată neonorate.
  - SoP - suma plăților încasate de OTS în luna calendaristică anterioară, în Contul de Echilibrare și în Contul pentru Congestii; în cazul în care SoP este mai mare sau egal cu $\sum_j S_{rec}(j)$, atunci $P_{dis}(i) = S_{rec}(i)$.
- 14.17.2.5 În prima (1) Zi Financiară a fiecărei luni calendaristice, OTS va transmite o Notă de Informare pentru Decontare Lunară fiecărui Participant la PE sau PRE care înregistrează, în Contul de Decontare pentru Echilibrare respectiv pentru PRE, un “sold agregat pozitiv”, care va cuprinde:
- a) suma plăților încasate de OTS în luna calendaristică anterioară, în Contul de Echilibrare și în Contul pentru Congestii;
  - b) valoarea cumulată a “soldurilor agregate pozitive” din toate Conturile de Decontare pentru Echilibrare și/sau pentru PRE ale Participanților la PE respectiv PRE;
  - c) plata distribuită către respectivul Participant la PE sau PRE care înregistrează un “sold agregat pozitiv” al Contului de Decontare pentru Echilibrare respectiv pentru PRE.
- 14.17.2.6 Dacă Nota de Informare pentru Decontare Lunară transmisă de OTS unui Participant la PE sau PRE este incorectă, acesta o poate contesta la OTS într-un interval de trei (3) Zile de Tranzacționare de la primire. Dacă un Participant la PE sau PRE nu a făcut în acest interval

nici o contestație la Nota de Informare pentru Decontare Lunară primită de la OTS, aceasta se consideră acceptată de respectivul Participant la PE sau PRE.

- 14.17.2.7 OTS va verifica orice contestație în legătură cu Notele de Informare pentru Decontare Lunare transmise în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de trei (3) Zile de Tranzacționare de la primirea contestației și va comunica Participanților la PE și/sau PRE corespunzător rezultatul verificării. Dacă o Notă de Informare pentru Decontare Lunară a fost incorectă, OD va efectua corecțiile necesare și va transmite Notele de Informare pentru Decontare Lunare corectate Participanților la PE și/sau PRE implicați.
- 14.17.2.8 Dacă OTS constată că o informație dintr-o Notă de Informare pentru Decontare Lunară este incorectă, OTS va efectua corecțiile necesare și va transmite Notele de Informare pentru Decontare Lunare corectate tuturor Participanților la PE și/sau PRE implicați, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de șase (6) Zile de Tranzacționare de la transmiterea Notei de Informare pentru Decontare Lunare de către OTS conform prevederilor paragrafului 14.17.2.5.
- 14.17.2.9 OTS va efectua plata sumelor distribuite conform prevederilor paragrafului 14.17.2.4, în fiecare lună calendaristică la două săptămâni de la transmiterea Notelor de Informare pentru Decontare Lunare conform prevederilor de la paragraful 14.17.2.5.
- 14.17.2.10 Termenul scadent pentru plățile pe PE, pentru Dezechilibrele PRE și pentru Dezechilibrele de la Notificare, stabilit conform prevederilor din secțiunea 14, se aplică numai pentru plățile pe care Participanții la PE, PRE și/sau Producătorii trebuie să le efectueze către OTS. În cazul plăților datorate de OTS către un Participant la PE și/sau PRE, termenul scadent este cel specificat la paragraful 14.17.2.9, iar OTS nu va suporta nici o penalizare pentru plățile întârziate.

14.17.3   *Suspendarea redistribuirii către consumatori a costurilor sau veniturilor suplimentare*

- 14.17.3.1 Prevederile din secțiunea 13 privind considerarea Dezechilibrelor în cazul Producției Prioritate Necontrolabile nu se aplică.
- 14.17.3.2 Prevederile din secțiunea 5 privind considerarea restricțiilor de capacitate de import sau export (fragmentarea pieței) nu se aplică. Pe PZU se pot transmite oferte numai în Zona Națională de Tranzacționare.
- 14.17.3.3 Prevederile din secțiunea 14 privind redistribuirea de către OD a costurilor sau veniturilor suplimentare aferente Producției Prioritate Necontrolabile, costurilor sau veniturilor reziduale provenite din echilibrarea sistemului și a venitului suplimentar provenit din fragmentarea pieței nu se aplică.
- 14.17.3.4 Soldul înregistrat de OTS în Contul de Echilibrare și în Contul pentru Congestii corespunzător costurilor sau veniturile suplimentare provenite din echilibrarea sistemului vor fi luate în considerare de Autoritatea Competentă la revizuirea tarifelor de transport/servicii de sistem.

14.17.4 *Durata de aplicare a Regulilor Tranzitorii pentru Decontare*

- 14.17.4.1 Regulile Tranzitorii pentru Decontare se aplică din momentul intrării în vigoare a Codului și până la emiterea de către Autoritatea Competentă a Deciziilor de încetare a utilizării acestora.
- 14.17.4.2 Deciziile de încetare a utilizării Regulilor Tranzitorii pentru Decontare se pot emite pentru întreaga secțiune 14.17. sau pentru părți ale secțiunii.

15. Raportare și publicarea informațiilor despre piață

15.1. Introducere

15.1.1. Obiective

15.1.1.1. Obiectivul acestei secțiuni este de a prevedea condiții de acces la informațiile relevante despre Piață pentru participanții la piață și pentru alte părți interesate, de o manieră nediscriminatorie, simplă, organizată și transparentă. Informațiile sunt asigurate de către:

- a) Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE);
- b) Operatorul de Decontare (OD);
- c) Operatorul de Transport și de Sistem (OTS);
- d) Distribuitori.

15.1.2. Scop

15.1.2.1. Pentru realizarea obiectivelor acestei secțiuni, sunt stabilite regulile care guvernează îndatoririle OPEE, OD, OTS și Distribuitorilor pentru gestionarea și publicarea informațiilor relevante despre diferitele piețe și proceduri definite în prezentul Cod Comercial.

15.2. Generalități

15.2.1. Obligații de raportare

15.2.1.1. Este în sarcina OPEE, OD, OTS și operatorilor de distribuție gestionarea informațiilor relevante, într-un mod transparent, având în vedere că participanții la Piață se bazează pe aceste informații în scopul de a-și formula ofertele și de a-și îndeplini sarcinile de planificare, prognoză

și programare în conformitate cu prezentul Cod Comercial. Dacă informația solicitată lipsește sau este inexactă dar OPEE, OD, OTS sau operatorii de distribuție după caz, au depus eforturi rezonabile pentru a furniza la timp și de o manieră nediscriminatorie informația corectă, atunci nu vor apărea obligații financiare asociate lipsei sau inexacității informației.

15.2.2. Modalități de publicare

15.2.2.1. Sursele principale de informații de piață publicate vor fi, după caz, web-siturile respective ale OPEE, OD, OTS sau Operatorilor de Distribuție.

15.2.2.2. Informațiile de pe web-siturile la care se face referire în paragraful 15.2.2.1. vor fi în domeniul public, cu excepția informațiilor destinate exclusiv anumitor participanți la Piață, și vor fi disponibile într-o formă ușor de descărcat.

15.2.2.3. În cazul în care părțile solicită și plătesc serviciul, datele pot fi transmise în format electronic printr-o metodă agreată cu partea interesată, imediat ce informațiile devin disponibile.

15.2.3. Ritmicitatea și perioadele de referință

15.2.2.3.1. Informațiile publicate în conformitate cu prevederile acestei secțiuni vor fi furnizate separat pentru fiecare perioadă de timp relevantă, incluzând de exemplu intervalele de tranzacționare, dispecerizare sau echilibrare, zilele de tranzacționare sau livrare, sau pe săptămână, lună, sezon sau an. Datele raportate vor fi actualizate periodic ori de câte ori informația se modifică.

15.2.2.3.2. Prognozele privind condițiile viitoare ale pieței și sistemului, cum ar fi cele de sarcină, Capacitatea Disponibilă de Interconexiune Internațională (ATC), putere disponibilă, sau incidentele importante se publică periodic și se actualizează imediat ce devin disponibile noi informații care modifică respectivele prognoze.

15.2.2.3.3. Informațiile privind execuția, prețurile și volumele pe PZU, PE, procesul de programare, achiziția serviciilor de sistem tehnologice și pierderile tehnice în rețelele electrice, tranzacțiile pe liniile de interconexiune internațională și decontarea vor fi făcute disponibile cât de curând posibil după închiderea pieței corespunzătoare sau altui proces relevant.

15.3. Rapoarte

15.3.1. Piața pentru Ziua Următoare

15.3.1.1. Informațiile privind PZU vor fi furnizate pentru fiecare Interval de Tranzacționare al Zilei de Livrare. Rapoartele privind PZU trebuie actualizate ori de câte ori informațiile se modifică.

15.3.1.2. Următoarele informații vor fi făcute disponibile de către OTS nu mai târziu de ora 08:00 în ultima zi de tranzacționare care precede o zi de livrare:

- a) Prognoza de consum pentru Sistemul Național Energetic;
- b) Capacitatea de producție disponibilă;

- c) Volumul exporturilor și importurilor care au fost programate, separate pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră;
- 15.3.1.3. Următoarele informații vor fi făcute disponibile de către OPEE nu mai târziu de ora 08:00 în ultima zi de tranzacționare care precede o zi de livrare:
- a) ATC pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră; și
  - b) Volumul de Producție Prioritară ce a fost nominalizat conform secțiunii 13.
- 15.3.1.4. Următoarele informații vor fi făcute disponibile de către OPEE atunci când emite Confirmări de Tranzacționare în conformitate cu prevederile secțiunii 5, separat pentru Zona de Tranzacționare Națională și pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră ce are Prețul de Închidere al Pieței diferit de Prețul de Închidere al Pieței din Zona de Tranzacționare Națională:
- a) Prețul de Închidere a Pieței;
  - b) Volumul total al tranzacțiilor încheiate în conformitate cu prevederile secțiunii 5;
  - c) Volumul și sensul schimbului de energie între Zona de Tranzacționare Națională și fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră ce are Prețul de Închidere al Pieței diferit de Prețul de Închidere al Pieței din Zona de Tranzacționare Națională.

15.3.2. Notificările Fizice

- 15.3.2.1. Informațiile privind Notificările Fizice vor fi publicate pentru fiecare Interval de Dispecerizare al Zilei de Livrare. Rapoartele vor fi actualizate ori de câte ori informațiile se modifică.
- 15.3.2.2. După aprobarea Notificărilor Fizice, dar nu mai târziu de ora 17.00 , OTS publică următoarele informații, separat pentru fiecare Interval de Dispecerizare:
- a) producția totală (agregată) de energie electrică;
  - b) consumul național total de energie electrică:
    - (i) corespunzător Notificărilor Fizice ale furnizorilor;
    - (ii) corespunzător prognozei OTS;
  - c) exportul net pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră;
  - d) importul net pentru fiecare Zonă de Tranzacționare de Frontieră.
- 15.3.2.3. Informații actualizate privind consumul realizat, precum și exporturile și importurile realizate vor fi făcute disponibile de către OTS.

15.3.3. Piața de echilibrare și dezechilibrele

- 15.3.3.1. Informațiile vor fi furnizate pentru fiecare Interval de Dispecerizare al Zilei de Livrare, separat pentru Creșterea de Putere și Reducerea de Putere. Toate rapoartele vor fi actualizate ori de câte ori informațiile se modifică.

15.3.3.2. Informațiile următoare vor fi făcute disponibile de către OTS imediat după verificarea finală a ofertelor pentru Ziua de Livrare:

- a) Rezerva Necesară, separat pentru reglaj secundar, terțiar rapid și terțiar lent;
- b) Banda Disponibilă pentru reglajul secundar; și
- c) Volumul disponibil de Energie de Echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid și lent.

15.3.3.3. Următoarele informații cu caracter orientativ vor fi făcute disponibile de către OTS în cel mult cincisprezece (15) minute după sfârșitul Intervalului de Dispecerizare:

- a) Volumul total al energiei de echilibrare, separat pe tip, utilizat în fiecare interval de dispecerizare sau echilibrare pentru echilibrarea sistemului;
- b) Volumul total al energiei de echilibrare, separat pe tip, utilizat în fiecare interval de dispecerizare sau echilibrare pentru managementul congestiilor;
- c) Prețul marginal aferent pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare reglajului secundar de creștere (de scădere);
- d) Cel mai mare (mic) preț acceptat pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid de creștere (de scădere);
- e) Cel mai mare (mic) preț acceptat pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent de creștere (de scădere).

15.3.4. Achiziția serviciilor de sistem

15.3.4.1. Informațiile vor fi furnizate pentru fiecare perioadă de achiziție în conformitate cu secțiunea 8.

15.3.4.2. Fiecare Operator de rețea va publica informații privind cantitatea de servicii de sistem sau pierderile în rețea, care trebuie achiziționate în conformitate cu secțiunea 8.

15.3.4.3. Următoarele informații vor fi făcute disponibile de către Operatorul de Rețea nu mai târziu de ziua următoare Zilei de Tranzacționare în care au fost achiziționate serviciile de sistem sau pierderile tehnice în rețelele electrice de către Operatorul de Rețea în conformitate cu secțiunea 8:

- a) Cantitatea de servicii de sistem tehnologice sau de pierderi tehnice în rețelele electrice, după caz, solicitate de Operatorul de Rețea;
- b) Cantitatea de servicii de sistem tehnologice sau de pierderi tehnice în rețelele electrice, după caz, achiziționate de Operatorul de Rețea;
- c) Prețul (prețurile).

15.3.5. Alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională

15.3.5.1. Informațiile privind alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională vor fi oferite pentru fiecare perioadă de licitație, pentru fiecare sens (import sau export) și pentru fiecare grup de linii de interconexiune.

15.3.5.2. OPEE va publica informațiile disponibile privind ATC în conformitate cu secțiunea 9.

15.3.5.3. Următoarele informații vor fi făcute disponibile de către OPEE nu mai târziu de ora 14:00 în ziua în care are loc licitația pentru alocarea Capacităților de Interconexiune Internațională:

- a) cantitatea de ATC oferită participanților la licitație;
- b) volumul total al ofertelor depuse;
- c) cantitatea de ATC alocată participanților la licitație.

16 Condiții Generale și Finale

16.1 Prevederi generale

16.1.1 Secțiunea 16 cuprinde prevederi care se aplică tuturor părților nominalizate în secțiunile individuale ale prezentului Cod Comercial, inclusiv Operatorului Pieței de Energie Electrică(OPEE), Operatorului de Transport și de Sistem (OTS) și Operatorului de Decontare (OD).

16.2 Funcționarea Pieței

16.2.1 Date și Rapoarte

16.2.1.2 Datele și rapoartele ce urmează a fi prezentate Autorității Competente, de către OPEE, OD și OTS conform prezentului Cod Comercial, altele decât datele subiect al cerințelor specifice Codului Comercial în ceea ce privește modalitatea lor de transmitere, vor fi transmise în scris, direct, prin firme de curierat rapid, sau prin transmitere fax.

16.2.1.3 Notificările transmise părților, din partea celor ce emit astfel de notificări, vor fi adresate unei persoane desemnată ca responsabilă cu primirea respectivelor notificări.

16.2.1.4 Datele solicitate conform prezentului Cod Comercial vor fi prezentate în formatul specificat în acesta, sau, după caz, în cel specificat de OPEE, OTS sau OD.

16.2.2 Sistemele Informatice, de Telecomunicație și Bazele de Date

16.2.2.1 OPEE, OTS și OD vor stabili fiecare sistemele informatice potrivite, incluzând cerințele hardware și software, ce îndeplinesc toate cerințele următoarelor Sisteme: de Tranzacționare, de Programare, Pieței de Echilibrare și respectiv de Decontare, conform prezentului Cod Comercial.

16.2.2.2 OPEE, OTS și OD vor stabili fiecare protocoale de interfață adecvate pentru comunicarea părților cu Sistemul de Tranzacționare, Sistemul de Programare, Sistemul Pieței de Echilibrare și respectiv cu Sistemul de Decontare, folosind standarde internaționale corespunzătoare și vor face disponibile aceste protocoale de interfață tuturor părților care solicită acest lucru.

16.2.2.3 Suplimentar față de responsabilitatea părților de a îndeplini prevederile prezentului Cod Comercial pentru comunicarea datelor, părțile trebuie să realizeze sisteme corespunzătoare pentru comunicarea eficientă cu Sistemul de Tranzacționare al OPEE, Sistemul de Programare și Sistemul Pieței de Echilibrare ale OTS precum și Sistemul de Decontare al OD.

16.2.2.4 OPEE, OTS și OD vor comunica în termen util părților caracteristicile tehnice ale sistemelor informatice pe care au obligația să le implementeze conform prevederilor paragrafului 16.2.2.3.

16.2.2.5 OPEE, OTS și OD vor realiza și menține, fiecare, baze de date ale tuturor informațiilor ce au fost solicitate să fie furnizate fie de către OPEE, OTS sau OD sau de către o altă parte OPEE, OTS sau OD conform prezentului Cod Comercial. Fiecare bază de date va păstra o copie a tuturor datelor corespunzătoare furnizate sau păstrate. Formatul de păstrare a înregistrărilor va fi stabilit de OPEE, OTS sau OD, după caz.

16.3 Supravegherea Pieței

16.3.1 Responsabilitatea supravegherii

16.3.1.1 Autoritatea Competentă împreună cu OPEE și OTS vor lua măsurile necesare pentru a:

- a) monitoriza funcționarea piețelor în conformitate cu prevederile prezentului Cod Comercial;
- b) monitoriza respectarea de către părțile implicate a tuturor regulilor și procedurilor din prezentul Cod Comercial precum și a altor reguli și proceduri stabilite conform prevederilor acestuia;
- c) identifica orice caz de nerespectare a reglementărilor sau comportament anti-concurențial.

16.3.1.2 OPEE și OTS vor atenționa Autoritatea Competentă cu privire la orice aspect care conduce la:

- a) o funcționare inadecvată a piețelor centralizate;
- b) un comportament anticoncurențial sau inadecvat al oricărui participant la piață, prezentând soluții posibile pentru remediarea situației constatate.

16.3.1.3 Soluțiile menționate la paragraful precedent vor include, după caz:

- a) propuneri de modificare a Codului Comercial sau oricăror altor reglementări și proceduri în conexiune cu acesta;
- b) propuneri de sancționare a participanților al căror comportament a fost sesizat ca inadecvat.

16.3.1.4 Activitatea de supraveghere a pieței desfășurată de OPEE și OTS va fi organizată în cadrul unor compartimente distincte, pe baza unor proceduri aprobate de Autoritatea Competentă și se va concentra pe supravegherea activităților de tranzacționare a energiei electrice/serviciilor pe piețele centralizate pe care la administrează OPEE respectiv OTS.

16.3.1.5 OPEE și OTS transmit periodic Autorității Competente, într-un format convenit de comun acord, electronic și după caz în scris, prin serviciile poștale, informațiile necesare pentru a permite acesteia să evalueze eficiența funcționării pieței angro și influențele reciproce dintre piețele specifice precizate la secțiunea 3.1.4., componente ale pieței angro. Informațiile transmise pot include, dar nu se limitează neapărat la: notificările fizice, notificările preliminare/finale, ofertele orare ale

participanților la PZU și PE, ordinea de merit pe PZU și respectiv PE, PIP, prețuri marginale pentru energia de echilibrare, prognozele de consum, decontările, declarațiile de disponibilitate, precum și rapoarte conținând sinteze ale unor informații de acest tip.

16.3.1.6 Informațiile referite la paragraful 16.3.1.5 fac obiectul unor proceduri specifice elaborate de Autoritatea Competentă.

16.3.1.7 La solicitarea Autorității Competente, OPEE și OTS transmit Autorității Competente date istorice din bazele de date deținute de cei doi operatori, într-un format convenit, pentru efectuarea de către Autoritatea competentă a unor analize specifice.

16.3.1.8 Participanții la piață și PRE vor întocmi și transmite periodic Autorității Competente un raport cu privire la tranzacțiile desfășurate pe piețele componente ale pieței angro și informații în conexiune cu acestea, pentru a permite evaluarea funcționării piețelor respective și comportamentul pe piață al entităților respective. Conținutul, formatul, periodicitatea de transmitere și modul de transmitere a rapoartelor sunt stabilite de Autoritatea Competentă prin proceduri specifice.

16.3.2 Sanționarea Participanților la Piață în Caz de Neconformitate sau Comportament Anti-concurențial

16.3.2.1 Autoritatea Competentă analizează pe baza unei proceduri proprii, orice situație care denotă un comportament inadecvat al unuia sau mai multor participanți la piață, sesizată de:

- a) OPEE/OTS, în conformitate cu prevederile paragrafului 16.3.1;
- b) compartimentul de monitorizare a pieței din cadrul Autorității Competente, ca urmare a activității de supraveghere directă a pieței de către acesta;
- c) orice alt participant la piață.

16.3.2.2 Dacă analiza efectuată conform prevederilor paragrafului 16.3.2.1 dovedește că unul sau mai mulți participanți nu au respectat prevederile prezentului Cod Comercial sau alte reguli și proceduri stabilite conform acestuia sau s-au comportat într-o manieră anti-concurențială, în funcție de gravitatea faptelor constatate, Autoritatea Competentă procedează astfel:

- a) atenționează participanții respectivi să se supună regulilor, să se comporte într-o manieră concurențială și să îndepărteze orice motive care împiedică aceasta;
- b) aplică sancțiuni părților respective, conform prevederilor *legii*;
- c) exclude imediat de pe una sau mai multe piețe centralizate organizate conform prezentului Cod Comercial, participantul găsit vinovat.

16.3.2.3 În cazul în care rezultatele analizei efectuate conform prevederilor paragrafului 16.3.2.1 confirmă încălcarea de către unul sau mai mulți participanți la piață a unei prevederi legale cu privire la concurență și transparență sau un abuz de poziție dominantă pe piață, Autoritatea Competentă sesizează ministerul de resort și Consiliul Concurenței cu privire la aceasta.

16.4 Administrare

- 16.4.1 Autoritatea Competentă este administratorul prezentului Cod Comercial, în această calitate având dreptul să aprobe orice regulă propusă pentru modificarea prevederilor prezentului Cod Comercial.
- 16.4.2 Propunerea de modificare a prevederilor prezentului Cod Comercial poate fi făcută Autorității Competente de una din următoarele părți:
- a) Titular de Licență;
  - b) Asociații ale consumatorilor de energie electrică.
- 16.4.3 Aprobarea sau respingerea de către Autoritatea Competentă a propunerii de modificare a unei(or) prevederi din prezentul Cod Comercial, transmisă de părțile stipulate la paragraful anterior, se va face în urma analizării acesteia(ora) conform prevederilor „Normei procedurale privind emiterea reglementărilor”, aprobată de Autoritatea Competentă.
- 16.4.4 OPEE, sau oricare altă parte solicitată, conform prevederilor prezentului Cod Comercial, nu va implementa nici o modificare a Codului Comercial până când Autoritatea Competentă nu a aprobat respectiva modificare și nu a publicat-o. Orice astfel de modificare va avea efect începând cu data specificată în ordinul sau decizia emisă de Autoritatea Competentă.
- 16.4.5 În cazul în care o modificare a fost aprobată de Autoritatea Competentă, OPEE, OTS sau orice altă parte căreia i se solicită conform prevederilor Codului Comercial, va fi răspunzătoare pentru implementarea modificării eficient, economic și la timp.
- 16.4.6 În vederea creșterii eficienței aplicării cadrului de reglementare prevăzut în prezentul Cod Comercial funcționează Comitetul Pieței de Energie Electrică, cu atribuțiile principale prevăzute în Ordinul nr. 523 al Ministerului Economiei și Comerțului, din 30.07 2004.

16.5 Aprobarea Regulilor Secundare, Documentelor și Procedurilor

- 16.5.1 Părților cărora le este cerut să elaboreze contracte cadru, reguli și proceduri conform prevederilor prezentului Cod Comercial, sau să specifice conținutul sau formatul oricărei informații ce este transmisă conform prezentului Cod Comercial, o vor face în timp util. După elaborare, partea nominalizată va transmite respectivul document pentru aprobare Autorității Competente.
- 16.5.2 Aprobarea de către Autoritatea Competentă a documentului prevăzut la paragraful 16.5.1 se va face în urma analizării acestuia conform prevederilor „Normei procedurale privind emiterea reglementărilor”, aprobată de Autoritatea Competentă.

16.6 Dispoziții Finale

Abrogare totală sau parțială

- 16.6.1 Dacă orice prevedere a Codului Comercial este abrogată total sau parțial, validitatea tuturor celorlalte prevederi ale Codului Comercial neabrogate nu va fi afectată.

Alte prevederi

16.6.2. In vederea limitării impactului variațiilor bruște de preț asupra consumatorilor finali, Autoritatea Competentă are dreptul să impună limite ale prețurilor de ofertare pe piețele centralizate.